

(A) = Åpen, kan bestilles fra Universitetet i Stavanger / Arkeologisk museum

(B) = Begrenset distribusjon

(C) = Kan ikke utleveres

Arkeologisk utgravning på Jåsund gnr.1, bnr. 6, 10, 19/20 & 27. Sola kommune. Rogaland.

Hilde Fyllingen

AM saksnummer: 04/2008

Journalnummer: 08/10068/ PR-10155

Dato: 28.12. 2010

Sidetall: 140 + vedlegg

Opplag: 20

Oppdragsgiver: Selvaag Bolig Rogaland AS / Jaasund AS

Stikkord:

Steinalderboplasser fra 7000 – 3300 f.Kr.

To-skipet hus fra sen-neolitikum/eldre bronsealder med tilhørende mødding og ekre.

Spor etter åkerdrift fra eldre bronsealder til romersk jernalder.

Universitetet
i Stavanger

Arkeologisk museum

Oppdragsrapport 2012/22
Universitetet i Stavanger,
Arkeologisk museum,
Avdeling for fornminnevern

Utgjevar:
Universitetet i Stavanger
Arkeologisk museum
4002 STAVANGER
Tel.: 51 83 31 00
Fax: 51 84 61 99
E-post: post-am@uis.no

Stavanger 2012

Arkeologisk utgravning på Jåsund gnr.1, bnr. 6, 10, 19/20 & 27. Sola kommune. Rogaland.

Hilde Fyllingen

Universitetet
i Stavanger

Arkeologisk museum

Innberetning til topografisk arkiv

Universitetet
i Stavanger

Arkeologisk museum

Vår ref.: Saksbehandler: Arkivkode: Dato:
Helge Sørheim 08/10068, PR-10155

Kommune: Sola
Gardsnavn: Jåsund
Gnr: 1
Bnr: 6, 19/20, 10 og 27
Lokalitetsnavn: Jåsund
Tiltakshaver: Selvaag Bolig Rogaland AS/ Jaasund AS (tidligere Bo1 AS)
Adresse: Kongsgt. 10, Pb.336, 4002 Stavanger

Sakens navn: Jåsund, reg.plan 0393
Fu saksnr: 04/2008
Brevjournalnr: 08/10068
PR-10155

Fornminnenr:

ID (Askeladden:) 65808,99912,
112325,112268,
112269,144505, 158219.

Kartblad og UTM: UTM 32. NGO-AJ023-
5-4

H o h: 7-25m

Aksesjonsnr: 2010/11
Museumsnr: S12664 (id.99912), S12665 (id.158219), S12755 (id.112268 &112269),
S12761(id.144505).
Natvit. prøvenr: 2010/02
Fotonr: Sf.92536-93102, Sf.102439-102791, Sf.104440-104497

Befart (dato): 03.02.09
Av: Rogaland Fylkeskommune
**Feltundersøkelse
(tidsrom):** 2010-2011
Ved: Hilde Fyllingen

Gjelder: Arkeologisk utgravning av bosetningsspor fra eldre og yngre steinalder. To-skipet hus og dyrkingslag fra slutten av yngre steinalder/begynnelsen av eldre bronsealder. Kulturlag, stolpehull og kokegrop fra eldre og yngre bronsealder. Kulturlag, kokegrop og tuftrester fra eldre jernalder.

Innholdsfortegnelse

1.0 SAMMENDRAG	6
2.0 INNLEDNING	7
2.1 Bakgrunn for undersøkelsen.....	7
2.2 Tidsrom, deltakere og formidling	9
2.3.0 Registrerte kulturminner i området.....	10
2.3.1 I planområdet.....	10
2.3.2 I nærområdet	11
2.4.0 Problemstillinger og formål ved undersøkelsene.....	16
2.4.1 Undersøkelsene i 2010 av id. 34952, 99912, 65808, 158219 og 112325	16
2.4.2. Undersøkelsene i 2011 av id.112268,112269 og 144505	16
3.0 STEDSHISTORIE OG TERRENGBESKRIVELSE.....	17
3.1 Stedshistorikk.....	17
3.2 Terrengbeskrivelse	18
3.3 Undergrunnsforhold og jordsmonn	19
3.4 Vegetasjonshistorie og geologi.....	20
4.0 METODE	21
4.1.0 Graveteknisk metode, dokumentasjon og undersøkt areal	21
4.1.1 Id.99912, bnr.6.	21
4.1.2 Id.158219, bnr.19,20.....	24
4.1.3 Id.112268 (bnr. 10 sør) og id.112269 (bnr.27).....	26
4.1.4 Id.144505, bnr. 10 nord	29
4.2.0 Funn og funnbehandling.....	31
4.3.0 Innmåling	31
4.4.0 Dateringer	31

4.5.0 Naturvitenskapelige analyser	32
5.0 UNDERSØKELSEN AV ID.65808, BNR. 6.	32
6.0 UNDERSØKELSEN AV ID.99912, BNR.6	33
6.1 Stratigrafi og kildekritiske forhold	33
6.2 Lengdeprofiler gjennom lokaliteten	34
Nordvestre profil.....	34
Sørøstre profil	35
Naturvitenskapelige analyser av sørøstre lengdeprofil	36
6.3 Beskrivelse av anlegg og aktivitetsområder på id.99912.....	38
6.3.1 Aktivitetsområder/bosetningsspor fra mesolitikum og tidligneolitikum.	39
Felt A.....	39
Stratigrafiske forhold	39
Naturvitenskapelige analyser	40
Funn (S12664) og tolkning av funnfordelingen	41
Felt B.....	43
Stratigrafiske forhold	43
Naturvitenskapelige analyser	44
Funn og tolkning av funnfordeling (S12664).....	44
Felt C.....	46
Stratigrafiske forhold	46
Naturvitenskapelige analyser	47
Funn og tolkning av funnfordelingen (S12664)	47
Felt D.....	52
Stratigrafiske forhold	52
Naturvitenskapelige analyser.....	53
Funn og tolkning av funnfordelingen (S12664)	56

Felt E	58
6.3.2 Aktivitetsspor fra eldre og yngre bronsealder.....	59
Kulturlag og rydningsrøyser	60
Stolpehull.....	62
Ildsteder/kokegroper	63
6.4 S12664 - funnmaterialet på id.99912.....	64
Analyse av funnkategorier på felt A-D, id.99912	69
Råstoff	73
Analyse av vannrullet materiale på id.99912.....	73
6.5 ¹⁴ C-prøver.....	75
6.6 Tolkning av lokaliteten id.99912.....	76
Lokalitetsfunksjon i eldre og yngre steinalder	77
Dyrking og bosetning i bronsealderen.....	80
7.0 UNDERSØKELSEN AV ID.144505, BNR.10 NORD.	81
7.1 Stratigrafi	82
7.2 Boplassens utbredelse og funksjon.....	86
7.3 Naturvitenskapelige analyser av boplassen	88
7.4 S12761 - funnmaterialet på id.144505.....	89
Det littiske materialet	91
Keramikk og organisk materiale	92
Bergkrystaller.....	92
7.5 Tolkning av lokaliteten id.144505.....	93
8.0 UNDERSØKELSEN AV ID.158219,BNR. 19,20	94
8.1 Stratigrafi og kildekritiske forhold	94
8.2 Beskrivelse av anlegg og aktivitetsområder.....	94
8.2.1 Mulig tuftrest fra romersk jernalder	95

Naturvitenskapelige analyser av tuftrest.....	95
8.2.2 Kulturlag/dyrkingslag - AL11942.....	98
Naturvitenskapelige analyser av AL11942.....	99
8.2.3 Kokegroper.....	99
8.2.4 Aktivitetsområde - graveenhetene 13431, 13435, 13439,13443.....	101
8.3 S12665 – funnmaterialet på id.158219.....	101
8.4 ¹⁴ C-prøver.....	102
8.5 Tolkning av lokaliteten id.158219.....	102
9.0 UNDERSØKELSEN AV ID.112269, BNR. 27.	102
9.1 Naturvitenskapelige analyser.....	103
10.0 UNDERSØKELSEN AV ID.112268, BNR. 10 SØR.....	103
10.1 To-skipet hus fra senneolitikum/ eldre bronsealder.....	104
10.2 Naturvitenskapelige analyser av to-skipet hus på id.112268.....	113
Makrofossiler og pollenanalyser.....	113
Problematisering av resultatene fra ¹⁴ C-dateringene.....	116
10.3 Kulturlag AU15968, ardspar AY17284 og to-stolpekonstruksjon.....	117
10.4 Kulturlagene AU16668, 16200, 16050.....	121
10.5 Øvrige anlegg.....	123
10.6 S12755 - funnmaterialet fra id.112268.....	123
10.7 ¹⁴ C-prøver - oppsummering.....	124
10.8 Tolkning av id.112268.....	125
Generelt om gårdutviklingen i Sør-Sverige og Danmark i perioden 2300-0 f.Kr.	125
11.0 OPPSUMMERING OG DISKUSJON.....	127
11.1 6000-3300 f.Kr. – eldre og yngre steinalder.....	128
Lokaliseringsfaktorer og faunamaterialet.....	128
Id.99912 og 144505 på Jåsund.....	130

11.2 2300 – 700 f.Kr. – senneolitikum og bronsealderen	131
11.3 500 f.Kr.- 500 e.Kr. – eldre jernalder	133
12.0 PROSJEKTVURDERING	134
LITTERATUR.....	136

1.0 Sammendrag

I 2010 og 2011 ble det foretatt arkeologiske undersøkelser på Jåsund, gnr.1, i forbindelse med en reguleringsplan som innebar anleggelse av et kollektivfelt og nye bolighus (jfr. plankart i vedlegg til rapporten). I 2010 ble det, på bnr.6 (id.99912) åpnet opp 3 mål hvor det ble funnet dyrkingslag og stolpehull fra eldre og yngre bronsealder i tillegg til spor fra flere bosetningsfaser i perioden mellommesolitikum til tidligneolitikum. Samtidig ble det, på bnr.6, åpnet et mindre areal for å lete etter rester av en gravhaug (id.65808) som var registrert på bruket. På bnr. 19, 20 (id. 158219) ble det, samme år, undersøkt omtrent 1 mål og det ble funnet bosetningsspor fra slutten av senmesolitikum/tidligneolitikum, kokegroper fra eldre bronsealder, et dyrkingslag fra eldre jernalder og stolpehull tilhørende en mulig tuftrest fra romertid. I 2011 ble det avdekket tilsammen omtrent 7 mål på bnr. 10 sør (id.112268) og bnr.27 (id.112269). På bnr. 27 (id.112269) ble det funnet en stakketuft, enkeltstående stolpehull og kokegroper som ble datert til henholdsvis senneolitikum/eldre bronsealder, yngre bronsealder og folkevandringstid. På bnr. 10 sør (id.112268) ble det funnet ett to-skipet hus, kulturlag og dyrkingslag datert til senneolitikum/eldre bronsealder og kokegroper, dyrkingslag og stolpehull datert til yngre bronsealder. I 2011 ble det også, på bnr. 10 nord (id.144505), åpnet ca. 350 m² hvor det ble funnet kulturlag fra eldre bronsealder og yngre romersk jernalder og en overleiret steinalderboplass datert til overgangen mellom tidligneolitikum og mellomneolitikum.

Figur 1: Flyfoto med de undersøkte lokalitetene markert med rødt. Omtalte gravhauger med svart. Sett mot N.

Tabell 1: Oversikt over arkeologiske perioder referert til i innberetningen og dateringer i kalenderår.

Perioder		Datering i kalenderår
Eldre steinalder	Tidligmesolitikum (TM)	9200-8100 f.Kr.
	Mellommolitikum (MM)	8100-6400 f.Kr.
	Senmesolitikum (SM)	6400-4000 f.Kr.
Yngre steinalder	Tidligneolitikum (TN)	4000-3300 f.Kr.
	Mellomneolitikum A (MNA)	3300-2600 f.Kr.
	Mellomneolitikum B (MNB)	2600-2300 f.Kr.
	Senneolitikum (SN)	2300-1800 f.Kr.
Eldre bronsealder (EBA)	Periode I	1800-1500 f.Kr.
	Periode II	1500-1300 f.Kr.
	Periode III	1300-1100 f. Kr.
Yngre bronsealder (YBA)	Periode IV	1100-900 f.Kr.
	Periode V	900-600 f. Kr.
	Periode VI	600-500 f.Kr.
Eldre jernalder	Førromersk jernalder (FRJA)	500-0 f.Kr.
	Romertid (RT)	0-400 e.Kr.
	Folkevandringstid (FVT)	400-570 e.Kr.
Yngre jernalder	Merovingertid (MVT)	570-800 e.Kr.
	Vikingtid (VT)	800-1050 e.Kr.

2.0 INNLEDNING

2.1 Bakgrunn for undersøkelsen

Jåsund gnr.1 ble undersøkt som et ledd i et 3-årig prosjekt på Jåsund i Sola kommune.

Tanangerhalvøya er åsted for en planlagt utbygging av boliger, med tilhørende veinett og offentlige institusjoner. Jåsund gnr.1, bnr.6, 10, 19/20 og 27 ble undersøkt da det her skulle settes i gang bygging av et kollektivfelt i forbindelse med reguleringsplanen. Arkeologiske registreringer, foretatt

av Rogaland fylkeskommune i forbindelse med utbyggingsplanene, påviste en eller flere steinalderbosetninger innenfor planområdet samt stolpehull og kokegroper fra en bronsealder/jernalderbosetning. De berørte lokalitetene ble i forbindelse med planprosessen frigitt med krav om en arkeologisk undersøkelse.

Figur 2: Flyfoto av feltene undersøkt i 2010. Tatt mot N.

Figur 3: Flyfoto over feltene undersøkt i 2011. Tatt mot SSV.

2.2 Tidsrom, deltakere og formidling

Tabell 2: Oversikt over ansatte og referansegruppe på Jåsund i 2010 og 2011.

Stilling/rolle		Tidsrom 2010		Tidsrom 2011
Prosjektansvarlig	Helge Sørheim		Helge Sørheim	
Prosjektleder	Hilde Fyllingen		Hilde Fyllingen	
Botaniker, pollen	Christin Jensen, AM		Christin Jensen, AM	
Botaniker, makrofossiler	Eli-Christine Soltvedt, AM		Eli-Christine Soltvedt, AM	
Vedartsbestemmelse	Jon Amundsen, AM		Trond Magne Storstad, AM	
Feltleder	Krister Eilertsen	16. 04. - 13.08.	Steinar Magnell	26.04.-03.06.
Assistent	Astrid Bjørlo	29.04.- 13.08.	Marius Larsen	02.05.-03.06.
Assistent	Oliver Sørskog	29.04.- 13.08.	Hildegunn Ruset	16.05.- 03.06.
Assistent	Nora Pape	29.04.- 30.07.	Henriette Hop	16.05.- 03.06. + 11.07.-26.08.
Assistent	Andre Nilsen	29.04.- 30.07.		
Maskinfører	Kjartan Nevøy/Orrestad Maskiner AS		Ingvar Myklebust (Stangeland Maskiner/TS)	
Referansegruppe	Malin Aasbø (Rogaland fylkeskommune) Håkon Glørstad (KHM) Bitten Bakke (AM) Mads Ravn (AM) Mari Høgestøl (AM)		Malin Aasbø (Rogaland fylkeskommune) Håkon Glørstad (KHM) Mari Høgestøl (AM)	

Alle større undersøkelser i 2010 og 2011 ble lagt ut på museets nettsider. Fra undersøkelsene på Jåsund ble det levert inn tekst og foto til disse sidene 2-4 ganger pr. måned. På denne måten fikk vi formidlet utgravningens framdrift og foreløpige resultater.

16. juni 2010 ble det avholdt «Åpen dag». Det ble da gitt omvisning på feltet, vist fram utvalgte funn samt replika for å forklare publikum hvordan de ulike artefaktene ble anvendt. I tillegg fikk både barn

og voksne prøve seg som arkeologer ved at de fikk grave ut matjordsmasser og vannsåle disse. Arrangementet hadde ca. 100 besøkende og tilbakemeldingene fra publikum var svært positive. 9.-10. juni 2010 hadde vi med en elev (Lovise Hansson Hatleskog) på utplassering fra Gautesete Skole. Det ble i 2010 kjørt ett presseoppslag på førstesiden av Rogalands Avis.

Etter at undersøkelsene i felt var avsluttet, ble det drevet formidling i form av flere artikler i «frá haug ok heiðni», et populærvitenskapelig tidskrift som utgis av Arkeologisk museum, foredrag for ansatte og publikum samt oppslag i «Solabladet». Artikkene i «frá haug ok heiðni» er publisert i nr. 4 2010, nr. 4 2011 og nr. 2 2012.

2.3.0 Registrerte kulturminner i området

2.3.1 I planområdet

Rogaland fylkeskommune foretok i 2006 kulturhistoriske registreringer i planområdet. På bnr.6 ble det registrert 43 flintfunn og en trinnøks fra steinalderen (S12527), og funnene ble gitt id. 99912 og 112325. Under utgravningen i 2010 ble id.112325 ansett som å være del av id.99912. Det ble ikke foretatt registreringer på nordlige delen av bnr.19, 20 (som grenser inn til nordvestgrensen av bnr.6) grunnet dårlig tid (Sundet 2006). I 1901 registrerte konservator Tor Helliesen, fra Stavanger Museum, tre hustuffer (id.34952), to rundhauger og en langrøys på dette bruket. Han utførte en mindre undersøkelse av den ene hustuffen hvor det ble funnet gjenstander som tyder på at anlegget ikke var en tuft, men minst to graver, én hvis leirkar kunne dateres til folkevandringstid (S2347), den andre en velutstyrt kvinnegrav fra 800-900 tallet (S2346). Det er en mulighet for at gravene er lagt på eldre tuftanlegg, et ikke helt ukjent fenomen i jernalderen, men dokumentasjonen av undersøkelsene er for dårlig til å kunne si noe med sikkerhet (Helliesen 1902). På bnr.19, 20 ligger det i tillegg to gravhauger (id.34948 og 44511), som bevares gjennom regulering til hensynsområde.

På bnr. 19, 20, sør for Jåsundvegen, ble det kun funnet en kokegrop (id.112274) som ved registreringen ble undersøkt på stedet. På bnr. 27 (id.112269), ble det registrert 26 strukturer i form av stolpehull, veggøft, kokegroper og nedgravninger og det ble funnet ett leirkarskår. På samme bruk ble det i år 2000 funnet skaftdelen av en lansettformet flintdolk som kan dateres til slutten av steinalderen/begynnelsen av bronsealderen(S11875). På bnr. 10 sør (id.112268), ble det registrert 115 strukturer i form av stolpehull, kulturlag, nedgravninger, en mulig grav, dyrkingslag og kokegroper og det ble funnet flint og keramikk av en type som kan bestemmes til bronsealderen (Aasbøe 2006).

I forbindelse med sesongen 2011 ble det foretatt en åkervandring på bnr.10 nord (id.144505). Det ble i pløyelaget gjort 70 funn av flint og knakkesteiner. Lokaliteten lå i dyrket mark, 9-11 m.o.h., i en nordøst- og østvendt helling, og ble antatt å ha en utstrekning på ca. 20 x 30 meter (basert på funnutbredelsen). Lokaliteten ble avgrenset av plangrensene for utbyggingen i vest/nordvest, av (mangel på) overflatefunn i øst og nord og av et steingjerde i sør. Da lokaliteten lå innenfor planområdet, ga Riksantikvaren tillatelse til en undersøkelse innenfor gjeldende budsjett.

Figur 4: Foto av bevarte gravhauger, id.34948 og id.44511, på bnr. 19,20. Gravhaugene inngår i spesialområde for bevaring. Tatt mot SV. Foto: H. Fyllingen

2.3.2 I nærområdet

Tanangerhalvøya er svært rik på fornminner og en stor andel ligger på Jåsund. Foruten lokalitetene som ble undersøkt i 2010 og 2011, er det på gården registrert to naustanlegg, en steinalderbosetning, to røysfelt (trolig rydningsrøyser), tre tufter/graver og 18 gravhauger/røyser. Det er kun de to sistnevnte som det finnes utfyllende opplysninger om. «Sothaug» (id. 24643), med sin diameter på 37,5 m og 5 m høyde, er Nord-Jærens største bronsealderhaug. Haugen var opprinnelig omkranset av graver, men disse er enten skadet av jordbruksaktiviteter eller helt fjernet. «Sothaug» er preget av gjentatte inngrep, men framstår ennå som markant i landskapet. Fra toppen av «Sothaug» er der utsikt i alle retninger og man kan se helt innover i Gandsfjorden. Grunneier foretok i 1842 en utgravning i haugen og det ble funnet en kammerbegravelse fra mellomste del av bronsealderen (1300-1100 f. Kr) med bevart skjelett av den avdøde, et fullgrepsverd i bronse, to bronseknapper og fragmenter av ulltekstiler (S7425/ C1045). Det skal også ha blitt funnet noen spenner som ble ødelagt før de ble levert til museet. I følge Tor Helliesen skal det ved en eldre graving ha blitt funnet våpenutstyr og rideutstyr i toppen av haugen, men disse funnene ble aldri

bekreftet. Like øst for «Sothaug» lå der en rundhaug (id.34949) hvor det ble foretatt undersøkelser på slutten av 1940-tallet. Det ble her funnet et brannlag med kleberskår, leirkarskår og brente bein datert til førromersk jernalder (S7196) (Dahl 2008).

**Figur 5: Gravhaugen «Sothaug» slik den framstår i dag. Tatt mot S.
Foto: S. Bang-Andersen (AM).**

**Figur 6: Detaljfoto av fullgripssverdet (S7425) funnet i «Sothaug».
Foto: T. Tveit (AM).**

Konservator Tor Helliesen foretok i 1901 registreringer, og arkeologiske undersøkelser, på gårdene Jåsund, Myklebust og Mæland. I tillegg til å markere synlige kulturminner på kart, hentet han inn både gjenstander og opplysninger om eksisterende kulturminner, og det er hans registreringer som har gitt oss opplysningene om funnene fra «Sothaug».

Figur 7: Konservator Tor Helliesens kart over registrerte fornminne på Jåsund i 1901.

På bakgrunn av Helliesens kart og opplysninger fra Riksantikvarens database, var det mulig å lage følgende oversikt:

Tabell 3: Oversikt over registrerte kulturminner på Jåsund gnr. 1, Sola kommune. Kilde: Riksantikvarens database og SMÅ 1901.

Kulturminnetype	Nummer i Helliesens registreringer	Identitet i Riksantikvarens database	Status	Kommentar
Gravhaug	1	44510	Synlig	
Gravhaug	2-5	54279	Synlig	To hauger. Kan være Helliesen 2-5
Røysfelt	6		Fjernet?	Rydningrøyser eller gravrøyser.
Gravhaug	7	65809	Synlig	
Gravhaug	8	24643	Synlig	«Sothaug»

Gravhaug	9	34949	Fjernet	
Røysfelt	10		Fjernet?	Rydningrøyser eller gravrøyser
Gravhaug	11	34948/44511	Synlig	To gravhauger. Kun en som er kartfestet.
Gravhaug	12		Fjernet	
Tufter/graver	13	34952	Fjernet?	Tre anlegg undersøkt i 1901
Gravrøys	14		Fjernet	
Gravrøys	15		Fjernet	
Gravhaug	16	54278	Synlig	Bautastein i topp
Gravrøyser	17		Fjernet?	3 langrøyser. Lå like ved naust H18 og kan være naustrester.
Naust	18	72317		
Gravhaug	19	65808	Fjernet?	Ble forsøkt påvist i 2010
Naust	1(Mæland gård)	24645		Ligger nå under Jåsund men ble opprinnelig registrert på Mæland.
Bosetningsområde		138543	Ikke synlig	Steinalderlokalitet
Gravrøys		143593	Synlig	I ytterkant av H6 og kan være del av dette feltet.
Gravrøys		143594	Synlig	I ytterkant av H6 og kan være del av dette feltet.
Kokegrop		112274	Fjernet	Registrert og undersøkt i 2006
Bosetningsområde		99912 +112325	Fjernet	Undersøkt i 2010
Bosetningsområde		158219	Fjernet	Undersøkt i 2010
Bosetningsområde		112268	Fjernet	Undersøkt i 2011
Bosetningsområde		112269	Fjernet	Undersøkt i 2011
Bosetningsområde		144505	Fjernet	Undersøkt i 2011

I tillegg til de faste kulturminnene er det også kjent en del løse funn fra Jåsund. Der er funnet tre flintdolker som kan dateres til slutten av yngre steinalder/eldre bronsealder (S11587, S2907, S11875),

en skafthulløks fra mellom-/senneolitikum (S7989), en spissnakkett trinnøks (S8660) og en korsformet kølle (S2933) fra mesolitikum. Det er også funnet en skålformet spenne (B1560), antageligvis fra yngre jernalder.

Også på gårdene på nord siden av Hafrsfjordsundet er det tett med kulturminner. På gården Sunde Nord, er der registrert tre bosetninger fra steinalderen (id. 5472, 54251, 54252, 65783), tre bosetninger fra bronsealder/jernalder (id.141995, 141996, 141998), ett naust (id.65785), to bergkunstfelt (id.65782, 24609) og tre gravrøyser (id.15288, 15273, 65780). På gården Sunde Sør er det registrert ytterligere fire steinalderbosetninger (id.115682, 115681, 65784, 54253), to bergkunstfelt (id.54248, 34929), ett rydningsrøysfelt (id.54249), to naust (id.34926, 5471) og fire gravhauger/røyser (id.44956, 44955, 5471).

I 1979/80 ble en av boplassene, «Sunde 34» (id.54253), gravd ut. Boplassen, datert til ca.6000 f.Kr., var dekket av både transgresjonsmasser og flygesand som bidro til å bevare både strukturer og kulturlag (Braathen 1985). Resultatene fra denne undersøkelsen er relevant sett i sammenheng med utgravningen av id.99912 og vil bli omtalt ved flere anledninger gjennom denne rapporten.

Figur 8: Flyfoto av gårdene Jåsund, Myklebust og Mæland samt deler av Sunde Sør og Sunde Nord. Automatisk fredete kulturminner er merket av på foto. Kilde: Riksantikvaren.

2.4.0 Problemstillinger og formål ved undersøkelsene

2.4.1 Undersøkelsene i 2010 av id. 34952, 99912, 65808, 158219 og 112325

2010 - undersøkelsene ble delt inn i en hovedundersøkelse og to mindre undersøkelser. Det ble i prosjektplanen skissert tre problemstillinger for id.34952, 99912, 65808, 158219 og 112325:

1) Fylkeskommunen registrerte i 2006, på bnr.6, flintgjenstander og en trinnøks i matjordlaget på en strandvoll 10 moh. Disse funnene (id.99912 og id.112325) ble tolket å stamme fra minst en overpløyd steinalderboplass. På andre siden av Hafrsfjordsundet, på Nordre Sunde, ble det i 1979/80 undersøkt en svært godt bevart, transgredierte boplass fra eldre steinalder. Det ble derfor sett som mulig at matjordfunnene fra Jåsund kunne stamme fra en liknende boplass. *Det ble sett som særs viktig å undersøke både topp og bunn av strandvollen med tanke på steinalderboplasser fra både før og etter siste store endring i havnivå (siste transgresjon).*

2) I Tor Helliesens registreringer er det nevnt en gravhaug (id. 65808) på den øvre terrassen sørøst i planområdet (Helliesen 19). Gravhaugen var ikke lenger synlig på overflaten og det skulle derfor legges sjakter i området for å se om det var noen spor etter denne.

3) På bnr.19, 20 ble det under nydyrking i 1901 gjort funn av metallgjenstander innenfor et område hvor konservator Tor Helliesen (Stavanger Museum) hadde registrert tre hustufter (Helliesen nr.13). Han foretok i den forbindelse en mindre undersøkelse av en av disse tuftene (som viste seg å inneholde flere gravlegginger). Det ble derfor lagt opp til at man skulle lete etter rester av disse anleggene.

Hovedproblemstillingen for undersøkelsene i 2010 var en utvidet forståelse av steinalderbosetningen i Hafrsfjordområdet. Hva kan materialet fortelle oss om økonomi og erverv?

Del-problemstillingen ble å etterprøve Helliesens gamle registreringer. Kunne det fremdeles være spor under markoverflaten etter de fjernede kulturminnene?

2.4.2. Undersøkelsene i 2011 av id.112268,112269 og 144505

2011 - undersøkelsene ble gjort i to omganger. Den første delen besto av en flateavdekking av anleggsspor registrert av Rogaland fylkeskommune i 2006 (id.112268 og 112269). Den andre delen var en undersøkelse av en steinalderboplass registrert av undertegnede våren 2011. Basert på resultatene fra registreringene i 2006, ble det forventet å finne spor etter flere bygninger fra forhistorien. Ved registreringene nedenfor Myklebusthøyden, like sørvest for Jåsund, ble det påvist mulige flatmarksgraver. Id.112268 (bnr.10) og 112269 (bnr.27), ligger ca. 20 m.o.h., midt imellom

gravene på kanten av Myklebusthøyden og gravhaugene på den lavereliggende terrassekanten ned mot innseilingen til Hafrsfjord. Potensialet for å finne flere rester etter fjernete gravminner, også på Jåsund, ble derfor vurdert som høyt. Arkeologiske undersøkelser de siste årene har vist at det ofte blir avdekket kompliserte stratigrafiske forhold med graver både over og under bosetningsspor. I prosjektplanen ble det skissert to problemstillinger for id.112268 og 112269.

1) *Det skulle legges vekt på å kartlegge og avklare relasjonen mellom ulike typer nedgravninger. Med tanke på områdets beliggenhet i forhold til «Sothaug», ville en eventuell utgravning av anleggsspor som muligens kunne knyttes til rituelle aktiviteter, bli vurdert som å ha stor forskningshistorisk og kulturhistorisk betydning.*

2) *I tillegg skulle det legges vekt på botaniske analyser for å kartlegge jordbruksaktivitet og aktiviteter i og utenfor eventuelle bygninger_ (Dahl 2008).*

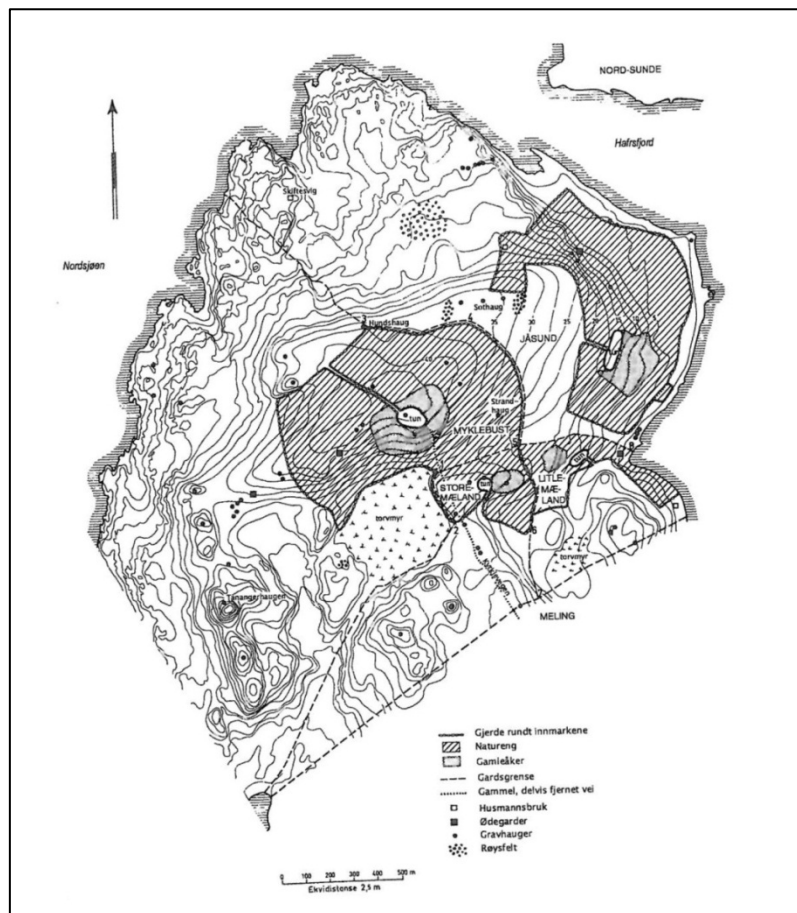
I forbindelse med planleggingen av undersøkelsene i 2011, ble det våren 2011 registrert en steinalderboplass i dyrket mark på nordre del av bnr. 10 (id.144505). Problemstillingen knyttet til denne lokaliteten ble en videreføring av problemstillingen rundt undersøkelsene av id. 99912 i 2010; en kartlegging av steinalderbosetningen langs strandvollen.

3.0 STEDSHISTORIE OG TERRENGBESKRIVELSE

3.1 Stedshistorikk

Gården Jåsund, eg. «smalt sund», ligger nordøst på Tanangerhalvøya i Sola kommune like ved innseilingen til Hafrsfjord. Planområdet grenser til Krabbavik og gården Stokkavik i nord, Hafrsfjord i nordøst og RV 509 i øst. Vestlig del av planområdet grenser opp mot Myklebusthøyden og gården Myklebust. Høydedraget ligger som et platå omkranset av kulturminner langs kanten i nordvest, nordøst, sør og sørvest, med gravhaugen «Sothaug» på det høyeste punktet i landskapet 30 m.o.h. De påviste bosetningssporene ligger i dyrket mark i den nord- og nordøstvendte hellingen som strekker seg fra Myklebusthøyden ned mot Hafrsfjord. Fra undersøkelsesområdene er det vidstrakt utsikt mot Viste, Kvernevik og Sunde på nordsiden av Hafrsfjord. Hellingen ned mot sjøen i nordøst brytes opp av en markant strandvoll ca. 10 m.o.h. Det ble her funnet rester etter en boplass fra slutten av eldre steinalder/begynnelsen av yngre steinalder (id.99912, 112325). I skråningen nord for «Sothaug» ble det funnet bosetningsspor antatt å være fra bronsealderen (id.112268+112269) (Dahl:2008). I forbindelse med undersøkelsen i 2011 ble det registret en ny steinalderlokalitet (id.144505) i den vestlige enden av strandvollen, i skråningen ned mot Hafrsfjordsundet.

Gårdene Jåsund, Myklebust, Store Mæland og Litle Mæland utgjorde i historisk tid en liten grend nord på Tanangerhalvøya. Myklebust, eg. «den store gården», lå på toppen med den beste jordbruksjorden. Grensen mellom Myklebust og Jåsund bestod av et utmarksområde hvis grense hadde utgangspunkt i gravhaugen «Hundshaug». I et større utmarksområde, tilhørende Jåsund, lå blant annet «Sothaug» med omliggende gravhauger og rydningsrøysfelt. Jåsund bestod (før 1900) av et stort areal med natureng. Gamletunet, med åkermark, lå i øst, omtrent der hvor Jåsundvegen i dag går over i RV 509. Grensen mellom innmark og utmark var markert ved et langt steingjerde som fulgte strandlinjen fra Pigghella i øst til Krabbavik i nordvest og opp til «Sothaug» i sør (Rønneseth 2001:166ff).

Figur 9: Historisk kart med gårdsgrensene til Jåsund, Myklebust, Stor- og Litle Mæland. Forminner registrert av Tor Helliesen er markert på kartet. Kilde: Rønneseth 2001:167.

3.2 Terrengbeskrivelse

Markene på Jåsund ble dyrket opp først på 1900-tallet. Før den tid var der hovedsakelig slåttemark og utmark. Det er god drenering langs strandvollen (ca. 7-11 m.o.h.), men ellers er undergrunnen preget av leireblandet silt (se også kap.3.3). Skråningen opp mot toppen av Jåsund, i retning

«Sothaug», ble av de lokale bøndene omtalt som svært vasstrukket og det skal ha vært flere naturlige kilder i området. Det ble i disse områdene ikke påtruffet kulturminner under registreringen i 2006. Da de arkeologiske undersøkelsene ble gjennomført, var det gårdsdrift på Jåsund med veksel mellom grønnsaker, korn og gress og det ble holdt griser på bnr.19/20.

Id.99912 (bnr.6) lå i dyrket mark i skråningen nedenfor (dvs. nord for) Jåsundvegen. Feltet lå 7 -11 m.o.h., på en strandvoll dannet omkring 7000 f.Kr. Strandvollen var godt synlig i terrenget, men framstod som noe utplanert/bortdyrket i den østlige enden av området. Feltet var avgrenset mot øst og vest av steingjerder, av en gårdvei i nord og av Jåsundvegen i syd.

Id.158219 (bnr.19,20) lå i dyrket mark, 10-12 m.o.h., i den vestlige enden av strandvollen sørøst for gravhaugene id.34948 og 44511 og nord for driftsbygningen på bruket. Feltet var naturlig avgrenset mot nordvest av gravhaugene og mot sør av driftsbygningen. Da feltet ikke tidligere var registrert forelå der ingen avgrensing mot nord eller øst.

Id.112269 (bnr.27) bestod av dyrket mark i en nordvendt helling, ca. 25 m.o.h., nedenfor gravhaugen «Sothaug». Feltet var avgrenset i øst og vest av steingjerder og av et bolighus i nord. Avgrensingen mot sør var satt av plangrensen for utbyggingen.

Id.112268 (bnr.10 sør) bestod av dyrket mark liggende på en naturlig flate 18-20 m.o.h. Feltet var avgrenset mot nord av Jåsundvegen, mot vest av en gårdsvei, mot øst av en parkeringsplass med en trafostasjon og mot sør av et steingjerde.

Id.144505 (bnr. 10 nord) lå i dyrket mark i en forholdsvis bratt skråning like nord for gravhaugene id.34948 og 44511. Feltet var avgrenset av et steingjerde i sør og av plangrensene for utbyggingen i vest, øst og nord.

3.3 Undergrunnsforhold og jordsmonn

Undergrunnen i alle de undersøkte områdene er selvdrenerende. De lavest liggende lokalitetene, dvs. id.99912 og 158219, var på strandavsetninger. De øvrige lokalitetene (id.112268,112269 og 144505) var på moreneavsetninger med id.144505 akkurat på grenseområdet mellom de to avsetningstypene. Det er påvist to ulike jordsmonn på lokalitetene. På id.112268 var det podsol, på de resterende lokalitetene umbrisol. Både podsol og umbrisol har et lavt innhold av næringsstoffer. Podsol er i tillegg et surt jordmonn, noe som er svært ugunstig for bevaring av organisk materiale (Kilde: Norsk Institutt for skog og landskap).

3.4 Vegetasjonshistorie og geologi

Botaniske undersøkelser, gjort i forbindelse med utgravningene av «Sunde 34» i 1979/80, viser at det i mellommesolitikum var en rikholdig flora, bestående av bl.a. bjørk, alm og hassel, og området har vært skogkledt. Dette skoglandskapet har holdt seg inn i neolitikum. Prøsch-Danielsen & Selsing har analysert pollenprøver fra en rekke ulike lokaliteter i Rogalands kystnære områder som viser en begynnende avskoging allerede i tidligneoolitikum. Det første steget i avskogingen er knyttet til introduksjonen av husdyr og prøvene antyder at man har drevet med svedjebuk for å rydde land til beitemark. I første del av senneolitikum, rundt 2500 f.Kr., finner det sted en omfattende skogrydding, noe som kan forklares både ved økt behov for beiteland og behovet for bygningstømmer. Når det gjelder å spore denne avskogingen lokalt, er ytterkysten av Jæren delt inn i regioner basert på geologi og topografi. Jåsund ligger på grensen mellom to slike regioner; A og B. I region A startet avskogingen allerede 4000-3600 f.Kr., men det skjedde langsomt. I region B startet avskogingen først i mellomneolitikum, men gikk da forholdsvis raskt. Avskogingen fortsatte i bronsealderen og etter hvert begynte det å etablere seg lyngheier. I region B startet lyngheidannelsen rundt 900-700 f.Kr., i region A 300-0 f.Kr.

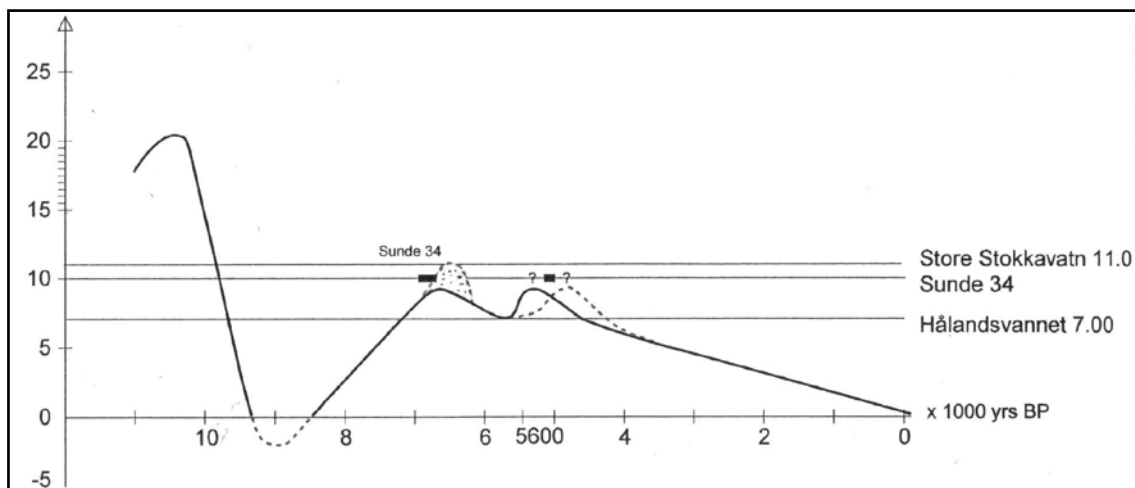
I disse tidlige fasene er pollen fra korn nesten fraværende i prøvene. Etter 2500 f.Kr. viser analysene av makrofossilprøver fra ulike lokaliteter på Jæren at utviklingen av jordbruket har startet. Det var de første 300 årene kun snakk om åkerdrift i liten skala, men i perioden 2200-2000 f.Kr. ser jordbruket ut til å få sitt gjennombrudd. (Prøsch-Danielsen & Simonsen 2005:7-9, Prøsch-Danielsen & Selsing 2009:14).

Resultatene fra analysene av plantematerialet fra Jåsund er ikke entydige nok til å trekke sikre vegetasjonshistoriske konklusjoner og en kan derfor ikke si med sikkerhet om utviklingen på Jåsund er i overensstemmelse med det som er registrert for region A eller B (Soltvedt & Jensen 2012).

Geologisk ligger Tanangerhalvøya innenfor et belte med prekambriske og kaledonske bergarter (Prøsch-Danielsen 2006:10). I den sistnevnte gruppen finner vi de vulkanske bergartene hvor dagbergartene (som basalt og porfyr) har vært mye brukt til redskapstilvirkning i steinalderen og bronsealderen. Innenfor de to gruppene finner man også kvarts og kvartsitt. Det finnes også mye strandflint i området, og denne ble deponert da isen trakk seg tilbake rundt 15000 år før vår tidsregning.

Transgresjon er en geologisk hendelse som inntraff da iskappen over Norge begynte å smelte for over 15000 år siden. Begrepet transgresjon innebærer en situasjon hvor havnivået stiger fortere enn landet hever seg. Dette fører til oversvømmelser av tidligere tørt land. Når havet etter hvert trekker seg tilbake (regresjon), dvs. landet hever seg, vil det føre til at sand, grus og stein blir lagt igjen.

Prøsch-Danielsen og Selsing argumenterer for at det i området Tananger/Sunde kan ha vært to faser med transgresjon. Dette er basert på studier av flere lokaliteter, blant annet av kulturlag og sandfluktlag avdekket under arkeologiske undersøkelser som ble utført ved Sola flyplass i 1985. Lokaliteten på Sola flyplass lå på 6-11 m.o.h. og så ut til å ha to lag som var deponert etter transgresjon. Prøsch-Danielsen & Selsing fant at den første transgresjonen varierer i tid fra 8040-7837 til 6396-6191 cal. BP (mellom- til senmesolitikum) og har hatt en varighet på minst 1000 år. Den siste har vært mer kortvarig og fant sted rundt 5620-5540 cal. BP (tidligneolitikum) (Prøsch-Danielsen & Selsing 2009:47). Ulike data samlet fra «Sunde 34», en mellommesolittisk boplass funnet en knapp kilometer nord for Jåsund, viser også til en transgresjon som har vært yngre enn 7490 BP (ca.6500 f.Kr.) og at havnivået må ha holdt seg på 9-10 m.o.h. i minst 1000 år (Prøsch-Danielsen 2009:33f). Det er denne siste fasen med transgresjon som har lagt igjen massene som dannet strandvollen på Jåsund hvor hovedundersøkelsen i 2010 fant sted. Når det gjelder dateringene fra Sola flyplass, og transgresjonen som skal ha funnet sted i tidligneolitikum, kan denne ikke påvises i strandvollen på Jåsund (Prøsch-Danielsen pers.komm.).

Figur 10: Framstilling av strandforskyvningen i Sola og Tanangerregionen. Kilde: Prøsch-Danielsen & Selsing 2009.

4.0 METODE

4.1.0 Graveteknisk metode, dokumentasjon og undersøkt areal

4.1.1 Id.99912, bnr.6.

Det ble anvendt en kombinasjon av ulike metoder i felt. For å få oversikt over grunnforholdene, ble det først lagt en 120 m lang søkesjakt gjennom området fra sørvest mot nordøst. Basert på denne kunne vi se hvor mye masse det var hensiktsmessig å fjerne med maskin. I tillegg kunne sjakten gi oss informasjon om transgresjonene (jfr. kap.3.4). Med utgangspunkt i lagdelingen i dette profilet

(nordvestre profil), ble et areal på 28-43 x 70 m avdekket ved at matjorden ble fjernet ved hjelp av gravemaskin (flateavdekking). Da det ved den maskinelle avdekkingen ble påvist et 13 x 67 m stort kulturlag med mye flint, ble det lagt vekt på omfattende rensing ved hjelp av krafse og graveskje. Kulturlaget lå i strandvollens helling og var kuttet i SV-NØ retning av fylkeskommunens registreringssjakter. Arealet med kulturlag ble delt opp, adskilt av registreringssjaktene, slik at det lettere kunne holdes kontroll over funn og dokumentasjon. Det ble undersøkt fire lokaliteter, omtalt som felt A-D, i kulturlaget. 12 m sør for lagets vestlige ende, i «steril» undergrunn på toppen av strandvollen, ble det i tillegg åpnet et mindre areal (felt E) hvor transgresjonsmassene ble undersøkt med tanke på en tidlig-/mellommeholittisk bosetningsfase. Feltene ble alle undersøkt ved at det ble gravd (manuelt) 50 cm store ruter i 10 cm mekaniske lag og massene vannsåldet gjennom 4 mm såld. Rutene ble lagt ut ved hjelp av digital innmåling og har derfor alle sin egen unike identitet. På denne måten kunne områdene lett utvides og hver enkelt rute graves som en separat enhet.

Ca. 45 m sør for hovedfeltet, i skråningen opp mot Jåsundvegen, ble det, ved hjelp av gravemaskin, avdekket et areal på 12 x 60 m i forsøk på å finne spor etter den fjernete gravhaugen id. 65808. Undersøkelsen ga ingen resultater.

Strukturer (stolpehull, ildsteder og røyser) ble målt inn og undersøkt uavhengig av rutesystemet. De enkelte (del)områdene ble målt inn digitalt samt tegnet i plan. I tillegg ble alle lag, steiner større enn 15 cm og moderne forstyrrerler målt inn. Fotodokumentasjon ble foretatt både fra bakken og ved hjelp av flyfoto. Flyfoto ble tatt av Espen Torp/Birdy Photographs. Alle foto finnes digitalt i museets arkiver.

På id.99912 ble det, i tillegg til feltene A-E, undersøkt 15 strukturer i form av seks stolpehull, fem kokegroper/ildsteder og fire rydningsrøyser. Det ble gravd 1028 ruter i opp til fire mekaniske lag, tilsammen omtrent 507 m². Innmålingskart og tabeller med rutenummer, funn-nummer og XY-koordinater finnes som vedlegg til innberetningen.

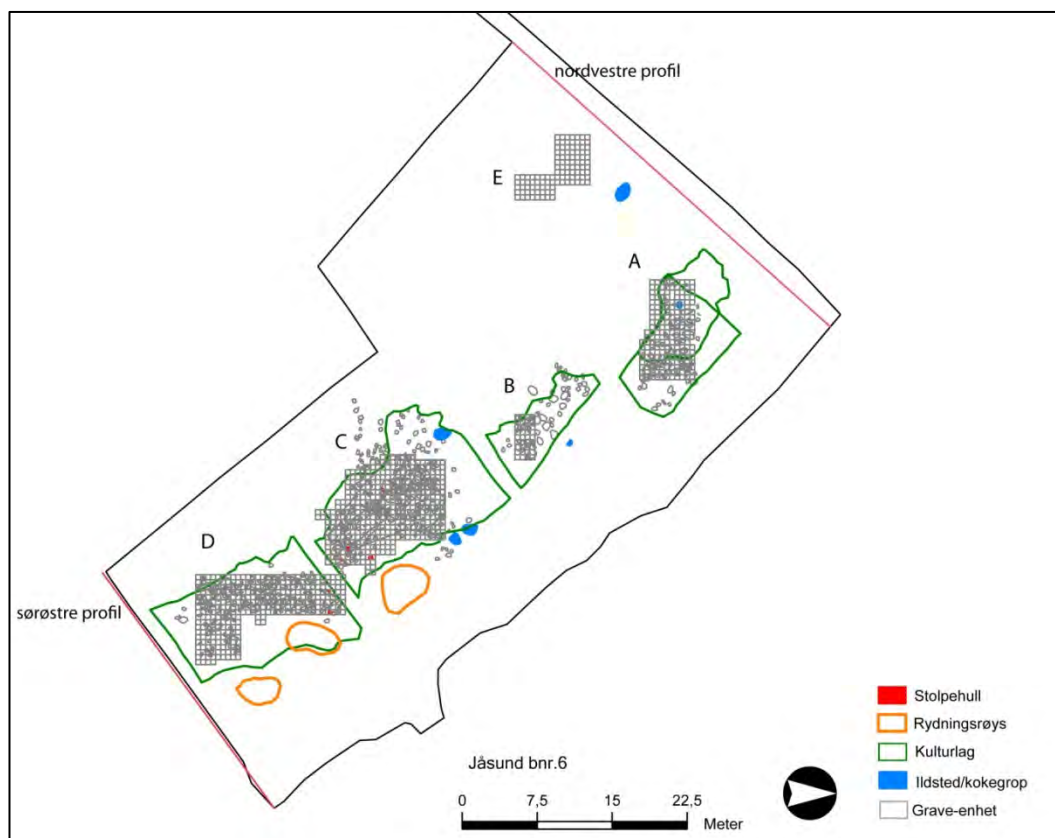
Det ble tatt ut to pollenserier samt makrofossil- og kullprøver av alle strukturer og lag; totalt 56 prøver. Det ble analysert 11 ¹⁴C-prøver.

Figur 11: Id.99912, bnr.6, før undersøkelsene startet. Strandvollen kan anes midt i bildet. Gravhaug id.65808 ble antatt å ha ligget på terrassekanten til høyre i bildet. Tatt mot NV. Foto: H. Fyllingen

Figur 12: Id.99912, bnr.6, etter at matjorden var fjernet. Kulturlaget er godt synlig som et belte gjennom lokaliteten. Fylkeskommunens sjakter kan anes på tvers av kulturlaget. Tatt mot SV. Foto: E. Torp/ «Birdy».

Figur 13: Forenklet plankart over id.99912, bnr.6, med markering av feltene A-E samt profilbenkene i lokalitetens sørøstre og nordvestre yttergrense. Illustrasjon: H. Fyllingen.

4.1.2 Id.158219, bnr.19,20

Lokaliteten var i utgangspunktet ikke registrert i Riksantikvarens database «Askeladden» og lokalitetsidentifikasjonen ble derfor opprettet i etterkant av undersøkelsene. Basert på Tor Helliesens kart fra 1901 ble det avdekket et areal på 27 m Ø-V og 43 m N-S. Utgravningsfeltet ble svært ujevnt i form grunnet dårlig tid og moderne forstyrrelser. Dette feltet ligger 2 meter høyere i terrenget enn id.99912, men er likevel del av strandvollen. Området ble undersøkt ved at matjorden ble fjernet med gravmaskin. Overflaten ble rensset manuelt. Strukturer ble beskrevet i plan, fotografert og snittet. Innenfor et lite område på 2 x 3 meter ble det påtruffet en del flint. Dette ble derfor gravd 4 stk. 1 m² store ruter med en dybde på totalt 10 cm. Massene ble tørrsåldet gjennom 4 mm såld. Alle strukturer og lag ble målt inn digitalt. Det ble undersøkt 30 strukturer i form av en mulig tuftrest, fem stolpehull og 22 kokegrop, samt ett kulturlag. Innmålingskart med anleggsnummer finnes som vedlegg til innberetningen.

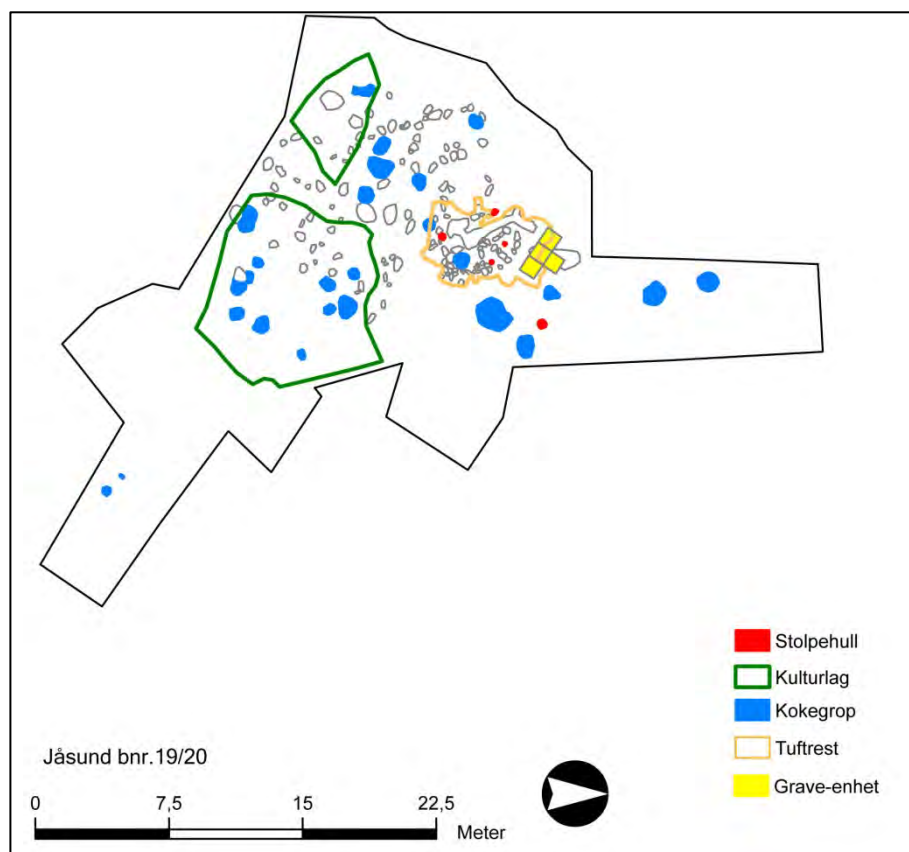
Det ble tatt ut 13 makrofossil- og kullprøver av et utvalg anlegg og lag. Fem ¹⁴C-prøver ble analysert.

**Figur 14: Id.158219, bnr. 19/20, før undersøkelsene startet. Tatt mot NV.
Foto: H. Fyllingen**

**Figur 15: Id.158219, bnr. 19,20. Oversiktsfoto etter at matjorden ble fjernet.
Tatt mot N. Foto: H. Fyllingen.**

Figur 16: Forenklet plankart over strukturer og kulturlag på id.158219, bnr.19/20. Illustrasjon: H. Fyllingen.

4.1.3 Id.112268 (bnr. 10 sør) og id.112269 (bnr.27).

Bnr.27 (id.112269) og bnr. 10 sør (id.112268) ble undersøkt ved maskinell flateavdekking. Matjorden ble fjernet med hjelp av gravemaskin og undergrunnen ble rensert manuelt. Alle lag og strukturer ble målt inn digitalt. Samtlige strukturer ble undersøkt i detalj: tegnet, fotografert, dokumentert. Det ble åpnet ca. 7800 m² på id. 112268 og ca. 1300 m² på id.112269.

På id.112268 ble det funnet tre store områder med kulturlag tolket som utvaskede dyrkingslag, to kokegrop/ildsteder, ett funnførende kulturlag, ett areal med ardspar, staurhull, tre groper og 117 stolpehull. 101 av stolpehullene var knyttet til en to-skipet bygning. Det ble tatt ut makrofossilprøver av samtlige anlegg i den to-skipete bygningen samt et uvalgt av de øvrige anleggene: totalt 88 prøver. Det ble datert 19 ¹⁴C-prøver.

På id.112269 ble det funnet en stakketuft med ett stolpehull omtrent i midten, tre kokegrop/ildsteder, begynnelsen på en (mulig) veggrøft som lå over en grop med ukjent funksjon, fire stolpehull og en liten grøft. Ingen av stolpehullene kunne knyttes til en bygning. Det ble tatt ut fire makrofossil- og kullprøver av utvalgte anlegg. Det ble datert tre ¹⁴C-prøver.

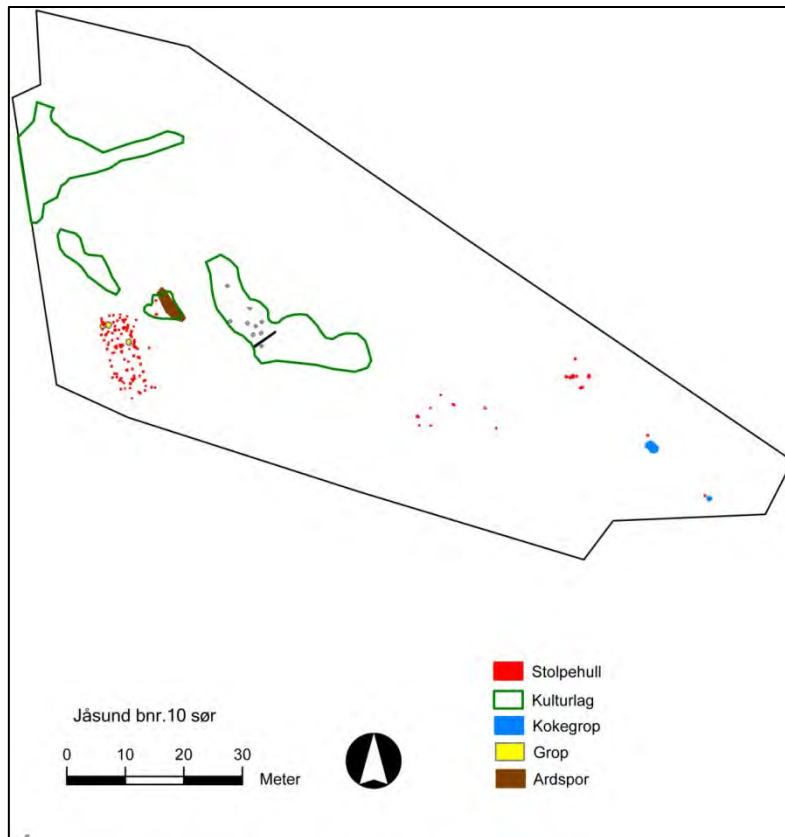
Tegninger av strukturer samt plankart med anleggsnummer finnes som vedlegg til innberetningen.

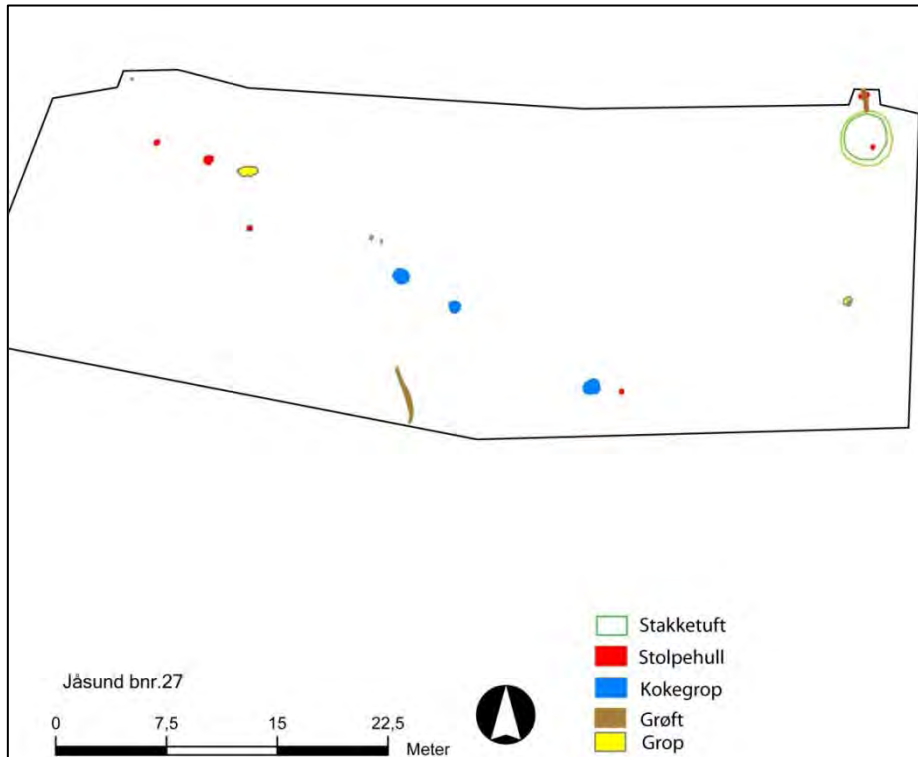
**Figur 17: Id. 112269, bnr. 27 før undersøkelsene startet. Tatt mot N.
Foto: H. Fyllingen.**

**Figur 18: Id.112268, bnr. 10 sør før undersøkelsene startet. Tatt mot NNV.
Foto: H. Fyllingen.**

Figur 19: Forenklet plankart over id.112268, bnr. 10 sør. Illustrasjon: H. Fyllingen.

Figur 20: Forenklet plankart over id. 112269, bnr.27. Illustrasjon: H. Fyllingen.

4.1.4 Id.144505, bnr. 10 nord

På bnr. 10 nord (id.144505) ble matjorden fjernet ved hjelp av gravemaskin. Etter avdekking minner lokaliteten om id.99912 og det ble derfor bestemt at lokaliteten skulle graves på samme måte som id.99912 slik at resultatene lettere kunne sammenlignes. Det ble åpnet et areal på omtrent 17 x 20 meter. Et kulturlag dekket ca. 60 % av arealet, og under dette, i nordenden av feltet, ble det påvist en steinalderlokalitet. I kulturlaget ble det lagt ut et rutenett av 50 x 50 cm ruter og det ble gravd lagvis (mekanisk) i 10 cm tykke lag. Massene ble vannsådet gjennom 4 mm såld. Det ble lagt ut 175 ruter som ble gravd i opp til 7 lag - totalt 154 m². Det ble tatt ut makrofossil- og kullprøver fra profilbenken lagt gjennom lokalitetsflaten (profil A) samt fra et profil (profil B) som ble opprettet under steingjerdet mellom bnr. 10 og bnr. 19,20. Feltet ble dokumentert ved hjelp av digital innmåling, foto og tegning. Kart og tabeller med rutenummer, funn-nummer og XY-koordinater, plankart og tegninger finnes som vedlegg til innberetningen.

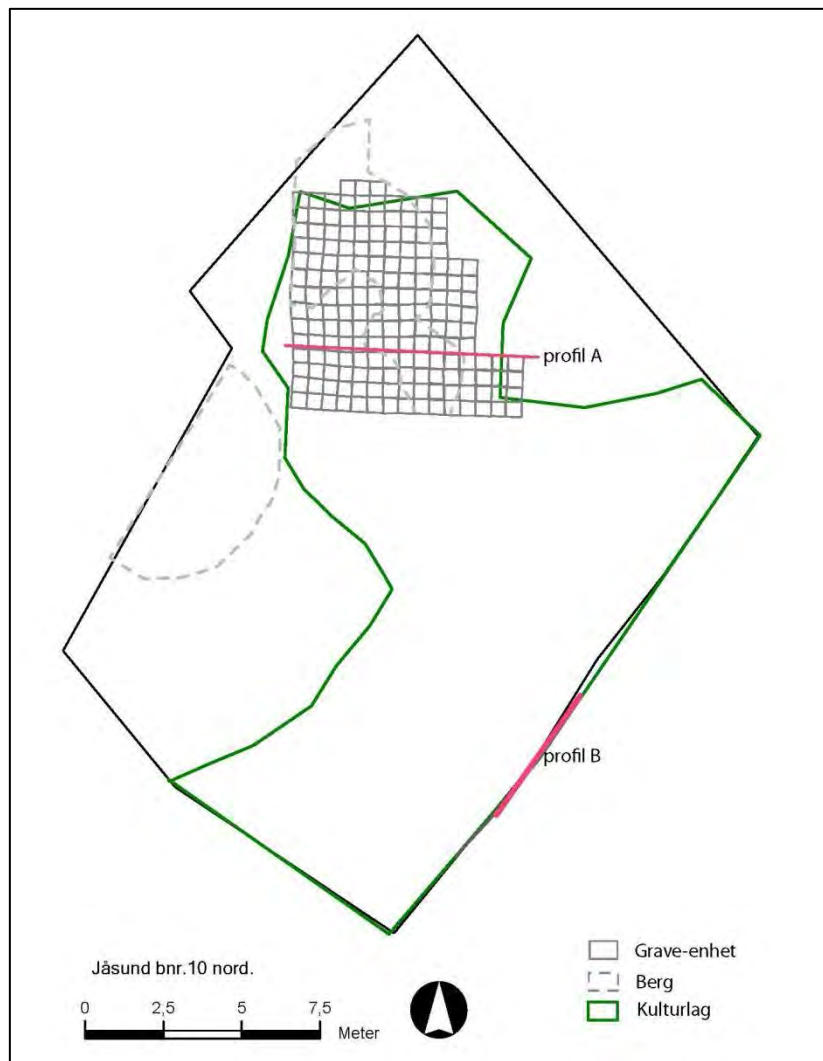
Det ble tatt ut syv makro- og kullprøver av profil A og B og det ble datert fem ¹⁴C-prøver.

**Figur 21: Id.144505, bnr.10 nord, før undersøkelsene startet. Tatt mot VSV.
Foto: H. Fyllingen.**

Figur 22: Id.144505, bnr. 10 nord, etter matjorden var fjernet. Tatt mot VSV.
Foto: H. Hop.

Figur 23: Forenklet plankart over id.144505, bnr. 10 nord. Illustrasjon: H. Fyllingen.

4.2.0 Funn og funnbehandling

Funn som ble gjort under opprensing av området ble målt inn digitalt og gitt egne nummer.

Innmåling av enkeltfunn ble foretatt der det var spesielle funn in situ. På id.99912 og 144505 ble funnene samlet inn ved sålding, hvor hver rute og hvert lag ble gitt eget funn-nummer. På id.112268, 112269 og på id.158219 ble funnene samlet inn ved undersøkelse av strukturene. Lokaltetene ble gitt følgende museumsnummer:

Lokalitetsid.	Bnr.	Museumsnummer
99912	6	S12664
158219	19/20	S12665
112268	10, sør	S12755
112269	27	S12755
144505	10, nord	S12761

Funnene ble senere katalogisert i henhold til "Nomenklatur for gjenstandsbasen, Arkeologisk Museum" utarbeidet av Å.D. Hauken og T. Løken i 2001 og er tilgjengelig for digitale søk i Universitetsmuseenes gjenstandsbase (Musit). Typologiske dateringer av steinaldermaterialet er basert på oversikter utarbeidet av A. Bruen Olsen (1992), G. Skjelstad (2011) og P. Vang Petersen (2008). Funnmaterialet ble i tillegg lagt inn i «Intrasis» og er digitalt koblet til de enkelte strukturer, ruter og lag.

4.3.0 Innmåling

Innmåling ble foretatt ved hjelp av Leica totalstasjon. Rutene ble målt inn digitalt og gitt eget nummer (graveenhetsidentitet). I tillegg ble all stein større enn 15 - 20 cm målt inn. Alle strukturer/anlegg, lag og moderne forstyrrelser ble målt inn. Alle innmålingsdata er tilgjengelig i museets digitale arkiv (Intrasis prosjekt AM_2010_003).

Innmålingsdataene ble senere behandlet i «Intrasis Analysis 1.1». Alle innmålingskart og funndistribusjonskart er utarbeidet fra denne programvaren.

4.4.0 Dateringer

Prøver fra utvalgte anlegg og lag ble sendt til ¹⁴C-datering hos NTNU, Laboratoriet for radiologisk datering (Tra-nr) og til Beta Analytic Inc.(Beta-nr.) . Dateringene fra NTNU er opprinnelig oppgitt med ett σ (sigma), dateringen fra Beta Analytic med både ett og to σ . Dateringer med ett standard avvik

gir probabilitet på 68 %. Dateringer med to sigma (to standard avvik) gir probabilitet på 95 %. Det er i denne rapporten kun henvist til dateringer med to standard avvik og dateringen fra NTNU er regnet om i programmet OxCal 3.1. Oversikt over dateringene samt kopi av dateringsrapportene finnes som vedlegg til innberetningen.

4.5.0 Naturvitenskapelige analyser

Det ble tatt ut makrofossilprøver fra utvalgte anlegg på alle lokalitetene. I tillegg ble det tatt ut makrofossilprøver fra dyrkingsprofilene på id.99912, id.158219 og 144505 og fra profilene gjennom steinalderlokalitetene på id.99912 og id.144505. Det ble også tatt ut to pollenserier fra dyrkingsprofilen på id.99912. Totalt ble det tatt 171 pollen/makro/kullprøver.

E.-C. Soltvedt og C. Jensen ved Arkeologisk museum var ansvarlig for det naturvitenskapelige materialet og rapporten deres kan leses i sin helhet som upublisert oppdragsrapport 2012/24.

5.0 Undersøkelsen av id.65808, bnr. 6.

I overkant av strandvollen på bnr.6, ble det åpnet et 12 meter bredt og 60 meter langt areal langs eiendomsgrensen mellom bnr 6 og bolighusene i sør (Prestaskjerslia, bnr. 235). Ut ifra opplysninger i Riksantikvarens kulturminnedatabase skal gravhaugen id.65808 ha ligget her. Gravhaugen antas å være den samme som Tor Helliesen registrerte som nr. 19. Den ble beskrevet som bunnlaget av en gravhaug som var 16,5 meter i tverrmål. Det skal ha blitt funnet en urne i graven men denne ble senere ødelagt (Helliesen 1901:55). Ved etterregistreringer foretatt i 1991 ble haugen gjenfunnet. Den ble beskrevet som gresskledt med noe stein i dagen og skal ha vært kuttet av dyrket mark der det var mulig å se en steinkonsentrasjon.

Id.65808 skal, ifølge kartet, ha ligget på bnr.6, men det ble ikke funnet spor etter denne ved sjakting. Det ble heller ikke påvist den steinkonsentrasjonen som skal ha vært synlig i 1991. Det går et steingjerde mellom eiendommene og det er mulig gravhaugen ligger delvis under dette gjerdet og/eller inne i hagen på bnr.235. Det er derfor en viss mulighet for at kartfestingen i Riksantikvarens database ikke stemmer. Det var ikke mulig å undersøke naboeiendommen for å bekrefte/avkrefte denne teorien.

Ved undersøkelsene av id.99912 ble det funnet ett leirkarskår av en type vanlig i eldre jernalder. Det synes også å være en del påført masse i den østre delen av strandvollen som ligger nedenfor der gravhaugen kan ha vært. Det er mulig at dette leirkarskåret og de ekstra jordmassene stammer fra en ødelagt gravhaug men det er ikke mulig å si når disse har blitt påført.

6.0 Undersøkelsen av id.99912, bnr.6

6.1 Stratigrafi og kildekritiske forhold

Jeger-/sankerlokalteter mangler ofte strukturer (som for eksempel stolpehull) og organisk materiale som kan fortelle oss noe om hvordan området var brukt. Tradisjonelt har man tatt utgangspunkt i analyser av gjenstandenes distribusjonsmønster. En slik kvantitativ analysemodell er også brukt i denne innberetningen. Den kvantitative analysemodellen er ikke uten potensielle feilkilder da prosessene som har vært med på å danne lokaliteten, og dermed gjenstandsfordelingen, ofte er svært komplekse. Disse prosessene er av J. Boaz (1998) foreslått delt inn i tre faser: gjenstandens deponering samt den horisontale og vertikale distribusjonen av materialet. Den første deponeringen av et materiale finner sted når lokaliteten etableres. Hvor lokaliteten etableres påvirkes av både kulturelle og naturlige faktorer, eksempelvis hvilke aktiviteter som skal utføres, hvor lenge man har tenkt å oppholde seg på stedet, gruppens sammensetning og størrelse samt lokale værforhold (for eksempel vindretning). Når en gjenstand er deponert på bakken blir den avfall (men kan potensielt brukes på nytt). Aktiviteter som kosting av boplassflaten og fottrafikk er med på å flytte gjenstanden fra dens originale deponeringssted. I hvor stor grad gjenstanden flyttes rundt ser ut til å ha sammenheng med størrelsen. Større gjenstander er mer utsatt for (menneskeskapt) flytting mens mindre gjenstander oftere blir liggende i ro eller blir tråkket ned i undergrunnen. Lokaliteten kan utsettes for to ryddeprosesser som påvirker den horisontale fordelingen ytterligere. Den ene involverer at et område blir ryddet for å få plass til en ny aktivitet, for eksempel ved at underlaget blir kostet før man setter seg ned. I denne prosessen er det stor sjanse for at større gjenstander blir kastet avgårde. Den andre ryddeprosessen finner sted ved fjerning av større mengder avfall, for eksempel skjørbrent stein. En mer systematisk avfallshåndtering er trolig mer utbredt ved lengre enn ved kortere opphold. Den horisontale gjenstandsfordelingen kan også påvirkes av naturlige prosesser som vann og erosjon. Ved slike naturlige prosesser vil små gjenstander flyttes lettere enn større gjenstander. Den vertikale funnfordelingen kan påvirkes av nedtramping, tele, dyr og insektaktivitet, rotsystemet i planter og trær, grunnsenkning og menneskelig aktivitet som pløying (Boaz 1998:78-87).

Store deler av lokaliteten id.99912 var dekket av et brungrått, homogent kulturlag. Dette laget ble datert til bronsealderen og har bygget seg opp gjennom lange perioder med beiteland og åkerbruk. I tillegg til kulturlaget ble det også funnet stolpehull, ildsteder/kokegroper og rydningsrøyser fra denne perioden. Kulturlagets tykkelse var varierende. Nord på feltet var laget kun noen få cm, men her ser det i tillegg ut til å ha blitt deponert kokstein. Sørøst på feltet var laget opp til 20 cm. Det ble gjort funn både i kulturlaget og i underliggende strandvoll fra mellommesolitikum til tidligneolitikum i tillegg til keramikkfunn fra eldre bronsealder. Aktivitetene i bronsealderen, samt moderne dyrking,

har ført til en kraftig sammenblanding av det arkeologiske materialet. Det var derfor ikke mulig å skille den mesolittiske fasen fra den neolittiske, verken på grunnlag av den horisontale eller den vertikale funnfordelingen.

6.2 Lengdeprofiler gjennom lokaliteten

Nordvestre profil

Dette profilet ble opprettet gjennom hele den nordvestre grensen av undersøkelsesområdet før selve avdekkingen ble påbegynt (jfr. kap. 4.1.1). Profilet var ment som et arbeidsprofil da opplysningene om undergrunnsforholdene var noe mangelfulle i registreringsrapporten. Det kunne observeres fire stratigrafiske lag i profilet. De øverste 20-30 cm bestod av moderne matjord (lag A). Under matjorden var et 10-20 cm tykt lag (lag B) bestående av brunsvart, kullblandet organisk masse og små skjørbrente stein, og det ble i dette laget påvist et mulig ildsted/kokegrop. Denne kokegropen lå i området hvor «felt A» ble opprettet. Laget hadde en avgrenset utstrekning i profilet, og denne ble utgangspunktet for den videre avdekkingen av området. Under lag B kom det fram et 50-60 cm tykt lag, med grus og til dels stor stein dannet under den siste transgresjonen/regresjonen (lag C og D). Det kunne ikke spores kulturlagsmasser i eller under transgresjonslaget, men det ble funnet bearbeidet, vannrullet flint under opprensingen av profilet som kan antyde at der har vært aktivitet før transgresjonen. Det ble derfor opprettet et «felt E» like ved denne delen av profilet selv om der verken var funn eller strukturer på overflaten. Under transgresjonslaget var det lys grå marin sand (lag E). Det var ikke mulig å skille ut mer enn en fase med transgresjon/regresjon i profilet (jfr. kap.3.3). Dette ble også bekreftet av Lisbeth Prøsch -Danielsen (AM) da hun besøkte feltet og observerte profilbenken. Da profilet flere steder var forstyrret av fylkeskommunens registreringsjakter samt dreneringsgrøfter, ble det ikke tatt ut naturvitenskapelige prøver.

Tegning av profilet finnes som vedlegg til innberetningen.

Figur 24: Id.99912. Utsnitt av nordvestre profil. Tatt mot SØ. Foto: H. Fyllingen.

Sørøstre profil

Profilen ble opprettet i feltets sørøstre grense med tanke på uttak av botaniske prøver. Det ble tatt ut fire makrofossilprøver og to pollenserier. Massene etter transgresjonen var nesten fraværende i dette profilet, noe som trolig er resultat av kulturell betinget erosjon (bosetning og dyrking). Det kunne i det sørøstre profilet skilles ut seks stratigrafiske lag (A-F) under torven.

De øverste 50 cm (lag A+B) bestod av brungrå matjord med noe småstein. Deretter fulgte et 20-40 cm tykt lag med brungrå, sandblandet organisk masse. Dette laget (lag C) ble tolket som et eldre dyrkingslag, og ble ¹⁴C-datert på kull til 3540-3360 f.Kr. (TRa-4033). Denne dateringen er eldre enn stratigrafien tilsier og har trolig sammenheng med prosesser rundt åkerbruk (pløying, påføring av masser etc.).

Det fjerde laget var et ca. 20 cm tykt kulturlag med kullholdig, mørk brungrå sand- og grusblandet organisk masse (lag D). Dette laget tilsvarer (visuelt sett) kulturlaget som dekket store deler av lokaliteten og som ble datert til bronsealderen (1080-900 f.Kr. i lag 1 på felt D, 1530-1400 f.Kr. i lag 2 på felt D og 910-790 f.Kr. i lag 2 på felt C). Lag D i det sørøstlige profilet ble datert på hasselnøttskall, til 1640 – 1440 f.Kr. (TRa-4032).

Et tynt sjikt, på 4-12 cm, av lys grå grus- og steinblandet organisk masse (lag E) lå som siste lag før transgresjonlaget (lag F). Dette femte stratigrafiske laget (lag E) ble tolket som rester av den opprinnelige lokalitetsflaten (i steinalderen) og ble tolket som en forlengelse av lokaliteten omtalt som « felt D ». Laget ble ikke ¹⁴C-datert da der ikke var daterbart materiale i prøvene.

Tegning av profilet finnes som vedlegg til innberetningen.

Figur 25: Utsnitt av sørøstre profil på id.99912. Tatt mot SØ. Foto: A. Bjørlo

Naturvitenskapelige analyser av sørøstre lengdeprofil

Prøvene av profilet ble tatt ut av botanikerne og de foretok sin egen vurdering av lagdelingen i profilet. En skal derfor være oppmerksom på at henvisningen til lag A-F i teksten under (og i den botaniske rapporten) ikke korresponderer direkte med lagbetegnelse brukte i teksten over.

Pollenprofil I (ved 4,30 m i sørøstre jordprofil)

Det er analysert åtte av 11 pollenprøver og tre av tre makrofossilprøver fra dette profilet.

Lag A (0 -22 cm under overflata): Det er analysert en prøve fra dette laget. Den har et polleninnhold som er ganske likt prøven fra lag B. Nesle kommer inn som ny urt. Det er ingen makrofossilprøve fra dette laget.

Lag B (22-38 cm under overflata): Det er analysert en pollenprøve fra dette laget. Den har som foregående prøve en dominans av gras og urter. I tillegg til bygg-type er det registrert uspesifisert korn-type-pollen, sammen med bl.a. linbendel, storarve-type, burot, melde og korsblomster. Ryllik og kløver er spesielt for denne prøven og forsterker beiteinntrykket som gis av den høye andelen gras og forekomsten av engsoleie, engsyre og smalkjempe. Makrofossilprøven ga ingen identifiserbare funn.

Lag C (38-62 cm under overflata): Det er analysert en pollenprøve i øverste del av dette laget. Det er dominans av graspollen, urter og røsslyng. Gras og smalkjempe indikerer beitepåvirkning. Bygg-type pollen registreres for første gang her, sammen med linbendel, storarve-typen (kan være vassarve

som trives i åkre) og mulige åkerugras som burot, melde og korsblomster som også forekommer i underliggende lag. Makrofossilprøven ga ingen identifiserbare funn.

Lag D (62-75 cm under overflata): Prøvene er tatt under en større stein og anses å være beskyttet mot forurensning fra overliggende lag. De to nederste prøvene har dominans av hasselpollen. Det er funnet fragmenter av hasselnøttskall i makrofossilprøven, noe som bekrefter at det har vokst hassel nær prøvestedet. Det er jevn forekomst av beiteindikerende planter som smalkjempe og engsoleie i laget, og fra nest nederste prøve kommer også engsyre og blåknapp inn sammen med ettårige ugras som linbendel og hønsegras. De to øverste prøvene har dominans av graspollen, og røsslyngpollen forekommer kontinuerlig fra dette nivået av. Dette tyder på en åpning av landskapet.

Tilstedeværelsen av flere karsporeplanter som lusegras, stri kråkefot, dvergjamne, snelle, bregner og torvmose viser til at det finnes lokal hei- og myrvegetasjon. Noen av urtene, som mure, frøstjerne, korgplanter og mjøddurt, kan også komme fra disse vegetasjonstypene. Det er registrert pollen fra strandkjempe, som er en maritim strandplante. Dette, sammen med den strandnære lokaliseringa av prøvestedet, gjør at det må tas forbehold om at ugrasplantene og andre potensielle kulturplanter som maskeblomster og nellikplanter, kan stamme fra tangvoller eller strandenger. Den høye andelen trekullstøv indikerer imidlertid menneskelig aktivitet på stedet. Det fins to uidentifiserte pollentyper som ikke er registrert i lagene over. Disse kan kanskje gi informasjon om maritim kontra antropogen påvirkning, hvis de ved en annen anledning kan identifiseres.

Lag E ble ikke registrert i pollenprofil I.

Lag F (øvre grense mot lag D ved 75 cm under overflata): Det er registrert pollen fra bjørk, furu, hassel, gras, smalkjempe, høgstauder (tungekrona korgplanter og mjøddurt), og starr, samt bregnesporer og en nokså høy andel trekullstøv. Det er ikke tatt makrofossilprøve fra dette laget.

Pollenprofil II (ved 10,20 m i sørøstre jordprofil)

Det er analysert 5 av 12 pollenprøver, og 1 av 1 makrofossilprøve fra lag D.

Lag A, B, C: Pollenprøvene er ikke analysert.

Lag D (64-77 cm under overflata): Hassel, bjørk, gras og bregner er dominerende.

Pollensammensetningen er sammenliknbar med lag D i pollenprofil I, men med færre pollentaxa. Det er ikke registrert typiske åkerindikatorer i polleninnholdet, men gras og engsyre kan komme fra beitepåvirkning. Makrofossilprøven har imidlertid et funn av uspesifisert korn, bringebær og frø av smalkjempe.

Lag E (77-80 cm under overflata): Pollenprøven er ikke analysert.

Lag F (øvre grense mot lag E ved 80 cm under overflata): Det er bare registrert litt trekullstøv i prøven fra dette laget (alt materiale analysert).

Det er en åpning av lokal hasselskog, muligens ved avsviing, midt i jordlag D, ca. 65 cm under overflata. Det er spor etter beitepåvirkning og mulig åkerbruk fra dette nivået og fram til moderne tid. Det ble funnet lite makrofossiler i profilet. Det er for store usikkerheter med hensyn til kronologi i pollenprofilene til at man kan trekke konklusjoner med hensyn til den generelle vegetasjonsutviklingen i området (Soltvedt & Jensen 2012).

Makrofossilprøven fra lag D, tatt 60-70 cm under overflaten, ble datert på hasselnøttskall til 1640-1440 f. Kr. (TRa-4032). Dette laget i profilet ble i felt vurdert som å tilsvare kulturlaget over felt D som ble datert til 1530-1400 og 1080-900 f.Kr. Kull fra makrofossilprøven i lag C, tatt 40 – 60 cm under overflaten, ble datert til 3540-3360 f.Kr. (TRa-4033). Denne dateringen er for gammel i forhold til stratigrafien og må tilskrives omroting av masser.

6.3 Beskrivelse av anlegg og aktivitetsområder på id.99912

På id.99912 ble det avdekket et stort kulturlag, fire rydningsrøysere, seks ildsteder/kokegroper, seks stolpehull og fire flerfasede aktivitets-/bosetningsområder (fig. 13). Aktivitetsområdene kunne typologisk dateres til mellommesolitikum og senmesolitikum/tidligneolitikum. Kulturlaget og de øvrige anleggene ble ¹⁴C-datert til senneolitikum og bronsealderen.

Figur 26:Id.99912. N. Pape og A. Bjørlo mellom felt C og D. Rydningsrøysene i forgrunnen er under utgraving. Tatt mot SV. Foto: H. Fyllingen.

6.3.1 Aktivitetsområder/bosetningsspor fra mesolitikum og tidligneoolitikum.

Det ble opprettet fem arealer med rutesystemer (felt A-E) innenfor undersøkelsesområdet (fig.13 og 28). Felt A, B, C og D ble anlagt i kulturlaget som dekket store deler av området i strandvollens helling, mens felt E ble anlagt i urørte masser på topp av strandvullen. Funndistribusjonen på de ulike feltene viser at der var ett hovedaktivitetsområde på felt C og ett på felt D og trolig et mindre aktivitetsområde på felt A og B. Det ble funnet noe vannrullet flint på felt E men det ble ikke påvist strukturer eller funnkonsentrasjoner som kunne antyde aktivitetsområder.

Distribusjonskart over funn, gjenstander og råstoff samt profiltegninger finnes som vedlegg 8, 9 og 10 til rapporten.

Figur 27: Id.99912. Flyfoto med underfeltene A-E, samt profilbenkene, markert. Det omtalte kulturlaget er godt synlig som et mørkt belte gjennom lokaliteten. Tatt mot SV. Foto: E. Torp/«Birdy».

Felt A

Stratigrafiske forhold

Feltet ble opprettet i den nordøstlige enden av lokaliteten, 8,2 – 9,2 m.o.h. Feltet lå inneklemt mellom registreringssjakter og dreneringsgrøfter. I plan var arealet 7 meter N-S og 18 meter Ø-V. Basert på funntettheten i plan ble det lagt ut 198 ruter. En profilkant ble etablert i den nordlige feltgrensen og en profilbenk ble satt opp over et mindre areal i sørøst (se Vedlegg 8). I mekanisk lag 1

ble det gravd 107 ruter, i mekanisk lag 2 50 ruter og i mekanisk lag 3 14 ruter. Denne kraftige reduksjonen var basert på manglende funn i mekanisk lag 1 og det faktum at man i mekanisk lag 2 stort sett kom ned på urørte masser.

Feltet bestod av tre *stratigrafiske* lag. Det øverste stratigrafiske laget bestod av matjordsrester som dekket deler av felt A. Dette laget var til stede i mekanisk lag 1 i noen ruter, men ble etter hvert rensert bort før videre graving. Det mellomste stratigrafiske laget bestod av et 20 cm tykt mørkt gråbrunt, kullspettet kulturlag iblandet om lag 50 % skjørbrente steiner (fig. 31). Det ble gravd mekaniske lag 1 og 2 i kulturlaget. Laget var tettpakket og anlagt i et område av strandvollen hvor det lå mye stein. Det ble i opprensingen av laget funnet en prikkhogget trinnøks samt en del flint.

Figur 28: Id.99912. Trinnøks (S12664) funnet på felt A. Foto: T. Tveit (AM).

Det nederste stratigrafiske laget bestod av grov grus og stein svakt iblandet kulturlagsrester og kull, som ble tolket som å være vasket ut fra de øverste lagene. Det ble i dette laget gravd ett mekanisk lag 3 og det ble her påvist den største funnkonsentrasjonen og to av feltets tre pilspisser. Mekanisk lag 2 og 3 tilsvarer kulturlaget (lag B) som ble observert i det nordvestre profilet (jfr. kap.6.2).

Naturvitenskapelige analyser

Det ble ikke analyser jordprøver fra felt A. Kullprøve ble tatt av AI5893 og fra profilet gjennom lokaliteten. Sistnevnte er ikke datert. AI5893 er ¹⁴C-datert på kull til 760-400 f.Kr. (Beta-284204).

Funn (S12664) og tolkning av funnfordelingen

Det ble gjort til sammen 877 funn på felt A. Funnene var fordelt på følgende kategorier:

Tabell 4: Id.99912 - felt A. Funnkategorier og antall (S12664).

Gjenstandstype	Antall
Øks	1
A1 pilspiss	2
A2 pilspiss	1
Avslag m.bruksspor	1
Smalflekk m.retusj	2
Kjernefragment	2
Bipolar kjerne	2
Sylindrisk kjerne	1
Konisk kjerne	1
Kjernesideavslag	1
Ryggflekker	2
Flekker	5
Smalflekker	13
Mikroflekker	8
Avslag, makroavslag, splint	832
Slagstein	3

Basert på gjenstandsmaterialet antas felt A å være samtidig med felt B-D, d.v.s. senmesolitikum/tidligneolitikum (4500-3500 f.Kr.). I den vestlige del av feltet, ble det i mekanisk lag 2 funnet et ildsted/kokegroprest (AI5893), som ble datert til siste halvdel av yngre bronsealder. Kulturlaget (mekanisk lag 1) tolkes som en utkastsoner for skjørbrent stein fra en bronsealderbosetning, og noe av flinten kan ha blitt deponert som følge av aktiviteten i denne perioden.

Det var ikke mulig å påvise strukturer som kunne knyttes til steinalderaktiviteten. Basert på funnfordelingen kan det ha vært et mindre aktivitetsområde innenfor omtrent 6 m² nordøst på felt A (fig.29).

Figur 29: Id.99912. Plantegning av felt A med kulturlaget, ildstedet og grave-enhetene markert. Plankartet viser den totale funndistribusjonen. Illustrasjon: H. Fyllingen.

Figur 30: Id.99912. Felt A. Bunnlag. Målestokk ligger der funnkonsentrasjonen var størst. Tatt mot V. Foto: H. Fyllingen

Figur 31: Id.99912. Felt A profil. Tatt mot N. Foto: H. Fyllingen

Felt B

Stratigrafiske forhold

Felt B ble opprettet 9 m.o.h., mellom felt A og felt C. Det ble satt ut 36 ruter, hvorav 30 ruter ble gravd i mekanisk lag 1 og 2, 29 i mekanisk lag 3 og 10 i mekanisk lag 4.

I plan var der betydelig færre flintartefakter enn i de andre områdene. Det ble likevel lagt ut et lite rutenett i et område som virket noe ryddet. Også på felt B var der en del større stein i undergrunnen, men feltet framstod som mer ryddet enn felt A. I profil viste det seg å være tykkere avsetninger med moderne masser enn på de andre feltene (se profiltegning i vedlegg)..

Feltet bestod av tre *stratigrafiske* lag. Det øverste stratigrafiske laget bestod av 10 cm med matjord og utgjorde mekanisk lag 1. Det mellomste stratigrafiske laget bestod av 15 cm med mørk brun, steinblandet organisk masse med spredte kullbiter. Dette laget var visuelt likt kulturlaget (det øverste stratigrafiske laget) på felt C og D. Det ble gravd mekanisk lag 2 og delvis 3 i dette laget. Det nederste stratigrafiske laget bestod av 3-10 cm med lys til mørk grå steinblandet grus med noe kull. Det ble gravd den gjenstående delen av mekanisk lag 3 samt et tynt mekanisk lag 4.

Det øverste stratigrafiske laget er trolig et yngre dyrkingslag (jfr. kulturlaget på felt C og D), mens det nederste trolig representerer bosetningsfasen. Det kunne ikke spores strukturer av noe slag, men det ble gjort forholdsvis mange funn i de nederste mekaniske lagene. Det er sannsynlig at det også her var et større aktivitetsområde, men det var ikke tid til å undersøke mer av arealet.

Naturvitenskapelige analyser

Det ble analysert to makrofossilprøver fra felt B. Prøvene ble tatt i mekanisk lag 1 og 2. Prøven fra mekanisk lag 2 inneholdt to frø fra hønsegras, som er et vanlig ugress (Soltvedt & Jensen 2012).

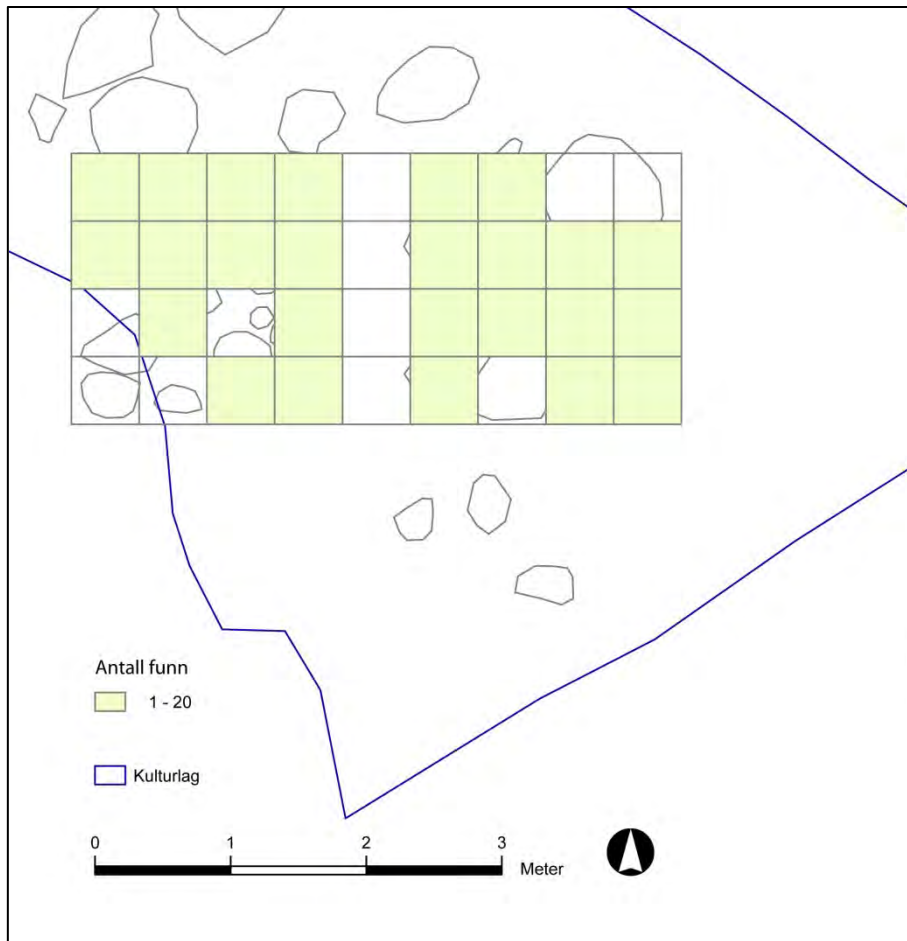
Organisk materiale fra felt B ble ikke ¹⁴C-datert.

Funn og tolkning av funnfordeling (S12664)

Blant feltets 449 funn var to slagsteiner, to skrapere, to A1 og to A2 piler og en stor bergartsblokk brukt som råstoff (med store negative avspaltninger) og som slipestein. Pilspissene hadde spesielt fint utformete tanger og var tilvirket fra smalflekker. Kun en av spissene synes brukt. Funnmaterialet kan plasseres i senmesolitikum/tidlignolitikum (4500-3500 f.Kr.).

Tabell 5: Id.99912 - felt B. Funnkategorier og antall (S12664).

Gjenstandstype	Antall
A1 pilspiss	2
A2 pilspiss	2
Flekk m/retusj	1
Skraiper	2
Kjernefragment	1
Bipolar kjerne	2
Sylindrisk kjerne	2
Konisk kjerne	1
Kjernesideavslag	1
Flekker	5
Smalflekker	3
Mikroflekker	15
Avslag, makroavslag, splint	408
Slagstein	2
Slipestein	2

Figur 32: Id.99912. Plankart over felt B med grave-enheter og kulturlaget markert. Plankartet viser den totale funndistribusjonen. Illustrasjon: H. Fyllingen.

Figur 33: Id.99912. Felt B. Bunn. Tatt mot øst. Foto: K. Eilertsen

Figur 34: Id.99912. Flyfoto av felt B + A. Tatt i starten av undersøkelsen. Tatt mot SV. Foto: E. Torp/ «Birdy».

Felt C

Stratigrafiske forhold

Felt C ble opprettet på 7,6 - 8,9 m.o.h. i den sørlige halvdel av lokaliteten. Det ble satt ut 416 ruter, hvorav 383 ble gravd i mekanisk lag 1, 200 i mekanisk lag 2 (reduksjonen skyldes at mekanisk lag 2 kun ble gravd enkelte steder på feltet), 248 i mekanisk lag 3 og 53 i mekanisk lag 4. Fra lag 2 ble det opprettet profilbenker i bredde og lengderetningen (N-S og Ø-V). Disse ble fjernet til slutt. Profiltegningene finnes som vedlegg til rapporten.

Figur 35: Id.99912. Felt C. Utsnitt av profil C2 som viser lag 2 og 3. Tatt mot N. Foto: N. Pape.

Feltet bestod av tre *stratigrafiske* lag (fig.35). Det øverste stratigrafiske laget bestod av brungrå, sandblandet organisk masse spettet med brent hasselnøttskall, kull og fragmenter av skjørbrent stein. Det ble gravd mekanisk lag 1 og 2 i dette laget. Da mekanisk lag 1 var gravd, ble det påtruffet et tettpakket lag med nevestore stein hvor det lå igjen to områder, på henholdsvis 2,5 x 4 m og 3,7 x 4,2 m, igjen med brungrå masse som i lag 1. I disse to arealene ble det lagt kryssprofiler og laget (mekanisk lag 2) ble formgravd. Dette ble gjort da vi først trodde det representerte et gulvlag. Mekanisk lag 1 og 2 tolkes som et kulturlag hvor lag 2 har lagt seg på et areal som har vært planert og steinlagt i eldre perioder. Dette kulturlaget dekket store deler av id.99912 (jfr. kap. 6.2.2).

Det mellomste stratigrafiske laget bestod av mørk brungrå, kullholdig organisk masse iblandet 50 % stein i størrelsesorden ca. 5-15 cm. 1/3 av steinen var skjørbrent og laget virket intensjonelt nedlagt. Det var svært stabilt å gå på og dannet en ca. 3 meter bred avsats i NV-SØ- retning i strandvollens skråning (fig.39). Det ble gravd ett mekanisk lag (mekanisk lag 3) i denne massen.

Det nederste stratigrafiske laget ble kun påvist i den nordvestre og midtre delen av felt C. Dette laget bestod av grå, grusblandet sand, ikke ulik massene i stratigrafisk lag 2 på felt D. Det ble gravd ett mekanisk lag (mekanisk lag 4) i massene.

Naturvitenskapelige analyser

Det ble tatt ut fire jordprøver fra profilbenkene gjennom felt C. Det ble tatt ut kullprøve fra mekanisk lag 2 og denne ble datert til 910-790 f.Kr. (Beta-284206). Det var dessverre ikke daterbart materiale i mekanisk lag 3 og 4.

Alle makrofossilprøvene ble analysert. I to av prøvene var der hasselnøttskall og i en prøve et frø fra gress og et fra leppeblomstfamilien. I en prøve tatt i mekanisk lag 3 var et korn og et kornfragment (kunne ikke identifiseres) I samme prøve ble det funnet frø fra maure og ugress (Soltvedt & Jensen 2012).

Funn og tolkning av funnfordelingen (S12664)

Det ble gjort til sammen 11300 funn på felt C. Dersom man ser på funnfordelingen innenfor hvert stratigrafisk lag, danner det seg et klarere bilde av lokalitetsflaten. Mens funnfordelingen er mer eller mindre jevnt fordelt horisontalt i det øverste stratigrafiske laget (tilsvarer mekanisk lag 1 og 2) finner det sted en foretting i de nederste to stratigrafiske lagene (tilsvarer mekanisk lag 3 og 4). Innenfor et areal på 4-6 m² foran av en stor, flat stein, nordvest i feltet, ble det identifisert en knakkeplass (i mekanisk lag 3) hvor det i en rute ble gjort 229 funn (en uregelmessig kjerne, en kjerne med 2 plattformer, ett kjernesideavslag, en mikroflekk, en smalflekk, en ryggflekk, 125 splint og 98

avslag). Funnfordelingen for øvrig antyder et hovedaktivitetsområdet nord på felt C (fig.37 og 38). Se for øvrig funndistribusjonskart for den enkelte mekaniske lag i vedlegg til rapporten.

I mekanisk lag 1 og 2 ble det funnet 49 leirkarskår, både asbestmagret og kvartsmagret. Den asbestmagrete er avgrenset til den vestlige delen av feltet, med en klar konsentrasjon i SV og det er trolig snakk om deler av ett knust kar hvis biter har fordelt seg i vifteform i terrengets helling. Skårene ble funnet i et lag som er ¹⁴C- datert til yngre bronsealder, men dette kan kun betraktes som en indirekte datering av keramikken. I mekanisk lag 3, i feltets østlige ytterkant, ble det funnet 5 skår (en del fliser) av kvartsmagret, porøst gods. Se for øvrig distribusjonskart i vedlegg til rapporten.

Tabell 6: Id.99912 - felt C. Funnkategorier og antall (S12664).

Gjenstandstype	Antall
Leirkarskår	45
Øks/øksefragment/ økseemne	3
A1 pilspiss	16
A2 pilspiss	3
A3 pilspiss	3
Pilspissfragment	1
Tverrpil	2
Bor	2
Kombinasjonstype	3
Skraiper	27
Flekkekniv	1
Flekke m.retusj	3
Avslag m.retusj	5
Flekke m.bruksspor	8
Smalflekke m.bruksspor	9
Avslag m.bruksspor	7
Makroavslag m.bruksspor	2

Kjernefragment	18
Bipolar kjerne	33
Uregelmessig kjerne	35
Kjerne m. 1 plattform	27
Kjerne m. 2 plattformer	6
Sylindrisk kjerne	5
Konisk kjerne	8
Kjernesideavslag	10
Plattformavslag	3
Ryggflekker	13
Flekker	49
Smalflekker	96
Mikroflekker	320
Avslag, makroavslag, splint	10507
Slagstein	14
Slipestein	1
Slipeplate	1

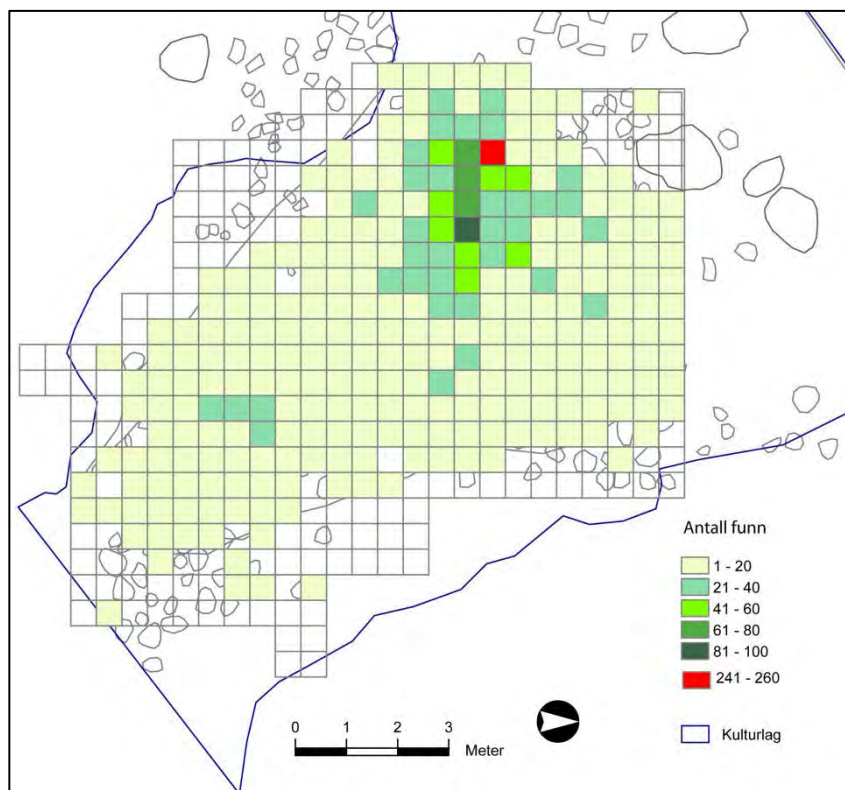
Av prosjektiler ble det funnet 16 A1 piler, tre A2 piler, tre A3 piler, to tverrpiler og spissen av en pil. Det ble funnet skjære- og skraperedskaper i form av 27 skrapere, en flekkekniv og åtte flekker/avslag med retusj. I tillegg ble det funnet en Vespestadøks, ett øksefragment (midtfragment, trolig Vespestad), ett økseemne i grønnstein og 14 slagsteiner. Dette utgjør en redskapsandel på 0,57 %. Materialet kunne dateres typologisk til senneolitikum/tidligneolitikum, men der var også innslag av vannrullet materiale fra bosetning før transgresjonen.

Se for øvrig gjenstands- og råstoffordelingskart i vedlegg til rapporten.

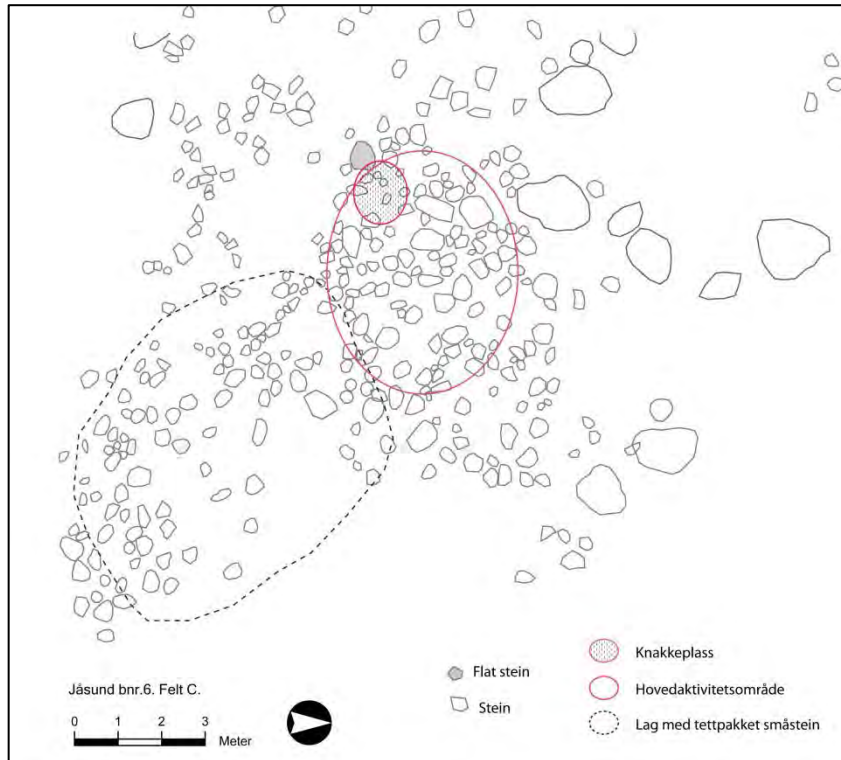

Figur 36: Id.99912. Vespestadøks (S12664) funnet på felt C. Foto: T. Tveit (AM).

Brent materiale fulgte den generelle funndistribusjonen, men det kunne spores en svak økning innenfor steinlaget sentralt på feltet. Det tettpakkete steinlaget tolkes som å ha forbindelse med et telt- eller en hyttekonstruksjon, enten ved å utgjøre et gulvlag eller en plattning. Det ble ikke påvist anlegg som kunne knyttes til hytte eller teltkonstruksjoner.

Figur 37: Id.99912. Plankart over felt C med grave-enhetene og kulturlaget markert. Plankartet viser den totale funndistribusjonen. Knakkeplassen er markert med rødt. Illustrasjon: H. Fyllingen.

Figur 38: Id.99912. Plantegning av felt C som viser avgrensingen av steinlaget, hovedaktivitetsområdet og knakkeklassen. Illustrasjon: H. Fyllingen

Figur 39: Id.99912. Felt C. Lag 2 og 3 (steinpakning) i nordvestre halvdel. Tatt mot N. Foto: K. Eilertsen

Figur 40: Id.99912. Felt C. Lag 3 delvis gravd. Tatt mot Ø. Foto: K. Eilertsen.

Figur 41: Id.99912. Felt C og D før utgraving. Sørøstre profilbenk er synlig til venstre på bildet. Tatt mot SV. Foto: E. Torp/ «Birdy».

Felt D

Stratigrafiske forhold

Felt D ble opprettet i den sørøstre enden av lokaliteten, 7,4-8,4 m.o.h. Det ble satt ut 329 ruter hvorav 298 ble gravd i mekanisk lag 1, 247 i mekanisk lag 2 og 41 i mekanisk lag 3. Det ble anlagt en profilbenk i lengderetningen (N-S) samt profilbenker hver tredje meter i bredderetningen. Profilbenkene, med unntak av et lite stykke helt i nord, ble fjernet til slutt. Profiltegning finnes som vedlegg til rapporten.

Feltet bestod av to *stratigrafiske* lag (fig.42). Det øverste stratigrafiske laget bestod av et 10-15 cm tykt kulturlag, tolket som dyrkingslag. Laget var tykkest i øst, hvor terrenget skråner, noe som må sies å være et naturlig resultat av pløying. Laget bestod av fast, homogen brungrå, svakt sandblandet, kullspettet organisk masse med innslag av små skjørbrente steiner. Laget var likt det øverste stratigrafiske laget på felt C og tilsvarer lag D i det sørøstre profilet. Det ble funnet keramikk i mekanisk lag 1, av samme kvartsmagrete type som ble funnet på felt C. Det ble gravd mekaniske lag 1 og 2 i kulturlaget på felt D.

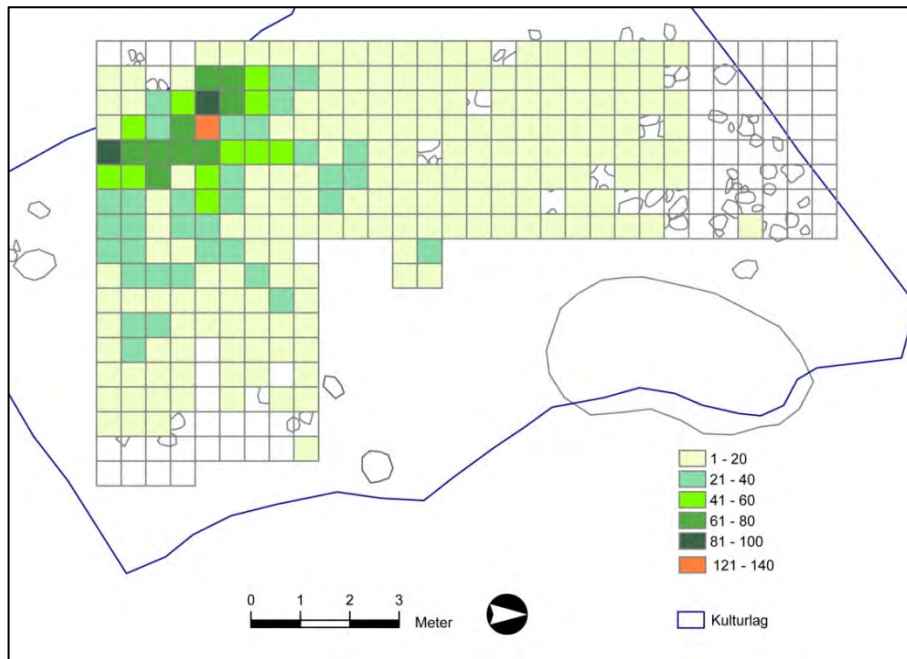
Figur 42: Id.99912. Felt D. Utsnitt av lengdeprofil. Tatt mot SV. Foto: H. Fyllingen.

Det nederste stratigrafiske laget var 10-16 cm tykt med løs gråbrun, kraftig sand og grusblandet organisk masse, svakt spettet med kull. Dette laget utgjør steinalderens bosetningsfase og er tolket som å tilsvare lag E i det sørøstre profilet. Det ble gravd mekanisk lag 2 og 3 i dette laget. I profilet er det tydelig at dette stratigrafiske laget begrenser seg til den sørlige delen av feltet og at overflaten her er noe utflatet. På hele feltet lå det mye stein ned i urørte masser men man kan ikke med sikkerhet peke ut teltringer i disse formasjonene. Basert på funnfordeling blir den sørlige enden tolket som et hovedaktivitetsområde (fig.43 og 44). Se for øvrig funndistribusjonskart for de enkelte mekaniske lag i vedlegg til rapporten.

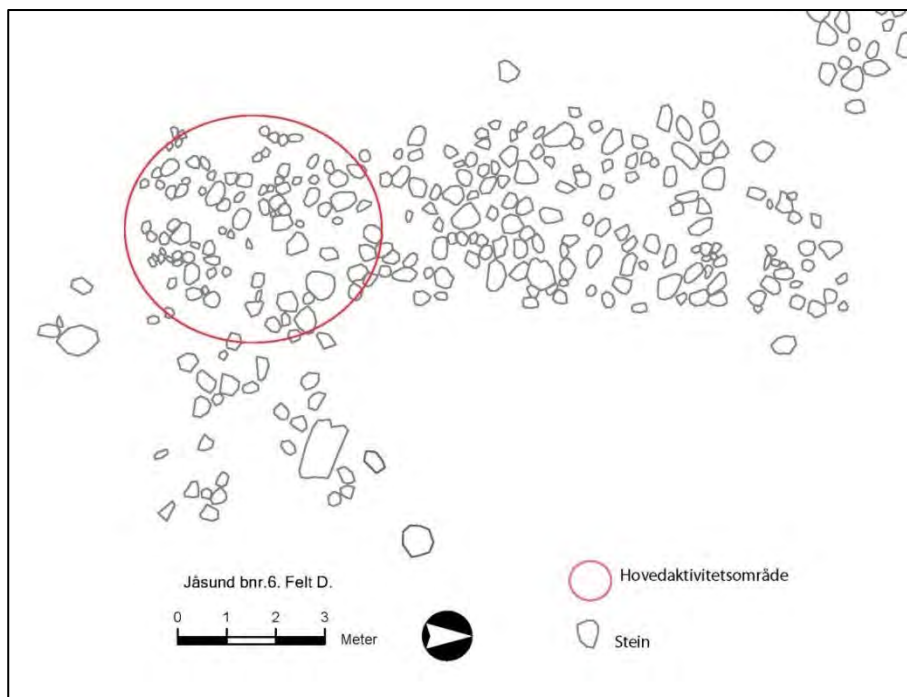
Naturvitenskaplige analyser

Det ble tatt ut fem jordprøver fra lengdeprofilet gjennom felt D. Mekanisk lag 1 og mekanisk lag 2 (begge utgjorde visuelt sett samme stratigrafiske lag) ble ¹⁴C-datert på kull til henholdsvis 1080 - 900 og 1530-1400 f.Kr. (Beta-284205, TRa-2356). Dette laget tilsvarer lag D påvist i det sørøstre profilet og datert til 1640-1440 f.Kr. (omtalt i kap.6.1).

Det ble analysert fem makrofossilprøver fra felt D. I tre av prøvene var der hasselnøttskall, i en av prøvene frø av leppeblomstfamilien og i to av prøvene frø fra smalkjempe (Soltvedt & Jensen 2012).

Figur 43: Id.99912. Plankartover felt D med grave-enheter og kulturlag markert. Plankartet viser den totale funndistribusjonen. Illustrasjon: H. Fyllingen.

Figur 44:Id.99912. Plante tegning av felt D som viser hovedaktivitetsområdet. Illustrasjon: H. Fyllingen

**Figur 45: Id.99912. O. Sørskog og A. Bjørlo under utgravning av felt D.
Foto: H. Fyllingen**

**Figur 46: Id.99912. Flyfoto av hovedaktivitetsområdet på felt D. Tatt mot NØ.
Foto: E. Torp / «Birdy».**

Figur 47: Id.99912. Felt D. Hovedaktivitetsområdet etter fjerning av profilbenk. Tatt mot SØ. Foto: H. Fyllingen

Funn og tolkning av funnfordelingen (S12664)

Det ble gjort 10300 funn. Av prosjektiler er 11 A1 piler, seks A2 piler, to A3 piler og en tverrpil. Det ble funnet ett økseemne i flint og to Vespestadmeisler i grønnstein.

Figur 48: Id.99912. Vespestadmeisler (S12664) funnet på felt D. Foto: T. Tveit (AM).

Tabell 7: Id.99912 - felt D. Funnkategorier og antall (S12664).

Gjenstandstype	Antall
Leirkarskår	9
Øks/øksefragment/ økseemne	1
Meisel	2
A1 pilspiss	11
A2 pilspiss	6
A3 pilspiss	2
Tverrpil	1
Bor	4
Kombinasjonstype	1
Skraiper	40
Flekkekniv	1
Flekk m.retusj	8
Smalflekk m.retusj	4
Avslag m.retusj	1
Flekk m.bruksspor	5
Smalflekk m.bruksspor	7
Kjernefragment	23
Bipolar kjerne	48
Uregelmessig kjerne	21
Kjerne m. 1 plattform	4
Sylindrisk kjerne	9
Konisk kjerne	4
Håndtakskjerne	1
Kjernesideavslag	30
Plattformavslag	2
Ryggflekker	39

Flekker	82
Smalflekker	180
Mikroflekker	232
Avlag, makroavslag, splint	9495
Slagstein	6
Slipestein	1
Slipeplate	3

Av skjære- og skraperedskaper er det hele 40 skrapere, en flekkekniv og 13 flekker/avslag med retusj. Dette utgjør en redskapsandel på 0,75 %. I motsetning til felt C ble det her kun funnet seks slagsteiner. Avfallsmaterialet og flekker fordeler seg jevnt over hele feltet. I sørenden, innenfor et areal på 5x5 meter var det en konsentrasjon av pilspisser, skrapere, bor, slagsteiner, makroavslag og slipestein/slipeplate. En av meislene er også funnet innenfor dette arealet. Brent flint ble funnet over hele feltet, men der var en klar konsentrasjon i sør, innenfor arealet tolket som hovedaktivitetsområdet. Materialet kunne dateres typologisk til senneolitikum/tidligneolitikum men der var også et tydelig innslag av vannrullet materiale fra bosetning før transgresjonen (jfr. kap. 5.3).

Se forøvrig kart over gjenstand- og råstoffordeling i vedlegg til rapporten.

Felt E

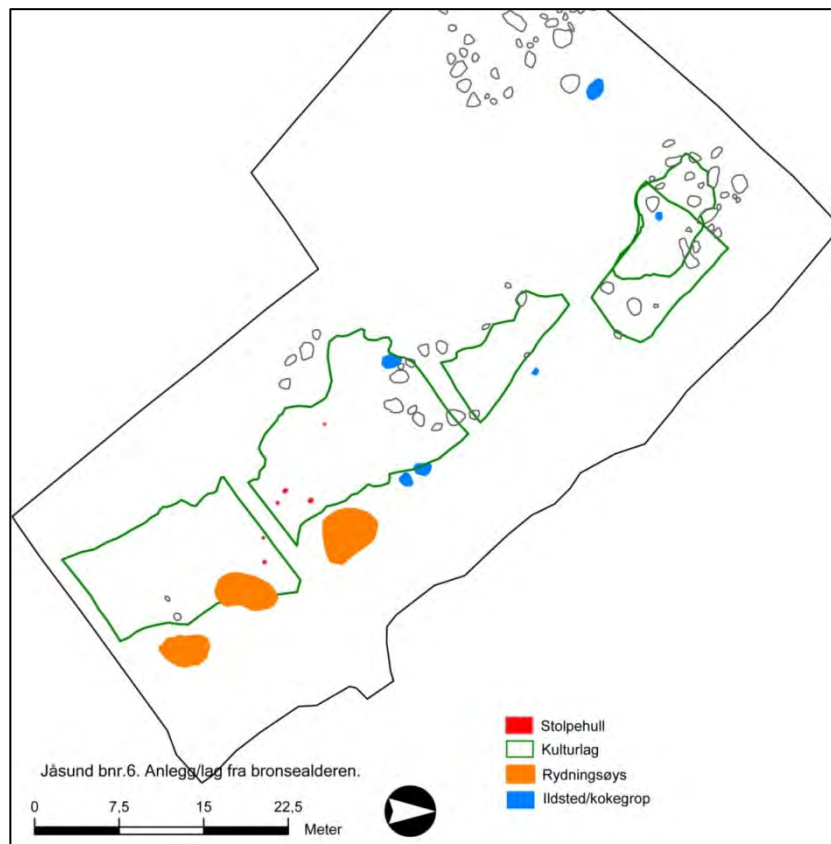
Feltet ble anlagt 9,5 m.o.h. på bakgrunn av funn gjort i profilkanten (nordvestre profil) like nord for felt E. Da der ikke ble observert kulturlag eller strukturer i plan, ble det fjernet ytterligere 15-20 cm masse med gravemaskin. 110 ruter ble satt ut. Samtlige ruter ble gravd i mekanisk lag 1, 70 ruter ble gravd i mekanisk lag 2, 62 i mekanisk lag 3 og 46 i mekanisk lag 4. Der var ingen stratigrafiske lag og massene bestod utelukkende av sand og grus. Det ble gjort 48 funn av vannrullet flint jevnt fordelt horisontalt og vertikalt. Disse er uten diagnostiske kjennetegn og da det heller ikke ble påtruffet teltringer av stein, kulturlagsrester eller andre strukturer, viser funnene kun til den aktiviteten vi vet har funnet sted før transgresjonen.

Figur 49: Id.99912. Flyfoto av felt E etter utgraving. Tatt mot NØ. Foto: E. Torp/ «Birdy».

6.3.2 Aktivitetsspor fra eldre og yngre bronsealder

Det ble funnet ett kulturlag dannet av åker- og beitevirksomhet, fire rydningsrøyser, seks kokegroper/ildsteder og seks stolpehull datert til bronsealderen.

Figur 50: Id.99912. Plankart som viser anlegg og lag datert til bronsealder. Illustrasjon: H. Fyllingen.

Kulturlag og rydningsrøys

I den sørøstlige delen av feltet, i strandvollens helling var der et areal på ca. 10 x 33 meter som framstod som ryddet. Massene var mørkt gråbrune, svakt sandblandet organisk og tettpakket i konsistensen. Det ble funnet mye flint i plan og det ble derfor satt ut rutenett på to steder, omtalt som felt C og D (jfr. forgående kap.). I nedkant av dette kulturlaget lå der tre små røys, AR 4868, AR 4894 og AR10650 (se profiltegninger i vedlegg til rapporten). De tre røysene varierte i størrelse fra ca. 2 til 5 meter. I det sørøstre profilet ble det i tillegg observert en steinansamling tolket som en rydningsrøys. De tre rydningsrøysene, i nedkant av feltet, lå delvis under kulturlagsmassene, noe som kan forklares både ved naturlig erosjon eller som resultat av arding i skrånende terreng. To av røysene, AR4868 og AR4894, ble undersøkt. Begge disse røysene var 40 cm høye i profil med masser som var iblandet kull, mye skjørbrent stein og en del flintgjenstander. Det ble sendt ¹⁴C-prøve av kull fra røys 4868 som daterer bunnen av denne til eldre bronsealder (1390-1210 f.Kr.)(TRa-2354). Selve kulturlaget varierte i tykkelse fra 10-20 cm og ble i felt tolket som et dyrkingslag, noe som til en viss grad støttes av de botaniske analysene. De botaniske analysene tyder på at det har vært veksling mellom beiteland og mulig åker hvor det har vært dyrket bygg. Det ble funnet mye hasselnøttskall i lagene, og pollenanalysene viser at det blant annet har vært hasselskog i området (Soltvedt & Jensen 2012). ¹⁴C- dateringer plasserer toppen av kulturlaget på felt D i yngre bronsealder (1080-900 f.Kr.), bunnen i eldre bronsealder (1530-1400 f.Kr.) og kulturlaget på felt C i yngre bronsealder (910-790 f.Kr.).

Samlet viser analysene av plantemateriale og ¹⁴C-dateringene til at området ble ryddet for åkerbruk/beiteland i eldre bronsealder, og at det var kontinuerlig bruk av området gjennom hele bronsealderen.

Kulturlaget ble også påvist i nordre halvdel av lokaliteten (felt A og B) men var her betydelig mer steinblandet. Helt nord på lokaliteten, over felt A, var kulturlaget iblandet en god del skjørbrent stein og ble tolket som et utkastlag. Det ble ikke analysert nok naturvitenskapelige prøver fra denne delen av lokaliteten til å konkludere med samme bruk som ved felt C og D. Den visuelle homogeniteten i laget, samt dateringen av ildstedet på felt A (760-400 f.Kr.), antyder likevel en kontinuerlig bruk gjennom hele bronsealderen.

Figur 51: Id.99912. Flyfoto med kulturlag og rydningsrøyser markert. Tatt mot SV. Foto: E. Torp/ «Birdy».

Figur 52: Id.99912. Rydningsrøys AR 4894 i profil. Tatt mot V. Foto: A. Bjørlo.

Figur 53: Id.99912. Rydningsrøys i den sørøstre profilbenken. Tatt mot SØ. Foto: A. Bjørlo.

Stolpehull

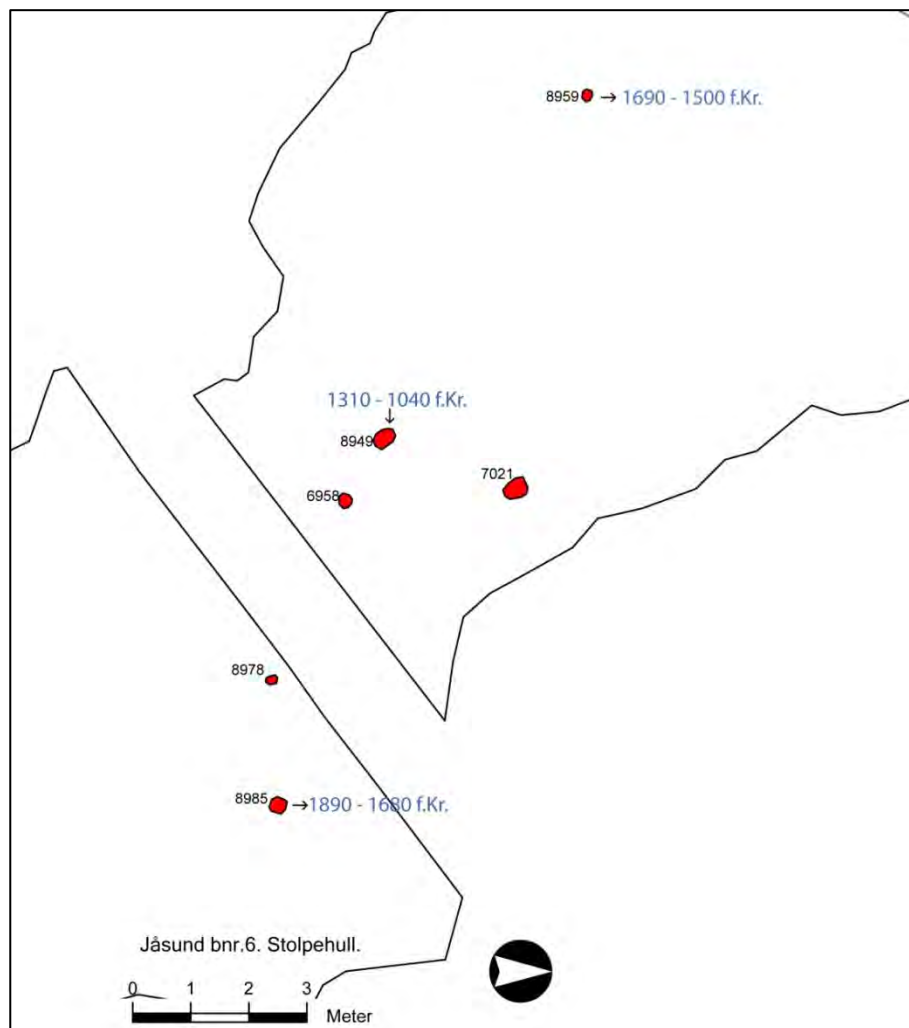
Det ble funnet seks stolpehull på felt C og D. Stolpehullene AS8959, AS8949 og AS8985 ble ¹⁴C-datert på kull til henholdsvis 1690-1500, 1310-1040 og 1890-1680 f.Kr. (Beta-284208, Beta-284207, TRa-2356). Det var ikke mulig å se noen klar sammenheng mellom stolpenes form og plassering eller deres datering (fig.56). Det ble ikke funnet spor etter dyrkede planter i jordprøvene fra stolpehullene. Spor etter kulturplanter finnes stort sett alltid i bolighus fra senneolitikum og eldre bronsealder, noe som er med på slutningen om at disse stolpene ikke har tilhørt en bygning for boligformål (Soltvedt & Jensen 2012). Dateringen av stolpehullene korresponderer forholdsvis bra med dateringen av kulturlaget og rydningsrøysene. Stolpehullene vurderes som for kraftige til å være gjerdestolper, men kan godt ha tilhørt mindre konstruksjoner i forbindelse med åkerdrift og beite som enkle bygningskonstruksjoner eller levegger.

Figur 54: Id.99912. Stolpehull (AS8959)i profil. Tatt mot V. Foto: H. Fyllingen.

Figur 55: Id.99912. Stolpehull (AS8949)i profil. Tatt mot Ø. Foto: H. Fyllingen

Figur 56: Id.99912. Oversikt over stolpehull og dateringer. Illustrasjon: H. Fyllingen.

Ildsteder/kokegroper

Det ble funnet fire ildsteder/bunner av kokegroper (AI 5893, 4741, 4917 og 4698) og en sikker kokegrop (AK1355/4641). Alle ble undersøkt. Med unntak av AK1355/4641 var alle ildstedene/kokegropene kun bunnrester. Ildstedet AI5893 på felt A, ble ^{14}C -datert til 760-680 og 670-400 f.Kr. (Beta-284204). Ildstedet AI4917, like inntil felt C, ble datert til 800-510 f.Kr. (TRa-2355) Dateringen av ildstedene/kokegropene korresponderer med den yngste dateringen av kulturlaget de ligger i og viser til bruk av området i yngre bronsealder.

Figur 57: Id.99912. Ildstedet AI 4917 i profil. Tatt mot Ø. Foto: A. Bjørlo.

Figur 58: Id.99912. Ildstedet AI 5893 i plan. Tatt mot NV. Foto: H. Fyllingen

6.4 S12664 - funnmaterialet på id.99912

Det ble gjort til sammen 22737 funn. 22252 av funnene er gjort innenfor rutesystemene, de resterende er løsfunn gjort under opprensing av lag 1 samt matjordsfunn. Sistnevnte er ikke tatt med i noen av tabellene, men er katalogisert under eget funnummer. Distribusjonskart over funnfordeling, råstoff og gjenstandstyper på felt A-E finnes som vedlegg til innberetningen.

Tabell 8: Oversikt over samlet funnmengde i de mekaniske lagene på felt A-E, id.99912.

Mekanisk lag 1	Mekanisk lag 2	Mekanisk lag 3	Mekanisk lag 4
14390	4974	2728	160

Tabell 9: Oversikt over funnmengde på de ulike underfeltene A-E, id.99912.

Felt A	Felt B	Felt C	Felt D	Felt E
880	449	11300	10300	48

Den største funnmengden ble gjort på felt C og D med henholdsvis ca.11300 og 10300 funn. Gjennomsnittlig antall pr. rute i mekanisk lag 1 er ca. 20 stk for begge områdene. I mekanisk lag 3 endrer situasjonen seg med henholdsvis 9 funn pr rute i felt C og 12 funn pr rute i felt D.

Tabell 10: Oversikt over gjenstandskategorier og fordeling per mekaniske lag på felt A-E, id.99912.

Gjenstand	Totalt	Funnfordeling per mekaniske lag				Råstoff fordeling
		Lag1	Lag2	Lag3	Lag4	
Leirkarskår	54	34	15	5	0	Asbest + kvartsmagret keramikk.
Øks/fragment/emne	7	6	1	0	0	Flint(1). Grønnstein (3). Bergart (3).
Meisel	2	1	1	0	0	Grønnstein (1). Bergart(1).
A1 pilspiss	54	29	14	10	1	Flint(48). Rhyolitt(3). Mylonitt(1).
A2 pilspiss	16	8	6	2	0	Flint
A3 pilspiss	5	1	2	2	0	Flint(4). Rhyolitt(1)
Pilspiss- fragment	1	1	0	0	0	Flint
Bor	6	4	1	1	0	Flint
Kombinasjons-type	4	3	1	0	0	Flint
Flekkekniv	2	0	1	1	0	Flint(1). Kvartsitt(1).
Flekk m.enderetusj	2	1	1	0	0	Flint
Flekk m.kantretusj	7	3	3	1	0	Flint

Smalflekke m.enderetusj	5	3	2	0	0	Flint
Smalflekke m.kantretusj	1	1	0	0	0	Flint
Avslag m.enderetusj	2	2	0	0	0	Flint
Avslag m.kantretusj	5	2	1	2	0	Flint(4). Rhyolitt(1)
Flekk m.bruksspor	13	8	2	3	0	Flint(12). Mylonitt(1)
Smalflekke m.bruksspor	16	12	2	1	1	Flint
Avslag m.bruksspor	8	5	0	3	0	Flint(7). Kvartsitt(1)
Makroavslag m.bruksspor	2	0	0	2	0	Flint(1). Kvartsitt(1)
Sideskraper på flekke	9	5	3	1	0	Flint
Endeskraper på flekke	20	12	6	2	0	Flint
Endeskraper på mikroflekk	1	1	0	0	0	Flint(1). Rhyolitt(1)
Sideskraper på avslag	14	11	1	1	0	Flint
Endeskraper på avslag	21	10	8	3	0	Flint(19). Kvarts(1). Bergkrystall(1).
Dobbelskraper	6	3	1	2	0	Flint
Skraper- fragment	4	4	0	0	0	Flint
Kjernefragment	55	34	19	2	0	Flint(54). Rhyolitt(1)
Kjerne m.1 plattform	33	21	6	6	0	Flint(26). Kvarts(2). Bergkrystall(1). Kvartsitt(4).
Kjerne m.2 plattformer	12	6	3	3	0	Flint(18). Mylonitt(1)
Uregelmessig/flersidig kjerne	60	43	8	9	0	Flint(52). Kvarts(1). Bergkrystall(3). Kvartsitt(4).
Håndtakskjerne	1	1	0	0	0	Flint
Konisk kjerne	15	9	2	4	0	Flint
Sylindrisk kjerne	19	12	4	3	0	Flint
Bipolar kjerne	98	62	23	13	0	Flint(95). Rhyolitt(1). Kvartsitt(1). Kvarts(1).
Kjerneside-avslag	46	25	17	3	1	Rhyolitt(1)
Plattformavslag	5	4	1	0	0	Flint
Ryggflekker	57	28	22	7	0	Flint
Flekker	141	78	41	22	0	Flint (134). Rhyolitt(4). Mylonitt(1).

						Kvartsitt(2).
Smalflekker	341	196	106	37	2	Flint(331). Rhyolitt(10)
Mikroflekker	682	548	93	38	3	Flint(676). Bergkrystall (2). Kvartsitt(4).
Avslag	10858	6494	2772	1481	111	Flint(10666).(Rhyolitt(25). Mylonitt(9). Kvarts (29). Bergkrystall(9). Kvartsitt(67). Grønnstein(16). Bergart(37).
Makroavslag	187	96	49	39	3	Flint(142). Rhyolitt(1). Kvarts(3). Kvartsitt(26). Bergart(15).
Splint	9441	6598	1713	1091	39	Flint
Slagstein	29	19	6	4	0	Kvarts(1). Bergart (28).
Slipestein	4	2	1	1	0	Bergart/sandstein (4).
Slipeplate	3	1	1	1	0	Bergart/sandstein(3).

Tabell 11: Oversikt over gjenstandskategorier og funnmengde på felt A-D, id.99912.

Gjenstandstype	Felt A	Felt B	Felt C	Felt D
Leirkarskår	0	0	45	9
Øks/øksefragment/ økseemne	1	0	3	1
Meisel	0	0	0	2
A1 pilspiss	2	2	16	11
A2 pilspiss	1	2	3	6
A3 pilspiss	0	0	3	2
Pilspissfragment	0	0	1	0
Tverrpil	0	0	2	1
Bor	0	0	2	4
Kombinasjonstype	0	0	3	1
Flekkekniv	0	0	1	1
Flekk m.retusj	0	1	3	8
Smalflekk m.retusj	2	0	0	4

Avslag m.retusj	0	0	5	1
Flekk m.bruksspor	0	0	8	5
Smalflekk m.bruksspor	0	0	9	7
Avslag m.bruksspor	1	0	7	0
Makroavslag m/bruksspor	0	0	2	0
Skraiper, alle varianter	0	2	27	40
Kjernefragment	2	1	18	23
Kjerne m. 1 plattform	0	0	27	4
Kjerne m. 2 plattformer	0	0	6	0
Uregelmessig kjerne	0	0	35	21
Håndtakskjerne	0	0	0	1
Konisk kjerne	1	1	8	4
Sylindrisk kjerne	1	2	5	9
Bipolar kjerne	2	2	33	48
Kjernesideavslag	1	1	10	30
Plattformavslag	0	0	3	2
Ryggflekker	2	0	13	39
Flekker	5	5	49	82
Smalflekker	13	3	96	180
Mikroflekker	8	15	320	232
Avslag og splint	828	401	10436	9434
Makroavslag	4	7	71	61
Slagstein	3	2	14	6
Slipestein	0	2	1	1
Slipeplate	0	0	1	3

Analyse av funnkategorier på felt A-D, id.99912

Med bortimot 23 000 littiske funn er det på Jåsund spor etter bosetninger fra ca. 7000 til 3500 f.Kr. I tillegg ble det funnet 54 leirkarskår trolig fra bronsealderen. Aktiviteter knyttet til fedyrhold og åkerbruk i perioden 1800 - 700 f.Kr. har ødelagt muligheten for en vertikal, periodespesifikk funnfordeling av steinaldermaterialet. Det blir derfor ikke gjort forsøk internt på felt A-D på å om feltene har vært i bruk i ulike perioder. Den horisontale funnspredningen indikere hovedaktivitetsområder både på felt C og D, med det var kun på felt C at det mulig å skille ut en definerbar aktivitetssone (i form av en knakkeplass). Redskapsandelen på id. 99912 var på 1,05 %. Med redskaper menes det økser, meisler, pilspisser, kniver, bor, skrapere, kombinasjonstyper og avslag/flekker med retusj og bruksspor.

Følgende er en generell gjennomgang av deler av funnmaterialet og hvordan dette kan plasseres periodemessig. Kategoriseringen er basert på Bruen Olsen (1992), Skjelstad (2011) og Vang Petersen (2008).

A) 79 Pilspisser. *Tangespissene* (produsert både på avslag og flekker) er vanlig gjennom hele steinalderen, men har sin mest omfattende bruk i neolitikum. Tangespissene fra id.99912 var alle piler av A-type og produsert på flekker. Det ble funnet 54 piler av A1 type (fig.60), 16 av A2 og 4 av A3. *Tverrpiler* (produsert på flekker) kan dateres til både senmesolitikum og tidligneolitikum. Det ble funnet tre tverrpiler på id.99912 (fig.60). Ubrukte pilspisser viser at spissene trolig ble laget på stedet. De brukne og til dels brente spissene viser at ødelagte piler ble tatt med tilbake til lokaliteten, enten for reparasjon eller fordi de satt fast i jaktbyttet.

Figur 59: Id.99912.Tverrpiler (S12664) funnet på felt C og D. Foto: T. Tveit (AM).

Figur 60: Id.99912. Tangespisser (S12664) av A1 type. Foto: T. Tveit (AM).

B) 9 Økser/meisler/fragment/emne. Trinnøkser (funnet på felt A) ble introdusert i mellommesolitikum og var i omfattende bruk i senmesolitikum. Slipte økser og meisler, som øksen og meiselen av Vespestadtype, funnet på henholdsvis felt C og D, kom i bruk i tidligneolittisk tid. Øksene ble brukt blant annet til felling av trær mens meislene nok har vært brukt til finere arbeid i tre. Avslag, makroavslag, emner og slipesteiner viser at øksene trolig ble laget på stedet. Råstoffet har både vært lokalt tilgjengelig (basalt) og innført fra grunnsteinsbruddet på Hespriholmen i Bømlo kommune.

Figur 61: Id.99912. Vespestad meisel, Vespestadøks og økseemne (S12664) i grønnstein . Funnet på felt C og D. Foto: T. Tveit (AM).

C) 75 Skrapere . Skrapere er en gjenstandskategori som finnes gjennom hele stein- og bronsealderen og som derfor ikke kan dateres til en bestemt periode. Det ble funnet 30 skrapere produsert av flekker, 35 av avslag, seks dobbelskrapere og fire fragmenter av skrapere. Skrapere har en viktig rolle i rensing og preparering av dyreskinn og er en av de vanligste gjenstandskategoriene fra fangstboplasser.

D) 282 Kjerner/kjernefragment. Noe av kjernematerialet viser til aktivitet i ulike perioder. Dette gjelder de koniske, de bipolare og de sylindriske kjernene. Det ble funnet 98 bipolare, 15 koniske og 19 sylindriske kjerner. Den bipolare teknikken var dominerende i senmesolitikum mens de sylindriske kjernene først opptrer i neolitikum. Spesielt de bipolare flintkjernene var små og viser en maksimal utnyttelse av råstoffet.

De koniske kjernene, over halvparten av dem vannrullet, kan dateres til mellommesolitikum (før og etter transgresjonen) og senmesolitikum.

E) 1221 Flekker. Flekketeknologi var vanlig gjennom hele steinalderen og kan ikke dateres spesifikt. Men det sees en tendens til at mikroflekketeknologi er mer utbredt i senmesolitikum og at smalflekker dominerer i tidlig- neolitikum. Mikroflekkene ble anvendt i produksjonen av flinteggspisser og kunne brukes til en rekke typer jaktredskaper.

Både flekker og smalflekker ble anvendt som utgangspunkt for produksjon av pilspisser, skrapere og skjæredskap.

F) 24 Flekker/avslag med retusj. Det ble funnet flekker, smalflekker og avslag med retusj. Flekker med ryggretusj kategoriseres som kniver, men alle typer avslag og flekker med side- og enderetusj har vært brukt som skjære- og skraperedskaper (fig.62). Gjenstandene kunne brukes som de var eller skjeftes i bein/tre.

Figur 62: Id.99912. Eksempler på skjæreredskaper (S12664). Flekkekniv i kvartsitt øverst og i flint nederst. Foto: T. Tveit (AM).

G) 54 skår keramikk. Det ble funnet to typer keramikk. Den ene var asbestmagret (27 skår fra 2 kar), den andre kvartsmagret (27 skår fra minst 2 kar). Ingen av skårene hadde dekor. Basert på liknede keramikk fra andre lokaliteter i Rogaland, kan begge kartypene dateres til eldre bronsealder. Asbest finnes ikke naturlig på Tanangerhalvøya, men det ble funnet biter av rå-asbest under undersøkelsene på Rennesøy og Slettabø (Høgestøl 1995, Skjølsvold 1977).

Figur 63: Id.99912. Skår av asbestmagret keramikk (S12664) funnet på felt C. Foto: T. Tveit (AM).

Råstoff

Flint utgjorde hele 98,5 % av råstoffmaterialet. Av andre råstofftyper ble det funnet rhyolitt (0,16 %), mylonitt (0,05 %), kvartsitt (0,48 %), kvarts (0,16 %), bergkrystall (0,07 %) og ulike bergarter (0,08 % grønnstein, 0,40 % uspesifisert/basalt). Det ble funnet svært lite rhyolitt/mylonitt og denne er trolig innført fra Siggjo på Stord (rhyolitt) og fra Nordbygda i Ryfylket (mylonitt). Dette understøttes av at det ble funnet økser, øksemner og avslag av grønnstein, hvis karakteristika viser at den var fra bruddet på Hespriholmen i Bømlo kommune. Bergkrystall kan finnes i kvartsårer i lavlandet men større krystaller har blitt hentet på høyfjellet. Kvartsitten var av spesiell god kvalitet og det ble funnet to ulike typer, en lys beige med striper i grått og rosa og en koksferget type. Det ble også funnet makroavslag og råstoffemner, avslag og økser av ulike vulkanske bergarter. Morfologisk kan disse trolig plasseres lokalt (jfr. kap.3.3). Flinten var utelukkende strandflint av ulik kvalitet. Fargemessig varierte den fra lys gul gjennomskinnelig til mørk grå melert og 50-75 % av flintavfallet hadde cortex. Dette ble derfor ikke notert i katalogiseringsprosessen. Det ble i utgravningens forløp funnet mange små, ubearbeidete, knoller av flint, men disse ble ikke samlet inn.

Analyse av vannrullet materiale på id.99912

En av problemstillingene i prosjektet var å se etter boplasser fra før transgresjonen. Det ble ikke funnet bevarte kulturlag fra denne perioden på Jåsund, men det ble gjort gjenstandsfunn som trolig kan knyttes til en mellommesolittisk bosetningsfase. Noe av materialet på en boplass som ligger helt i strandkanten vil nødvendigvis bli vannrullet og sandblåst. Skal en kunne si noe om bosetningen før siste transgresjon må en ta for seg det gjenstandsmaterialet som er mest periodespesifikt. Typologisk er det i denne sammenhengen best å se på kjernematerialet. Mens de sylindriske kjernene er yngre enn siste transgresjon, har konisk mikroflekketeknologi og bipolar teknologi vært i bruk fra slutten av mellommesolitikum (ca. 7000 f.Kr.). Koniske kjerner og mikroflekker som er vannrullet kan derfor godt stamme fra bosetning før siste transgresjon. For å underbygge dette argumentet, var det nødvendig å vurdere prosentandelen vannrullet materiale i de enkelte gjenstandskategoriene opp mot den totale andelen vannrullet materiale.

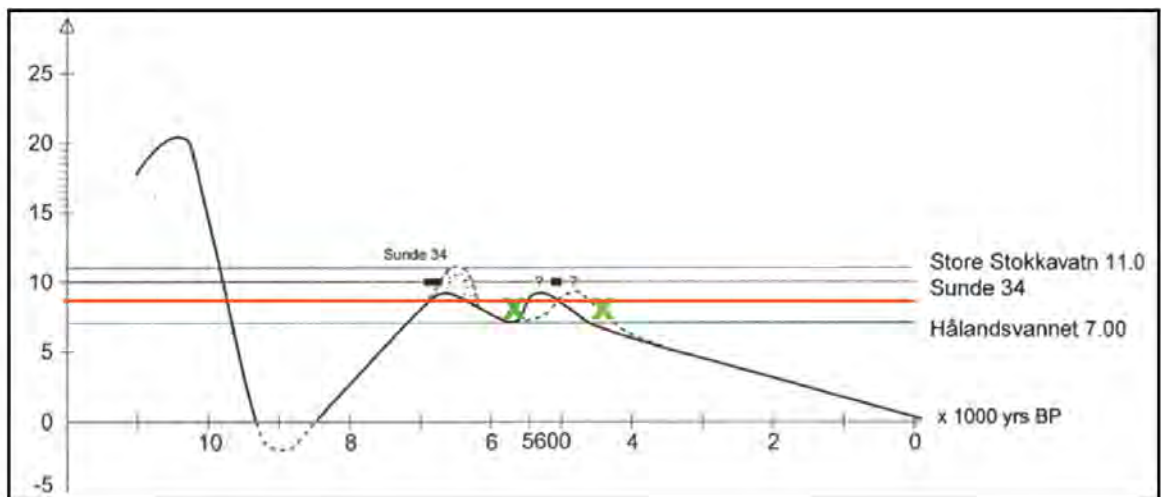
Tabell 12: Oversikt over gjenstandskategorier hvor det ble påvist vannrullet materiale, fordelingen per mekaniske lag og prosentmessig fordeling av gjenstandskategorier hvor vannrullet materiale ble påvist.

Gjenstand	% vannrullet av total funnmengde innenfor spesifikke gjenstandskategorier	Antall i lag 1	Antall i lag 2	Antall i lag 3	Antall i lag 4
Konisk kjerne	60 %	6		3	
Kombinasjonstypetype	50 %	1	1		
Avslag m.bruksspor	50 %	1	1	2	
Flekk m.kantretusj	42,86 %	1	2		
Uregelmessig kjerne	20 %	7	3	2	
Skraper (alle typer)	18,31 %	8	3	2	
Kjernefragment	18,18 %	4	6		
Flekk m.bruksspor	15,38 %			2	
Kjernesideavslag	13,04 %	6			
Bipolar kjerne	10,75 %	4	5	1	
Makroavslag	9,63 %	6	10	2	
Avslag	9,40 %	562	353	96	9
Kjerne m.2 plattformer	8,33 %	1			
Flekk	5,67 %	7		1	
Sylindrisk kjerne	5,26 %	1			
Smalflekk	4,40 %	8	7		
Kjerne m.1 plattform	3,03 %			1	
Mikroflekk	2,79 %	13	3	3	
Splint	2,27 %	113	84	32	4
A1 pil	1,85 %	1			
Ryggflekk	1,75 %			1	

Av i alt 22252 funn (matjordsfunn ikke iberegnet) var 6,24 % vannrullet. Blant de spesifikke gjenstandskategoriene flekker med kantretusjering, avslag med bruksspor, uregelmessige kjerner, koniske kjerner og kombinasjonstypetype (skraper/bor) skiller disse seg ut med at 20 - 60 % av materialet er vannrullet. Da prosentandelen innefor disse gjenstandskategoriene er betydelig høyere enn

gjennomsnittet på id.99912, er det stor sannsynlighet for at disse gjenstandene representerer den eldste fasen med bosetning på Jåsund.

Det ble funnet betydelig mer vannrullet flint på felt D enn på de andre feltene. I den enden av utgravningsfeltet, hvor felt D er plassert, viste det sørøstlige profilet (i ytterkant av feltgrensen) at laget med transgresjonsmasser var betydelig tynnere enn i den nordlige enden av feltet (jfr. kap.5.1). Dette kan forklares ved aktiviteten som har vært i periodene etter transgresjonen; massene er regelrett erodert bort som følge av menneskelig aktivitet. Dette har trolig ført til at gjenstander, deponert før transgresjonen, har forflyttet seg vertikalt og blitt sammenblandet med et yngre gjenstandsmateriale. En kan derfor si, med en viss grad av sannsynlighet, at der var bosetning i sørøstre del av undersøkelsesområdet, før siste transgresjon.

Figur 64: Strandforskyvningskurver for Sola og Tanangerområdet. Strandvallen på Jåsund bnr. 6 markert med rød strek. Bosetningsfasene før og etter siste transgresjon er markert med X. Figuren er bearbeidet ut fra Prøsch-Danielsen & Selsing 2009.

6.5 ¹⁴C-prøver

Det ble datert 11 prøver fra id.99912. Alle resultatene er nevnt i teksten over. Følgende er en oppsummering av ¹⁴C resultatene fra lokaliteten:

Tabell 13: Oversikt over 14 C-dateringer fra id.99912.

Anleggsnr.	Anleggstype	Datering	Periode
Sørøstre profil, lag C	Dyrkingsprofil	3540-3360 f.Kr.	TN/MNA
AS8985	Stolpehull	1890-1680 f.Kr.	EBA periode I
AS8959	Stolpehull	1690-1500 f.Kr.	EBA periode I
Sørøstre profil, lag D	Dyrkingsprofil	1640-1440 f.Kr.	EBA periode I/II
Lag 2. felt D.	Kulturlag	1530-1400 f.Kr.	EBA periode II
AR4868	Rydningrøys	1390-1210 f.Kr.	EBA periode III
AS8949	Stolpehull	1310-1040 f.Kr.	BA periode III/IV
Lag 1. Felt D.	Kulturlag	1080-900 f.Kr.,	YBA periode IV
Lag 2. Felt C.	Kulturlag	910-790 f.Kr.	YBA periode V
AI4917	Ildsted	800-510 f.Kr.	YBA periode V/VI
AI5893	Ildsted	760-680 og 670-400 f.Kr.	YBA periode V/VI /FRJA

6.6 Tolkning av lokaliteten id.99912

Selv om materialet mangler et klart stratigrafisk distribusjonsmønster, kan lokaliteten deles opp i fire faser. Fase 1 var bosetning i eldre steinalder før den siste transgresjonen, fase 2 bosetning i eldre steinalder etter transgresjonen, fase 3 bosetning i yngre steinalder og fase 4 som var aktivitet i bronsealderen. Fase 2 og 3 utgjør den mest intensive og funnrrike perioden. Fase 1-3 er vurdert på bakgrunn av steinartefaktenes typologiske trekk, fase 4 på bakgrunn av ¹⁴C-dateringer.

Fase 1 har vi kun spor etter gjennom vannrullede flintartefakter, men det er svært sannsynlig at det på Jåsund har ligget minst en boplass lik den som ble funnet på «Sunde 34». På «Sunde 34» ble det, under transgresjonslaget, undersøkt et areal på omtrent 29 m² hvor det ble funnet to grupperinger med konstruksjoner. Det ble funnet kulturlag, stolpehull som kunne knyttes til en teltkonstruksjon og flere ildsteder. Under det ene ildstedet ble det funnet en buttnakket, prikkhogd trinnøks. Det øvrige gjenstandsmaterialet bestod av skrapere, kjerner og avfallsmateriale som kan plasseres i mellom- til sen - mesolitikum (bl.a. koniske mikroflekkekjerner). Det ble tatt ut ¹⁴C-prøver fra kulturlaget som ble datert til 5650-5250 f.Kr. noe som korresponderer både med det arkeologiske materialet og den siste transgresjonen. De øvrige funnene fra utgravningen på «Sunde 34» er fra perioden etter transgresjonen og er typologisk lik funnene fra fase 2 og 3 på Jåsund. Det er blant annet snakk om tangespisser av type A1, A2 og A3 samt tverrpiler. Råstoffene er også som på Jåsund med innslag av rhyolitt og kvartsitt (Braathen 1985).

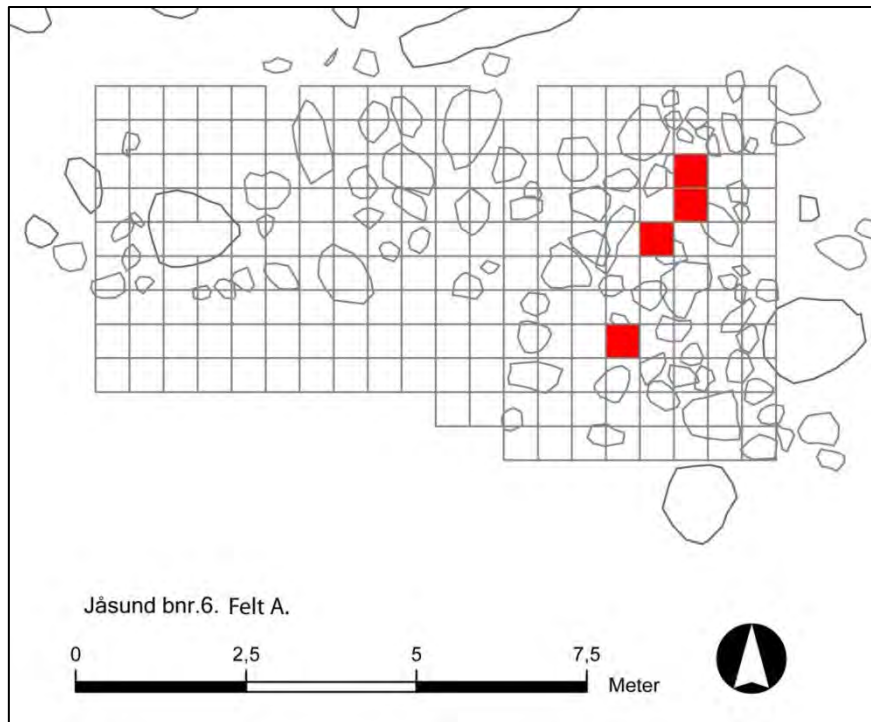
Selv om «Sunde 34» er en mindre lokalitet en id.99912 på Jåsund, ser de to boplassområdene ut til å følge samme utviklingen. Materialet viser spor etter bosetning i mellom-/senmesolitikum før den siste transgresjonen og igjen i senmesolitikum/tidligneolitikum umiddelbart etter transgresjonen.

Lokalitetene på Jåsund har en funnfordeling som er svært lik den man finner på tilsvarende kystnære fangstboplasser fra perioden (Bergsvik 2002, Olsen 1992, Skjølsvold 1977, 1908 a+b). Analysen av funnmaterialet viser at der har vært noe aktivitet før havet steg (ca.7000-6000 f.Kr.) men den mest intensive bosetningen var i perioden 5000-3500 f.Kr. Langvarig bruk av området har ført til en kraftig sammenblanding av materialet og det var derfor ikke mulig å skille ut klare faser innenfor disse tidsperiodene.

Fordelingen av gjenstandskategorier skiller seg på ingen måte ut fra andre undersøkelser av boplasser med mange (og langvarige?) bosetningsfaser. Det kan spores visse regionale forskjeller i bruk av råstoff. For eksempel er bruken av rhyolitt mer utbredt på Nordvestlandet enn i sørvest. Knut Andreas Bergsvik (2006) har foreslått at forskjell i råstoffdistribusjon kan være en etnisk markør. Han gjorde sine analyser i regionen Sogn og Fjordane til Sunnhordland. Hans ideer er videreført til Jæren/Lista området av Steinar Solheim (2007). På de fleste lokalitetene fra senmesolitikum/tidligneolitikum på Jæren er flint dominerende råstoff, for eksempel på lokalitetene Slettabø, Oгна og Holeheia (Skjølsvold 1977,1980 a+b). Etter siste istid lå det mye flint igjen langs ytterkysten i Rogaland. Tilgangen på strandflint var derfor mye bedre i denne regionen enn lenger nord. Det er derfor ingen grunn til å tro at flintdominerte boplasser som Jåsund representerer en egen etnisk gruppe.

Lokalitetsfunksjon i eldre og yngre steinalder

Felt A tolkes som å ha klar periodisk sammenheng med C og D. Stratigrafisk lag 1, laget med 50 % skjørbrent stein, kan trolig knyttes til aktiviteter i bronsealderen og steinen stammer muligens fra en gårdsbosetning. Det littiske materialet har forbindelse til en senmesolittisk/tidligneolittisk bosetningsfase. Det var ingen informasjon i verken den horisontale eller den vertikale funnfordelingen som kunne bidra til tolkningen av feltet. Det begrensede omfanget av materialet antyder et mindre aktivitetsområde, men kan like gjerne være resultat av redeponering i forbindelse med aktiviteter i bronsealderen (fig.65).

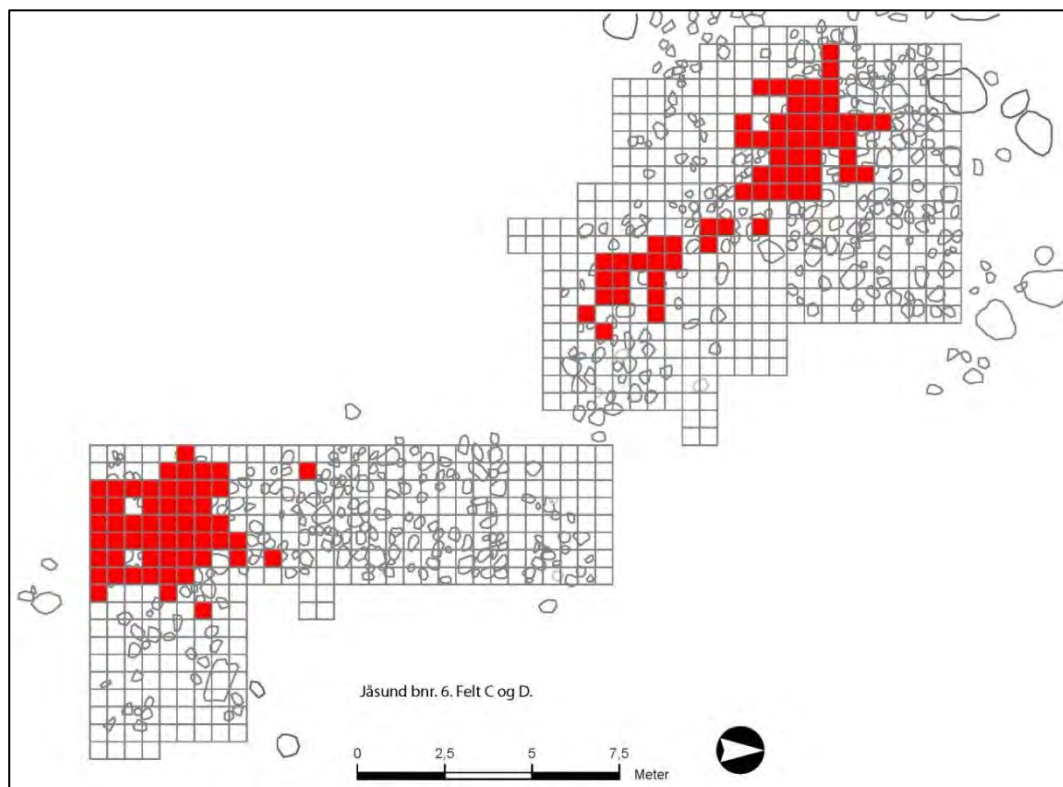
Figur 65: Id.99912. Mulig aktivitetsområdet på felt A markert ved ruter som inneholdt mer enn 30 funn. Illustrasjon: H. Fyllingen.

Felt B hadde i utgangspunktet betydelig mindre funn enn de andre feltene i plan, men da det lå innenfor det store kulturlaget, ble det likevel bestemt at det skulle graves noen få ruter. Materialet som da kom fram, flere ubrukte og brukte piler, skrapere og en steinblokk brukt til sliping og som råstoff, var svært interessant med tanke på hvor lite areal som ble undersøkt. Tiden tillot dessverre ikke at dette feltet ble utvidet. Det er interessant å merke seg at det på felt C ble det funnet en pilspiss hvis utforming og flinttype er helt lik pilspisser på felt B. Det kan derfor med stor sannsynlighet hevdes at de to områdene var i bruk til samme tid.

Funnfordelingen viser at det har vært et hovedaktivitetsområdet nord på *felt C*, og det ble påvist en knakkeplass nordvest på feltet, i forbindelse med hovedaktivitetsområdet (fig. 38 og 66). I skråningen mellom aktivitetsområdet og den opprinnelige strandkanten ble det påvist et tett pakket lag med småstein tolket som intensjonelt nedlagt. Steinlaget bestod av ca. 50 % skjørbrent stein og grus, det ble påvist større mengder brent flint innenfor lagets horisontale utbredelse enn ellers på feltet. Det er blitt gravd ut en rekke boplasser fra senmesolitikum til mellomneolitikum hvor det har blitt funnet steinpakninger svært lik den på felt C. Disse er alle tett pakket, inneholder en del skjørbrent stein og er tolket både som gulv, fundament eller brolagt vei mellom boplass og sjø. Eksempler kjennes fra ulike deler av Norge, men det kan nevnes undersøkelser på «Ormen Lange» (lok. 54 og 68), «Trollprosjektet» på Kollsnes (lok. 5), «Kotedalen», «Dobbelspor/E6» (Gjølstad R33), «Eigerøy» og

«Slettabø» (Bang-Andersen 1981, Berg 1995, Nærøy 1994, Olsen 1992, Skjølsvold 1977, Åstveit 2008 a+b). Det anes en større variasjon i råstofftyper på felt C, men ellers skiller det littiske materialet seg ikke nevneverdig fra det som ble funnet på de andre feltene. Sett under ett, viser materialet at felt C har vært i bruk fra senmesolitikum til tidligneutolitikum.

Det littiske materialet på *felt D* skilte seg ikke nevneverdig ut fra felt C, men en kan merke seg at andelen pilspisser av A2 type er større på felt D enn på felt C. Det er nok også her snakk om en bosetning i overgangsfasen mellom senmesolitikum og tidligneutolitikum. Undergrunnsforholdene og mangelen på ildsteder gjør det vanskelig å påvise sikre teltringer, men funntettheten kan antyde at der var et aktivitetsområde helt sør i det åpnete arealet på felt D (fig.66). Det ble her funnet en samling makroavslag av flint, trolig fra øksetilvirkning, en vesentlig mengde tangepiler og bruksgjenstander som kan sees i sammenheng med bearbeiding av skinn og tre (skrapere, kniver, meisel, økseavslag). Den største mengden vannrullet materiale ble påvist i sørenden av felt D. Analyser av det vannrullede materiale antyder at det har vært en bosetning på plassen før siste transgresjon (i mellommesolitikum).

Figur 66: Id.99912. Hovedaktivitetsområdene på felt C og D markert ved ruter som inneholdt mer enn 50 funn. Illustrasjon: H. Fyllingen.

Da det littiske materialet fra de ulike periodene ikke lar seg skille vertikalt, er det ikke mulig å si om felt A-D har vært samtidige eller avløst hverandre. Der er et uttalt innslag av vannrullet materiale på felt D som stammer fra bosetning før siste endring i havnivå 7000 f. Kr. Det øvrige littiske materialet tyder på flere faser med bosetning i senmesolitikum og tidlig neolitikum. Felt C og D kan ha vært i bruk samtidig men det er også mulig at disse boplassene har avløst hverandre da det horisontalt kan spores en viss forskjell i råstoffdistribusjonen og distribusjonene av pilspisstyper mellom de to feltene.

Dyrking og bosetning i bronsealderen

Dateringene fra kulturlaget på felt C og D, rydningsrøysen ved felt C, ildstedene på felt C og A, samt stolpehullene på felt C viser at der har vært aktivitet fra overgangen mellom yngre steinalder/eldre bronsealder til slutten av yngre bronsealder. Eldste del av kulturlaget på felt D, en av rydningsrøysene samt stolpehullene på felt C er datert til eldre bronsealder. Her kan det ha stått mindre bygninger/konstruksjoner som har hatt forbindelse med åkerdriften. I yngre bronsealder er kulturlaget utvidet til også å innbefatte felt C. De botaniske analysene viser at området fra slutten av eldre bronsealder og gjennom hele yngre bronsealder har vært brukt vekselvis som beitemark og åker. Der er sterke beiteindikatorer i pollenmaterialet, men også spor etter dyrking i form av byggpollen (Soltvedt & Jensen 2012). Dateringen av anlegg AR4868 viser at rydningsrøysene trolig kan knyttes til en eller flere faser med åkerbruk.

På felt C og D ble det funnet skår av asbestmagret keramikk fra minst to kar og kvartsmagret keramikk fra minst to kar. Asbestkeramikk fra bronsealderen kjennes kun fra fem andre lokaliteter i Rogaland. På Gården Voll i Rennesøy kommune ble det i 1988-1990 gjort arkeologiske undersøkelser hvor det ble funnet flintgjenstander fra senneolitikum/eldre bronsealder og et stort depotfunn av keramikk (S10394). Til sammen ble det funnet skår fra minst 14 leirkar hvor fire av karene er asbestmagret. Det ble også funnet biter med rå-asbest. De asbestmagrete leirkarskårene ble funnet i et kulturlag datert til 2000-1100 f.Kr. (Høgestøl 1995). På Håvik gård i Karmøy kommune ble det undersøkt en lokalitet som på mange måter er lik Jåsund idet det ble funnet en anselig mengde flint fra senmesolitikum/tidligneolitikum samt seks skår med asbestmagret keramikk datert til 1700-1000 f.Kr. (S9281) (Espedal 1964). Nærmere Stavangerregionen ble det under arkeologiske registreringer på Lunde (Hundvåg) funnet asbestmagret keramikk hvis type trolig er fra bronsealderen, men nærmere datering mangler (S12641) (Idsøe 2003). Det eldste funnet er fra Røyneberg i Sola kommune hvor det ble funnet 38 skår med asbestmagret keramikk på en boplass datert til 2300-1500 f. Kr (S2485, S2487) (Helliesen 1902). I forhold til keramikkfunnene på Jåsund er den mest interessante lokaliteten på Søre Sunde gnr. 40, på andre siden av Harfsfjordsundet. Her hadde Tor Helliesen i 1900 en utgravning av bunnen på en ødelagt gravhaug hvor det ble funnet både asbest- og

kvartsmagret keramikk (S2283), tolket som gravurner og av Helliesen datert til 1800-500 f.Kr. (Helliesen 1901). Ved gjennomgang av dette materialet viste den asbestmagrete keramikken seg å være helt lik den funnet på Jåsund. Likhetene mellom skårene fra Jåsund og Søre Sunde er så påfallende at de trolig har samme proveniens.

7.0 Undersøkelsen av id.144505, bnr.10 nord.

Lokaliteten ble registrert i forbindelse med undersøkelsene på id.112268 og 112269 våren 2011. Det ble gjort ca. 70 flintfunn i matjordlaget. Teknologien antydde en datering til slutten av eldre steinalder/begynnelsen av yngre steinalder.

Under de arkeologiske undersøkelsene kom det fram 13000 funn, blant annet en skiferpil og fragmenter av keramikk med snorstempeldekor som typologisk kan plasseres i overgangen mellom den tidligste og den mellomste del av yngre steinalder. Den typologiske plasseringen ble bekreftet av ¹⁴C-dateringene (3500-3300 f. Kr). Det ble i tillegg funnet en flateretusjert pilspiss fra slutten av yngre steinalder/eldre bronsealder.

Basert på overflatefunnene ble matjorden fjernet med gravemaskin i et areal på 17x21 m. Det avdekket seg da et kulturlag som strakk seg som et nord-sørgående belte langs hellingen i terrenget (fig.22 og 67). Basert på funn i toppen av kulturlaget, ble det lagt ut et rutenett i nordenden av feltet (fig. 23). Det ble i tillegg anlagt et jordprofil (profil B) under steingjerdet på eiendomsgrensen til bnr.19,20.

Hele lokaliteten, spesielt den sørlige skråningen, var utsatt for vannsig. Det piplet mye vann opp fra undergrunnen, noe som gjorde det vanskelig å holde vannet unna bunnlagene i lokaliteten. Undergrunnen bestod av svakt leireblandet sand, og på dager med mye nedbør ble dette sandlaget vasket ut og samlet seg i nedre halvdel av feltet. Etter en natt med mye regn hadde det lagt seg opp 20 cm sand over de nederste 2 meterne av lokaliteten! Det ble i profilet under steingjerdet og i profilene gjennom steinalderlokaliteten observert sandlag som kan tilskrives slike naturlige prosesser (fig.70 og 72). De mange steinveitene som gikk igjennom feltet vitner om at vannsig har vært et problem. Det ene veitet gikk forøvrig tvers igjennom boplassen og noen av rutene ble derfor ikke gravd i mekanisk lag 1-4.

Figur 67:Id.144505. Lokalitetsflaten etter at matjorden var fjernet. Legg merke til kulturlaget som dekket mesteparten av flaten. Tatt mot S. Foto: H. Fyllingen.

Figur 68: Id.144505. Lokaliteten etter graving. Stikkstangen ligger midt i boplassområdet. Steingjerdet med profil B i bakgrunnen. Tatt mot S. Foto: H. Fyllingen

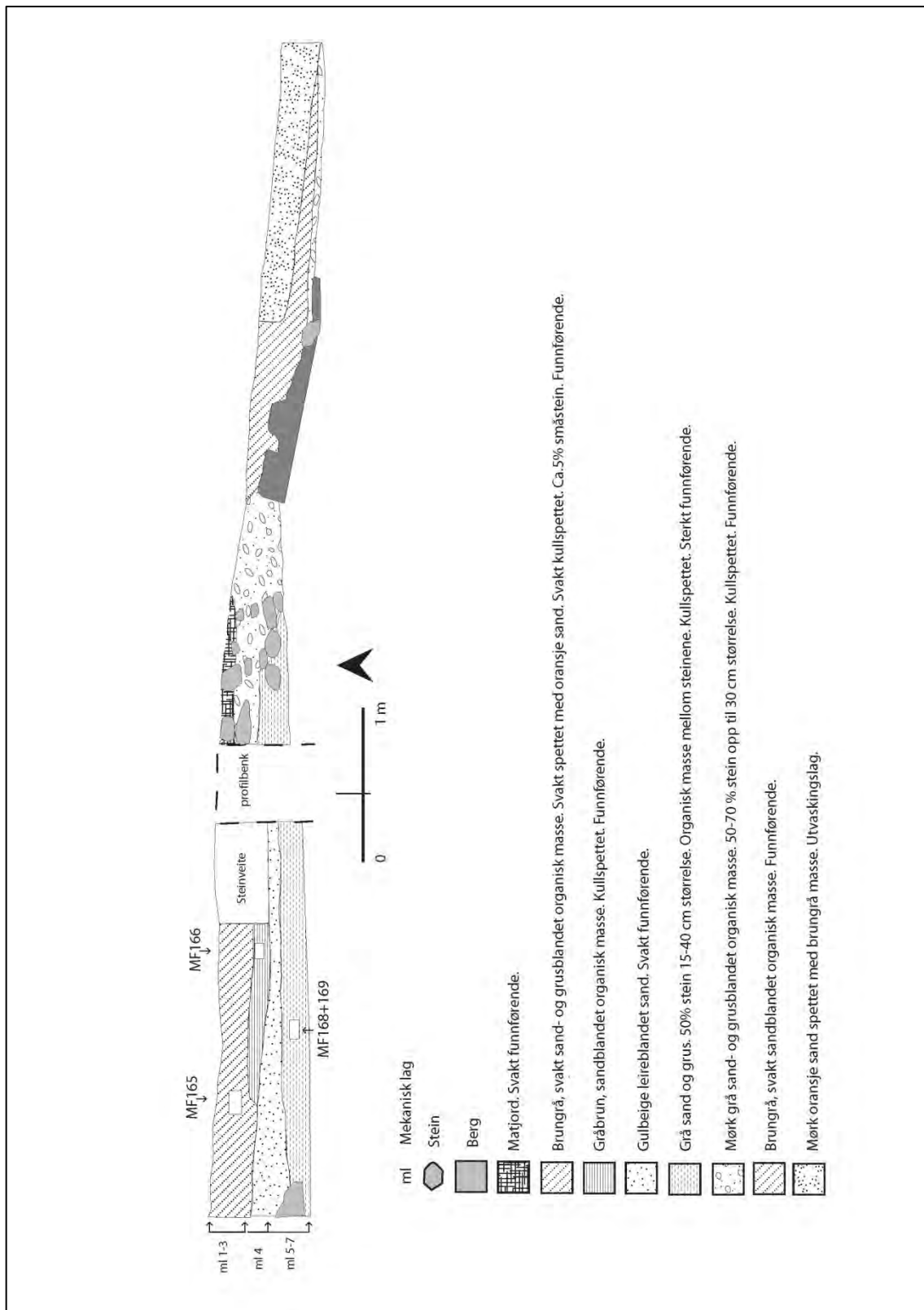
7.1 Stratigrafi

Det kunne skilles ut tre *stratigrafiske* lag på lokaliteten (fig.69 og 70). Over boplassen var der et 15-30 cm tykt gråbrunt kulturlag (mekanisk lag 1-3). Dette laget inneholdt funn, men ingen strukturer. Laget framsto som svært homogent og ble i felt tolket som et dyrkingslag. Bunnen av dette laget var til tider forholdsvis kullholdig, men dette tolkes som resultat av naturlige prosesser hvor kull er vasket nedover i laget. Det ble datert to kullprøver. Kullprøve (MF-166 fig.69) tatt i mekanisk lag 3 ble datert til senneolitikum/eldre bronsealder (1870-1680 f.Kr.)(Beta-312920). Resultatet fra prøve tatt i

mekanisk lag 2 (MF-165 fig.69) ble 5890-5720 f.Kr. (Beta-312919). Denne dateringen er ikke forenelig med stratigrafien og er trolig resultat av naturlig innblanding av et eldre materiale.

I den vestlige halvdelen av rutene, over et areal på 9 m², var et 25 cm lag med sand og stein/knust berg. Laget (mekanisk lag 4 og deler av mekanisk lag 5) var svakt funnførende. Dette laget er et resultat av utvasking av sand og frostsprengt berg og har overleiret deler av boplassen. Sandlaget lå direkte på et lag bestående av stein og marin grus (fig.70 og 71). Dette laget hadde en utstrekning på ca. 4 x 5,5 meter (bunn av mekanisk lag 5 og mekanisk lag 6-7) var kraftig funnførende og utgjør den ¹⁴C-daterte, neolittiske boplassen (fig.73). Materialet, funnet under overleiringslaget, var i svært liten grad patinert, noe som kan antyde at boplassen ikke har ligget åpen lenge før overleiringen fant sted. Kull og hasselnøttskall fra mekanisk lag 6 (MF-168+169 fig.69) ble datert til 3500-3350 f.Kr. (Beta-306553 og 312921). Basert på ¹⁴C-dateringer i lagene over og under, må overleiringen av boplassen ha funnet sted mellom 3300 og 1800 f.Kr.

I den østlige halvdelen av rutene gikk kulturlaget over til våtere torvmasser som i bunnen inneholdt større stein og til dels gikk ned på berg. Den vestlige og den østlige delen av rutene var separert av berg og det er ikke påvist marine masser øst for bergflaten. Basert på stratigrafien er det usannsynlig at gjenstandsfunn gjort i lagene over overleiringen kommer fra lokaliteten i bunnen. Dette støttes også ved av funnene i mekanisk lag 1-3 er mer senmesolittisk av karakter med flere mikroflekker og avslag/flekker i bergkrystall enn i de nederste tre mekaniske lagene. Funnene gjort i mekanisk lag 1-3 kommer trolig fra en boplass som er ødelagt/forstyrret av dyrking i forhistorisk og moderne tid.

Figur 69: Tegning av tverrprofilen A gjennom steinalderlokaliteten, id.144505, med prøveuttakene markert. Illustrasjon: H. Fyllingen.

Figur 70: Id.144505. Profil i NV av lokaliteten. Tatt mot V. Foto: H. Fyllingen.

Figur 71: Id.144505. Utrast berg og sand over boplassflaten. Tatt mot V. Foto: H. Fyllingen.

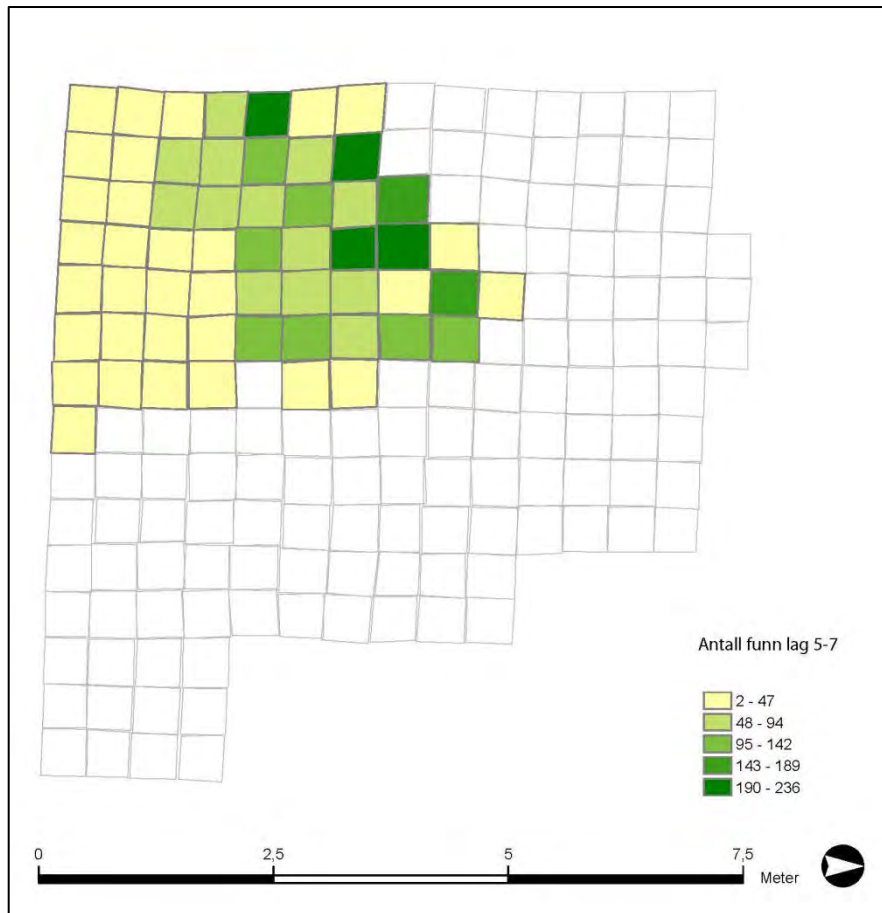
Figur 72: Id.144505. Profil B under steingjerdet mellom bnr. 10 og bnr. 19,20. Tatt mot S. Foto: H. Fyllingen

Lokaliteten grenser i sør til bnr. 19,20 og det går her et kraftig steingjerde. Det ble opprettet et profil (B) under dette steingjerdet (fig.72). Flere steder viste profilet seg å være forstyrret av kryssende steinveiter, men en seksjon på litt over 2 meter lot seg dokumentere. Det ble observert et kraftig mørk gråbrunt kulturlag liggende direkte på et humuslag. Laget ble i felt tolket som et dyrkingslag og var dekket av et tynt utvaskingslag av sand. Det ble tatt ut prøver både under og over sandlaget. Prøve tatt 55-60 cm under markoverflaten, under sandlaget, ble ¹⁴C-datert på kull til 250-410 e.Kr. (Beta-312922). Resultatet viser til aktivitet i yngre romersk jernalder og må sees i sammenheng med resultatene fra 2010 undersøkelsene på bnr. 19,20. Det ble ikke funnet identifiserbare planter i prøvene (Soltvedt & Jensen 2012).

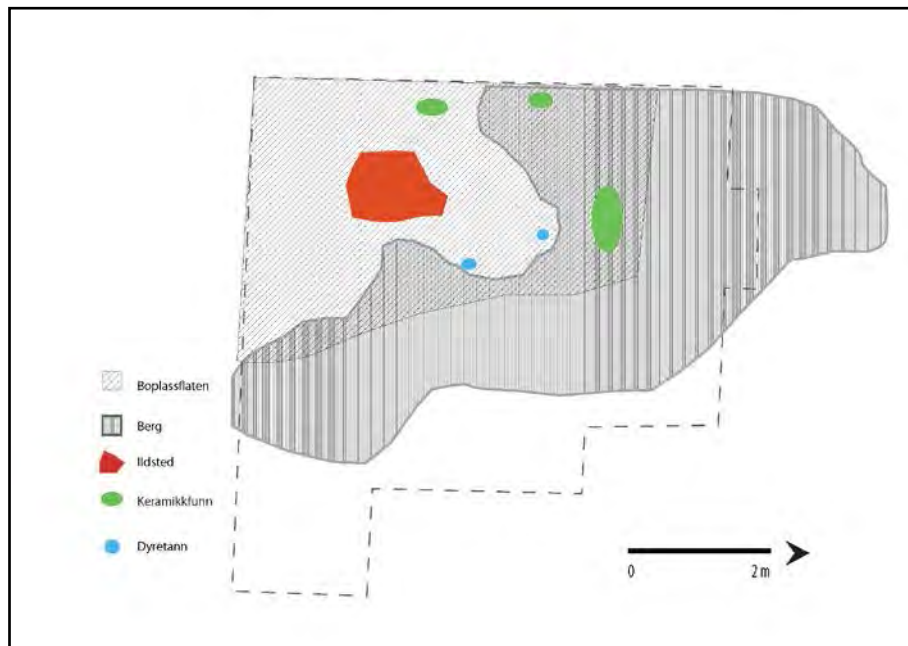
7.2 Boplassens utbredelse og funksjon

Boplassen var anlagt på en øst- og sørvendt bergflate, 10 m.o.h., hvor strandkanten var da boplassen var i bruk (fig.10). Den undersøkte delen av boplassarealet utgjør ca. 4 m i øst-vestlig retning og 5,5 m i nord-sørlig retning (fig.73 og 74). Boplassen er vurdert som avgrenset mot nord og øst, men fortsetter trolig minst 2 meter mot vest og 3 meter mot sør. Denne antagelsen er basert på synlig berg og sondering med jordbor. Innenfor et areal på ca. 1 m² i den sørvestlige delen av det utgravde arealet, ble det funnet en konsentrasjon av brente bein. Det ble også funnet kull og brente hasselnøttskall i disse rutene. Denne konsentrasjonen av brente bein og hasselnøttskall tolkes som å være rester etter et ildsted, men på grunn av vannsig var det ikke mulig å dokumentere dette.

Det kunne ikke skilles ut faser i bunnlaget, verken stratigrafisk eller teknologisk. Tangespissene og skraperne viser tydelig at dette har vært en jeger/fangstboplass. Materialet i bunnlagene var i liten grad patinert, flinten var usedvanlig skarp og boplassflaten ble tolket som uforstyrret. Det skal nevnes at det ikke ble funnet noe vannrullet materiale på lokaliteten. Se for øvrig vedlegg 9 til innberetningen for distribusjonskart over gjenstandsmaterialet og råstoff.

Figur 73: Id.144505. Boplassflaten illustrert gjennom funn fra mekanisk lag 5 til 7. Illustrasjon: H. Fyllingen.

Figur 74: id.144505. Forenklet plantegning over lokaliteten datert til 3500-3300 f.Kr. Illustrasjon: H. Fyllingen.

Figur 75: Id.144505. Henriette Hop graver i lag 3. Tatt mot SV. Foto: H. Fyllingen

Figur 76: Id.144505. Bunn av lokalitet. Målestokken ligger midt på lokalitetsflaten. Tatt mot SV. Foto: H. Fyllingen.

7.3 Naturvitenskapelige analyser av boplassen

Prøvene ble tatt fra tverrprofilet (profil A) gjennom lokaliteten. I prøve tatt i mekanisk lag 2 var der et dårlig bevart kornfragment og to fragmenter av hasselnøttskall. Ingen makrofossiler er dokumentert fra prøven tatt i mekanisk lag 3. Det ble analysert to prøver fra mekanisk lag 6 og disse to prøvene ble også ¹⁴C-datert. Prøvene er tatt fra rutene hvor det det påvist en mulig ildstedsrest (fig.74). Begge prøvene inneholdt mange fragmenter av hasselnøttskall. I den ene prøven var et forkullet frø av maure. Maure er en art som finnes naturlig i strandsonen og som er blitt benyttet som matplante. Frøet kan være avsatt naturlig men da det var forkullet sammen med hasselnøttskall, og funnet i en

mulig ildstedrest, er det mest sannsynlig deponert ved menneskelig aktivitet (Soltvedt & Jensen 2012).

Hasselnøttskall og kull fra ildstedsresten i mekanisk lag 6 ble ¹⁴C-datert til henholdsvis 3510-3410+3390-3340 f.Kr. (Beta-306553) og 3500-3430+3380-3350 f.Kr. (Beta-312921).

7.4 S12761 - funnmaterialet på id.144505

Det ble gjort 13191 funn fordelt på følgende vis:

Tabell 14: Oversikt over antall ruter gravd, og funnmengde i mekanisk lag 1-7, id.144505.

Mekanisk lag	1	2	3	4	5	6	7
Ruter gravd	161	142	115	87	55	47	10
Funnmengde	2869	2587	2207	2073	1973	1283	199
Antall funn pr. rute	17,8	18,2	19,1	23,8	35,8	27,3	19,9

Gjennomsnittlig antall funn per rute (avrundet) var 18 i mekanisk lag 1 og 2, 19 i mekanisk lag 3, 24 i mekanisk lag 4, 36 i mekanisk lag 5, 27 i mekanisk lag 6 og 20 i mekanisk lag 7. Redskapsandelen på id. 144505 var på 0,89 %. Med redskaper menes det økser, meisler, pilspisser, kniver, bor, skrapere, kombinasjonstyper og avslag/flekker med retusj og bruksspor.

Tabell 15: Oversikt over gjenstandsfunn i mekanisk lag 1-7, id. 144505.

Gjenstand	Totalt	Funnfordeling per mekaniske lag						
		Lag 1	Lag 2	Lag 3	Lag 4	Lag 5	Lag 6	Lag 7
Keramikk	17	2	13	1	0	0	1	0
Øks	2	0	0	1	0	1	0	0
Meisel	1	1	0	0	0	0	0	0
Flateretusjert pilspiss	1	0	1	0	0	0	0	0
Skiferpil	1	0	0	0	1	0	0	0
A1 pil	16	3	2	4	3	3	1	0
A2 pil	14	3	2	0	3	1	5	1
A3 pil	8	0	0	0	1	3	2	1
Bor	4	2	0	0	0	2	0	0

Kombinasjonstype	3	2	0	0	0	0	0	1
Flekkekniv	2	2	0	0	0	0	0	0
Flekke m.kantretusj	3	0	0	1	2	0	0	0
Flekke m.enderetusj	3	0	0	1	1	0	1	0
Smalflekke m.kantretusj	4	0	0	0	0	2	1	1
Smalflekke m.enderetusj	3	1	0	0	2	0	0	0
Mikroflekke m.kantretusj	2	0	0	0	1	0	1	0
Mikroflekke m.enderetusj	1	1	0	0	0	0	0	0
Avslag m.kantretusj	12	1	2	1	1	4	3	0
Makroavslag m.kantretusj	2	0	0	1	0	0	0	1
Sideskraper på avslag	10	0	1	3	1	5	0	0
Endeskraper på avslag	12	4	2	0	2	3	1	0
Dobbelskraper på avslag	1	0	0	0	0	1	0	0
Endeskraper på flekke	10	0	1	0	2	3	4	0
Dobbelskraper på flekke	1	0	1	0	0	0	0	0
Eggfragment av skraper	3	1	1	0	0	0	0	1
Skiveskraper	1	0	0	0	1	0	0	0
Kjernefragment	35	11	6	4	7	4	3	0
Uregelmessig kjerne	7	3	0	1	2	0	1	0
Kjerne m.1 plattform	27	8	6	3	2	5	3	0
Kjerne m.2 plattformer	4	0	0	2	2	0	0	0
Sylindrisk kjerne	13	3	1	2	4	3	0	0
Bipolar kjerne	8	2	1	2	0	2	0	1
Kjerneside-avslag	2	0	0	1	0	1	0	0
Plattformavslag	9	2	2	0	5	0	0	0

Ryggflekke	40	2	6	4	11	10	7	0
Flekke	53	9	7	10	13	5	11	0
Smalflekke	245	30	14	26	27	19	26	3
Mikroflekke	302	72	69	51	31	27	43	9
Avslag	7052	1394	1286	1108	1177	1237	749	101
Makroavslag	51	1	16	5	18	10	1	0
Splint	5246	1304	1141	970	752	621	382	75
Slagstein	5	1	0	2	1	1	0	0
Slipestein	3	0	1	1	0	0	1	0
Pilskaftglatter	1	0	1	0	0	0	0	0
Harpiks	1	0	0	0	0	0	0	1
Bergkrystaller	10	4	4	2	0	0	0	0
Brente bein	39	0	0	0	0	0	36	3
Dyretann	3	1	0	0	0	1	1	0

Det littiske materialet

Med unntak av en flateretusjert pilspiss (trolig en bortskutt pil) kan de littiske funnene gjort under overleiringslaget plasseres i tidlig- til mellomneolitikum (overgangen TN/MNA), mens funnene i laget over overleiringen ser ut til å være senmesolittiske/tidligneolittiske. Flint dominerer som råstoff (over 99 %), men det ble også funnet kvarts (0,02 %), kvartsitt (0,31 %), bergkrystall (0,21 %) og bergart (0,11 %). I likhet med id.99912, utgjorde kvartsitt og bergart den største råstoffandelen utenom flint. Basert på de stratigrafiske forholdene, nærmere bestemt den nevnte overleiringen av boplassen, antas det at funn fra kulturlaget (i sørlige halvdel av lokaliteten) i de øverste 10-30 cm ikke stammer fra hovedlokaliteten. Trolig er der flere lokaliteter i området som er forstyrret av senere tiders jordbruksaktivitet. Ved gjennomgang av distribusjonen av råstoff er der noen klare tendenser i den vertikale funnfordelingen. 2/3 deler av kvartsitten ble funnet i mekanisk lag 4-7 og bergkrystall ble stort sett bare funnet i mekanisk lag 1-3 (det ble funnet en mikroflekke i lag 4). Bergkrystall er således fraværende i bunnlaget som utgjør TN/MNA- lokaliteten. Dette gjelder også for knakkesteiner. Det ble kun funnet seks knakkesteiner (to av disse ble funnet under registreringen) og ingen av knakkesteinene ble funnet på lokalitetsflaten.

Funndistribusjonene viser en klar konsentrasjon innenfor de rutene tolket som boplassarealet. Redskapsmaterialet har en klart vekt på A spisser (38 stk), skrapere (35 stk) og flekker/avslag med retusj; gjenstandskategorier typisk for en jeger/fangst boplass. Prosentmessig er gjenstandsfordelingen på id.144505 svært lik id.99912, men funnfrekvensen er mye større. På id.99912 var der gjennomsnittlig 44 funn pr. m², mens det på id.144505 var 86 pr. m². Se for øvrig funndistribusjonskart i vedlegg 9.

Keramikk og organisk materiale

Det ble funnet 17 små og skadde skår av neolittisk keramikk og det ble observert snorstempeldekor på tre av skårene. Alle skårene ble funnet i samme stratigrafiske lag (under overleiringslaget) som er datert til overgangen mellom tidlig- og mellomneolitikum (3500-3300 f.Kr.). Laget var preget av kraftig vannsig, noe som forklarer hvorfor keramikken var så dårlig bevart. Snorstempeldekor forekommer ofte på nordisk steinalderkeramikk og i Rogaland finnes det en rekke fangstboplasser hvor det er funnet snorkeramikk. Noen av de mest kjente er Slettabø og Holeheia hvor keramikken er datert til mellom 3800 og 3000 f.Kr. (Skjølsvold 1977 & 1980b). Det littiske materialet fra disse boplassene er for øvrig likt det funnet på id.144505.

I samme stratigrafiske lag ble det funnet brente dyrebein og ubrente tenner av gressetende art (trolig hjort) og villsvin (Sean Denham pers.komm.) Det er ikke vanlig å finne bevart organisk materiale på åpne boplasser, men ved undersøkelsene ved Sola flyplass i 1985 ble det funnet et rikholdig fauna- og floramateriale. I kulturlagene på Sola, datert til mellomneolitikum, var hjort og villsvin de artene som var sterkest representert (Lathipera 1987). Dette antyder at disse artene var vanlig i skogene i området.

På boplassflaten, i mekanisk lag 7, ble det i tillegg funnet en liten klump med et organisk materiale som ser ut til å være harpiks. Harpiks ble benyttet som et lim og brukt blant annet til å feste pilspissen til pilskaftet.

Bergkrystaller

Innenfor et areal på seks ruter ble det funnet åtte ubearbeidete bergkrystaller. Disse ble funnet rundt en mellomstor (ikke jordfast) stein i mekanisk lag 1-3 helt sør-øst på utgravningsfeltet og tilhører (stratigrafisk) kulturlaget datert til eldre bronsealder (fig.77). Ytterligere to krystaller ble funnet i to ruter et par meter lengre mot nord. I størrelsesorden varierer krystallene fra 1,1 til 3,5 cm og kvaliteten er ujevn. Alle krystallene var i rå form, men av ti stykker ble det observert knusespor på åtte av krystallene. Majoriteten av de observerte knusesporene sitter på tuppen av krystallet og det er mulig disse har vært slått mot steinen de ble funnet ved, med det formål å lage gnister. Vi kjenner til at bergkrystaller har vært gjennomboret og anvendt som smykkesteiner i jernalderen, men der var

ingen tegn til forsøk på å lage hull i de krystallene som ble funnet på Jåsund. Bergkrystall dannes i kvartsårer dypt under overflaten og finnes regionalt men hele krystaller oppstår bare i kvartsårer i høyfjellet. Bergkrystallene må derfor ha vært tatt ut i et brudd og brakt til stedet. Det er svært uvanlig å finne konsentrasjoner av ubearbeidete bergkrystaller i lavlandet og funnene kan tolkes som å ha hatt en rituell betydning. En annen tolkningsmulighet er at det er et råstoff deponi.

**Figur 77: Id.144505. Området hvor bergkrystallene ble funnet. Tatt mot VSV.
Foto: H. Fyllingen.**

7.5 Tolkning av lokaliteten id.144505

Undersøkelsene på bnr.10 nord har gitt dateringer som spenner seg fra ca. 3500 f.Kr. til 400 e.Kr. Det ble funnet en godt bevart steinalderlokalitet som har ligget på en liten bergflate like i vannkanten. Det ble gravd ut et areal på ca. 7x 7 meter og det ble påvist en overleiret boplass innenfor ca. 4 x 5,5 meter av det undersøkte arealet. Boplassarealet ble ikke avgrenset ved undersøkelsen. Funn av pilspisser og skrapere viser at dette har vært en jeger/fangstboplass, og hasselnøttskall, tann av villsvin og hjort kan indikere et opphold på høsten. Det ble gjort ca.13000 funn, hvorav flint utgjør over 99 %, men det ble også funnet skår av keramikk med snorstempeldekor samt en skiferpil. Funnene gjort i mekanisk lag 1-3, det vil si i kulturlaget datert til bronsealderen, kan periodebestemmes til å være samtidig med bosetningen på id.99912 (senmesolitikum/tidligneolitikum). Når det gjelder dateringene og funnene fra mekanisk lag 5-7 tilhører disse en yngre fase (overgangen tidlig-/mellomneolitikum) enn det som ble påvist på id.99912.

Over den sørlige delen av feltet lå et kulturlag som et belte fra vest mot øst, d.v.s. i områdets helling. Kulturlaget fortsatte inn under steingjerdet mellom bnr. 10 og bnr.19,20. Kullprøver fra profilet under steingjerdet har datert dette laget til romertid. Det gikk også et bredt kulturlag i retning sør til nord og det ble gjort en del overflatefunn i den nordlige delen av dette laget. Det var ikke mulig å skille lagene visuelt i felt, men det sør-nord-gående kulturlaget er eldre og er datert til eldre bronsealder. Disse lagene representerer ulike faser med dyrking/beiteaktivitet i skrånningen og kan knyttes opp til daterte anlegg og kulturlag på bnr. 6, bnr. 19,20 og bnr. 10 sør. I laget, datert til eldre bronsealder, ble det funnet littisk materiale som typologisk kan plasseres i senmesolitikum/tidligneolitikum. Disse funnene blir tolket som å stamme fra en, eller flere, boplasser som er blitt forstyrret av bronsealderaktiviteten og har ikke sammenheng med boplassen funnet under overleiringslaget (se ovenfor).

8.0 Undersøkelsen av id.158219, bnr. 19,20

8.1 Stratigrafi og kildekritiske forhold

Det var på forhånd kjent at det var foretatt en del gravearbeid i området i forbindelse med nedleggelse av vann- og kloakkrør og muligens i forbindelse med Tor Helliesens undersøkelse i 1901. Deler av det åpnete arealet framstod som omrotet og da de stratigrafiske forholdene var usikre, ble disse områdene registrert som moderne forstyrrelser. Disse forstyrrelsene så ut til å være forholdsvis avgrenset og berører ikke direkte de bevarte forhistoriske anleggene. Det var vanskelig, ut ifra Helliesens kart, å vurdere om vi var på rett område (i forhold til Helliesens nr.13). Like sør for nr.13, registrerte Helliesen to gravhauger (nr. 11 og 12). Det ble i felt tolket som om gravhaug id.34948 var Helliesen nr. 11 og at nr. 12 var gått tapt ved oppføringen av driftsbygningen på bruket. Det skal understrekes at det er usikkert om det var rester av Helliesens undersøkte anlegg som ble påvist under utgravningene i 2010.

8.2 Beskrivelse av anlegg og aktivitetsområder

I det åpnete arealet ble det avdekket rester etter en tuft, fem stolpehull, 26 kokegroper, ett kulturlag og gjenstander som tyder på aktivitet i senmesolitikum/tidligneolitikum (fig.15).

¹⁴ C-dateringene fra kokegroper viser aktivitet tilbake til eldre bronsealder (periode II og III).

Dyrkingslag datert til førromersk jernalder, stolpehull i en mulig tuftrest datert til romertid samt løsfunn av leirkarskår viser bosetning i eldre jernalder. De botaniske analysene viser at der har vært dyrket korn, bl.a. havre, men det botaniske materialet herfra er svært sparsommelig.

8.2.1 Mulig tuftrest fra romersk jernalder

Kulturminnet ble først antatt å være rester etter en gravrøys, men ble etter hvert tolket som mulige rester etter en tuft. Anlegget (AA11473) var i plan ca. 5x 6 meter. Det var tettpakket med stein i den østlige delen og noe mer utflytende i den vestlige (fig.78). Det var vanskelig å vurdere om hele anlegget var bevart, og representerer en liten bygning, eller om det er en tuftrest som står igjen etter Helliesens utgravning i 1901 (jfr. kap.2.3). Det var et skarpt skille i massene, med en markant kant inn til tuften, som under utgravning ble tolket som mulige spor etter tidligere undersøkelser.

Beskrivelsene av utgravningen til Tor Helliesen i 1901 er imidlertid for diffuse til å kunne si med sikkerhet at det er rester etter hans undersøkelser. Under opprensing av tuften ble det funnet ett lite fragment av jern, ti leirkarskår av jernaldertype (bl.a. ett skår av spannformet keramikk) og tre flintavslag.

I det sørøstlige hjørnet av anlegget lå flere heller, noe som kan indikere at det her har vært et inngangsparti (fig.79). Da hellene ble fjernet, dukket det opp en kokegrop (AK13448) som er tolket som eldre enn tuften. Steinlaget i anlegget var iblandet kulturlagsmasser og det var da disse massene ble rensert bort at funnene ble gjort. Da steinlaget var fjernet, dukket det opp fire stolpehull (AS 13357, 13322, 13313 og 13331). Stolpehullene varierte i plan fra 26-40 cm. De var alle runde i plan og forholdsvis like i profil. Det ble også påvist en steinstreng, AJ13369, tolket som deler av en steinvegg (fig.80). Denne mulige veggen lå i flukt med steinene tolket som del av et inngangsparti.

Naturvitenskapelige analyser av tuftrest

I to av de fire stolpehullene var der rester etter agnekledd bygg og havre (Soltvedt & Jensen 2012). Der var ikke makrofossiler i steinstrengen AJ13369. AS13357 ble datert på kull til 130-260 e.Kr. (TRa-2361) og AS13322 ble datert på havre til 240-400 e.Kr. (TRa-2362).

**Figur 78: Id.158219. Topplag av mulig tuftrest (AA11473). Tatt mot NV.
Foto: H. Fyllingen.**

**Figur 79: Id.158219. Tuftrest (AA11473) under utgravning. Legg merke
til de flate steinene, som kan markere et inngangsparti, nederst til høyre
i bildet. Tatt mot NV. Foto: H. Fyllingen.**

Figur 80: Id.158219. Bunn av tuftrest (AA11473). Legg merke til steinstrengen midt i bildet og de flate steinene (inngangspartiet) øverst til høyre. Tatt mot NØ. Foto: H. Fyllingen.

Figur 81: Id.158219. Steinstrengen (AJ 13369) i profil. Tatt mot Ø. Foto: H. Fyllingen.

Figur 82: Id.158219.Stolpehull (AS13357)i profil. Tatt mot Ø. Foto: H. Fyllingen.

Figur 83: Id.158219. Stolpehull (AS13322)i profil. Tatt mot Ø. Foto: H. Fyllingen

8.2.2 Kulturlag/dyrkingslag - AL11942

Kulturlaget AL11942 lå i skråningen sør for tuften, dekket delvis sørenden av tuften (før opprensing og innmåling), og ble i felt tolket som et dyrkingslag. Basert på de stratigrafiske forholdene, antas det at toppen av dyrkingslaget er yngre enn tuften. Dette ble bekreftet ved at det i topp av kulturlaget ble funnet skår av spannformet keramikk (400-500 tallet e.Kr.), mens stolpehull i tuften er datert til 200-400 tallet e.Kr. 14 av feltets 26 kokegroper var anlagt i dyrkingslaget. Det ble lagt et profil i AL11942 for å ta ut makrofossilprøver og det ble da oppdaget et eldre kulturlag hvor det også var anlagt en kokegrop (AK11851). I profil kunnet det visuelt skilles ut to lag. Det øverste laget var 40 cm tykt med brun til rødbrun, svakt sandblandet og kullspettet organisk masse. Under dette laget var 4-6

cm tykt, gråbrunt til lyst grått sandblandet organisk. Under det nederste laget var der en kokegrop (fig.84).

Naturvitenskapelige analyser av AL11942

Det ble tatt ut en jordprøve fra laget. I prøven ble det funnet ett korn av havre og forholdsvis mange greinfragmenter av røsslyng (Soltvedt & Jensen 2012).

Det ble tatt ut datering av lyng fra profilet i laget AL11942 som viser til førromersk jernalder; 180-10 f.Kr. (TRa-2360). Kokegropen AK12516, i bunn av profilet, ble datert på hasselnøttskall til eldre bronsealder (1440-1290 f.Kr.)(TRa-2359). Se for øvrig profiltegning i vedlegg 10.

Figur 84: Id.158219. Profil i dyrkingslag (datert til førromersk jernalder) med eldre og yngre kokegroper. Tatt mot VSV. Foto: K. Eilertsen

8.2.3 Kokegroper

Det ble funnet 26 kokegroper og to av disse (AK13257 og 13448) lå under tuft 11473. Et utvalgt av kokegropene ble undersøkt og prøver tatt ut. Kokegropene var alle forholdsvis like i form med størrelser som varierte i diameter mellom 0,5 og 2 meter. Det ble funnet ett skår keramikk i AK11868 av en type brukskar som det ikke er mulig å datere basert på form. AK12516 ble datert til 1440-1290 f.Kr. og AK 11187 til 1300-1040 f.Kr.(TRa-2358). Basert på dateringen av AL11942, antas det at kokegropene (AK 12534, 11808, 11829, 11818, 11843, 11851, 11859, 11868, 11891, 11902 og 12492) anlagt i dette laget, er yngre enn førromersk jernalder.

Figur 85: Id.158219. Situasjonsfoto med dyrkingslag AL11942, eldre og yngre kokegroper. Målestokk ligger på AK12516. Tatt mot S. Foto. K. Eilertsen.

Figur 86: Id.158219. AK 11187. Kokegrop i profil. Tatt mot S. Foto: A. Bjørlo.

Figur 87: Id.158219. AK 11859. Kokegrop i profil. Tatt mot SØ. Foto: K. Eilertsen

8.2.4 Aktivitetsområde - graveenhetene 13431, 13435, 13439,13443

Da tuften ble rensset fram, dukket det opp en del flint mellom nordenden av tuften og en stor jordfast stein. Det ble satt ut et lite rutenett på 4 m² som ble gravd i totalt 10 cm dybde. Det ble funnet 11 avslag (flint), 15 splint (flint), to mikroflekker av bergkrystall, ett smalflekkefragment (flint), to flekkefragmenter (flint) og to kjernefragmenter i flint (en med én plattform og en konisk). Dette er lite å basere en datering på, men det har trolig vært en mindre boplass/aktivitetsområde her i senmesolitikum/tidligneolitikum. Boplassen kan ha vært i bruk samtidig som boplassen på id.99912 eller være resultat av at man har hatt tilhold ulike steder langs strandvollen ved hvert (sesongmessige) besøk.

8.3 S12665 – funnmaterialet på id.158219

Det ble gjort forholdsvis få funn i området. Det ble påvist funn fra ulike perioder i dyrkingslaget AL11942 hvis bunn er datert til førromersk jernalder. I topplaget, som løsfunn delvis knyttet til dyrkingslag AL11942, ble det funnet en halv bergartsøks med spiss nakke, en flintskraper og fire leirkarskår, hvorav det ene stammer fra et spannformet kar. Det ble funnet ett leirkarskår i en kokegrop (AK11686). I anlegg 11473, tolket som rester etter en tuft, ble det funnet en liten bit jern, tre avslag i flint og ti leirkarskår, hvorav ett dekorert skår av spannformet leirkar. De øvrige leirkarskårene er typer vanlig i eldre jernalder. I nordvest enden av tuften ble det gravd fire ruter på 10 cm dybde og funnet 40 avslag i flint, tre avslag i kvarts, 15 splint, to mikroflekker i bergkrystall, en smalflekke, to flekker og to kjernefragmenter (kjerne med én plattform og konisk mikroflekkekjerne).

8.4 ¹⁴C-prøver

Det ble datert fem prøver fra lokaliteten. Resultatene er nevnt i teksten over. Følgende er en oppsummering av resultatene:

Tabell 16: Oversikt over ¹⁴C-dateringen på id.158219.

Anleggsnr.	Anleggstype	Datering	Periode
AK12516	Kokegrop	1440-1290 f.Kr.	EBA periode II
AK11187	Kokegrop	1300-1040 f.Kr.	EBA periode III
AL11942	Dyrkingslag	180 f.Kr.-10 e.Kr.	FRJA/ERT
AS13357	Stolpehull	130-260 e.Kr.	ERT
AS13322	Stolpehull	240-400 e.Kr.	YRT

8.5 Tolkning av lokaliteten id.158219

På id.158219 ble det funnet materiale fra flere arkeologiske perioder. Det ble funnet rester etter en liten senmesolittisk/tidligneolittisk lokalitet men hovedparten av de forhistoriske anleggene kan knyttes til jordbrukende tid. Enkelte av kokegropene ble datert til eldre bronsealder (1400-1100 f.Kr.) . Kokegroper finnes ofte i grensen mellom gårdsbosetningen og dyrket mark og må sees i sammenheng med kulturlaget på id.99912, samt kulturlagsrester på id.112268. En kan derfor anta at det kan ligge bronsealderbosetning i nærheten. Dateringen på enkelte kokegroper på bnr. 19,20 sammenfaller for øvrig med dateringen av primærgraven i «Sothaug».

Feltet ligger 20 meter fra to bevarte gravhauger (id. 34948 og 44511) som antas å være anlagt i jernalderen (fig.4). Det ble funnet stolpehull datert til romertid i forbindelse med en steinansamling som tolkes som rester etter en tuft, og i sørenden av feltet var et kulturlag (dyrkingslag) hvis bunnlag ble datert til førromersk jernalder. Disse dateringene må sees i forbindelse med dateringen av dyrkingslaget under steingjerdet mellom bnr. 19,20 og bnr. 10 nord.

Dyrkingslagene og kokegropene tyder på at der må ha vært gårdbosetning i umiddelbar nærhet i eldre jernalder.

9.0 Undersøkelsen av id.112269, bnr. 27.

På id.112269, bnr 27, ble det avdekket et område, på omtrent ett mål, inntil bolighuset i Jåsundveien 68, 100 meter nord for «Sothaug». Undergrunnen bestod av sand og leireblandet silt og var preget av en moderne grøft samt mange steinopptrekk. Det ble funnet en stakketuft med ett stolpehull omtrent i midten (fig.88), tre kokegroper/ildsteder, begynnelsen på en (mulig) vegggrøft liggende over

en grop med ukjent funksjon, fire stolpehull og en liten grøft. Ingen av stolpehullene kunne knyttes til en bygning. En av kokegropene (AK14957) ble datert til folkevandringstid (Beta-312914). Massen i stakketuften ble datert til senneolitikum/eldre bronsealder (Beta-312915). Datering av stakketufter er noe omdiskutert da disse kan være gravd gjennom eldre masser slik at dateringen ikke nødvendigvis representerer perioden de ble etablert. Det ble også sendt inn kull til datering fra stolpen (AS14764) inne i stakketuften. Denne ble datert til 970-830 f.Kr., altså yngre bronsealder (Beta-315576). Stolpehullet har trolig sammenheng med resten av en veggrøft funnet like ved og det er stor sannsynlighet for at det finnes ytterligere bosetningsspor mot nord. Dette arealet er i dag en privat hage, liggende utenfor planområdet, og kunne derfor ikke undersøkes.

Figur 88: Stakketuft på id.112269. Veggrøften er synlig til høyre for stakketuften . Tatt mot V. Foto: S. Magnell.

9.1 Naturvitenskapelige analyser

Det ble datert tre prøver fra id.112269. Resultatene fra disse er nevnt i teksten over. Det ble ikke funnet makrofossiler i stolpehullet (AS14764) inne i stakketuften. Grøften i stakketuften inneholdt et korn, et frø fra meldestokk, et frø fra starrfamilien, syv gressfrø og 11 frø fra smalkjempe i tillegg til mange uidentifiserbare frø. I kokegropen AK14957 var det ni frø fra starrfamilien og i kokegropen AK14895 et fragment av hasselnøttskall. Alle frøene som ble funnet er planter som forbindes med menneskelig aktivitet (Soltvedt & Jensen 2012).

10.0 Undersøkelsen av id.112268, bnr. 10 sør

På id.112268, bnr.10 sør, ble det avdekket bortimot 8 mål parallelt med Jåsundvegen. Undergrunnen bestod av sand og leireblandet silt med partier som var mer leireholdige (spesielt i østenden av feltet). Området var sterkt påvirket av moderne aktiviteter. I forbindelse med nedlegging av

gassledningen langs hovedveien i nord, er det blitt fylt på mye masser. Undergrunnen var også sterkt preget av svært mange steinopptrekk og sprengte stein hvor noen av steinopptrekkene var blitt fylt med mindre stein. Flere steder på feltet kom grunnfjellet opp i dagen, og i den vestlige enden har matjordslaget vært så tynt at fjellet var kjørt i stykker.

Det ble funnet tre store områder med kulturlag tolket som forhistoriske dyrkingslag, en kokegrop, en kokegrop/ildsted, ett funnførende kulturlag, ett areal med ardspor, staurhull, tre groper og 117 stolpehull. Blant stolpehullene kunne det skilles ut ett to-skipet langhus med to bruksfaser.

10.1 To-skipet hus fra senneolitikum/ eldre bronsealder

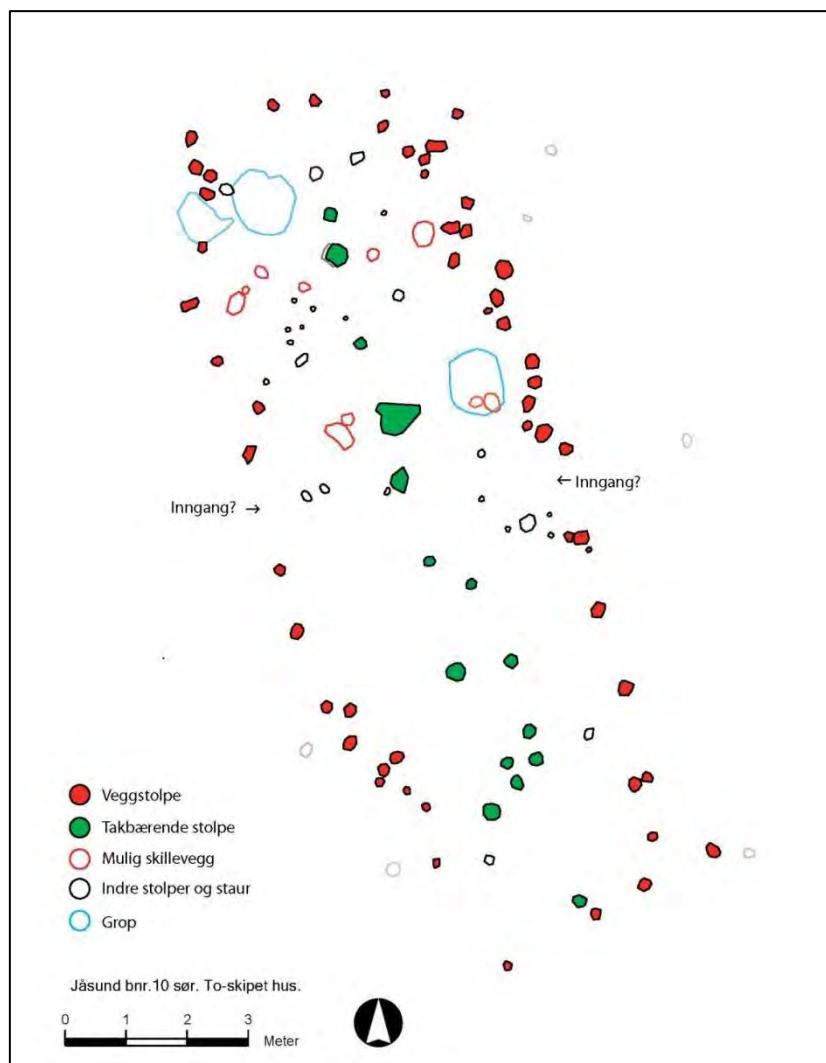
Det ble, i det sørvestlige hjørnet av id.112268, funnet ett to-skipet langhus (fig. 95 og 96) som kunne dateres til 2300-1600 f.Kr. Fire meter fra det nordøstre hjørnet av huset lå et kulturlag som er tolket som et avfallslag (mødding) tilhørende huset. Under dette kulturlaget var det to stolpehull tolket som del av en eldre to-stolpekonstruksjon (fig.106).

I Norge dukker de første langhusene opp rundt 2300 f.Kr. Med langhus menes det bygninger hvor lengden er minst to ganger bredden. De første langhusene er såkalt to-skipete. Begrepet to-skipet anvendes om hus med en midtsulekonstruksjon, dvs. at taket støttes på en enkelt rekke stolper langs husets midtakse (i lengderetningen). De takbærende stolpene deler huset i to like lange deler, to «skip», i lengderetningen. Veggene i to-skipete hus bærer en stor del av takets vekt. Veggene kan ha være sleppverkkonstruksjon, dvs. at planker/stokker er lagt horisontalt ned i spor i stående stokk eller vært en fletteverkskonstruksjon med leireklining. Tolkningen av veggkonstruksjonen avhenger av mellomrommet mellom veggstolpene, noe som kan være vanskelig å argumentere for i ene eller andre retningen idet mange, og tettstilte, veggstolper kan forklares både som fletteverksvegger og som resultat av mange utskiftninger i en sleppverkskonstruksjon. Men det skal nevnes at en burde forvente å finne rester etter leireklining i husets strukturer dersom veggene har bestått av fletteverk. Leire ble ikke funnet i det to-skipete huset på Jåsund. Både på Jåsund, og i andre to-skipete hus fra Rogaland, ser det ut til at det har vært brukt runde stokker både i tak og vegger og disse stakkene har sjeldent en diameter over 30 cm. De to-skipete husene ser ut til å ha hatt lang brukstid med kontinuerlig utskifting av stolpene. Dette byr på utfordringer når man skal prøve å skille ut ulike bruksfaser.

Bygningen på id.112268 hadde 101 stolpehull, 11 staurhull og tre aktivitets/avfallsgroper (fig.89). 18 stolper er tolket som takbærende. Det var 21 stolper i den vestlige veggen og 35 i den østlige. Dette er et forholdsvis høyt antall og skyldes lang brukstid med mange utskiftninger. Alle utskiftingene ser ut til å ha funnet sted innenfor samme grunnareal. Ved utskifting av stolpene er samme nedgravning noen ganger benyttet, i andre tilfeller er den nye stolpen plassert rett ved siden av den gamle.

Avstanden mellom de takbærende stolpene ser ut til å ha vært 2-2,2 meter og det har vært omtrent 2,5 meter mellom takrekken og veggene. Huset var 15 meter langt, 5,2-5,5 meter bredt, orientert i nordnordvestlig- til sørsørøstlig retning, og har hatt en boplassflate på ca. 82 m². Huset har spor etter et inntrukket inngangsparti i den østre langveggen og kan i tillegg ha hatt et inngangsparti parallelt i den vestre veggen idet det her er et opphold mellom veggstolpene.

Innmålingskart av alle strukturene med anleggsnummer finnes som vedlegg 8 i rapporten.

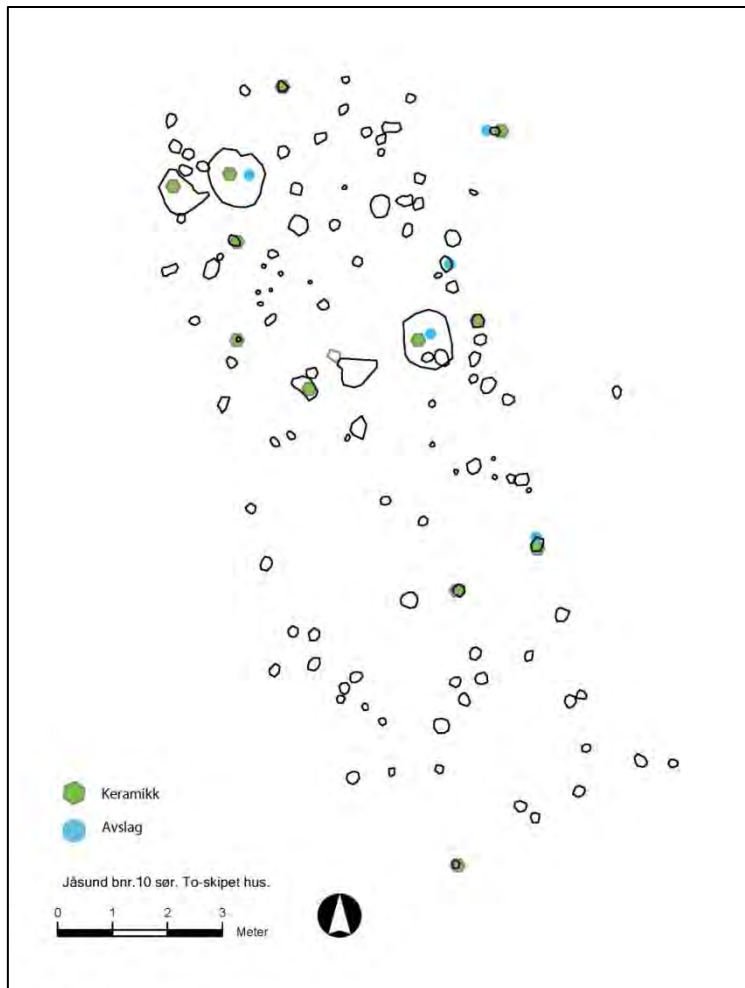

Figur 89: Id.112268. Plankart av to-skipet hus med tolkning av de ulike anleggene markert. Illustrasjon: H. Fyllingen.

Stolpene varierte fra lys beige/grå til mørk brungrå i plan. Mange av stolpene dukket først opp etter at undergrunnen hadde blitt fuktig og i de fleste tilfellene var det kun selve stolpeavtrykket som var synlig i plan. Med unntak av et par svært utvaskede stolpehull, inneholdt alle kull i større eller mindre grad. Undergrunnen var derimot ikke varmepåvirket, det er derfor ingenting som tyder på at huset har brent. Snarere er det stolpene som er blitt svidd i enden slik at treverket lukket seg og stolpene ikke råtnet like fort. Samtlige stolper bestod av runde stokker som var satt ned vertikalt.

Stolpeavtrykkene var svært like i størrelse, varierende fra 14 til 24 cm i diameter, og sirkulære i form. Av de takbærende stolpene var der skoning i fire stolpehull. Dybden på nedgravningen til de takbærende stolpene varierte fra 13 til 47 cm. Størrelse på nedgravningen er forholdsvis liten i forhold til stolpeavtrykket, dvs. at stolpeavtrykket fyller mesteparten av stolpehullet. Stolpene i den vestre langveggen varierte i dybde fra 8 til 36 cm. Det ble påvist skoning i seks stolpehull. Stolpene i den østre langveggen hadde en dybde på 8 -30 cm. Åtte stolper i den østre veggen hadde skoning. Det ble gjort forholdsvis lite funn i strukturene i huset. I stolpehullene ble det funnet fire avslag i flint, ett i kvartsitt og 22 leirkarskår. I avfallsgrop 15551 ble det funnet tre avslag og ett makroavslag i flint, ett fragment av en slipestein og seks leirkarskår. I avfallsgrop 15850 ble det funnet ett leirkarskår og ett makroavslag (kvartsitt) med kantretusj. Hovedparten av funnene (S12755) ble gjort i den nordre delen av huset (fig.90).

Beskrivelse av, og profiltegninger av, alle stolpehull finnes som vedlegg (2 og 10) i rapporten.

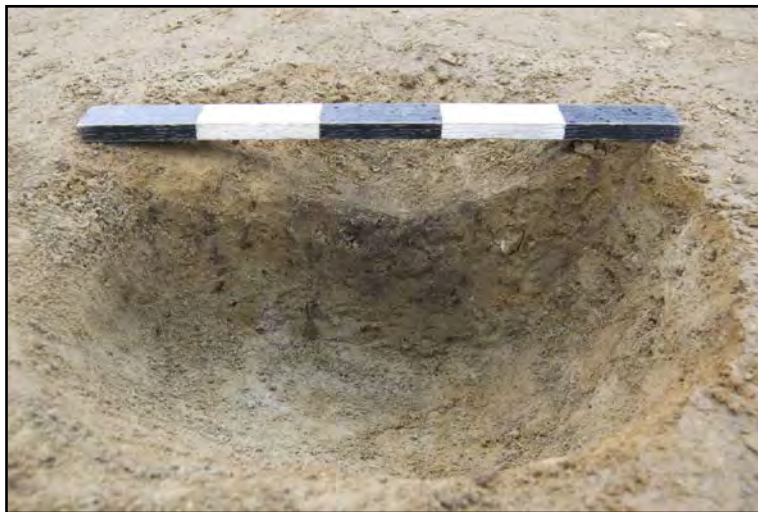
Figur 90 : Id.112268. Funndistribusjon i to-skipet hus. Illustrasjon: H. Fyllingen.

Figur 91: Id.112268. Takbærende stolpe 15443 i profil. Tatt mot S. Foto: H. Hop.

Figur 92: Id.112268. Takbærende stolpe 15581 i profil og etter formgraving. Legg merke til kollapset sideskoning. Tatt mot SØ. Foto: S. Magnell /H. Fyllingen.

Figur 93: Id.112268. Veggstolpe 15408 i profil. Tatt mot S. Foto: S. Magnell.

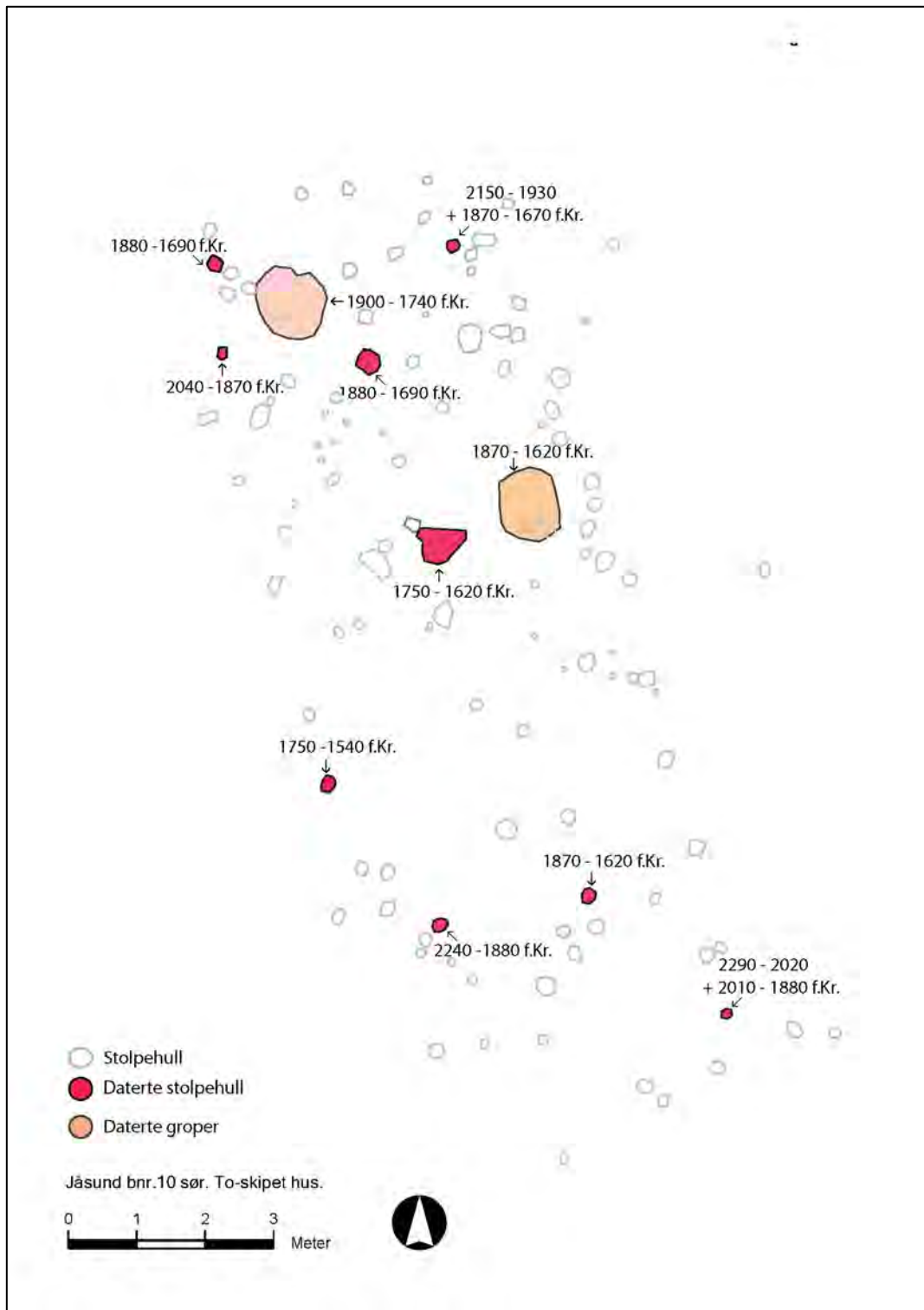
Figur 94: Id.112268. Veggstolpe 16400 i profil. Tatt mot S. Foto: M. Larsen.

Figur 95: Id.112268. To-skipet hus før utgravning. Gule pinner markerer strukturene i huset. Målestokken ligger midt i huset ved foreslått inngangsparti. Tatt mot SØ.
Foto: H. Fyllingen.

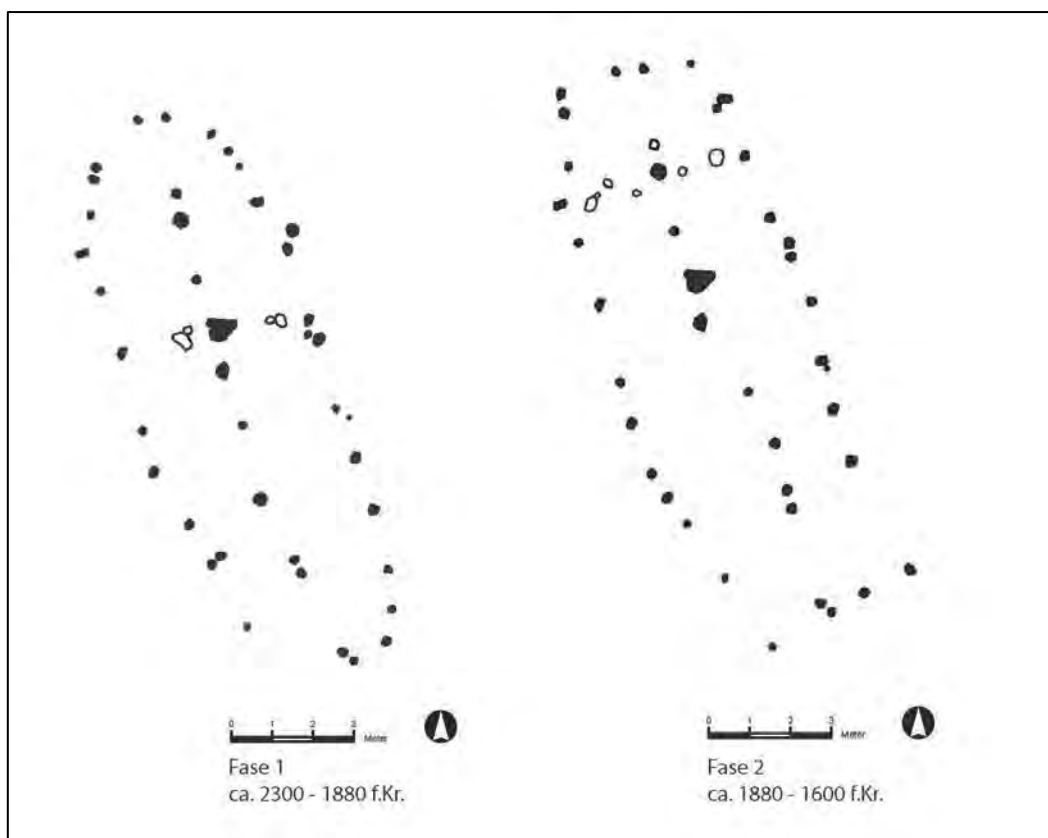

Figur 96: Id.112268. To-skipet hus etter utgravning. Den bakerste målestokken ligger ved foreslått inngangsparti. Tatt mot SØ. Foto: H. Fyllingen

Figur 97: Id.112268. Plankart av to-skipet hus på med ¹⁴C-daterte anlegg markert. Illustrasjon: H. Fyllingen.

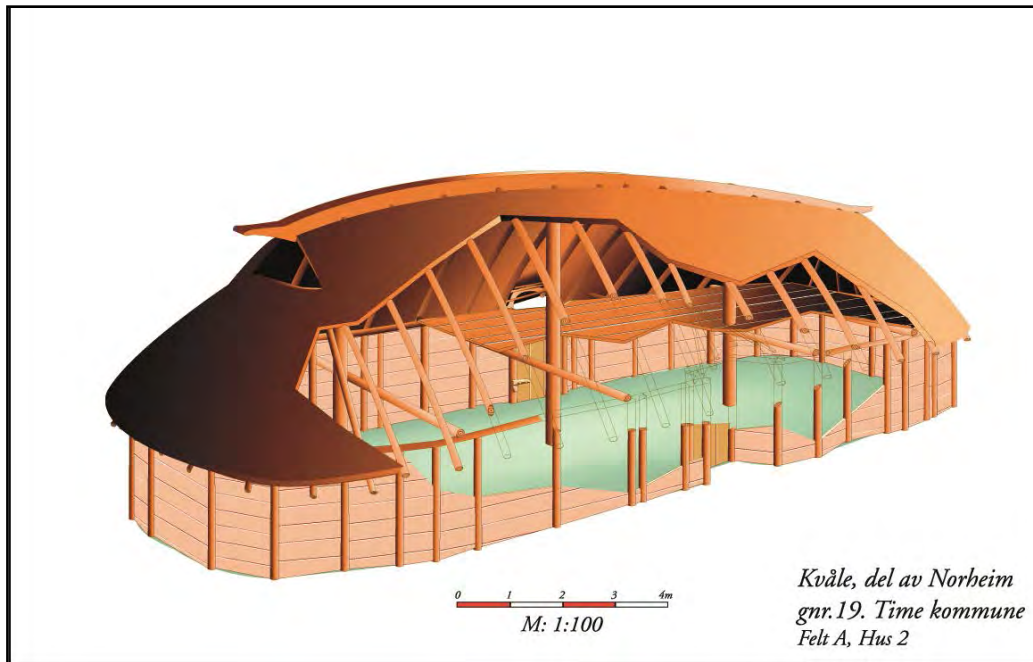
Det ble tatt ut 13¹⁴ C-dateringer fra anlegg i huset. 11 prøver er datert på korn, to er datert på kull. Basert på dateringene ser det ut til å kunne påvises to mulige hovedfaser i husets brukstid (fig.101) hvor fase 1 dateres til tidsrommet 2300-1880 f.Kr. og fase 2 til tidsrommet 1880- 1600 f.Kr. Se for øvrig komplett oversikt over anlegg, resultat og prøvenummer i vedlegg 2, 6 og 7. Det kan se ut til at det har funnet sted små endringer av husets grunnplan mellom fasene. I den eldste fasen ser huset ut til å ha hatt svakt buete langvegger med avrundete hjørner og buet gavl. Det kan i fase 1 se ut til at der har vært en skillevegg like nord for midten, i flukt med takbærende stolpe 15581. Denne skilleveggen har vært husets foreslåtte inngangsparti. I fase 2 kan det se ut til at husets form er blitt mer rektangulær med rette vegger og gavler. Det er foreslått en mulig skillevegg i husets nordlige halvdel, i flukt med takbærende stolpe 15708. I fase 2 ser den sørlige halvdel av midtaksen ut til å være flyttet omtrent 0,5 meter mot øst, men den nordlige delen er på samme sted (der er tegn på utskiftninger i stolpehullene) (fig.98). Gropene 15850 og 15551 kan ha vært samtidig med den yngste fasen, men dersom der har vært en skillevegg ved midten, kan ikke 15551 være samtidig den eldste fasen.

Figur 98: Id.112268. Forslag til faseinndeling av det to-skipete huset. Illustrasjon: H. Fyllingen.

Ved en sammenligning med de to-skipete husene i Danmark og Sør-Sverige, er der påfallende liten variasjon i byggeteknikk og utforming. De fleste husene har en rektangulær eller svak trapesoid form. Gavlene er oftest rette eller svakt avrundet i begynnelsen av senneolitikum. I slutten av senneolitikum og i begynnelsen av bronsealder periode I er de oftest mer eller mindre avrundet og i noen tilfeller har man kombinert de to gavltypene i samme langhus. I noen langhus finnes nedgravde gulv eller dypere deler som kan tolkes som kjeller- eller lagergroper. Ildsteder og kokegroper er oftest plassert i den halvdelen av bygningen, der det er størst avstand mellom de takbærende stolpene, og denne delen av huset blir derfor ofte tolket som boplassdelen (Artursson 2009:57-61). Et trekk som går igjen i undersøkelsene av to-skipete hus, ifølge Artursson, er den lave funnfrekvensen i tilknytning til husene i forhold til foregående periode (mellom- til senneolitikum). Mangelen på funn gjør det vanskelig å beskrive de ulike aktivitetsområdene som må ha eksistert i husene og på gården for øvrig. Man kan spørre seg om dette skyldes endring i avfallshåndteringen, og at denne systematisk er transportert bort fra husområdet. Som eksempel kan det nevnes at det på Fosie IV, utenfor Malmø i Sør-Sverige, ble funnet flere brønner, i utkanten av bebyggelsen, hvor det ser ut til å ha blitt dumpet avfall. (ibid:110f). På Jåsund ble det, like utenfor huset, funnet et kulturlag tolket som et avfallslag (se beskrivelse nedenfor). Også i forbindelse med tunet på Tjora ble det påvist avfallslag like inntil husene (Fyllingen 2012).

Huset på Jåsund er bygget opp etter samme grunnprinsippene som vi ser i andre hus fra perioden 2300 – 1500 f.Kr. Det har forholdsvis få takbærende stolper, veggene har muligens vært plankebygde og det er tegn til skillevegg inne i huset. I forbindelse med undersøkelsene på Kvålehodlene, utarbeidet Ragnar Børsheim en rekonstruksjon (fig.99) for Hus 2 (datert til 1890-1770 f.Kr.) hvis utforming synes svært lik huset på Jåsund. Denne bygningen har vært 6 m bred og 16,5 m lang med inntrukket inngangsparti, rette lang- og kortvegger og runde stokker med en diameter på ca. 20 cm. Basert på gjennomgangen av to-skipete hus fra senneolitikum/eldre bronsealder, presentert i Soltvedt et al. 2007, synes lengden på husene å være 10-23 m og bredden på 3-7 m. De fleste husene synes å ligge på 13-16 m i lengde og 6 m i bredde, altså en ratio hvor bredden utgjør 2,5 til 3,5 deler av lengden (Soltvedt et.al. 2007:40-45,77-81). Det er de siste årene undersøkt mange to-skipete hus. I Sør-Norge er det snakk om rundt 50 bygninger hvorav 25 finnes i Rogaland. Det er funnet ett hus i Egersund kommune, ett i Finnøy kommune, to i Rennesøy kommune, ett i Hå kommune, ett i Klepp kommune, fem i Stavanger kommune, to i Time kommune og hele 12 i Sola kommune (Berge 2007, Bjørndal 2009, Bjørlo 2011B, Fyllingen 2012/ under utarbeidelse, Hemdorff 1993, Høgestøl 1995, Holth 1997, Soltvedt et.al. 2007, Zinsli 2009).

Figur 99: Rekonstruksjon av to-skipet hus. Illustrasjon: R. Børsheim 2007.

10.2 Naturvitenskapelige analyser av to-skipet hus på id.112268

Ved en vurdering av korn og kornets fordeling i husets strukturer, er det viktig å være kritisk. Grunnet bevaringsforholdene finner vi alltid kun forkullede korn og frø. Et spørsmål blir da om materialet er representativt for det kornmaterialet som virkelig var i bruk eller om det var et resultat av spesielle begivenheter. Og om det er representativt må vi ta hensyn til hva som skjer med kornet etter oppbevaring gjennom flere tusen år i jorden (Bakkevik 1998:61). Volum av prøvene måles og antall korn per liter beregnes. Dette gjøres for å kunne sammenligne innhold i flere strukturer og mellom ulike hus. En problemstilling ved analyser av plantematerialet er å påvise ulik funnfordeling (av korn og frø) som kan belyse strukturen eller husets funksjon og muligens fortelle oss noe om økonomi og erverv. I disse tilfellene er det viktig at man ser på mengden påviste korn i det aktuelle anlegget i forhold til den gjennomsnittlige mengden i de øvrige anleggene på samme felt, og da helst i samme bygning.

I huset på Jåsund ble det tatt prøver av samtlige anlegg og alle disse er analysert.

Makrofossiler og pollenanalyser

Det ble analysert 80 jordprøver fra det to-skipete huset (fig.100). Det ble funnet naken bygg og emmer/spelt i 59 av prøvene og naken bygg dominerer. Det ble funnet lite ugress sammen med kornet. Dette er et bilde som stemmer godt overens med analyser fra tilsvarende hus i Rogaland,

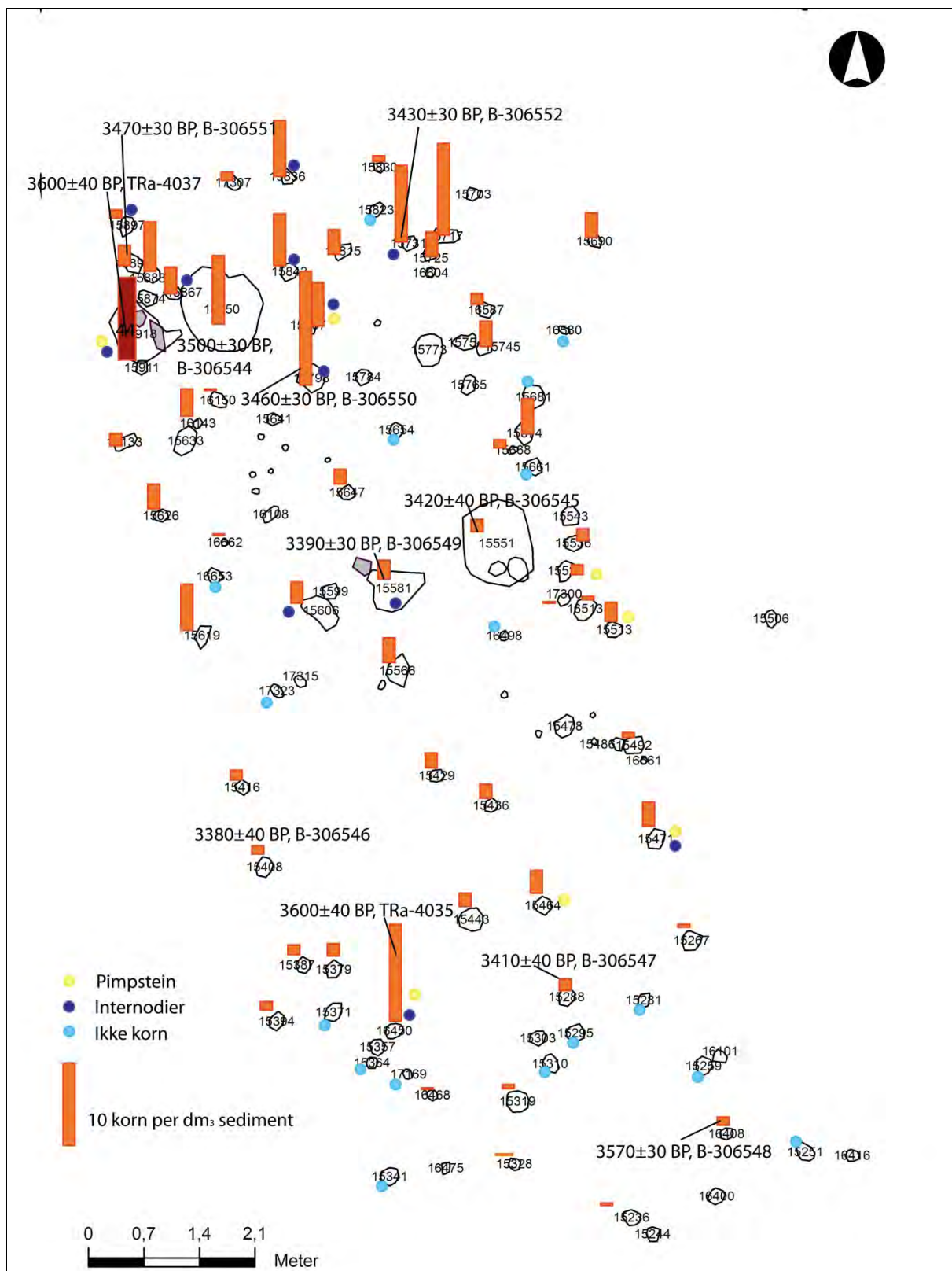
eksempelvis på Kvia (Hå k.), Kvåle (Time k.) og Tjora (Sola k.) (Soltvedt et al. 2007, Soltvedt & Jensen 2011, Westling & Overland 2012).

I de takbærende stolpene ble det funnet korn, hasselnøttskall, et frø fra einer, enkelte ugressfrø samt uidentifiserte organiske rester som kan ha vært grøt, blodmat eller gjødsel.

Det ble funnet korn og noen frø i den vestlige og den østlige veggen i tillegg til anleggene inne i huset. I den vestlige veggen ble det kun funnet noen få fragmenter av hasselnøttskall mens det i den østlige veggen ble funnet mange fragmenter. Dette kan antyde at hasselnøtter har vært lagret og/eller konsumert i den østlige delen av huset.

Der danner seg et klart bilde av fordelingen av korn i huset. Der er helt klart flere korn i den nordlige enn i den sørlige delen av huset. I den sørlige delen var der flere anlegg hvor der ikke ble påvist korn, men det ble påvist hasselnøttskall og frø i alle prøvene. Sammen med kornet ble det funnet internodier. Internodier er den delen som fester kornet til akset. Når kornet renses skal dette skilles ut men ved primitive kornsorter (som naken bygg og emmer/spelt) må kornet tørkes, varmes og slås mot underlaget for at kornene skal løsne. Når det blir funnet mange internodier sammen med kornet kan dette tyde på at kornet ble lagret inne i huset før det var ferdig rensset.

Det ble i tillegg registret pimpstein i seks prøver fra det to-skipete huset, samt i et stolpehull vest for huset. Botanikerne ble observant på pimpsteinen underveis i analysen av prøvene. Det foreligger derfor ikke en komplett analyse av utbredelsen av pimpstein i prøvene. Pimpsteinen kan være naturlig i området, men fragmentene var for store til at disse kan være flybårne. Pimpsteinen kan også være avsatt i morenemassene (Soltvedt & Jensen 2012). Dersom dette var tilfelle, skulle en anta at pimpstein også ble funnet i de botaniske analysene fra undersøkelsene på nabogården Myklebust. Pimpstein er ikke observert i prøvene derfra (pers. komm. Paula U. Sandvik, ansvarlig botaniker ved undersøkelsene på Myklebust), og det er mulig at pimpsteinen stammer fra menneskelig aktivitet. Pimpstein ble også påvist i prøvematerialet fra det to-skipete huset på Kvia i Hå kommune, men heller ikke her er det foretatt en fullstendig gjennomgang og funndistribusjon (pers.komm. Sara Westling, ansvarlig botaniker ved undersøkelsene på Kvia). Det er derfor ikke hensiktsmessig å spekulere i hva tilstedeværelsen skyldes, men der er verdt å være oppmerksom på fenomenet ved analyser av tilsvarende hus i framtiden.

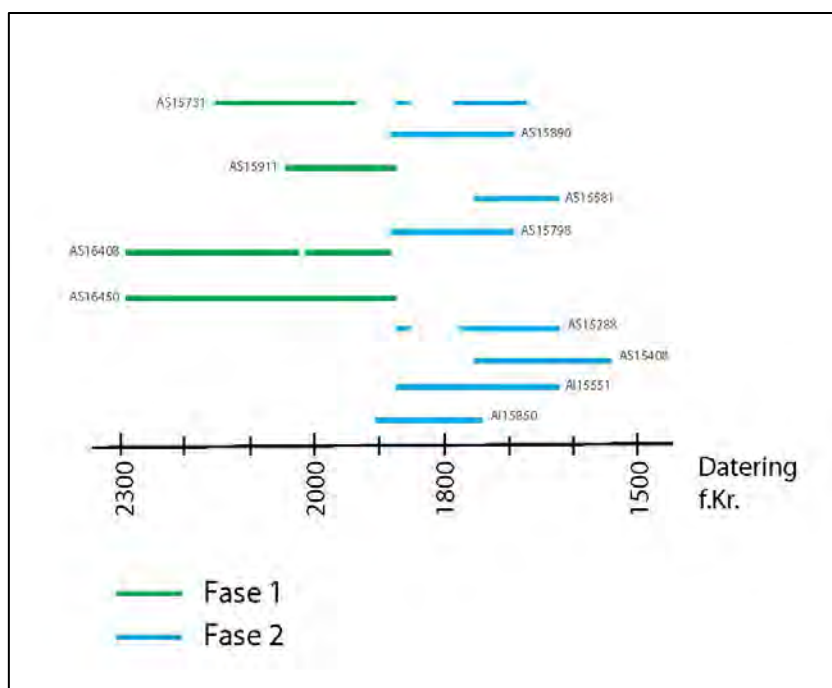
Figur 100: Id.112268. Illustrasjon som viser fordelingen av makrofossiler i anlegg i det to-skipete huset (Soltvedt & Jensen 2012, fig.25).

Problematisering av resultatene fra ¹⁴C-dateringene

Det ble tatt ut 11 ¹⁴C-dateringer av det to-skipete huset på id.112268 (tabell 18). Dette er usedvanlig mange prøver og ble gjort med tanke på å bedre datagrunnlaget for to-skipete hus. Huset på Jåsund lå alene, uforstyrret av yngre strukturer. Dette er en situasjon man svært sjeldent treffer på og bød på en unik mulighet både når det gjaldt prøveuttak for analyse av fossile planterester, og med tanke på å få klare dateringer. I utgangspunktet ble alle dateringene gjort på korn. Korn er årlige planter og en unngår derfor problematikk som forurensing av fossile planterester i brensel. En tenkte seg at datagrunnlaget ville være lettere sammenlignbart da prøvematerialet var likt. Det ble i ettertid sendt inn to kontrollprøver av kull fra to stolpehull som allerede var datert på korn. Dette ble gjort for å se om der var avvik i resultatene. Som man kan lese av figuren under, ble ikke resultatene så presise som man kunne ønske. Det er problematisk at dateringene spenner seg over et tidsrom på 700 år. Selv med to faser virker dette noe usannsynlig. Når man sammenligner dateringene fra Jåsund med dateringer fra de andre to-skipete husene som er undersøkt i Rogaland, kan man se de samme tendensene. Blant 25 bygninger som er ¹⁴C-datert, har åtte bygninger et tidsspenn på over 200 år og syv et tidsspenn over 300 år. Den lokaliteten som best lar seg sammenligne med Jåsund, er Kvia i Hå kommune. Huset på Kvia ble undersøkt samtidig med Jåsund. Det hadde en svært lik utforming og størrelse som huset på Jåsund, også med to faser som kunne skilles ved en forskyvning av takrekken. Fra huset på Kvia ble det tatt seks ¹⁴C-dateringer på korn som ga et tidsspenn på 570 år (Bjørlo 2011, dateringsrapport fra NTNU DF-4559).

Magnus Artursson publiserte i 2009 en avhandling om gårdsbebyggelse i Sør-Sverige og Danmark i perioden 2300-500 f.Kr. Han påpeker her at det foreligger et helt klart kildekritisk problem knyttet til en kronologisk studie av gårdsbebyggelsen i denne perioden. Problemet er nettopp at dateringsintervallene er for lange (Artursson 2009:14).

Inntil det foreligger studier som belyser denne problematikken, må man forholde seg til de dateringene som foreligger. Disse viser til en *mulig* bruksperiode fra 2300 – 1600 f.Kr. med en *høyst sannsynlig* kjerneperiode fra 2000-1650 f.Kr.

Figur 101: Skjematisk framstilling av dateringene fra det to-skipete huset på id.112268. Illustrasjon: H. Fyllingen.

10.3 Kulturlag AU15968, ardspon AY17284 og to-stolpekonstruksjon

2,7 meter nordøst for huset lå et 6,5 x 6,5 meter stort kulturlag (fig. 102, 103 og 106). Laget var mørkt brungrått, svakt sandblandet organisk og svakt kullspettet. Det inneholdt biter av skjørbrønt stein, brente bein, 20 avslag i flint, to avslag i kvartsitt, ett avslag i bergkrystall, tre avslag i kvarts, ett avslag med kantretusj, ett kjernefragment og 37 keramikkskår fra flere ulike kar (S12755).

Leirkarskårene ser ut til å stamme fra samme type kar som skårene funnet i strukturene i det to-skipete huset. Det ble også funnet en ødelagt Vestlandsøks i grønnstein. Øksen var slått sekundært, men det ble ikke funnet avslag i grønnstein på feltet. I den sørøstlige kvadranten av laget var der en mindre steinpakning hvis funksjon er usikker. Laget blir tolket som å være en mødding tilknyttet huset. Under den nordøstlige halvdel av laget, ble det avdekket et 2 x 7 meter bevart areal med ardspon i nordøst (fig.105 og 106). Ardsponene går i retning NNV-SSØ og er bevart da de ligger i en liten dump i terrenget hvor det har lagt seg opp ekstra tykt matjordlag. Stratigrafisk ser ardsponene ut til å være anlagt før kulturlaget da kulturlaget ser ut til å ha beskyttet ardsponene mot å bli pløyd bort. De viser lite overkryssing og ser ut til å representere første generasjons ardbruk.

Laget i toppen av kulturlag 15968 ble datert på hasselnøttskall til 1930 - 1750 f.Kr. (Beta-315575). Denne datering sammenfaller med dateringene fra det to-skipete huset. Det ble også fortatt en datering i forbindelse med ardsponene under kulturlaget, det vil si i overgangen mellom AU15968 og AY17284. Organiske fragmenter (uidentifiserte) ble datert til 400-200 f.Kr. (TRa-4034). Med

utgangspunkt i de stratigrafiske forholdene kan denne dateringen umulig stemme og må skyldes en forurensing (nedpløyde masser, dyreganger e.l) fra aktiviteter i førromersk jernalder.

Det ble analysert to jordprøver fra kulturlag AU15968. Med unntak av hasselnøttskall, ble det ikke funnet identifiserbare frø eller frukter i prøvene (Soltvedt & Jensen 2012).

Det ble funnet to stolpehull (AS 17269 og AS17217) under kulturlaget samt flere staurhullhull. Stolpehullene lå 2,3 meter fra hverandre i lengderetning N-S, dvs. i samme retning som det to-skipete huset. Stolpehullene er ikke datert, men ved undersøkelsene framsto de (basert på stratigrafi) som eldre enn kulturlaget. Stolpehullene kan derfor tilhøre en to-stolpe konstruksjon i forbindelse med den eldste fasen i det to-skipete huset. Begge stolpehullene under kulturlaget var av samme størrelse som i huset (20 og 26 cm i diameter i plan) og det ene stolpehullet hadde steinskoning. I stolpehullet 17269 ble det funnet korn og kornfragmenter (Soltvedt & Jensen 2012). Det er derfor mulig det har stått en liten bygning her. Da denne gikk ut av bruk (råtnet) ble plassen brukt som mødding. Søppelet har vært berikende for jordsmonnet og det er mulig at skråningen senere ble dyrket opp. En annen mulighet er at denne åkerlappen har ligget brakk i en periode og at avfallsmasser fra huset har vært brukt som gjødsel i brakkperioden.

Figur 102: Id.112268. Kulturlag AU15968 i plan. Tatt mot NV. Foto: H. Fyllingen

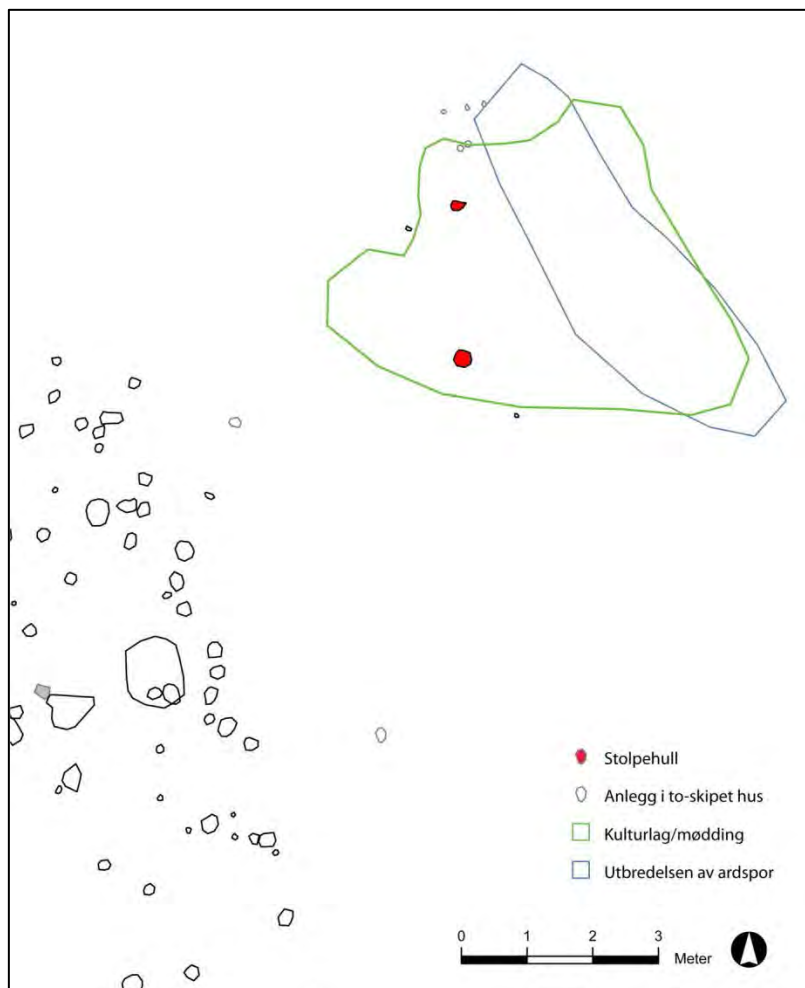
Figur 103: Id.112268. Kulturlag AU 15968 i profil. Merk stolpehull (AS17217) til høyre i profilet. Tatt mot SØ. Foto: H. Fyllingen

Figur 104: Id.112268. AS17269. Del av to-stolpekonstruksjon under kulturlaget AU15968. Tatt mot VSV. Foto: H. Fyllingen.

Figur 105: Id.112268. Utsnitt av ardspor AY 17284 under kulturlag AU 15968.
Tatt mot V. Foto: H. Fyllingen

Figur 106: Id.112268. Plankart som viser kulturlaget, ardsprene og to-stolpekonstruksjonen i forhold til det NØ-hjørnet av det to-skipete huset på id.112268. Illustrasjon: H. Fyllingen.

10.4 Kulturlagene AU16668, 16200, 16050

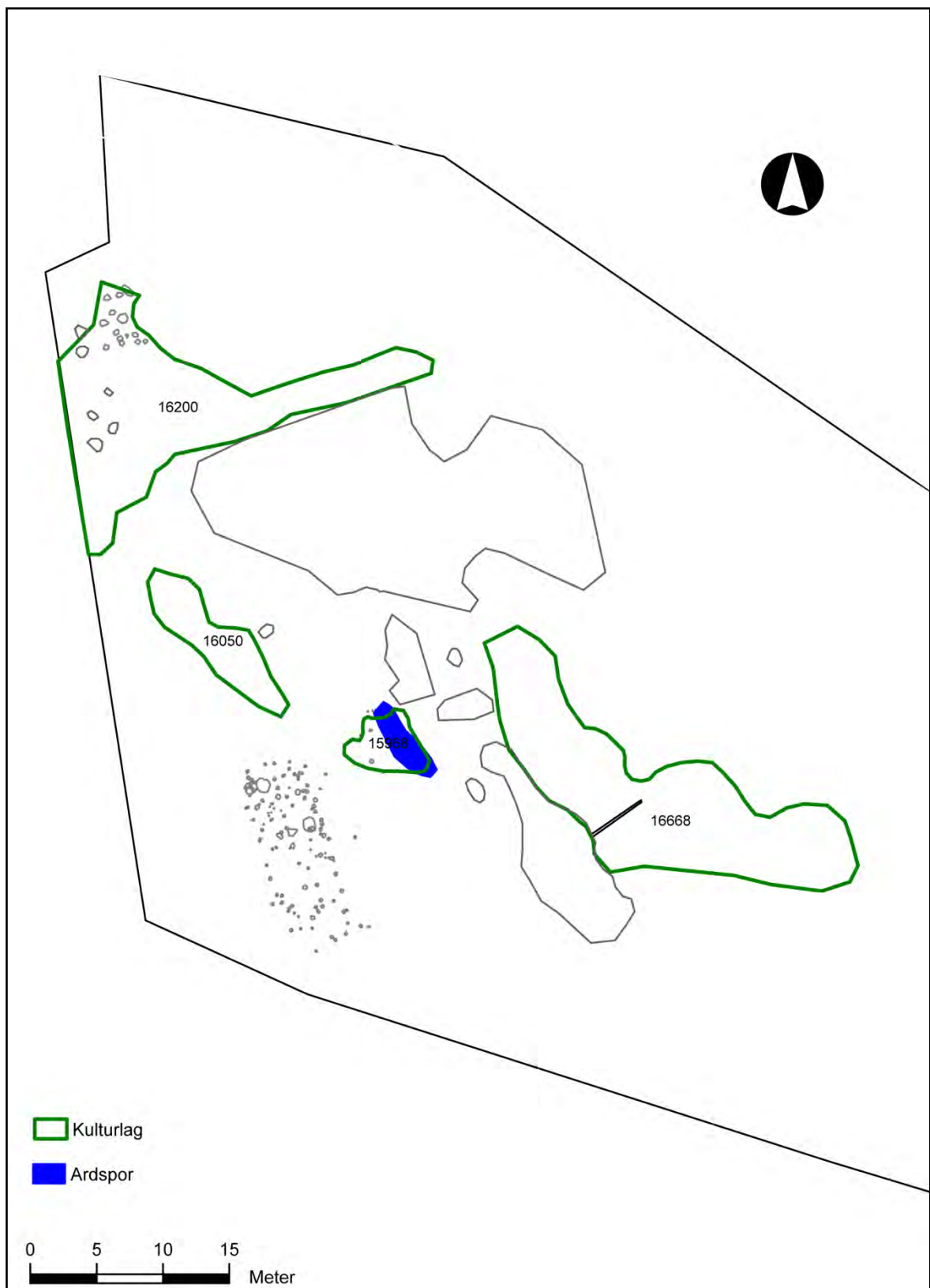
Det ble funnet rester etter tre kulturlag, tolket som åkerrester, i den vestre halvdel av feltet (fig.107).

AU 16668 lå 20 meter øst for det to-skipete huset, hadde en utstrekning på 20 x 27 meter og bestod av lys grå, svakt kullholdig, og kraftig sandblandet organisk masse. For å kunne bedømme lagets stratigrafi, samt ta ut botaniske prøver, ble det gravd en 50 cm bred sjakt. I den forbindelse ble det funnet en flintflekke. Da det potensielt kunne ligge en boplass under laget, ble det gravd ni ruter på 50 x 50 cm på ulike steder i laget og massene ble tørrsåldet. Det ble da kun funnet en bit flint (en mulig skraper) og da det heller ikke ble observert noen forskjeller i massenes sammensetning ble dokumentasjonen av laget vurdert som tilstrekkelig. Det ble tatt ut en jordprøve av laget og kull fra denne ble datert til eldre bronsealder (1930-1750 f.Kr.) (Beta-312916). I samme prøve ble det funnet hasselnøttskall, et frø fra bringebær og to uidentifiserbare frø. Denne dateringen er lik dateringen av kulturlaget AU15968, tolket som mødding tilhørende det to-skipete huset, og sammenfaller dessuten med dateringene av strukturene i huset.

AU 16050 lå 4 meter nord for det to-skipete huset, hadde en utstrekning på 3 x 15 meter, og bestod av lys grå, kraftig sandblandet organisk masse. Det ble gravd en sjakt også gjennom AU16050 men her var laget for tynt til at videre dokumentasjon og prøveuttaking var hensiktsmessig.

AU 16200 lå 23 meter nord for det to-skipete huset, hadde en utstrekning på 16 x 27 meter, og bestod av var brungrå, svakt sandblandet organisk masse. I AU16200 ble det under avdekking funnet leirkarskår ved siden av en stor stein. Det ble funnet til sammen seks skår av en grov type keramikk som typologisk trolig kan plasseres i bronsealderen. Det ble tatt ut en jordprøve i området hvor keramikken ble funnet, og kull fra denne ble datert til yngre bronsealder (1120-920 f.Kr.) (Beta-312918). I samme prøve ble det funnet to fragmenter av hasselnøttskall og to uidentifiserte frø (Soltvedt & Jensen 2012). I den vestre delen av laget lå en rekke større stein. Disse steinene lå oppå kulturlaget, men det så ikke ut til at der var deponert yngre masser mellom kulturlaget og steinene. Det kan derfor antas at steinene er mer eller mindre samtidig med kulturlaget. Hvilken funksjon de kan ha hatt er usikkert, men det kan være snakk om rester etter et steingjerde.

Under avdekking ble det, rundt steinopptrekk i den østlige delen av feltet, observert rester etter gamle kulturlag. Massen i disse restene var visuelt lik massene i de daterte kulturlagene på feltet. Dette tolkes som tegn på dyrkingslag hvis utstrekning er helt visket bort av moderne dyrking.

**Figur 107: Plankart av vestlige halvdel av id.112268 med kulturlag og ardspar uthevet.
Illustrasjon: H. Fyllingen.**

10.5 Øvrige anlegg

I den østlige enden av id.112268 var det rester etter minst to konstruksjoner (se kart i vedlegg 8). Foran en liten bergknatt, inntil Jåsundvegen ble det undersøkt åtte anlegg. Det ene anlegget kan være rester etter en veggrøft, de øvrige var stolpehull. Fire av stolpehullene lå på rekke og tre av disse hadde en størrelse som kan antyde en takbærende funksjon. Det ene av disse stolpehullene, AS 17010, ble ¹⁴C-datert på kull til 1190-980 f.Kr. (Beta-315574). Det ble ikke funnet makrofossiler i prøven. Det var for få strukturer bevart til å si noe om husets konstruksjon, men det har trolig ligget i N-S retning og derfor blitt ødelagt da veien og ledningsnettets ble anlagt. 15-30 meter fra disse stolpehullene lå de eneste kokegropene/ildstedene (AK 17142 og AK17153) som ble funnet på id.112268. Omtrent 25 meter sørvest for stolpehullene, omtrent midt på lokalitetsflaten, ble det funnet åtte anlegg. Fem av disse er sikre stolpehull. De var alle 15-17 cm i plan og representerer mindre stolper. Funksjonen er usikker, men de kan være del av et gjerdesystem.

Kokegropen AK17153 ble datert til yngre bronsealder (1110-920 f.Kr.)(Beta-312917), altså samtidig med stolpehull AS17010 og kulturlag AU16200. Denne kokegropen var 24 cm dyp. De øverste 20 cm bestod av kulturlagsmasse, de nederste 4 cm av kull. Det ble tatt ut to jordprøver, en i kulturlaget og en i kull-laget. I prøven fra kull-laget (for øvrig den samme prøven som ble datert) var der ingen makrofossiler. I prøven fra kulturlaget var ett korn av naken bygg, to frø fra smalkjempe og to frø fra fiol (Soltvedt & Jensen 2012). Da kokegropen har vært gravd opp og forlatt er det mulig at man har spadd jord over denne. Alternativt har massen over gropen bygget seg opp over tid. Selv om det var sparsommelig med makrofossiler antyder disse at det har vært beite i området. Byggkornet kan ha kommet til fra en nærliggende åker, for eksempel AU16200 hvis datering sammenfaller med kokegropen.

10.6 S12755 - funnmaterialet fra id.112268

Det ble funnet 146 leirkarskår, 18 flintavslag, fire kvartsavslag, to kvartsittavslag, ett avslag i bergkrystall, ett makroavslag i flint, ett makroavslag m/retusj av kvartsitt, ett flint avslag m/retusj, ett kjernefragment i flint, en smal flekke (flint) med bruksspor, tre flintskrapere (på avslag) ett fragment av en slipeplate, en trinnøks og en Vestlandsøks.

Majoriteten av funnene ble funnet i strukturer i det to-skipete huset samt i kulturlaget utenfor huset og disse er beskrevet i teksten over. Keramikken som ble funnet i AU15968 er av samme type som keramikken funnet i huset.

Keramikken varierer i farge fra gjennomgående lys oransje/beige til mørkt oransje gods med svart innside. Magringen varierer fra fin til svært grov og tykkelsen på godset fra 0,5-1,2 cm. Det ble funnet randskår fra flere ulike kartyper. Basert på skårenes tykkelse og kurvatur, ser de ut til å stamme fra

alt fra små kar/kopper til store forrådskar. Keramikken kan plasseres i senneolitikum/eldre bronsealder basert på typologi og ¹⁴C-dateringer av anleggene de ble funnet i (Lindahl, Olausson & Carlie 2002).

Flint- og kvartsittfunnene i denne konteksten er lite periodespesifikke. Med unntak av et løsfunn gjort på nabojordet sør for id.112268, ser flinten ut til å være strandflint av varierende kvalitet. Det ble funnet en Vestlandsøks av grønnstein i kulturlag 15968. Denne øksetypen dateres til mellomneolitikum og er derfor betydelig eldre enn konteksten den ble funnet i. Øksen var 7 cm lang og var slått (sekundært) langs ene siden av eggen samt parallelt langs ene langsiden. Denne øksen har nok (i senneolitikum) blitt gjenkjent som redskap og det er mulig den er forsøkt omformet.

I undergrunnen, øst for AU16200, ble det funnet en tverregget trinnøks. Denne øksetypen dateres til senmesolitikum og har derfor ingen sammenheng med anleggsfunnene. Den må snarere sees i forbindelse med bosetningen på id.99912.

Se for øvrig funnliste i vedlegg til rapporten.

10.7 ¹⁴C-prøver - oppsummering

Det ble datert 13 prøver fra det to-skipete huset og ytterligere seks prøver fra anlegg på lokaliteten for øvrig. Resultatene er nevnt i teksten over. Følgende er en oversikt over resultatene:

Tabell 17: Oversikt over ¹⁴C-dateringer fra id.112268 (ikke inkludert to-skipet hus).

Anleggsnr.	Anleggstype	Datering	Periode
AU 16668	Kulturlag (dyrkingslag)	1930-1750 f.Kr.	SN/EBA periode I
AU15968	Kulturlag (mødding)	1930-1750 f.Kr.	SN/EBA periode I
AK 17153	Kokegrop	1110-1100, 1080-1060 og 1060-920 f.Kr.	YBA periode IV
AS17010	Stolpehull	1190-1180, 1150 og 1130-980 f.Kr.	EBA periode III/YBA periode IV
AU 16200	Kulturlag (dyrkingslag)	1120-920 f.Kr.	YBA periode IV
AU15968	Kulturlag (mødding)	400-200 f.Kr.	FRJA

Tabell 18: Oversikt over ¹⁴C-dateringer av to-skipet hus på id.112268.

Anleggsnr.	Anleggstype	Datering f.Kr. (SN/EBA periode I)
AS 16450	Stolpehull	2290-1880
AS 16408	Stolpehull(2 prøver)	2290-2020, 2010-2000 og 1980-1880
AS 15731	Stolpehull (2 prøver)	2150-1930, 1870-1850 og 1780-1670
AS 15911	Stolpehull	2040-1870
AI 15850	Grop	1900-1740
AS 15798	Stolpehull	1880-1690
AS 15890	Stolpehull	1880-1730 og 1720-1690
AS 15288	Stolpehull	1870-1850 og 1780-1620
AI 15551	Grop	1870-1840, 1820-1790 og 1780-1620
AS 15581	Stolpehull	1750-1620
AS 15408	Stolpehull	1750-1600 og 1570-1540

10.8 Tolkning av id.112268

Generelt om gårdutviklingen i Sør-Sverige og Danmark i perioden 2300-0 f.Kr.

Det er ikke foretatt en systematisk gjennomgang av bosetningsutviklingen i perioden senneolitikum til eldre jernalder i Norge, men dette har vært gjort i Danmark og Sverige og kan derfor brukes som et grunnlag for forståelsen av resultatene fra Jåsund.

I første halvdel av senneolitikum (2300-1950 f.Kr.) har gårdene stort sett bestått av ett to-skipet langhus. I enkelte tilfeller er det påvist en tilhørende økonomibygning. Langhusene ellers i Sør-Skandinavia i denne perioden har variert mellom 9 og 30 meter. Variasjonen i langhusenes størrelse øker jevnt, og mot slutten av senneolitikum og i bronsealderens periode I (1950 – 1500 f.Kr.) har den vært mellom 9 og 47 meter. Langhusene er to-skipete, men i slutten av perioden begynner de treskipete bygningene å dukke opp. I disse 800 årene ser bosetningsmønsteret ut til å bestå av både enkeltliggende gårder og områder med en mer landsbylignende struktur. I løpet av perioden 1500-1300 f.Kr. har det treskipete huset tatt over som bygningstype. Størrelsen på langhusene ser nå ut til

å nå sitt maksimalpunkt med lengder opp til 60 meter. Fra 1300 f.Kr. er husenes størrelse gradvis minkende. Lengden på husene er nå bare opp til 35 meter, en størrelsesorden som holder seg gjennom hele bronsealderen og inn i førromersk jernalder. Antallet påviste gårder øker i denne perioden og det blir nå vanlig med flere økonomibygninger på gården (Artursson 2009:170ff).

På Jåsund er det kun den eldste fasen vi har en klar bygning fra. Sør og vest for huset ble det ikke påvist bosetningsspor ved registreringen. Det ble i tillegg avdekket et såpass stort areal rundt huset at det virker usannsynlig at der har vært flere langhus på gården i denne perioden. Jåsund er i så måte et eksempel på en enkeltliggende gård. Der er ingen andre definerte langhus fra bronsealderen, men stolpehull og kokegroper fra den østre halvdel av id.112268 kan tyde på at gårdsbebyggelsen kan ha ligget her.

Dateringene fra det to-skipete huset strekker seg over en periode på 700 år med en sannsynlig kjerneperiode fra 2000- 1650 f.Kr. Det kunne skilles ut to faser i huset. Husets grunnplan/utstrekning ser ut til å ha vært uforandret gjennom perioden. I den eldste fasen ser husets gavler ut til å ha vært avrundet mens de i den yngste fasen har vært rettere slik at husets grunnplan ble mer rektangulært (fig. 98). Inngangspartiene ser ut til å være uforandret mellom fasene. Det ser det ut til å ha vært en eller to skillevegger som har delt huset i en nordre og en søndre del. I den eldste fasen er skilleveggen foreslått like nord for inngangspartiet, altså omtrent midt i huset, mens den i den yngste fasen er foreslått flyttet noe lengre mot nord.

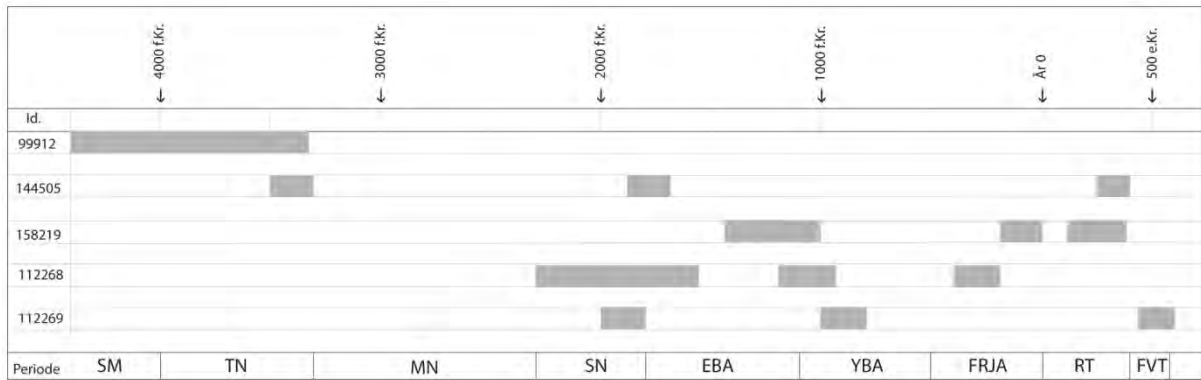
Der er en klar fortetting av makrofossiler i husets nordre del. Tettheten av gjenstandsfunn er også høyest i den nordre delen. Der var flere anlegg i den sørlige delen uten funn av korn og dette området sammenfaller med det arealet som ikke har funn av verken flint eller keramikk. Det ble i tillegg funnet to groper i den nordlige delen av huset. Funksjonen av disse er ukjent. Det ble ikke funnet brent masse eller kull i gropene som kunne antyde at de har vært ildsteder, og det må snarere være tale om lagergroper eller groper knyttet til spesifikke aktiviteter. Funnfordelingen antyder at den nordre delen var boligdel og sett i sammenheng med den høye andelen av korn, samt tilstedeværelsen av internodier i denne delen av huset, tyder dette på en aktivitet hvor korn både har vært lagret og bearbeidet. Det ble funnet mye hasselnøttskall i den østlige veggen. Dette kan vise til oppbevaringen av nøttene, men kan like gjerne ha sammenheng med at nøtteskall er blitt kostet inn mot den veggen som var nærmest utgangen.

Like nordøst for huset ble det påvist to stolpehull tolket som å ha tilhørt en mindre bygning som kan ha vært samtidig med husets eldste fase. Over disse stolpehullene var et funnførende kulturlag tolket som en mødding tilhørende huset. Det er interessant å merke seg at møddingen inneholdt samme

type funn som anleggene i huset i tillegg til hasselnøttskall og brente bein, men det ble ikke funnet makrofossiler.

11.0 Oppsummering og diskusjon

Strandvollen på Jåsund ligger i dag 10 m.o.h. men i eldre og yngre steinalder lå denne helt i vannkanten (fig.108) Det kan spores en kontinuerlig bosetning på strandvollen i perioden ca. 7000 – 3300 f.Kr. Disse bosetningene bestod av jeger/fangst grupper som mest sannsynlig praktiserte sesongmessig mobilitet. Strømmen som gikk mellom Jåsund og Sunde, klippene ut mot havet og skogen har gitt svært god ressurstilgang og gjort at man stadig vendte tilbake til stedet. Men rundt 3000 f.Kr. ser denne praksisen ut til å endre seg. På boplassen på id.144505 ble det funnet noen biter keramikk. De eldste keramikktypene er oftest tolket som et tegn på en større grad av bofasthet og kan i så måte være et av de første tegnene på den endringen i bosetningsmønsteret som jordbruket etter hvert førte med seg. Befolkningsgruppene blir i større grad bofaste, og jeger/fangst tilværelse må vike for husdyrhold og åkerbruk. Vi har imidlertid ingen gjenstandsfunn eller dateringer fra perioden 3000-2300 f.Kr., m.a.o. er det ingen klare spor etter denne overgangsfasen på Jåsund. Rundt 2300 f.Kr. ser aktiviteten ut til å blomstre opp igjen. Det er gjort flere løse funn av flintdolker fra denne perioden og på id.112268 ble det funnet et to-skipet hus som ble bygget på denne tiden. Det ble foretatt botaniske analyser av strukturene i dette huset og resultatene forteller oss at menneskene nå trolig hadde jordbruk som hovederhverv. Det ble dyrket både nakenbygg og emmerhvete og det ble funnet spor etter disse åkrene like ved huset og på strandvollen ned mot sjøen. De botaniske analysene viser oss at områdene ned mot sjøen de neste 1000 år blir benyttet vekselvis som beiteland for husdyr, og som kornåker. Det ble funnet få rester etter bolighus på disse lavereliggende arealene på Jåsund. Det to-skipete huset på id.112268 sør viser til at man har flyttet opp i høyden. Dette er en tendens som begynner i bronsealderen men som etablerer seg (nesten) som standard i jernalderen . Når åkerbruket kommer inn, og man får en fast bosetning, har man flyttet opp i høyden. Dette skyldes nok til dels behovet for flere og større dyrkbare flater, men kan like godt være knyttet til en endring i de sosiopolitiske forholdene. Åkerbruk og bofasthet fører til strammere rammer rundt tilgangen til jordbruksareal og man får etter hvert et mer hierarkisk samfunn hvor grunnlaget for konflikt øker. Ved å bosette seg høyere opp oppnås en bedre visuell kontroll av området samtidig som man markerer seg mer i terrenget. Et godt eksempel på denne samfunnsutviklingen er etableringen av «Sothaug» i den mellomste delen av bronsealderen.

Figur 108: Oversikt over alle perioder representert ved undersøkelsene i 2010 og 2011. Basert på ¹⁴C-dateringer og perodespesifikke gjenstander (gjelder id.99912). Illustrasjon: H. Fyllingen.

11.1 6000-3300 f.Kr. – eldre og yngre steinalder

Lokaliseringsfaktorer og faunamaterialet

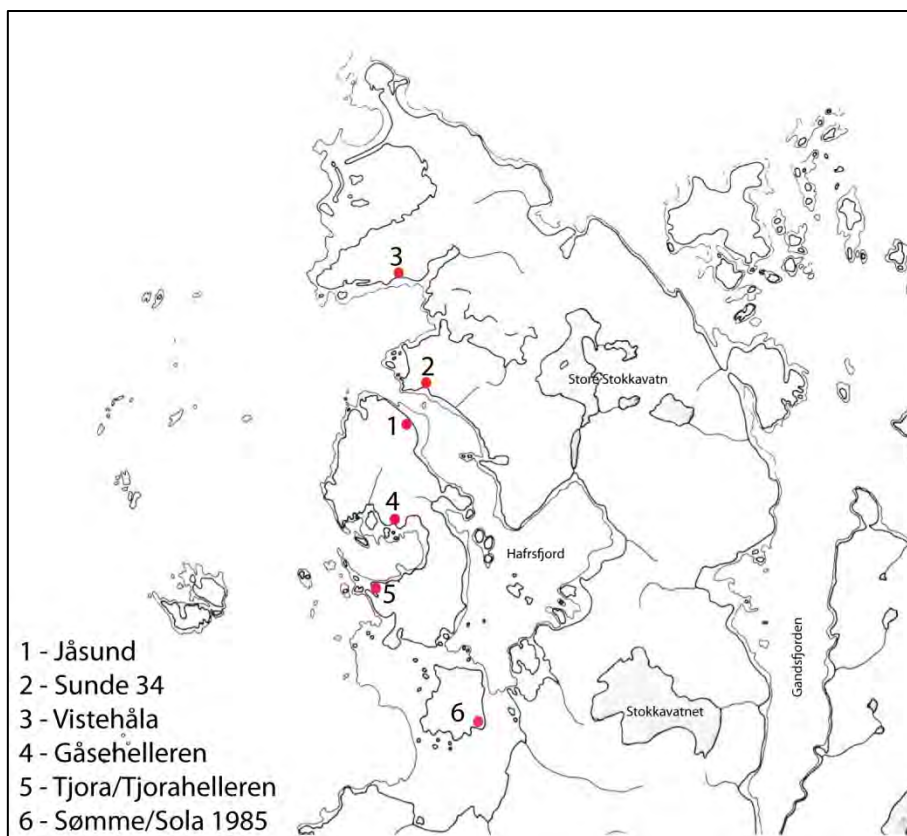
De siste 20 årene har det vært foretatt mange analyser av bosetningsmønstre på Vestlandet. Disse viser at hovedboplassene var lokalisert ved tidevannsstrømmer på kysten i både sen-, tidlig- og mellommesolittisk tid (Bergsvik 2002:304). Jåsund ligger i så måte perfekt til i landskapet. Det er også kort vei østover, over Gandsfjorden, til høyere liggende områder. I vinterhalvåret kan man ha trukket opp i fjellet for å drive jakt på større vilt (rein) og pelsdyr (bjørn, jerv og gaupe). Funnmaterialet, da spesielt pilspissene, mikroflekkene og skrapere indikerer jakt som kan være knyttet til fugl, sjøpattedyr og vilt. Osteologiske undersøkelser fra boplasser fra senmesolitikum og tidlignolitikum, blant annet Vistehola og Slettabø-boplassen, viser at det har vært drevet mye jakt på sel. Selen er et byttedyr som dekker flere behov. Utenom det mest åpenbare, som er proteinkilden, kan skinn og sener brukes til å lage klær, telt, båter og oppbevaringskar og spekket inneholder mye olje som kan anvendes som lyskilde (Skjølsvold 1977:190-199). Det samme gjelder for hvalen. Folk som vokste opp på Jåsund før broen ble bygget, kan fortelle at småhval fulgte fiskestimer inn fjorden. Jakt på småhval kan derfor ha funnet sted både inna- og utaskjærs. I tillegg har nok sjøfugl vært en viktig ressurs da både kjøtt, egg og dun kunne anvendes.

På Tanangerhalvøya er det undersøkt to hellere som har gitt verdifull innsikt i hva folk jaktet på i eldre og yngre steinalder.

På Tjora-neset, på sørsiden av Risavika, ble det på 1960 tallet undersøkt flere steinalderlokaliteter, blant annet en lokalitet inntil en enorm flyttblokk. På denne lokaliteten, kjent som «Tjorahelleren», ble det funnet bevart organisk materiale. Det ble gravd ut 25 m² under og rundt dråpefallet i helleren. Det undersøkte området kunne deles opp i tre klare stratigrafiske lag. Det øverste laget var

et kullholdig, steinblandet kulturlag, det mellomste et tettpakket lag av skjell, fisk- og dyrebein, det nederst et homogent kulturlag. Av funn var der stor mengder leirkarskår i det øverste laget, noe flint og flere beingjenstander i det mellomste laget og hovedsakelig flint i det nederste laget. Det littiske materialet i det nederste laget bestod blant annet av en tangepil, flere bor og skrapere, koniske kjerner og mikroflekker. Typologisk kunne materialet plasseres i perioden 6000- 4000 f.Kr. Det ble tatt ut prøver av det midterste laget (skjell- og beinlaget) til slutten av eldre steinalder og disse ble ¹⁴C-datert til 4800-4300 f.Kr. Analyser av det godt bevarte beinmaterialet viser at det har vært jaktet på sel, sjøfugl og fisk. Det ble i tillegg funnet tenner av ku/okse, bein av sau/geit samt en tann og et fingerledd av menneske. Ingen beinfragmenter ble funnet utenfor det midterste laget og dette er en indirekte datering av husdyrbeina som er betydelig eldre enn forventet. Det ble undersøkt til sammen 10 boplasser på Tjora-neset, alle liggende rett over 10meters- koten, og disse ser ut til å ha vært bebodd av små grupper, trolig sesongmessig. Basert på etnografisk materialet har det vært foreslått at et menneske trenger 5-10 m² av et boplassareal og at familiegrupper kan ha bestått av 25-100 personer. Boplassene på Tjora-neset ble vurdert til å være for små til å utgjøre en hovedboplass. Arkeolog Bjørn Myhre har foreslått at Visteholå, med sine 100 m², kan ha vært nettopp en slik hovedboplass for grupper som kan ha foretatt dagsturer innenfor en avstand på 10 km (Myhre 1968, Myhre 1980:20-26).

«Gåsehidleren» ligger på gården Meling, nord i Risavika. Den ble undersøkt av Guttorm Gjessing i 1920, og inneholdt i likhet med Tjorahelleren store mengder bevart organisk materiale. Basert på gjenstandsmaterialet var helleren i bruk i mellom-neolitikum, men det er også påvist aktivitet i yngre bronsealder. Analyser av beinmaterialet fra Gåsehidleren tyder på jakt og fiske, men der ble også funnet knokler av sau/geit. På tross av dette tidlige innslaget av tamdyr, ser hjort og villsvin ut til å være det viktigste byttet, i tillegg til at bein fra fjordsel og sjøfugl ble påvist (Gjessing 1920: 141f, Myhre 1980:53f).

Figur 109: Jåsund plassert i landskapet i forhold til andre steinalderlokalteter nevnt i teksten. Kartet viser strandlinjen 7 - 10 meter høyere enn dagens h.o.h. Illustrasjon: H. Fyllingen.

Id.99912 og 144505 på Jåsund

Det var bosetning på Jåsund allerede for minst 8000 år siden. Da havet steg ble sporene etter disse bosetningene forstyrret, men vi har gjenstandsfunn som er bevis på den tidligste bosetningen. Endringene i havnivå førte til at det ble dannet en strandvoll, og denne ble benyttet til midlertidige bosetninger gjennom hele steinalderen. Det er ikke mulig å si med sikkerhet hvor mange samtidige boplasser der har vært langs vollen, men gjenstandsfunnene forteller oss at hele arealet har vært i bruk over en lengre periode og lokalitetene kan trolig karakteriseres som basislokaliteter (lokaliteter brukt av familiegupper over en relativ lang periode). Det bevisst nedlagte steinlaget, som ble funnet på id.99912 (felt C), er tegn på at man har investert arbeidskraft i mer permanente konstruksjoner. Dette kan bety at man har oppholdt seg på stedet over lengre tid eller hatt en stedsmessig tilhørighet som har gjort at man har hatt hevd på plassen og derfor vendt tilbake på samme tid hvert år. På id. 99912 utgjør felt C og D omtrent 168 m² og kan muligens ha vært en hovedboplass basert på kriteriene skissert av Bjørn Myhre. Gjenstandsmaterialet fra id.99912 og id.144505, med sin hovedvekt på prosjektiler, skjærerredskaper og skrapere, er klassisk for jeger-/fangstboplasser. På boplassene ble det funnet et forholdsvis stort antall økser, økseemner og meisler i forbindelse med

boplassene, noe som nok har sammenheng med at Tananger i steinalderen var skogkledd. I tillegg til brensel og redskapsmateriale (til pilskaft, buer, lystergafler, fisketeiner og husgeråd) har skogen gitt materiale til båtbygging. Det ble funnet grønnstein fra Hespriholmen og rhyolitt fra Siggjo (Bømlo kommune), noe som forteller oss om kontakter nordover. De øvrige råstoffene har trolig vært tilgjengelig lokalt. Spesielt skal kvartsitten nevnes da den er av usedvanlig god kvalitet og er godt representert både på steinalderlokalitetene og i forbindelse med det to-skipete huset på id.112268.

I østenden av strandvollen, på bnr.6, ser bosetningen ut til å opphøre rundt 3700 - 3500 f.Kr. Fra perioden 3500-3300 f.Kr. er det bosetningsspor lengre mot nordvest, på bnr.10 (id.144505), men det er her ikke spor etter strandvollmasser og lokaliteten ligger på berg.

I dag er strandsonen på Jåsund forholdsvis værhard, med nordvestvinden stående rett på. Dette ser imidlertid ut til å ha vært av minimal betydning for anleggelsen av boplassene. Pollenanalyser viser at det har vært løvskog med mye hassel, og der har vært rådyr, hjort, villsvin, småvilt og skogsfugl i tillegg til sjøfugl og de marine ressursene. Skogen har gitt le for vinden og har i tillegg vært en kilde til bygningstømmer, ved og mat. Det ble funnet en del hasselnøttskall på id.99912 og id.144505. Nøtter har nok vært en viktig kilde til fett idet de har gode lagringsegenskaper og derfor kan supplere kosten hele året.

Med en slik rik ressurstilgang som man har hatt på Jåsund, er det nærliggende å anta at befolkningen har vært semi-sedentære, dvs. at det ble praktisert sesongmessig mobilitet.

Tjorahelleren og Gåsehidleren dekker den samme perioden som boplassene på id.99912 og 144505. Der var ikke bevart organisk materiale på id. 99912, men på id.144505 ble det funnet brente bein i tillegg til en tann av villsvin og to tenner av gressetende art, trolig hjort. I tillegg til analysene av beinmaterialet fra Sola gir dette oss et innblikk i den utviklingen som ser ut til å ha funnet sted. I eldre steinalder er der et større innslag av marine arter mens det inn i neolitikum blir et økende innslag av hjort og villsvin. I midterste del av yngre steinalder begynner de første tamdyrene (og muligens tidlig korndyrking) å dukke opp.

11.2 2300 – 700 f.Kr. – senneolitikum og bronsealderen

Det ble funnet spor etter aktivitet i bronsealderen på fire av de fem undersøkte lokalitetene. På id.99912 var der noen få stolpehull fra senneolitikum/eldre bronsealder som kan stamme fra flere mindre bygninger/konstruksjoner. Det var flere dateringer på id.99912 også fra yngre bronsealder (kulturlag, rydningsrøyser og ildsteder/kokegroper). På id.158219 var der kokegroper fra eldre bronsealder. Det er vanlig å finne kokegroper både i utmark og i åkerlag og plasseringen av disse er ofte mellom gårdstunet og åker/utmark. Pollenanalyser fra id.99912 antyder at det har vært

vekselsbruk hvor svedjing kan ha vært praktisert. Det kan ha vært dyrket bygg helt ned i strandkanten, men området ser hovedsakelig ut til å ha vært beiteland. Rydningsrøysene (den ene datert til eldre bronselader) på id.99912 kan knyttes til en eller flere faser med åkerbruk og/eller slåttemark. Et større kulturlag på id.144505 ble også datert til eldre bronsealder. Samlet gir dette oss et bilde av åkerbruk og beiteland langs strandvollen gjennom hele bronsealderen.

På id.112268 ble det funnet spor etter tidlig gårdsbebyggelse. Det ble undersøkt et to-skipet hus hvor det ble påvist to faser, og som var i bruk i perioden fra slutten av yngre steinalder og inn i eldre bronsealder (2300-1600 f.Kr.). Dateringene fra dette huset sammenfaller med dateringene fra kokegropene på id.158219 og stolpehullene på id.99912. Like nordøst for huset ble det påvist rester etter et stort kulturlag, tolket som et dyrkingslag, som også er samtidig med huset. Under en mødding, noen få meter fra husveggen, ble det også påvist ardspor som er ytterligere bevis på at der har vært åkerlapper i umiddelbar nærhet til huset. På jordet, omtrent 20 m vest for det to-skipete huset, er det tidligere funnet skaftet av en flintdolk (buttslitt) som typologisk sammenfaller med dateringene fra det to-skipete. Noen hundre meter sørvest for id.112268, ligger «Sothaug», hvis datering er samtidig med kokegropene på id.158219.

Det kunne ikke påvises sikre bygninger fra yngre bronsealder, men dateringer av kokegroper og kulturlag på id.99912, kulturlag og stolpehull på id.112268, samt ett stolpehull på id.112269 viser at bosetningene har fortsatt inn i denne perioden. Det kan virke som om strandsonen har fungert som et utmarksområde i yngre bronsealder. Det ble funnet byggpollen i kulturlagene på strandvollen, men dette er ikke nødvendigvis indikativt for dyrking på strandvollen.

På gården Nordheim (kjent som Kvåle/Kvålehodlene) ble det, på begynnelsen av 2000-tallet, undersøkt flere små morenehøyder innenfor en utstrekning på 2,5 km². Det ble påvist gårdsbosetning tilbake til 2000 f.Kr. og det ble lagt mye vekt på å analysere makro- og mikro-fossiler for å spore endringer i landskapet. Det første tegnet på mulig jordbruk var et avsviingslag datert til 3000 f.Kr. Dette avsviingslaget ble tolket som en mulig bevisst åpning av landskapet med tanke på beitearealer. I perioden 2000-1500 f.Kr. var det kontinuerlig bosetning på Kvåle; det er undersøkt tre to-skipete og ett tre-skipet hus fra denne perioden. En slik stasjonær gård ble sett som en indikator på kontinuitet også av bruken/dyrkingen i området rundt. I husene fra Kvåle ble det funnet hvete og naken bygg, men lite ugressfrø. Dyrkingen i denne tidligste fasen synes å ha skjedd i to faser. I den første fasen svis skogen av og det dyrkes i den gamle skogbunnen. På Kvåle ser dette ut til å ha skjedd til ulik tid. Denne fasen er påvist under de eldste rydningsrøysene. Der er i tillegg beiteindikatorer i pollenprøvene. I den andre fasen er også trær brent men nå har man i tillegg ryddet mindre flater for stein. Denne ryddingen har også forgått til forskjellig tid. Den eldste

rydningsrøysen på Kvåle er datert til 1930-1780 f.Kr. I bunnen av de eldste røysene er der et sterkt innslag av eng- og slåtteplanter i tillegg til åkerindikatorene. På Kvåle er dette tolket i retning av at landskapet må ha vært en mosaikk av åkre, tilgrodde åkre, avsvidde felt og skog. I perioden 1500-1100 f.Kr. er der dateringer av kull (fra avsviing) og korn som tyder på at områdene på Kvåle fremdeles er brukt til åker og beite, men bosetningssporene er fraværende. Der er også svært få bosetningsspor fra yngre bronsealder og førromersk jernalder, men åkerlag er datert til denne fasen. Analysene av materialet fra perioden 1100-300 f.Kr. viser noen klare tendenser. Skogen ser ut til å være borte og det er et sterkere innslag av eng- og slåtteplanter. Generelt kan en, fra slutten av eldre bronsealder, se en større dominans av beite- og slåtteplanter, noe som tolkes som at husdyrene har fått en mer dominerende rolle i jordbruket (Soltvedt et al. 2007:195-203).

Dette er den samme tendensen som man kan ane på Jåsund selv om det botaniske materialet herfra er betydelig mer sparsomt.

11.3 500 f.Kr.- 500 e.Kr. – eldre jernalder

Det ble funnet spor etter aktivitet i eldre jernalder på id.112269, id.158219 og på id.144505. På id.158219 viser datering av åkerlag til aktivitet i før-romersk jernalder, og det ble funnet en mulig tuftrest datert til romertid. Spannformet keramikk funnet i toppen av dyrkingslaget på id.158219 viser at området ble benyttet også i folkevandringstid. Det ligger bevart to gravhauger, like ved id.158219, på bnr.19,20 som også antas å være fra eldre jernalder. På naboeiendommen, bnr. 10 nord (id.144505), ble det i profilet under steingjerdet som skiller eiendommene, påvist et kulturlag datert til romersk jernalder. Konservator Tor Helliesen registrerte og undersøkte i perioden 1900 – 1907 flere jernalders gravhauger på gården, men disse er nå dessverre fjernet. Opplysningene vi har om de fjernete gravhaugene på Jåsund antyder at disse hovedsakelig er fra eldre jernalder, men minst en yngre jernalders grav er undersøkt. Erfaringen tilsier at gårdsbosetningen i eldre jernalder var i nærheten av gravene. Lokaliseringen av gamletunet på gårdene i historisk tid (jfr. kap.3.1) har ofte vist seg å ha sammenheng med funn fra jernalderen. Det er i tillegg registrert flere (antatt jernalders) nausttuffer ned mot Hafrsfjord, på østsiden av Jåsund.

Analysene av makrofossiler fra id.158219 er svært sparsommelig, men viser at det blant annet har vært dyrket havre. Dyrkingslaget på lokaliteten ble datert på røsslyng til førromersk jernalder, noe som kan indikere at lyngheiene da var etablert på halvøya. Ved undersøkelsene på Norheim (Kvåle) i Time kommune ble det tatt pollenanalyser av torvlag datert til 300 f.Kr. Det var i disse et sterkt innslag av lyngheiarter (Soltvedt et al. 2007:203), indikativt for den endringen som finnes sted i kulturlandskapet på denne tiden.

Etter utgravningene av landsbyen på Forsandmoen (Forsand k.), ble det analysert et omfattende botanisk materiale. Det ble her funnet bortimot 250 hustomter fra perioden ca. 1500 f.Kr. til ca. 650 e.Kr. Analysene av makrofossiler fra husene viser at det viktigste kornslaget i bronsealderen var naken bygg, men det ble også funnet litt emmer og spelt. I overgangen til førromersk jernalder skjer det en markant endring i korndyrkingen, tolket som et resultat av klimaendringer. Emmer og spelt forsvinner og naken bygg blir erstattet av agnekledt bygg. Agnekledt bygg er lettere å dyrke og lagre i et fuktig klima, men er vanskeligere å bearbeide enn den nakne byggsorten. Fra slutten av bronsealderen ble det, på Forsandmoen, også dyrket begrensede mengder havre og denne sorten ser ut til å bli mer vanlig i førromersk jernalder. I likhet med agnekledt bygg, er også havren en art som kan trives i et kaldere klima (Bakkevik 1998:56)

12.0 Prosjektvurdering

Nå som prosjektet er avsluttet, er det naturlig med et tilbakeblikk og en vurdering av resultatene fra prosjektet opp mot den prosjektbeskrivelsen som ble utarbeidet i forkant.

1) Både topp og bunn av strandvollen skulle undersøkes med tanke på steinalderboplasser fra både før og etter siste transgresjon.

Problemstillingen blir vurdert som oppfylt selv om det kun var topplagene av strandvollen som ble undersøkt. Det ble lagt søkesjakter gjennom strandvollen for å se om det kunne påvises bevarte boplasser under transgresjonsmassene slik som på «Sunde 34». Det ble ikke funnet tegn på urørte masser fra før transgresjonen. Det ble funnet vannrullet materialet, sammenblandet med det senmesolittiske/tidligneolittiske materialet, som blir tolket som rester etter en mellommesolittisk bosetning.

2) Man skulle prøve å få en utvidet forståelse av steinalderbosetningen i Hafrsfjordsområdet.

Problemstillingen er oppfylt. Man fant spor etter bosetning fra før siste transgresjon samt senmesolitikum og tidligneolitikum som viser til kontinuerlig bosetning langs strandvollen.

3) Gravhaugen id.65808 var ikke lenger synlig på overflaten og det skulle derfor legges sjakter i området for å se om det var noen spor etter denne.

Det ble avdekket et areal på bnr. 6 hvor man trodde gravhaugen skulle ha ligget (basert på kartlegging i Askeladden). Beskrivelser gjort i 1991 gjør at det er usikkert om gravhaugen lå fullstendig inne på bnr.6 eller om den helt, eller delvis, er del av naboeiendommen. Det ble ikke

funnet spor etter haugen på bnr. 6, men denne kan likevel være delvis bevart som del av opparbeidet hage på naboeiendommen.

4) Man skulle lete etter rester etter anleggene Tor Helliesen undersøkte på bnr. 19,20.

Problemstillingen er delvis oppfylt. Det var svært vanskelig å lokalisere Helliesen nr. 13 basert på kartet fra 1901. Det ble funnet tuftrester på id.158219 som kan være rester etter Helliesens undersøkelser men det er like sannsynlig at nr. 13 har ligget noe lenger mot nord.

5) Det skulle legges vekt på å kartlegge relasjonen mellom ulike typer nedgravninger på id.112268 og id.112269 og deres eventuelle forhold til «Sothaug».

Problemstillingen er oppfylt. Dateringer fra id.99912 og id.112268 (kokegrop og dyrkingslag/beitelag) viser at der har vært gårdsbosetning i området nordøst for «Sothaug» i den perioden haugen ble bygget. Utgravningen viste også at der var bosetning både før og etter konstruksjonen av «Sothaug».

6) Botaniske analyser skulle vektlegges for å kartlegge jordbruksaktivitet og aktiviteten i og utenfor eventuelle bygninger.

Problemstillingen er oppfylt. Da det ble funnet færre strukturer, i sesongen 2011, enn det som var stipulert, var det mulig å analysere samtlige naturvitenskapelige prøver fra det to-skipete huset på id.112268. En slik totalanalyse er av stor vitenskapelig verdi og gir verdifull kunnskap om de tidligste gårdsbosetningene.

Stavanger , desember 2012. Hilde Fyllingen, prosjektleder sign.

Litteratur

- AMUNDSEN, J.E.S. 2010 Vedartsbestemmelse av trekull fra Jåsund, gnr.1 bnr.6,19,20, Sola kommune, *Oppdragsrapport B 2010/13*, Universitetet i Stavanger.
- ARTURSSON, M. 2009 *Bebyggelse och samhällsstruktur. Södra och mellersta Skandinavien under senneolitikum och bronsålder 2300-500 f.Kr.*, GOTARC Serie B, Gothenburg Archaeological Thesis No.52, Riksantikvarieämbetet Arkeologiske undersøkingar Skrifter No.73.
- BAKKEVIK, S. 1998 Problemer i bronsealderens korndyrking på Forsandmoen, Rogaland, SV-Norge, I: T. Løken (red) *Bronsealder i Norden – Regioner og interaksjon, AmS-Varia 33*, Arkeologisk museum i Stavanger, 55-63.
- BANG-ANDERSEN, S. 1981 *En fangstboplass på Eigerøy – boplassbruk og miljøtilpasning i sørvestnorsk yngre steinalder*, AmS Skrifter 6, Arkeologisk museum i Stavanger.
- BERG, E. 1995 Dobbelspor/E6- prosjektet. Steinalderlokalteter fra senmesolittisk tid i Vestby, Akershus, *Varia 32*, Universitetes Oldsaksamling, Universitetet i Oslo.
- BERGE, J. 2007 *Undersøking av hustomter frå slutten av yngre steinalder og eldre bronsealder. Kleppe, gnr. 1, bnr.22. «Kleppestemmen», Klepp kommune*. Upublisert oppdragsrapport B 2007/5, Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger.
- BERGSVIK, K.A. 2002 *Arkeologiske undersøkelser ves Skatestraumen. Bind 1, Arkeologiske avhandlinger og rapporter fra Universitetet i Bergen nr.7*, Bergen Museum, Universitetet i Bergen.
- BERGSVIK, K.A. 2006 *Ethnic Boundaries in Neolithic Norway, BAR International Series 1554*, UK.
- BJÖRHEM, N. & SÄFVESTAD, U. 1989 Fosie IV. Byggnadstradition och bosättningsmönster under senneolitikum, *Malmöfynd 5*, Malmö Museer.
- BJØRDAL, E. 2009 *Arkeologisk utgravning av toskipa langhus frå overgangen yngre steinalder – eldre bronsealder og graver frå vikingtid og yngre jernalder på Frøyland. Frøyland gnr. 28/bnr. 1 mfl., Time kommune*. Upublisert oppdragsrapport B 2009/4, Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger.
- BJØRLO, A. 2011 *Arkeologisk og naturvitenskapelig undersøkelse av to-skipet langhus fra eldre bronsealder og branngrav fra eldre jernalder på Kvia. Kvia gnr. 19, bnr. 31, Motland gnr. 20, bnr. 3, Hå kommune, Rogaland*. Upublisert oppdragsrapport B 2011/28, Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger.
- BOAS, N. A. 1991 Late Neolithic and Bronze Age Settlements at Hemmed Church and Hemmed Plantation, East Jutland, *Journal of Danish Archaeology, Vol.10 1991*, Odense University Press, 119-136.

- BOAZ, J. 1998 *Hunter – Gatherer Site Variability: Changing patterns of site utilization in the interior of eastern Norway, between 8000 and 2500 B.P.*, Universitetets Oldsaksamlings Skrifter Ny rekke Nr.20, Oslo.
- BRAATHEN, H. 1985 Sunde 34. Deskriptiv analyse av en sørvestnorsk boplass fra atlantisk tid, *AmS-Varia 14*, Arkeologisk museum i Stavanger.
- BØE, JOHS. 1931 Jernalderens keramikk i Norge, *Bergen Museums Skrifter Nr. 14*.
- CARLIE, A. 2004 *Forntida byggnadskult. Tradition och regionalitet I södra Skandinavien*, Arkeologiska undersökningar, Skrifter No.50, Riksantikvarieämbetet, Sverige.
- DAHL, B. 2008 *Prosjektplan for arkeologiske utgravninger på Jåsund gnr. 1, Sola kommune, Rogaland Id. 112269, 112268, 99912, 112325, 65808*, Top Ark, Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger.
- ESPEDAL, O. 1964 *Fire steinalderbuplasser på Norsk Hysdros konsesjonsområde på Håvik, Karmøy*, Upublisert rapport fra Arkeologisk museum i Stavanger.
- GJESSING, H. 1920 Rogalands Stenalder, *Stavanger Museums Skrifter 1920*.
- GLØRSTAD, H. 2009 The Northern Province? The Neolithisation of Southern Norway, I: H. Glørstad & C. Prescott (eds) *Neolithisation as if history mattered. Processes of Neolithisation in North-Western Europe*, Bricoleur Press, 135-169.
- HANDELAND, H. & DIINHOF, S. 2011/UNDER UTARBEIDELSE *Arkeologiske undersøkingar på Jensajordet 2008 Skåla gbnr. 82/5, 183, 202, Kvinnherad k. Hordaland. B16510-16513, B165556*, Upublisert utgravningsrapport, Universitetet i bergen, Bergen Museum, Seksjon for ytre kulturminnevern.
- HELLIESEN, T. 1901 *Registrering nr. 54*, Stavanger Museums Årbok 1901.
- HELLIESEN, T. 1902 *Registrering nr. 1*, Stavanger Museums årbok 1902.
- HELKOG, K., INDRELID, S. & MIKKELSEN, E. 1976 *Morfologisk klassifisering av slåtte steinartefakter*. Særtrykk fra Universitetets Oldsaksamlings årbok 1972-1974, Oslo.
- HEMDORFF, O. 1993 *Innberetning om de arkeologiske undersøkelser på Østabø gnr.43 bnr.1 Talgje, Finnøy kommune*. Upublisert rapport, Arkeologisk museum i Stavanger.
- HOLTH, H. 1997 Jåttå och Røyneberg – förhistoriska boplatser längs nya huvudvattenledningen, I: S. Bakkevig (red) *frå haug ok heiðni*, *Tidsskrift for Rogalands arkeologiske forening, nr.4*, 1997, 21-27.
- HØGESTØL, M. 1995 Arkeologiske undersøkelser i Rennesøy kommune, Rogaland, Sørvest-Norge. Arkeologiske og naturhistoriske undersøkelser i forbindelse med Rennesøyfastlandsforbindelse, bind II, *AmS – Varia 23*, Arkeologisk museum i Stavanger

- IDSØE, R. 2003 *Rapport fra kulturhistorisk registrering i Stavanger kommune gnr.4, bnr.1 og gnr. 5 bnr. 2, 3 og 10*, Upublisert rapport fra Rogaland Fylkeskommune, Regionalavdelingen, Kulturseksjonen.
- JAKSLAND, L. 2000 *Steinalderboplassen ved Nedre Kvinnedal i Tysvær kommune*, I: T.Løken (red) *Åsgard. Natur- og kulturhistoriske undersøkelser langs en gassrørtrase i Karmøy og Tysvær, Rogaland. AmS-Rapport 14*, Arkeologisk museum i Stavanger, 103-135.
- JAKSLAND, L. 2001 *Vinterbrolokalitetene- en kronologisk sekvens fra mellom- og senmesolitikum i Ås, Akershus, Varia 52*, Universitetet i Oslo.
- KUTSCHERA, M. & WARAAS, T.A. 2000 *Steinalderlokaliteten på "Breiviksklubben", Bratt-Helgalandi Karmøy kommune*, I: T.Løken (red) *Åsgard. Natur- og kulturhistoriske undersøkelser langs en gassrørtrase i Karmøy og Tysvær, Rogaland. AmS-Rapport 14*, Arkeologisk museum i Stavanger, 61-97.
- LARSSON, M. 1995 *Förhistoriska och tidligmedeltida hus i södra Sverige. En morfologisk och kronologisk studie*, I: H. Göthberg, O. Kyhlberg & A. Vinberg (red) *Hus & Gård i det förurbana samhället – Rapport från ett sektorsforskningsprojekt vid Rikantikvarieämbetet*, Rikantikvarieämbetet. Arkeologiska undersökningar Skrifter nr. 14, 23-64.
- LATHIPERA, P. 1987 *Osteologisk rapport fra Sola flyplass*, Upublisert rapport AMS/UiB
- LINDAHL, A., OLAUSSON, D. & CARLIE, A. (RED) 2002 *Keramik I Sydsverige. En handbok för arkeologer*.
- LØKEN, T. 1998 *Hustyper og sosialstruktur gjennom bronsealder på Forsandmoen, Rogaland, Sørvest- Norge*, I: T. Løken (red.) *Bronsealder i Norden – Regioner og interaksjon. Foredrag ved det 7. nordiske bronsealdersymposium i Rogaland 31.august – 3.september 1995, AmS-Varia 33*, 107-121.
- MYHRE, B. 1968 *Tjorahelleren. Et bidrag til Rogalands tidligste steinalder, Stavanger Museums Årbok 1967*, 7-41.
- MYHRE, B. 1980 *Sola og Madla i førhistorisk tid, Soga om Sola og Madla. Band I*, Sola kommune
- NÆRØY, A.J. 1994 *Troll-prosjektet. Arkeologiske undersøkelser på Kollsnes, Øygarden k., Hordaland, 1989-1992, Arkeologiske Rapporter 19*, Arkeologisk Institutt, Universitetet i Bergen.
- OLAUSSON, M. 1999 *Herding and stalling in Bronze Age Sweden*, In: Fabech, C. & Ringtvedt, J. (eds) *Settlement and Landscape. Proceedings of a conference in Århus, Denmark, May 4-7 1998*, Jutland Archaeological Society, 319 – 328.
- OLSEN, A. B. 1992 *Kotedalen – en boplass gjennom 5000 år. Bind 1. Fangstbosetning og tidlig jordbruk i vestnorsk steinalder: nye funn og nye perspektiver*. Universitetet i Bergen.
- PRØSCH-DANIELSEN, L. 1993 *Prehistoric agriculture revealed by pollen analysis, plough-marks and sediment studies at Sola, south-western Norway, Vegetation History and Archaeobotany (1993) 2*.

- PRØSCH-DANIELSEN, L. & SIMONSEN, A. 2000 The deforestation patterns and the establishment of the coastal heathland of southwestern Norway, *AmS-Skrifter 15*, Arkeologisk Museum i Stavanger.
- PRØSCH-DANIELSEN, L. & SIMONSEN, A. 2005 Økosystemer i endring. Tidlig jordbrukspåvirkning innen kystlyngheibeltet i Sørvest-Norge, *AmS-Varia 44*, Arkeologisk Museum i Stavanger.
- PRØSCH-DANIELSEN, L. 2006 Sea level studies along the coast of southwestern Norway. With emphasis on three short-lived Holocene marine events, *AmS-Skrifter 20*, Arkeologisk Museum i Stavanger.
- PRØSCH-DANIELSEN, L. & SELSING, L. 2009 Aeolian activity during the last 9200 calendar years BP along the southwestern coastal rim of Norway, *AmS-Skrifter 21*, Universitetet i Stavanger.
- RØNNE, O. 2003A Torpum 9A og Torpum 16 – boplasser med spor fra Nøstvedtfasen, senneolitikum, bronsealder og eldre jernalder, I : H. Glørstad (red) Svinesundprosjektet. Bind 2. Utgravninger avsluttet i 2002, *VARIA 55*, Universitetets Kulturhistoriske Museer, Fornminneseksjonen, Oslo, 143-187.
- RØNNE, O. 2003 B Stensrød – boplass med spor fra Nøstvedtfasen, senneolitikum, bronsealder og eldre jernalder, I : H. Glørstad (red) Svinesundprosjektet. Bind 2. Utgravninger avsluttet i 2002, *VARIA 55*, Universitetets Kulturhistoriske Museer, Fornminneseksjonen, Oslo, 187-223.
- RØNNESETH, O. 2001 *Gard og gjerde. Faser i utviklingen av Jærens kulturlandskap*, Erling Skjalgssonselskapet, Stavanger.
- SKJELSTAD, G. 2011 Steinalderboplasser på Fosenhalvøya. Arkeologiske og naturvitenskapelige undersøkelser 2004-2007. T-forbindelsen, Karmøy kommune, Nord-Rogaland. *AmS-Varia 52*, Universitetet i Stavanger.
- SKJØLSVOLD, A. 1977 Slettåboplassen. Et bidrag til diskusjonen om forholdet mellom fangst- og bondesamfunnet i yngre steinalder og bronsealder, *AmS Skrifter 2*, Arkeologisk museum i Stavanger
- SKJØLSVOLD, A. 1980A Boplassen på Nygård i Oгна, *AmS-Varia 6*, Arkeologisk museum i Stavanger
- SKJØLSVOLD, A. 1980B Boplassen på Holeheia i Klepp, *AmS-Varia 7*, Arkeologisk museum i Stavanger
- SOLHEIM, S. 2007 *Sørvest-Norge i tidligneolittisk tid. En analyse av etniske grenser*, Upublisert mastergradsavhandling, Universitetet i Bergen
- SOLTVEDT, E.C., LØKEN, T. PRØSCH-DANIELSEN, L., BØRSHEIM, R. & OMA, K. 2007 Bøndene på Kvålehodlene. Boplass-, jordbruks- og landskapsutvikling gjennom 6000 år på Jæren, SV Norge, *AmS-Varia 47*, Arkeologisk Museum i Stavanger.
- SOLTVEDT, E.-C. & JENSEN, C.E. 2011 *Makrosubfossil- og pollenanalyser fra forhistoriske åkerlag, hustomter og graver på Tjora, Tjora gnr. 10, bnr. 5, 17 og 19, Sola kommune*, Upublisert Oppdragsrapport B 2011/24, Arkeologisk Museum, Universitetet i Stavanger.

- SOLTVEDT, E.-C. & PRØSCH-DANIELSEN, L. 2012 Kornet i menneskets makt, I: E.Pedersen (red.) *fra haug ok heidni n. 3 2012*, 15-22.
- SOLTVEDT, E.-C. & JENSEN, C.E. 2012 *Botaniske analyser av makro- og mikrofossiler fra Jåsund gnr. 1*, Sola kommune, Upublisert oppdragsrapport 2012/24, Arkeologisk Museum, Universitetet i Stavanger.
- SUNDET, N.O. 2006 *Rapport fra kulturhistorisk registrering. Gnr.1 bnr.6, Sola kommune*, Upublisert rapport fra Rogaland Fylkeskommune, Regionalavdelingen, Kulturseksjonen
- TELLEFSEN, M. 2006 *Innberetning fra for- og hovedundersøkelsen av steinalderlokaliteten "Lindøy lok.4". Lindøy, gnr. 107, bnr. 1 og 12, Karmøy kommune*, Upublisert rapport, Arkeologisk museum i Stavanger.
- VANG PETERSEN, P. 2008 *Flint fra Danmarks oldtid*, Forlaget Museerne. DK.
- VISTE, S. 2010 Rapport fra kulturhistorisk synfaring/registering. Sola kommune, Kollektivtrase Jåsund gnr. 1 og 3, bnr. div. Upublisert Rapport fra Rogaland Fylkeskommune, Regionalavdelingen, Kulturseksjonen.
- WESTLING, S. & OVERLAND, A. 2012 *Naturvitenskapelige undersøkelser på Kvia-Motland. Kvia gnr. 19/31 og Motland gnr.20/3, Hå k., Rogaland*. Upublisert oppdragsrapport B 2012/3, Arkeologisk Museum, Universitetet i Stavanger.
- AASBØE, M.K. 2006 *Rapport fra kulturhistorisk registrering i Sola kommune, gnr.1, bnr. 6, 11, 19,20, 27, 39, 57*, Upublisert rapport fra Rogaland Fylkeskommune, Regionalavdelingen, Kulturseksjonen.
- ÅSTVEIT, L.I. 2008A Lokalitet 54 Håsanden – Mellomneolittisk lokalitet med beinmateriale og ildsteder, I: H.Bjerck (red.) *NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser Ormen Lange, Nyhamna*, Trondheim, 301-311.
- ÅSTVEIT, L.I. 2008B Lokalitet 68 Sønner Steghaugen – En senmesolittisk lokalitet med velbevarte tufter og strukturer, I: H.Bjerck (red.) *NTNU Vitenskapsmuseets arkeologiske undersøkelser Ormen Lange, Nyhamna*, Trondheim, 393-420.
- ZINSLI, C. 2009 *Undersøkelse av boplass med toskipet langhus fra slutten av yngre steinalder/begynnelsen av bronsealderen på Hellvik, gnr.60, bnr. 13 m.fl., Eigersund k., Rogaland*, Upublisert oppdragsrapport B 2009/3, Arkeologisk Museum, Universitetet i Stavanger.

Vedlegg

1.0 FOTOLISTER	5
1.1 Fotoliste for undersøkelsene i 2010 – id.99912 og 158219	5
1.2 Fotoliste for undersøkelsene i 2011 – Id.112268, 112269 og 144505.	26
2.0 ANLEGGSLISTER.....	40
2.1 Anleggsliste for id.99912.	40
2.2 Anleggsliste for id.158219.	41
2.3 Anleggsliste for to-skipet hus på id.112268.....	44
2.4 Anleggsliste for øvrige anlegg på id.112268.....	50
2.5 Anleggsliste for id.112269.	52
3.0 LISTER OVER GRAVEENHETER, ID.99912 OG ID.144505	53
3.1 Id.99912. Graveenheter og korresponderende funn-nummer, felt A-E.....	53
3.2 Id.144505.Graveenheter og korresponderende funn-nummer.	85
4.0 FUNNLISTER FOR ID.158219, 112268 OG 112269	91
4.1 Id.158219 - S12665.	91
4.2 Id. 112268 og 112269 - S12755.	92
5.0 KATALOGTEKSTER	94
5.1 Id.99912	94
5.2 Id. 158219.....	97
5.3 Id.112268 og 112269.....	99
5.4 Id.144505	101
6.0 ¹⁴C PRØVELISTER.....	103
6.1 Id.99912.	103
6.2 Id.158219.....	104

6.3 Id.112268.....	104
6.4 Id.112269.....	106
6.5 Id.144505.	106
7.0 DATERINGSRAPPORTER FRA NTNU OG BETA.....	107
8.0 INNMÅLINGSKART/PLANKART OVER LOKALITETENE.....	118
8.1.1 Id.99912. Jåsund bnr. 6.....	118
8.1.2 Id.99912. Graveenheter, felt A-E.	122
8.2 Id.158219. Jåsund bnr.19/20.	127
8.3 Id.112269. Jåsund, bnr. 27.....	128
8.4 Id.112268. Jåsund, bnr.10 sør.	129
8.5.1 Id.144505. Jåsund, bnr. 10 nord.....	133
8.5.2 Id.144505. Graveenheter.	134
9.0 FUNNDISTRIBUSJONSKART	135
9.1.1 Id.99912. Funndistribusjon felt A-E, lag 1-4.....	135
9.1.2 Id.99912. Gjenstandsdistribusjon felt A-D.	146
9.1.3 Id.99912. Råstoffdistribusjon felt A-D.....	153
9.2.1 Id.144505. Funndistribusjon lag 1-7.....	158
9.2.2 Id.144505. Gjenstandsdistribusjon lag 1-7.....	164
9.3 Id.112268. Funndistribusjon i to-skipet hus.	167
10.0 TEGNINGER	168
10.1 Id.99912.	168
10.2 Id.158219.	179
10.3 Id.112268.	181
10.4 Id.144505.....	187
11.0 KART	189

FIGURTEKSTER I VEDLEGG:

Figur 1: Id.99912. Oversikt over alle innmålte strukturer, lag, ruter, stein og profiler.....	118
Figur 2: Id.99912. Digitalt plankart med strukturnummer. Del 1 av 2.	119
Figur 3: Id.99912.Digital plankart med strukturnummer. Del 2 av 2.	120
Figur 4: Id.99912. Plankart som viser felt A-D med profilbenkene for prøveuttak markert.....	121
Figur 5: Id.99912.Graveenheter og XY-koordinater på felt A.....	122
Figur 6: Id.99912.Graveenheter og XY-Koordinater på felt B.....	123
Figur 7: Id.99912.Graveenheter og XY-koordinater på felt C.....	124
Figur 8: Id.99912. Graveenheter og XY-koordinater på felt D.....	125
Figur 9: Id.99912. Graveenheter og XY-koordinater på felt E.	126
Figur 10: Id.158219. Digitalt plankart med strukturnummer. Jåsund bnr.19,20.	127
Figur 11: Id.112269. Digitalt plankart med strukturnummer. Jåsund bnr.27.	128
Figur 12: Id.112268. Plankart over Jåsund bnr. 10 sør med anleggstyper markert.	129
Figur 13: Id.112268. Digitalt plankart med strukturnummer, Jåsund bnr. 10 sør, vestlige halvdel. ...	130
Figur 14: Id.112268. Digitalt plankart med strukturnummer, Jåsund bnr. 10 sør, østlige halvdel.	131
Figur 15: Id.112268. Detaljkart av to-skipet hus med strukturnummer.	132
Figur 16: Id.144505. Digitalt plankart over Jåsund bnr.10 nord.....	133
Figur 17: Id.144505. Graveenheter og XY-koordinater.	134
Figur 18: Id.99912. Funndistribusjon i mekanisk lag 1 , felt B, C og D.	135
Figur 19: Id.99912. Funndistribusjon i mekanisk lag 1, felt E, A og B.....	136
Figur 20: Id.99912. Funndistribusjon i mekanisk lag 2, felt C og D.	137
Figur 21: Id.99912. Funndistribusjon i mekanisk lag 2, felt E, A og B.....	138
Figur 22: Id.99912. Funndistribusjon i mekanisk lag 3, felt C og D.	139
Figur 23: Id.99912. Funndistribusjon i mekanisk lag 3, felt E, A og B	140
Figur 24: Id.99912. Funndistribusjon i mekanisk lag 4, felt B,C og D.	141
Figur 25: Id.99912. Samlet distribusjon av vannrullet flint på felt E, A og B.	142
Figur 26: Id.99912. Samlet distribusjon av vannrullet flint på felt B, C og D.....	143
Figur 27: Id.99912. Distribusjon av varmepåvirket flint i mekanisk lag 1 og 2 på felt C og D.	144
Figur 28: Id.99912. Distribusjon av varmepåvirket flint i mekanisk lag 3 og 4 på felt C og D.	145
Figur 29 : Id.99912. Samlet distribusjon av leirkarskår.	146
Figur 30: Id.99912. Samlet distribusjon av pilspisser.	147
Figur 31: Id.99912.Samlet distribusjon av pilspisstypene A1, A2 og A3 på felt C og D.....	148
Figur 32: Id.99912. Samlet distribusjon av skrapere på.	149
Figur 33: Id.99912. Samlet distribusjon av bipolare kjerner.	150
Figur 34: Id.99912. Samlet distribusjon av koniske kjerner.	151
Figur 35: Id.99912. Samlet distribusjon av sylindriske kjerner.....	152
Figur 36: Id.99912. Distribusjon av bergart.....	153
Figur 37: Id.99912. Distribusjon av bergkrystall.....	154
Figur 38: Id.99912. Distribusjon av kvartsitt	155
Figur 39: Id.99912. Distribusjon av kvarts.....	156

Figur 40: Id.99912. Distribusjon av rhyolitt og mylonitt.	157
Figur 41: Id.144505. Funndistribusjon i mekanisk lag 1.	158
Figur 42: Id.144505. Funndistribusjon i mekanisk lag 2.	159
Figur 43: Id.144505. Funndistribusjon i mekanisk lag 3.	160
Figur 44: Id.144505. Funndistribusjon i mekanisk lag 4.	161
Figur 45: Id.144505. Funndistribusjon i mekanisk lag 5.	162
Figur 46: Id.144505. Funndistribusjon i mekanisk lag 6 og 7.	163
Figur 47: Id.144505. Oversikt over funn av brente bein (B), dyretenner (T) og keramikk (K)	164
Figur 48: Id.144505. Distribusjon av pilspisser i mekanisk lag 1-7.	165
Figur 49: Id.144505. Distribusjon av skrapere i mekanisk lag 1-7.	166
Figur 50: Id.112268. Plankart av to-skipet hus med funnfordelingen markert.	167
Figur 51: Id.99912. Tegning av sørøstre profil med prøveuttakene markert. Sett mot SØ.	
Tegning: H.Fyllingen	168
Figur 52: Id.99912. Tegning av nordvestre profil. Sett mot SØ. Tegning: H. Fyllingen	169
Figur 53: Id.99912. Tegning av profil gjennom felt A Med prøveuttak markert. Sett mot N.	
Tegning: H. Fyllingen.	170
Figur 54: Id.99912. Tegning av profil gjennom felt B med prøveuttak markert. Sett mot øst.	
Originaltegning: K. Eilertsen.	171
Figur 55: Id.99912. Plantegning av steinlegging (lag 2/3) på felt C. Sett mot V.	
Tegning: H.Fyllingen	172
Figur 56: Id.99912. Lengdeprofil gjennom felt C (profil C I) med prøveuttakene markert. Sett mot V.	
Tegning: H.Fyllingen	173
Figur 57: Id.99912. Tverrprofil gjennom felt C (profil C II). Sett mot N. Tegning: H. Fyllingen	174
Figur 58: Id.99912. Felt D, plantegning lag 3 med hovedaktivitetsområdet markert. Sett mot V.	
Tegning: H. Fyllingen	175
Figur 59: Id.99912. Lengdeprofil gjennom felt D med prøveuttakene markert. Sett mot V.	
Tegning: H. Fyllingen	176
Figur 60: Id.99912. Profiltegning av AR4868 med prøveuttak markert. Sett mot SV.	
Originaltegning: N. Pape.....	177
Figur 61: Id.99912. Profiltegning av AR4894 med prøveuttak markert. Sett mot SSV.	
Originaltegning: A. Bjørlo.	178
Figur 62: Id.158219. Plantegning av tuftrest AA11473. Sett mot SV. Tegning: H. Fyllingen.....	179
Figur 63: Id.158219. Profil gjennom AL 11942 med prøveuttak markert. Sett mot SV.	
Tegning: H. Fyllingen.	180
Figur 64: Id.112268. Profiltegninger av takbærende stolper fra to-skipet hus.	
Tegning: H. Fyllingen	181
Figur 65: Id.112268. Profiltegninger av stolper i østre vegg fra to-skipet hus.	
Tegning: H.Fyllingen	182
Figur 66: Id.112268. Profiltegninger av stolper i vestre vegg fra to-skipet hus .	
Tegning: H. Fyllingen	183
Figur 67: Id.112268. Profiltegninger av stolper i sørlige og nordlige kortvegg fra to-skipet hus.	
Tegning: H. Fyllingen	184
Figur 68: Id.112268. Profiltegninger av indre stolper fra to-skipet hus. Tegning: H. Fyllingen	185
Figur 69: Id.112268. Profiler gjennom kulturlag AU 15968 med prøveuttakene markert. Tegning:	
H.Fyllingen	186

Figur 70: Id.144505. Tverrprofil A gjennom steinalderlokalitet med prøveuttakene markert. Sett mot N. Tegning: H. Fyllingen.....	187
Figur 71: Id.144505. Profil B under steingjerdet mellom bnr. 10 og bnr. 19,20 med prøveuttakene markert. Sett mot SØ. Tegning: H. Fyllingen.	188
Figur 72: Kart over nordre del av Tanangerhalvøyen med utgravningsområdene markert.	189
Figur 73: Kart over Jåsund gnr. 1 med utgravningsområdene på de ulike brukene markert.	190
Figur 74: Plankart fra 2008 over utbyggingsplanene på Jåsund.....	191

1.0 FOTOLISTER

1.1 Fotoliste for undersøkelsene i 2010 – id.99912 og 158219 .

Bildnr.	Motiv	Tatt mot
Sf.92536	Jåsund 1/6 før avdekking	SV
Sf.92537	Jåsund 1/6 før avdekking	SV
Sf.92538	Jåsund 1/6 før avdekking	VSV
Sf.92539	Jåsund 1/6 før avdekking	VSV
Sf.92540	Jåsund 1/6 før avdekking. Strandvoll.	V
Sf.92541	Jåsund 1/6 før avdekking. Strandvoll.	V
Sf.92542	Jåsund 1/6 før avdekking. Strandvoll	NV
Sf.92543	Jåsund 1/6 før avdekking. Strandvoll.	NØ
Sf.92544	Jåsund 1/6 før avdekking. Beliggenhet fjernet gravhaug.	SSV
Sf.92545	Jåsund 1/6 før avdekking	SØ
Sf.92546	Jåsund 1/6 før avdekking	Ø
Sf.92547	Jåsund 1/6 før avdekking.	Ø
Sf.92548	Jåsund 1/6 før avdekking	ØNØ
Sf.92549	Jåsund 1/6 før avdekking	NØ

Sf.92550	Jåsund 1/6 før avdekking. Utsikt mot Sunde.	N
Sf.92551	Jåsund 1/6 før avdekking. Beliggenhet fjernet gravhaug.	ØNØ
Sf.92552	Arbeidsbilde. Undersøkelser av grunnforholdene.	SV
Sf.92553	Arbeidsbilde. Krister Eilertsen og Oliver Sørskog snekrer såldestasjon.	
Sf.92554	Markering av funnkonsentrasjon av overflatefunn. På foto Astrid Bjørlo og Oliver Sørskog.	VNV
Sf.92555	Profil i vestre del av felt. 0-1 m.	SØ
Sf.92556	Profil i vestre del av felt. 1-2 m.	SØ
Sf.92557	Profil i vestre del av felt. 2-3 m.	SØ
Sf.92558	Profil i vestre del av felt. 3-4 m.	SØ
Sf.92559	Profil i vestre del av felt. 4-5 m.	SØ
Sf.92560	Profil i vestre del av felt. 5-6 m.	SØ
Sf.92561	Profil i vestre del av felt. 6-7 m.	SØ
Sf.92562	Profil i vestre del av felt. 7-8 m.	SØ
Sf.92563	Profil i vestre del av felt. 8-9 m.	SØ
Sf.92564	Profil i vestre del av felt. 9-10 m.	SØ
Sf.92565	Profil i vestre del av felt. 10-11 m.	SØ
Sf.92566	Profil i vestre del av felt. 11-12 m.	SØ
Sf.92567	Profil i vestre del av felt. 12-13 m.	SØ
Sf.92568	Profil i vestre del av felt. 13-14 m.	SØ
Sf.92569	Profil i vestre del av felt. 14-15 m.	SØ
Sf.92570	Profil i vestre del av felt. 15-16 m.	SØ
Sf.92571	Profil i vestre del av felt. 16-17 m.	SØ
Sf.92572	Profil i vestre del av felt. 17-18 m.	SØ
Sf.92573	Profil i vestre del av felt. 18-19 m.	SØ
Sf.92574	Profil i vestre del av felt. 19-20 m.	SØ
Sf.92575	Profil i vestre del av felt. 20-21 m.	SØ
Sf.92576	Profil i vestre del av felt. 21-22 m.	SØ

Sf.92577	Profil i vestre del av felt. 22-23 m.	SØ
Sf.92578	Profil i vestre del av felt. 23-24 m.	SØ
Sf.92579	Profil i vestre del av felt. 24-25 m.	SØ
Sf.92580	Profil i vestre del av felt. 25-26 m.	SØ
Sf.92581	Profil i vestre del av felt. 26 -27 m.	SØ
Sf.92582	Profil i vestre del av felt. 27-28 m.	SØ
Sf.92583	Profil i vestre del av felt. 28-29 m.	SØ
Sf.92584	Profil i vestre del av felt. 29-30 m.	SØ
Sf.92585	Rensing av felt.	SV
Sf.92586	Avdekking av felt.	V
Sf.92587	Samling av funn. Astrid Bjørlo.	S
Sf.92588	Atrid Bjørlo med pilspiss.	
Sf.92589	Pilspiss.	
Sf.92590	Diverse funn.	
Sf.92591	Arbeidsbilde. Oliver Sørskog.	V
Sf.92592	Arbeidsbilde. Andre Nilsen.	Ø
Sf.92593	Oversikt felt.	VNV
Sf.92594	Oversikt felt.	SV
Sf.92595	Oversikt felt.	S
Sf.92596	Oversikt felt.	SØ
Sf.92597	Funnkonsentrasjon. Mulig boplass midt i felt.	S
Sf.92598	Arbeidsbilde. Oliver Sørskog.	N
Sf.92599	Arbeidsbilde. Nora Pape, Astrid Bjørlo, Oliver Sørskog.	Ø
Sf.92600	Område C, lag 1.	NV
Sf.92601	Område C, lag 1.	NV
Sf.92602	Område C, lag 1.	N
Sf.92603	Område C, lag 1.	NNV

Sf.92604	Område C, lag 1.	SV
Sf.92605	Område B, lag 1.	SØ
Sf.92606	Område B, lag 1	NV
Sf.92607	Område B, lag 1.	SV
Sf.92608	Område E, lag 1.	N
Sf.92609	Område E, lag 1.	NNØ
Sf.92610	Avdekking område E. Nora Pape, Oliver Sørskog.	ØSØ
Sf.92611	Profil østre del av felt. 0-1 m.	SØ
Sf.92612	Profil østre del av felt.1-2 m.	SØ
Sf.92613	Profil østre del av felt. 2-3 m.	SØ
Sf.92614	Profil østre del av felt. 3-4 m.	SØ
Sf.92615	Profil østre del av felt.4-5 m.	SØ
Sf.92616	Profil østre del av felt. 5-6 m.	SØ
Sf.92617	Profil østre del av felt. 6-7 m.	SØ
Sf.92618	Profil østre del av felt. 7-8 m.	SØ
Sf.92619	Profil østre del av felt. 8-9 m.	SØ
Sf.92620	Profil østre del av felt. 9-10 m.	SØ
Sf.92621	Profil østre del av felt. 10- 11m.	SØ
Sf.92622	Profil østre del av felt. 11-12 m.	SØ
Sf.92623	Profil østre del av felt. 12-13 m.	SØ
Sf.92624	Profil østre del av felt. 13-14 m.	SØ
Sf.92625	Profil østre del av felt. 14-15 m.	SØ
Sf.92626	Profil østre del av felt. 15-16 m.	SØ
Sf.92627	Profil østre del av felt. 16- 17m.	SØ
Sf.92628	Profil østre del av felt. 17-18 m.	SØ
Sf.92629	Profil østre del av felt. 18-19 m.	SØ
Sf.92630	Profil østre del av felt. 19-20 m.	SØ

Sf.92631	Arbeidsbilde. Astrid Bjørlo.	N
Sf.92632	Situasjonsfoto. Graveenheter.	NV
Sf.92633	Arbeidsbilde. Oliver Sørsgog, Andre Nilsen	SV
Sf.92634	Gjenstandsfoto. Kniv og pilspiss.	
Sf.92635	Arbeidsbilde område A. Atrid Bjørlo.	Ø
Sf.92636	Arbeidsbilde område E. Oliver Sørskog	Ø
Sf.92637	Arbeidsbilde. Utsetting av rutenett område D. Krister eilertsen.	Ø
Sf.92638	Grønnsteinsemne in situ område C.	S
Sf.92639	Grønnsteinsemne in situ område C.	S
Sf.92640	Grønnsteinsemne	
Sf.92641	Grønnsteinsemne	
Sf.92642	Grønnsteinsemne	
Sf.92643	Situasjonsfoto. Fuglereir i felt. Nora Pape i bakgrunnen på område C.	Ø
Sf.92644	Område D. Lag 2.	V
Sf.92645	Område D. Lag 2.	S
Sf.92646	Arbeidsbilde. Krister Eilertsen på område C. Tjell ligger på reir i bakgrunnen.	V
Sf.92647	Område A. Lag 2. Målestokk ligger ved størst funntetthet.	S
Sf.92648	Område A. Lag 2. Målestokk ligger ved størst funntetthet.	SV
Sf.92649	Område A. Lag 2. Målestokk ligger ved størst funntetthet.	SV
Sf.92650	Område A.Lag 2.	V
Sf.92651	Område A.Lag 2.	V
Sf.92652	Område A.Lag 2.	V
Sf.92653	Område A.Lag 2.	V
Sf.92654	Område C under utgraving.	N
Sf.92655	Område C. Lag 1.	N
Sf.92656	Område C. Lag 1.	N
Sf.92657	2AS 8985, plan.	V

Sf.92658	2 AR 4868. Plan	V
Sf.92659	Åpen dag.	
Sf.92660	Åpen dag.	
Sf.92661	Åpen dag.	
Sf.92662	Åpen dag.	
Sf.92663	Åpen dag.	
Sf.92664	Åpen dag.	
Sf.92665	Åpen dag.	
Sf.92666	Åpen dag.	
Sf.92667	2 AR 4894	V
Sf.92668	Oversikt område C+D under utgravning.	SV
Sf.92669	Oversikt område C+D under utgravning.	SV
Sf.92670	2 AI 5893, område A.	NV
Sf.92671	2 AI 5893, område A.	SØ
Sf.92672	Område A. Lag 3.	V
Sf.92673	Område A. Lag 3.	V
Sf.92674	Område A. Lag 3.	V
Sf.92675	Område D. Lag 2. Tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92676	Område D. Lag 2. Tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92677	Område D. Lag 2. Tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92678	Område D. Lag 2. Tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92679	Område D. Lag 2. Tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92680	Område D. Lag 2. Tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92681	Område D. Lag 2. Tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92682	Område D. Lag 2. Tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92683	Område D. Lag 2. Tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92684	Område D. Lag 2. Tatt fra sør mot nord.	V

Sf.92685	Område D. Lag 2. Tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92686	Område D. Lag 2. Tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92687	Område D. Lag 2. Tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92688	2 AR 4894 under utgravning.	V
Sf.92689	2AR 4868, profil.	VSV
Sf.92690	2AR 4868, profil.	VSV
Sf.92691	2 AR 4868, nærbilde av kullinse.	VSV
Sf.92692	Område A, profilbenk.	N
Sf.92693	Område A, profilbenk.	N
Sf.92694	Område A, profilbenk.	N
Sf.92695	2AR 4894, profil.	SV
Sf.92696	Arbeidsbilde. Kristin Jensen, Eli Christine Soltvedt.	
Sf.92697	Område C. Lag 2.	N
Sf.92698	Område C. Lag 2.	N
Sf.92699	Område C. Lag 2.	N
Sf.92700	Område C. Lag 2.	N
Sf.92701	Område C. Lag 2.	N
Sf.92702	Område C. Lag 2.	N
Sf.92703	Profil, østre del mor SØ. Pollenprofil I, 4.30 m.	SV
Sf.92704	Profil, østre del mor SØ. Pollenprofil I, 4.30 m.	SV
Sf.92705	Profil, østre del mor SØ. Pollenprofil I, 4.30 m.	SV
Sf.92706	Profil, østre del mor SØ. Pollenprofil I, 4.30 m.	SV
Sf.92707	Profil, Østre del mor SØ. Pollenprofil II, 10,20 m.	SV
Sf.92708	Profil, Østre del mor SØ. Pollenprofil II, 10,20 m.	SV
Sf.92709	Profil, Østre del mor SØ. Pollenprofil II, 10,20 m.	SV
Sf.92710	Profil, Østre del mor SØ. Pollenprofil II, 10,20 m.	SV
Sf.92711	Arbeidsbilde. "Trillebår-armadaen". Krister Eilertsen, Oliver Sørskog, Andre Nilsen, Nora Pape,	

	Astrid Bjørlo, Hilde Fyllingen.	
Sf.92712	Arbeidsbilde. ”Trillebår-armadaen”. Krister Eilertsen, Oliver Sørskog, Andre Nilsen, Nora Pape, Astrid Bjørlo, Hilde Fyllingen.	
Sf.92713	2 AI 4917, profil.	Ø
Sf.92714	2AI 4709, plan.	SØ
Sf.92715	Område D. Østre del tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92716	Område D. Østre del tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92717	Område D. Østre del tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92718	Område D. Østre del tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92719	Område D. Vestre del tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92720	Område D. Vestre del tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92721	Område D. Vestre del tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92722	Område D. Vestre del tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92723	2 AI 4709, profil.	SØ
Sf.92724	2AI 4698, plan.	SØ
Sf.92725	2 AI 4698, profil.	SØ
Sf.92726	Profil D I, tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92727	Profil D I, tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92728	Profil D I, tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92729	Profil D I, tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92730	Profil D I, tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92731	Profil D I, tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92732	Profil D I, tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92733	Profil D I, tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92734	Profil D I, tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92735	Profil D I, tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92736	Profil D I, tatt fra sør mot nord.	V

Sf.92737	Profil D I, tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92738	Profil D I, tatt fra sør mot nord.	V
Sf.92739	2 AK 4614, plan.	N
Sf.92740	2 AK 4614, plan	S
Sf.92741	2 AK 4614, profil	SV
Sf.92742	Område C, kulturlag 2+3	Ø
Sf.92743	Område C, kulturlag 2+3	Ø
Sf.92744	Område C, kulturlag 2+3	Ø
Sf.92745	Område C, kulturlag 2+3	S
Sf.92746	Område C, kulturlag 2+3	S
Sf.92747	Område C, kulturlag 2+3	V
Sf.92748	Område C, kulturlag 2+3	V
Sf.92749	Område C, kulturlag 2+3	N
Sf.92750	Område C, kulturlag 2+3	N
Sf.92751	Område C, kulturlag 2+3	V
Sf.92752	Område C, kulturlag 2+3	Ø
Sf.92753	Referansegruppen på besøk.	
Sf.92754	Referansegruppen på besøk.	
Sf.92755	Referansegruppen på besøk.	
Sf.92756	Referansegruppen på besøk.	
Sf.92757	2 AS 7021, plan	V
Sf.92758	2 AS 7021, profil	V
Sf.92759	2 AS 6958, plan	S
Sf.92760	2 AS 6958, profil	S
Sf.92761	Profil C I (ø-side – S del)	V
Sf.92762	Profil C I (ø-side – S del)	V
Sf.92763	Profil C I (ø-side – S del)	V

Sf.92764	Profil C I (ø-side – N del)	V
Sf.92765	Profil C I (ø-side – N del)	V
Sf.92766	Profil C I (ø-side – N del)	V
Sf.92767	Profil C I (ø-side)	V
Sf.92768	Profil C I (ø-side)	V
Sf.92769	Profil C I (ø-side)	V
Sf.92770	Profil C I (ø-side)	V
Sf.92771	2AS 8949, plan	NØ
Sf.92772	2 AS 8949, profil	Ø
Sf.92773	2 AS 8985, plan	V
Sf.92774	2 AS 8985, profil	NV
Sf.92775	2 AS 8703 + 2 AS 8714, plan	V
Sf.92776	2 AS 8978, plan	Ø
Sf.92777	Arbeidsbilde, område C. Nora Pape.	Ø
Sf.92778	Arbeidsbilde, område B. Krister Eilertsen.	Ø
Sf.92779	Arbeidsbilde, område D. Astrid Bjørlo.	Ø
Sf.92780	2 As 8966, plan	V
Sf.92781	2 AS 8966, plan	V
Sf.92782	2AS 8972, plan	V
Sf.92783	2AS 8972, plan	V
Sf.92784	2 AS 8972, profil	N
Sf.92785	2 AS 8972, profil	N
Sf.92786	2 AS 8978, profil	N
Sf.92787	Område B. Lag 1	V
Sf.92788	Område B. Lag 1	V
Sf.92789	Område B. Lag 1	V
Sf.92790	Område C etter formgraving av lag 2.	S

Sf.92791	Område C etter formgraving av lag 2.	S
Sf.92792	Område C etter formgraving av lag 2.	S
Sf.92793	Område C etter formgraving av lag 2.	N
Sf.92794	Område C etter formgraving av lag 2.	N
Sf.92795	Område C etter formgraving av lag 2.	NV
Sf.92796	Område C etter formgraving av lag 2.	N
Sf.92797	Område C etter formgraving av lag 2.	V
Sf.92798	Område C etter formgraving av lag 2.	V
Sf.92799	Område C etter formgraving av lag 2.	V
Sf.92800	Område C etter formgraving av lag 2.	V
Sf.92801	Område C etter formgraving av lag 2.	V
Sf.92802	Område C etter formgraving av lag 2.	Ø
Sf.92803	Område C etter formgraving av lag 2.	Ø
Sf.92804	Område C etter formgraving av lag 2.	Ø
Sf.92805	Område C. Astrid Bjørlo.	S
Sf.92806	2 AI 8723, plan	SØ
Sf.92807	2 As 8959, profil	V
Sf.92808	2 AS 8959, profil	V
Sf.92809	Område C, mulig stolpe i G745.	V
Sf.92810	2 AS 8959, profil	V
Sf.92811	2 AS 8959, profil	V
Sf.92812	Område B, oversikt østlige del	V
Sf.92813	Profil C III, s-side, v-del, 0-1,5 m.	N
Sf.92814	Profil C III, s-side, v-del, 1,5-3 m.	N
Sf.92815	Profil C III, s-side, v-del, 1,5-3 m.	N
Sf.92816	Profil C III, s-side, ø-del	N
Sf.92817	Profil C III, s-side, oversikt	N

Sf.92818	Område B, østlige del etter lag 3	Ø
Sf.92819	Område B, østlige del etter lag 3	V
Sf.92820	Profil C IV, ø-side, s-del	V
Sf.92821	Profil C IV, Ø-side, n-del	V
Sf.92822	Profil C IV, ø-side, oversikt	V
Sf.92823	Arbeidsbilde. Astrid Bjørlo.	SV
Sf.92824	Profil C II, vestre del	N
Sf.92825	Profil C II, vestre del	N
Sf.92826	Profil C II, vestre del	N
Sf.92827	Profil C II, tatt fra vest mot øst	N
Sf.92828	Profil C II, tatt fra vest mot øst	N
Sf.92829	Profil C II, tatt fra vest mot øst	N
Sf.92830	Profil C II, tatt fra vest mot øst	N
Sf.92831	Profil C II, tatt fra vest mot øst	N
Sf.92832	Profil C II, tatt fra vest mot øst	N
Sf.92833	Profil C II, tatt fra vest mot øst	N
Sf.92834	2 AS 9249, mulig stolpe under G102	V
Sf.92835	Jåsund 1/19,20 før avdekking. Gravhauger ved høyballene.	V
Sf.92836	Jåsund 1/19,20 før avdekking. Gravhauger ved høyballene.	SV
Sf.92837	Jåsund 1/19,20 før avdekking. Gravhauger ved høyballene.	S
Sf.92838	Jåsund 1/19,20. Gravhauger innenfor spesialområdet.	VSV
Sf.92839	Jåsund 1/19,20. Utsikt mot 1/6.	SØ
Sf.92840	Jåsund 1/19,20. Gravhauger innenfor spesialområdet.	SV
Sf.92841	Jåsund 1/19,20 før avdekking.	NV
Sf.92842	Stolpe i plan i G 108, område C.	Ø
Sf.92843	Jåsund 1/19,20. Arbeidsfoto. Hilde Fyllingen	
Sf.92844	Jåsund 1/19,20. Krister Eilertsen tar seg en pause.	

Sf.92845	Jåsund 1/19,20. Atrid Bjørlo renser tuft.	
Sf.92846	2AS 11162, plan	SV
Sf.92847	2 AS 9230, plan	V
Sf.92848	2 AS 11153, plan	S
Sf.92849	Profil dyrkningslag. Jåsund 1/19,20	SV
Sf.92850	Jåsund 1/19,20.Oversikt. Tuft.	SV
Sf.92851	Jåsund 1/19,20.Oversikt. Tuft.	SV
Sf.92852	Jåsund 1/19,20. Oversikt etter avdekking.	NV
Sf.92853	Jåsund 1/19,20. Oversikt etter avdekking.	NV
Sf.92854	Jåsund 1/19,20. Oversikt etter avdekking.	NV
Sf.92855	Jåsund 1/19,20. Oversikt etter avdekking.	NØ
Sf.92856	Jåsund 1/19,20. Oversikt etter avdekking.	NV
Sf.92857	Jåsund 1/19,20. Oversikt etter avdekking.	
Sf.92858	Jåsund 1/19,20. Oversikt etter avdekking.	
Sf.92859	Jåsund 1/19,20. Oversikt etter avdekking.	
Sf.92860	Jåsund 1/19,20. Oversikt etter avdekking.	Ø
Sf.92861	Jåsund 1/19,20. Oversikt etter avdekking.	N
Sf.92862	Jåsund 1/19,20. Oversikt etter avdekking.	N
Sf.92863	Jåsund 1/19,20. Oversikt etter avdekking.	NØ
Sf.92864	Jåsund 1/19,20. Oversikt etter avdekking.	NV
Sf.92865	Område B. Avsluttet.	Ø
Sf.92866	Område B, Avsluttet.	Ø
Sf.92867	Område C+D. avsluttet	SSØ
Sf.92868	Område C. Avsluttet	NØ
Sf.92869	Område C. Avsluttet	Ø
Sf.92870	Område C. Avsluttet	SØ
Sf.92871	Område C. Avsluttet	SSØ

Sf.92872	Område D. .	SSØ
Sf.92873	Område D. .	Ø
Sf.92874	Område D.	SØ
Sf.92875	Område D.	SØ
Sf.92876	Område C. Avsluttet	N
Sf.92877	Område C. avsluttet	N
Sf.92878	Område C+D	N
Sf.92879	Område D	NØ
Sf.92880	Område C	N
Sf.92881	Område C	V
Sf.92882	Område C	V
Sf.92883	Område D	SV
Sf.92884	Område D	SV
Sf.92885	Område C+D	V
Sf.92886	Område B	V
Sf.92887	Jåsund 1/19,20. Profil i dyrkningslag med eldre kokegrop.	VSV
Sf.92888	Jåsund 1/19,20. Profil i dyrkningslag med eldre kokegrop.	VSV
Sf.92889	Jåsund 1/19,20.Oversikt nordlige del av felt.	S
Sf.92890	Jåsund 1/19,20.Oversikt nordlige del av felt.	S
Sf.92891	Jåsund 1/19,20. Tuft/grav for utgravning.	S
Sf.92892	Jåsund 1/19,20. Tuft/grav for utgravning.	S
Sf.92893	Jåsund 1/19,20. Tuft/grav for utgravning.	S
Sf.92894	Jåsund 1/19,20. Tuft/grav for utgravning.	S
Sf.92895	Jåsund 1/19,20. Tuft/grav for utgravning.	N
Sf.92896	Jåsund 1/19,20. Tuft/grav for utgravning.	N
Sf.92897	Jåsund 1/19,20. 2 AS 12487, profil	S
Sf.92898	Jåsund 1/19,20. 2 AK 12516 under dyrkningslag. Plan/profil.	SV

Sf.92899	Jäsund 1/19,20. 2 AK 12516 under dyrkningslag. Plan/profil.	SV
Sf.92900	Jäsund 1/19,20, 2AK 11414, profil	S
Sf.92901	2 AK 11859, 11868, 11891,11902. Plan	NØ
Sf.92902	2 AK 11187, profil	S
Sf.92903	2AK 11902, profil	SØ
Sf.92904	2AK 11891, profil	SØ
Sf.92905	2AK 11868, profil	SØ
Sf.92906	2 AK 11859, profil	SØ
Sf.92907	2 AK 11976, profil	S
Sf.92908	2 AA 11473. Tuft/grav under utgravning.	Ø
Sf.92909	2 AA 11473. Tuft/grav under utgravning.	Ø
Sf.92910	2 AA 11473. Tuft/grav under utgravning.	NNV
Sf.92911	2 AA 11473. Tuft/grav under utgravning.	V
Sf.92912	2 AA 11473. Tuft/grav under utgravning.	V
Sf.92913	2 AA 11473. Tuft/grav under utgravning.	S
Sf.92914	2 AA 11473. Tuft/grav under utgravning.	S
Sf.92915	2 AA 11473. Tuft/grav under utgravning.	S
Sf.92916	2 AA 11473. Tuft/grav under utgravning.	NNV
Sf.92917	2 AA 11473. Tuft/grav under utgravning.	V
Sf.92918	2 AA 11473. Tuft/grav under utgravning. Detalj mulig inngang.	SV
Sf.92919	2 AA 11473. Tuft/grav under utgravning. Detalj mulig inngang	NØ
Sf.92920	2 AA 11473. Tuft/grav. Bunn	NØ
Sf.92921	2 AA 11473. Tuft/grav. Bunn	NØ
Sf.92922	2 AA 11473. Tuft/grav . bunn	SV
Sf.92923	2 AA 11473. Tuft/grav. Bunn	SV
Sf.92924	2 AA 11473. Tuft/grav. Bunn	SV
Sf.92925	Arbeidsbilde. Jäsund 1/19,20. Krister Eilertsen, Astrid Bjørlo.	

Sf.92926	2 AS 13313, profil	Ø
Sf.92927	2 AS 13322, profil	Ø
Sf.92928	2 AS 13322, profil	Ø
Sf.92929	2 AL 12568, profil	Ø
Sf.92930	2 AS 13331, profil	Ø
Sf.92931	2 AS13343, profil	Ø
Sf.92932	2 AS 13357, profil	Ø
Sf.92933	Utsikt mot lokalitetene fra Hafrsfjordbroen.	SV
Sf.92934	Utsikt mot lokalitetene fra Hafrsfjordbroen.	VSV
Sf.92935	Utsikt mot lokalitetene fra Hafrsfjordbroen.	VSV
Sf.92936	Flyfoto:Espen Torp (utgår)	
Sf.92937	Flyfoto:Espen Torp (utgår)	
Sf.92938	Flyfoto:Espen Torp (utgår)	
Sf.92939	Flyfoto:Espen Torp (utgår)	
Sf.92940	Øvre grense felt C. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92941	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92942	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92943	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92944	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92945	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92946	Oversikt.Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92947	Oversikt.Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92948	Felt D.Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92949	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92950	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92951	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92952	Felt D.Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92953	Felt D.Flyfoto: Espen Torp.	SV

Sf.92954	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92955	Overgang felt D og C. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92956	Overgang/øvre grense felt D og C. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92957	Overgang/nedre grense felt D og C. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92958	Felt C. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92959	Felt C. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92960	FeltC. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92961	Felt C. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92962	Felt C. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92963	Felt C. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92964	Felt C. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92965	Felt C. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92966	Felt E. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92967	Felt E. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92968	Felt E. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92969	Felt E. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92970	Felt E. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92971	Felt E. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92972	Felt E. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.92973	Felt B. Flyfoto: Espen Torp.	V
Sf.92974	Felt B. Flyfoto: Espen Torp.	V
Sf.92975	Felt B. Flyfoto: Espen Torp.	V
Sf.92976	Felt B. Flyfoto: Espen Torp.	V
Sf.92977	Felt B. Flyfoto: Espen Torp.	V
Sf.92978	Felt B. Flyfoto: Espen Torp.	V
Sf.92979	Felt B Flyfoto: Espen Torp.	V
Sf.92980	Felt B.Flyfoto: Espen Torp.	V
Sf.92981	Felt B. Flyfoto: Espen Torp.	V
Sf.92982	Felt A. Flyfoto: Espen Torp.	NV
Sf.92983	Felt A. Flyfoto: Espen Torp.	NV
Sf.92984	Felt A. Flyfoto: Espen Torp.	NV

Sf.92985	Felt A. Flyfoto: Espen Torp.	NV
Sf.92986	Felt A. Flyfoto: Espen Torp.	NV
Sf.92987	Felt A. Flyfoto: Espen Torp.	NV
Sf.92988	Felt A. Felt A. Flyfoto: Espen Torp.	NV
Sf.92989	Felt A. Flyfoto: Espen Torp.	NV
Sf.92990	Felt D, øvre del. Flyfoto: Espen Torp.	SSØ
Sf.92991	Felt D, øvre del. Flyfoto: Espen Torp.	SSØ
Sf.92992	Felt D, øvre del. Flyfoto: Espen Torp.	SSØ
Sf.92993	Felt D, øvre del. Flyfoto: Espen Torp.	SSØ
Sf.92994	Felt D, øvre del. Flyfoto: Espen Torp.	SSØ
Sf.92995	Felt D, øvre del. Flyfoto: Espen Torp.	SSØ
Sf.92996	Felt D, øvre del. Flyfoto: Espen Torp.	SSØ
Sf.92997	Felt D, øvre del. Flyfoto: Espen Torp.	SSØ
Sf.92998	Felt D, øvre del. Flyfoto: Espen Torp.	SSØ
Sf.92999	Felt D, sørlige del. Flyfoto: Espen Torp.	SSØ
Sf.93000	Felt D, sørlige del. Flyfoto: Espen Torp.	SSØ
Sf.93001	Felt C, øvre grense. Flyfoto: Espen Torp.	ØNØ
Sf.93002	Felt C, øvre grense. Flyfoto: Espen Torp.	ØNØ
Sf.93003	Felt C, øvre grense. Flyfoto: Espen Torp.	ØNØ
Sf.93004	Felt C, øvre grense. Flyfoto: Espen Torp.	ØNØ
Sf.93005	Felt C, øvre grense. Flyfoto: Espen Torp.	ØNØ
Sf.93006	Felt C, øvre grense. Flyfoto: Espen Torp.	ØNØ
Sf.93007	Felt C, øvre grense. Flyfoto: Espen Torp.	ØNØ
Sf.93008	Felt C og nordlige del av felt D. Flyfoto: Espen Torp.	ØNØ
Sf.93009	Felt C og nordlige del av felt D. Flyfoto: Espen Torp.	ØNØ
Sf.93010	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	ØNØ
Sf.93011	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	ØNØ
Sf.93012	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	ØNØ
Sf.93013	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	ØNØ

Sf.93014	Felt E. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93015	Felt E. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93016	Felt E. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93017	Felt E. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93018	Felt E. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93019	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93020	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93021	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93022	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93023	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93024	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93025	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93026	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93027	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93028	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93029	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93030	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93031	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93032	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93033	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93034	Felt C. Flyfoto: Espen Torp.	SØ
Sf.93035	Felt C. Flyfoto: Espen Torp.	SØ
Sf.93036	Felt C. Flyfoto: Espen Torp.	SØ
Sf.93037	Felt C. Flyfoto: Espen Torp.	SØ
Sf.93038	Felt C. Flyfoto: Espen Torp.	SØ
Sf.93039	Felt C. Flyfoto: Espen Torp.	SØ
Sf.93040	Felt D og C. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93041	Felt D og C. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93042	Felt D og C. Flyfoto: Espen Torp.	SV
Sf.93043	Felt C og B. Flyfoto: Espen Torp.	NØ

Sf.93044	Felt B,C og deler av D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93045	Felt A,B,C og deler av D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93046	Felt A,B,C og D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93047	Felt A,B,C og D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93048	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93049	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93050	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93051	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93052	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93053	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93054	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93055	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93056	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93057	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93058	(går ut) Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93059	Felt C og D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93060	Felt C og D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93061	Felt B,C og D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93062	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93063	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93064	Felt A,E,B og C. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93065	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93066	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93067	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93068	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93069	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93070	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93071	Oversikt. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93072	Felt D, sørlige del. Flyfoto: Espen Torp.	NØ

Sf.93073	Felt D, sørlige del. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93074	Felt D, sørlige del. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93075	Felt D, sørlige del. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93076	Felt D, sørlige del. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93077	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93078	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93079	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93080	Felt C og D Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93081	Felt C og D Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93082	Felt C og D Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93083	Felt C og D Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93084	Felt C og D Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93085	Felt C og D Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93086	Felt C og D Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93087	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93088	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93089	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93090	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93091	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93092	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93093	Felt C og D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93094	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93095	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93096	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93097	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93098	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93099	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93100	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93101	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ
Sf.93102	Felt D. Flyfoto: Espen Torp.	NØ

1.2 Fotoliste for undersøkelsene i 2011 – Id.112268, 112269 og 144505.

Fotoliste id. 112268 + 112269, bnr. 10+27.		
Bildnr.	Motiv	Tatt mot
Sf102439.tif	Oversiktsfoto av bnr. 10 før avdekking. Jåsundvegen til høyre.	V
Sf102440.tif	Oversiktsfoto bnr. 10 før avdekking.	VNV
Sf102441.tif	Oversiktsfoto bnr. 10 før avdekking. Jåsundvegen til venstre.	SØ
Sf102442.tif	Oversiktsfoto bnr. 10 før avdekking.	SØ
Sf102443.tif	Oversiktsfoto bnr. 10 før avdekking.	NV
Sf102444.tif	Oversiktsfoto bnr. 10 før avdekking.	NØ
Sf102445.tif	Oversiktsfoto bnr. 27 før avdekking. Sothaug i bakgrunnen.	SV
Sf102446.tif	Oversiktsfoto bnr. 27 før avdekking.	VNV
Sf102447.tif	Oversiktsfoto bnr. 27 før avdekking.	NØ
Sf102448.tif	AG14702 og omliggende strukturer i plan.	V
Sf102449.tif	AG14702 og omliggende strukturer i plan.	V
Sf102450.tif	Stolpehull14751, stolpehull 14757, stakketuft 14702. Plan.	NNV
Sf102451.tif	Veggroft 14781, stolpehull 14551 og 14798. Plan.	V
Sf102452.tif	Kokegrop 14895 Plan.	SSØ
Sf102453.tif	Kokegrop14957 Plan.	SSV
Sf102454.tif	Kokegrop 14895 i profil.	SSØ
Sf102455.tif	Oversikt strukturer i NV hjørnet av bnr.27.	N
Sf102456.tif	Oversikt strukturer i NV hjørnet av bnr.27.	N
Sf102457.tif	Stakketuft AG14702 og omliggende strukturer i plan.	N
Sf102458.tif	Kokegrop 14957 i profil.	SSV
Sf102459.tif	Stolpehull 15168 i profil.	S
Sf102460.tif	Mulig stolpehull i profil.	VSV
Sf102461.tif	Stolpehull 15115 i plan.	N
Sf102462.tif	Stolpehull 15142i plan.	N
Sf102463.tif	Stolpehull 15161 i plan.	N

Sf102464.tif	Stolpehull 15122 i plan.	N
Sf102465.tif	Stolpehull 15151 i plan.	N
Sf102466.tif	Stolpehull 15154 i plan.	N
Sf102467.tif	Stolpehull 15122 i profil.	N
Sf102468.tif	Stolpehull 15062 i plan.	N
Sf102469.tif	Stolpehull 15045 i plan.	N
Sf102470.tif	Stolpehull 15062 i profil.	N
Sf102471.tif	Stolpehull 15070 i plan.	N
Sf102472.tif	Stolpehull 15190 i plan.	N
Sf102473.tif	Stolpehull 15196 i plan.	N
Sf102474.tif	Mulig stolpehull i plan.	N
Sf102475.tif	Hus 1 etter avdekking.	N
Sf102476.tif	Hus 1 etter avdekking.	NV
Sf102477.tif	Hus 1 etter avdekking.	NV
Sf102478.tif	Hus 1 etter avdekking.	SØ
Sf102479.tif	Hus 1 etter avdekking.	SØ
Sf102480.tif	Stolpehull 15016 i plan.	SØ
Sf102481.tif	AG 15080 i plan.	SSØ
Sf102482.tif	AS15037 i plan.	SØ
Sf102483.tif	AS14771 i plan.	SØ
Sf102484.tif	AS14764 i plan.	SV
Sf102485.tif	AD 14702 og AS 14757 i plan.	SV
Sf102486.tif	AS 14489 i plan.	ØNØ
Sf102487.tif	Kokegrop 14939 i plan.	Ø
Sf102488.tif	AS14876 i plan.	N
Sf102489.tif	AV14791 og AS14798 i plan.	N
Sf102490.tif	Kokegrop 14939 i profil.	ØSØ
Sf102491.tif	AS14867 i plan.	ØSØ
Sf102492.tif	AS14882 i plan.	S
Sf102493.tif	AV14781, AS14791 og AS14798 i profil.	N
Sf102494.tif	AS14861 i plan.	S

Sf102495.tif	Stakketuft AD14702 i profil.	SV
Sf102496.tif	AS14764 i profil.	S
Sf102497.tif	AS14888 i plan.	S
Sf102498.tif	AS14907 i plan.	N
Sf102499.tif	AS14888 i profil.	SSØ
Sf102500.tif	AS16832 i plan.	ØSØ
Sf102501.tif	AS16798 i plan.	ØSØ
Sf102502.tif	AS16961 i plan.	s
Sf102503.tif	AS16939 i plan.	S
Sf102504.tif	AN16806 i plan.	S
Sf102505.tif	AS16857 i plan.	SSV
Sf102506.tif	AS16850 i plan.	V
Sf102507.tif	AV16840 i plan.	S
Sf102508.tif	AN16827 i plan.	S
Sf102509.tif	AS16871 i plan.	S
Sf102510.tif	AS16865 i plan.	S
Sf102511.tif	AS16903 i plan.	VNV
Sf102512.tif	AS16948 i plan.	S
Sf102513.tif	AS16918 i plan.	S
Sf102514.tif	AS16865 i profil.	S
Sf102515.tif	AS16903 i profil.	SV
Sf102516.tif	AS16897 i plan.	S
Sf102517.tif	AS16970 i plan.	N
Sf102518.tif	AS16978 i plan.	N
Sf102519.tif	AS17002 i plan.	N
Sf102520.tif	AS16897 i profil.	S
Sf102521.tif	AS16889 og AS16878 i plan.S	S
Sf102522.tif	AS17010 i plan.	VNV
Sf102523.tif	AS16978 i profil	N
Sf102524.tif	AS16889 og AS16878 i profil	S
Sf102525.tif	Kulturlag AU15968 i plan	SØ

Sf102526.tif	Kulturlag AU15968 i plan	NØ
Sf102527.tif	Kulturlag AU15968 i plan	NV
Sf102528.tif	AS16918 i profil	S
Sf102529.tif	AS17097 i plan	VSV
Sf102530.tif	AS17010 i profil	VNV
Sf102531.tif	AS17010 i profil	NNV
Sf102532.tif	AS17112 i plan	NØ
Sf102533.tif	AS17097 i profil	VSV
Sf102534.tif	AS17054 i plan	NNØ
Sf102535.tif	As16871 i profil	S
Sf102536.tif	AS17110 i plan	ØSØ
Sf102537.tif	AS17054 i profil	NNØ
Sf102538.tif	AS17002 i profil	NNV
Sf102539.tif	Kokegrop AK17153 i plan	SV
Sf102540.tif	AV17019 i plan.	V
Sf102541.tif	AS17047 i plan.	N
Sf102542.tif	AS17128 i plan.	S
Sf102543.tif	AV17019 i profil	V
Sf102544.tif	AS17134 i plan	V
Sf102545.tif	AV17036 i plan	S
Sf102546.tif	AS17134 i profil	VSV
Sf102547.tif	AS16987 i plan	SSØ
Sf102548.tif	Kokegrop AK17142 i plan	SSØ
Sf102549.tif	Kokegrop AK17142 i profil	N
Sf102550.tif	Kokegrop AK17153 i profil	SV
Sf102551.tif	Kokegrop AK17153 i profil	SV
Sf102552.tif	Kokegrop AK17153 i profil	SV
Sf102553.tif	As16393 i plan	S
Sf102554.tif	AS15328 i plan	S
Sf102555.tif	AS15836 i plan	S
Sf102556.tif	AS15843 i plan	S

Sf102557.tif	AS16393 i profil	S
Sf102558.tif	AS16987 i profil	N
Sf102559.tif	AS16987 i profil	N
Sf102560.tif	AS15566 i plan	S
Sf102561.tif	Ardspor under kulturlag AU15968	NV
Sf102562.tif	Ardspor under kulturlag AU15968	SØ
Sf102563.tif	Ardspor under kulturlag AU15968	SV
Sf102564.tif	AS15807 i plan	S
Sf102565.tif	AS15422 i plan	S
Sf102566.tif	AS15836 i profil	S
Sf102567.tif	AS15843 i profil	S
Sf102568.tif	AS16425 i plan	S
Sf102569.tif	AS15807 i profil	S
Sf102570.tif	AS15798 i plan	S
Sf102571.tif	AS15328 i profil	S
Sf102572.tif	AS16425 i profil	S
Sf102573.tif	Grop AG15918 i plan.	Ø
Sf102574.tif	AS15911 i plan.	Ø
Sf102575.tif	AS15874 og 15904 i plan	SSV
Sf102576.tif	AS15874 og 15904 i plan	SSV
Sf102577.tif	AS15897	ØSØ
Sf102578.tif	Grop AI 15850 i plan	SSV
Sf102579.tif	AS15350 i plan	S
Sf102580.tif	AS15319 i plan	S
Sf102581.tif	Grop AI 15850 i profil	SSV
Sf102582.tif	AS 15798 i profil	S
Sf102583.tif	AS 15566 i profil	S
Sf102584.tif	AS 15566 i profil	S
Sf102585.tif	AS 15883 og 15890 i profil	SSV
Sf102586.tif	AS 15784 i plan	S
Sf102587.tif	AS 15867 i profil	SSØ

Sf102588.tif	AS 15334 i plan	S
Sf102589.tif	AS 15897 i profil	S
Sf102590.tif	AS 15789 i profil	S
Sf102591.tif	AS 15429 i plan	S
Sf102592.tif	AN 16631 og AS15791 i plan	S
Sf102593.tif	AS 15319 i profil	S
Sf102594.tif	AS 15911 i profil	ØNØ
Sf102595.tif	AS 15647 i plan	S
Sf102596.tif	AS 15918 i profil	Ø
Sf102597.tif	AS 15647 i profil	S
Sf102598.tif	AS 15429 i profil	S
Sf102599.tif	AS 16432 i plan	S
Sf102600.tif	AS 16133 i plan	N
Sf102601.tif	AS 15955 i plan	Ø
Sf102602.tif	AS 15310 i plan	S
Sf102603.tif	AS 16638 i plan	S
Sf102604.tif	AS 16133 i profil	N
Sf102605.tif	AS 15443 i plan	S
Sf102606.tif	AS 15573 og 15581 i plan	SSØ
Sf102607.tif	AS 16450 i plan	S
Sf102608.tif	AS 15626 i plan	S
Sf102609.tif	AS 16143 og 15633 i plan	SØ
Sf102610.tif	AS 16150 i plan	S
Sf102611.tif	AS 15310 i profil	S
Sf102612.tif	AS 15626 i profil	S
Sf102613.tif	AS 16143 i profil	SØ
Sf102614.tif	AS 16150 i profil	S
Sf102615.tif	AS 15303 i plan	S
Sf102616.tif	AS15573 og 15581 delvis snittet. Merk staurhull.	SSØ
Sf102617.tif	AS15633 i profil	SØ
Sf102618.tif	AS15641 i plan	S

Sf102619.tif	AS15303 i profil	S
Sf102620.tif	AS15443 i profil	S
Sf102621.tif	AS16450 i profil	S
Sf102622.tif	AS15295 i plan	S
Sf102623.tif	AS15573 og 15581 i profil	SSØ
Sf102624.tif	AS15436 i plan	S
Sf102625.tif	AS15295 i profil	S
Sf102626.tif	AS15288 i plan	S
Sf102627.tif	AS16468 i plan	S
Sf102628.tif	AS15654 i plan	SSØ
Sf102629.tif	AS15436 i profil	S
Sf102630.tif	AS15654 i profil	SSØ
Sf102631.tif	AS15288 i profil	S
Sf102632.tif	AS15379 i plan	S
Sf102633.tif	Grop AI 15551 i plan	VSV
Sf102634.tif	AS 16468 i profil	S
Sf102635.tif	AS 15267 i profil	ØNØ
Sf102636.tif	AS 15379 i profil	S
Sf102637.tif	Grop AI 15551 i profil	VSV
Sf102638.tif	AS 17169 i plan	S
Sf102639.tif	AS 15275 i plan	Ø
Sf102640.tif	AS 15387 i plan	Ø
Sf102641.tif	AS 16482 i plan	SSØ
Sf102642.tif	AS 15513 og 16513 i plan	SV
Sf102643.tif	Kulturlag AU 15968 profil I	SØ
Sf102644.tif	Kulturlag AU 15968 profil I. Detalj.	SØ
Sf102645.tif	Steinsamling i kulturlag AU 15968	S
Sf102646.tif	AS 15281 i plan	S
Sf102647.tif	Utgravning av hus 1. Henriette Hope, Hildegunn Ruset, Marius Larsen og Steinar Magnell.	N
Sf102648.tif	Utgravning av hus 1. Henriette Hope, Hildegunn Ruset, Marius Larsen og Steinar Magnell.	N

Sf102649.tif	Utgravning av hus 1. Henriette Hope, Hildegunn Ruset, Marius Larsen og Steinar Magnell.	S
Sf102650.tif	AS 15387 i profil	S
Sf102651.tif	AS 15281 i profil	S
Sf102652.tif	AS 15416 i plan	S
Sf102653.tif	AS 15471 i plan	S
Sf102654.tif	AS 15471 i profil	S
Sf102655.tif	AS 15416 i profil	S
Sf102656.tif	AS 16513 i profil	SV
Sf102657.tif	AS 15513 i profil	SV
Sf102658.tif	AS 15492 og 15486 i plan	S
Sf102659.tif	AS 16569 i plan	S
Sf102660.tif	AS 15520, 15529 og 15536 i plan	SV
Sf102661.tif	AS 15619 i plan	S
Sf102662.tif	AS 15619 i plan	S
Sf102663.tif	AU 15968, profil II,oversikt	NV
Sf102664.tif	AU 15968, profil II,detalj	NV
Sf102665.tif	AU 15968, profil II,detalj av ardspor	NV
Sf102666.tif	AS 15492,og 15486 i profil	S
Sf102667.tif	AS 17169 i profil	S
Sf102668.tif	AS 16561 i profil	V
Sf102669.tif	AS 15543 i plan	SV
Sf102670.tif	AS 15619 i profil	S
Sf102671.tif	AS 15357 og 15364 i plan	Ø
Sf102672.tif	AS 15830 i plan	S
Sf102673.tif	Ardspor under AU 15968. Full/bevart utstrekning.	NV
Sf102674.tif	Ardspor under AU 15968. Full/bevart utstrekning.	NV
Sf102675.tif	Ardspor under AU 15968.	V
Sf102676.tif	Ardspor under AU 15968.	VNV
Sf102677.tif	AS 16653 i plan	S
Sf102678.tif	AS 15830 i profil	S
Sf102679.tif	AS 15536 og 15543 i profil	SV

Sf102680.tif	AS 15703 i plan	S
Sf102681.tif	AS 15529 og 15520 i plan	ØNØ
Sf102682.tif	AS 16653 i profil	S
Sf102683.tif	AS 15703 i profil	S
Sf102684.tif	AS 15717 i plan	S
Sf102685.tif	AS 16125 i plan	S
Sf102686.tif	AS 15364 og 15357 i profil	Ø
Sf102687.tif	AS 15478 i plan	S
Sf102688.tif	AS 16498 i plan	Ø
Sf102689.tif	AS 16644 i plan	S
Sf102690.tif	AS 15661 i plan	S
Sf102691.tif	AS 15668 i plan	Ø
Sf102692.tif	AS 15765 i plan	Ø
Sf102693.tif	AS 15681 i plan	V
Sf102694.tif	AS 15674 i plan	V
Sf102695.tif	AS 15537 og 16441 i plan	ØNØ
Sf102696.tif	AS 15717 i profil	S
Sf102697.tif	AS 15696 i plan	V
Sf102698.tif	AS 17300 i profil	SØ
Sf102699.tif	AS 15529 og 15520 i profil	ØNØ
Sf102700.tif	AS 15690 i plan	S
Sf102701.tif	AS 16108 i plan	N
Sf102702.tif	AS 16118 i plan	N
Sf102703.tif	AS 16125 i plan	SSØ
Sf102704.tif	AS 15371 og 16441 i profil	ØNØ
Sf102705.tif	AS 15690 i profil	S
Sf102706.tif	AS 16125 i profil	SSØ
Sf102707.tif	AS 16580 i plan	S
Sf102708.tif	AS 15661 i profil	VSV
Sf102709.tif	AS16108 i profil	V
Sf102710.tif	AS15371i profil	ØNØ

Sf102711.tif	AS16580 i profil	S
Sf102712.tif	AS16101 og 15259 i plan	SØ
Sf102713.tif	AN 16550 i profil	S
Sf102714.tif	AS 16587 i plan	S
Sf102715.tif	AS 16101 og 15259 i profil	SØ
Sf102716.tif	AS 16587 i profil	S
Sf102717.tif	AS 15725,15731 og 16619 i plan	S
Sf102718.tif	AS 15394 og 15401 i plan	ØNØ
Sf102719.tif	AS 15731 i profil	S
Sf102720.tif	AS 16498 i profil	SSØ
Sf102721.tif	AS15244 i plan	SV
Sf102722.tif	AS15236 i plan	SSV
Sf102723.tif	AS16523 og 16530 i plan	SSØ
Sf102724.tif	AS15725 i profil	V
Sf102725.tif	AS15236 i profil	SSV
Sf102726.tif	AS15244 i profil	SV
Sf102727.tif	AS15823 i plan	S
Sf102728.tif	AS15394 i profil	ØNØ
Sf102729.tif	AS15394 i profil	ØNØ
Sf102730.tif	AS15823 i profil	S
Sf102731.tif	AS15815 i plan	S
Sf102732.tif	AS15773 i plan	SV
Sf102733.tif	AS15357 i profil	Ø
Sf102734.tif	AS15674 i plan	VSV
Sf102735.tif	AS15815 i profil	S
Sf102736.tif	AS17269 i profil	VSV
Sf102737.tif	AS15745 og 15754 i plan	S
Sf102738.tif	AS15341 i plan	N
Sf102739.tif	AS15606 i plan	NØ
Sf102740.tif	AS16612 og 16604 i plan	S
Sf102741.tif	AS16596 og 15738 i plan	ØSØ

Sf102742.tif	AS15606 i profil	NØ
Sf102743.tif	AS16604 i profil	NØ
Sf102744.tif	AS15341 i profil	NV
Sf102745.tif	AS15408 i plan	S
Sf102746.tif	AS16475 i plan	N
Sf102747.tif	AS16400 i plan	S
Sf102748.tif	AS15745 og 15754 i profil	S
Sf102749.tif	AS15745 og 15754 i profil	S
Sf102750.tif	AS15668 i profil	ØSØ
Sf102751.tif	AS15408 i profil	S
Sf102752.tif	AS15399 i plan	SV
Sf102753.tif	AS15681 i plan	V
Sf102754.tif	AS15251 i plan	S
Sf102755.tif	AS15765 i profil	Ø
Sf102756.tif	AS16400 i profil	S
Sf102757.tif	AS15681 i profil	V
Sf102758.tif	AS16408 i plan	S
Sf102759.tif	AS15506 i plan	SV
Sf102760.tif	AS17209 i plan	Ø
Sf102761.tif	AS15251 i profil	S
Sf102762.tif	AS16408 i profil	S
Sf102763.tif	AS16662 i plan	S
Sf102764.tif	AS15464 i plan	S
Sf102765.tif	AS15506 i profil	S
Sf102766.tif	AS 17307 i profil	S
Sf102767.tif	AS 16662 i profil	S
Sf102768.tif	AS 17315 i plan	S
Sf102769.tif	AS 17315 i profil	S
Sf102770.tif	AS 15464 i profil	S
Sf102771.tif	AS 17323 i plan	SØ
Sf102772.tif	AS 17323 i profil	SØ

Sf102773.tif	Oversikt Hus 1 .	NV
Sf102774.tif	Oversikt Hus 1 .	NV
Sf102775.tif	Oversikt Hus 1 .	NV
Sf102776.tif	Oversikt Hus 1 .	NV
Sf102777.tif	Oversikt Hus 1 .	SØ
Sf102778.tif	Oversikt Hus 1 .	SØ
Sf102779.tif	Oversikt Hus 1 .	SØ
Sf102780.tif	Oversikt Hus 1 .	SØ
Sf102781.tif	Feltpersonell ser på Hus 1 fra stige. Henriette Hope, Hildegunn Ruset, Marius Larsen (topp i stigen) og Steinar Magnell.	
Sf102782.tif	Feltpersonell ser på Hus 1 fra stige. Henriette Hope, Hildegunn Ruset (i stigen), Marius Larsen og Steinar Magnell.	NV
Sf102783.tif	Feltpersonell ser på Hus 1 fra stige. Henriette Hope (i stigen), Hildegunn Ruset, Marius Larsen og Steinar Magnell.	N
Sf102784.tif	AS 15773 i profil	SØ
Sf102785.tif	As 15492, formgravd i profil. Veggstolpe med skoning.	SØ
Sf102786.tif	As 15619, formgravd i profil. Veggstolpe med skoning.	SV
Sf102787.tif	As 15581 formgravd i profil. takbærende stolpe med skoning.	SØ
Sf102788.tif	As 15566 formgravd i profil. takbærende stolpe med skoning.	SØ
Sf102789.tif	Nye stolpehull under sørenden av AI 15551 i plan.	S
Sf102790.tif	Nye stolpehull under sørenden av AI 15551 i profil.	S
Sf102791.tif	Nye stolpehull under sørenden av AI 15551 i profil.	S
Sf104440.tif	Kulturlag/dyrkningslag AU16050	S
Sf104441.tif	Utsikt mot Hus 1	N
Sf104442.tif	Utsikt mot id.112268	N
Fotoliste id.144505, bnr. 10		
Sf104443.tif	Felt for avdekking	NØ
Sf104444.tif	Felt for avdekking	N
Sf104445.tif	Felt for avdekking	SV
Sf104446.tif	Felt for avdekking	VSV
Sf104447.tif	Felt for avdekking	VSV
Sf104448.tif	Oversikt etter fjerning av matjord.	SV
Sf104449.tif	Oversikt etter fjerning av matjord.	SV

Sf104450.tif	Oversikt etter fjerning av matjord.	V
Sf104451.tif	Oversikt etter fjerning av matjord.	S
Sf104452.tif	Oversikt etter fjerning av matjord.	S
Sf104453.tif	Oversikt etter fjerning av matjord.	SV
Sf104454.tif	Oversikt etter fjerning av matjord.	V
Sf104455.tif	Sørlige halvdel av lokalitet. Topp av lag 3.	SV
Sf104456.tif	Sørlige halvdel av lokalitet. Topp av lag 3.	SV
Sf104457.tif	Sørlige halvdel av lokalitet. Topp av lag 3.	SV
Sf104458.tif	Sørlige halvdel av lokalitet. Topp av lag 3.	NNV
Sf104459.tif	Sørlige halvdel av lokalitet. Topp av lag 3.	NNV
Sf104460.tif	Sørlige halvdel av lokalitet. Topp av lag 3.	NNV
Sf104461.tif	Oversikt. Lag 2+3.	SV
Sf104462.tif	Oversikt. Lag 2+3.	V
Sf104463.tif	Lag 3. Nordlige halvdel av lokalitet.	ØNØ
Sf104464.tif	Lag 3. Nordlige halvdel av lokalitet.	ØNØ
Sf104465.tif	Lag 3. Nordlige halvdel av lokalitet.	VSV
Sf104466.tif	Arbeidsbilde. Henriette Hope graver i lag 3.	SV
Sf104467.tif	Arbeidsbilde. Henriette Hope graver i lag 3.	SØ
Sf104468.tif	Profil under steingjerde.	SØ
Sf104469.tif	Profil under steingjerde.	SØ
Sf104470.tif	Profil under steingjerde.	SØ
Sf104471.tif	Profil under steingjerde. Område for prøveuttak.	SØ
Sf104472.tif	Illustrasjonsfoto.Lag 1/2. Utrast masse over boplassen.	V
Sf104473.tif	Illustrasjonsfoto.Lag 1/2. Utrast masse over boplassen.	V
Sf104474.tif	Lag 4. NV del av boplass.	SSV
Sf104475.tif	Lag 4. Sørlige del av boplass.	V
Sf104476.tif	Lag 4. Sørlige del av boplass.	V
Sf104477.tif	Lag 4.	V
Sf104478.tif	Profil i NØ del av boplass.	V
Sf104479.tif	Profil inn mot NV del av boplass.	S
Sf104480.tif	Lag 1-6. Profilbenk I.	S

Sf104481.tif	Lag 1-6. Profilbenk I.	S
Sf104482.tif	Lag 1-6. Profilbenk I.	S
Sf104483.tif	Lag 1-5. Profilbenk II.	V
Sf104484.tif	Lokalitet sett fra Sunde.	SV
Sf104485.tif	Profilbenk III. Fra vest mot øst. Del 1.	N
Sf104486.tif	Profilbenk III. Fra vest mot øst. Del 2.	N
Sf104487.tif	Profilbenk III. Fra vest mot øst. Del 3.	N
Sf104488.tif	Profilbenk III. Fra vest mot øst. Del 4.	N
Sf104489.tif	Profilbenk III.	NV
Sf104490.tif	Lag 5. Sørlige halvdel av felt.	Ø
Sf104491.tif	Lag 5. Sørlige halvdel av felt.	ØNØ
Sf104492.tif	Profil III. Område for prøveuttak.	NV
Sf104493.tif	Mulig stolpe i lag 5 , rute 205732. Plan.	SV
Sf104494.tif	Mulig stolpe i lag 5 , rute 205732. Profil.	S
Sf104495.tif	"Fluberget"	
Sf104496.tif	"Fluberget"	
Sf104497.tif	"Fluberget"	
Sf104498.tif	Vetslige feltkant. profil.	V
Sf104499.tif	Vetslige feltkant. profil.	V
Sf104500.tif	Lokalitet ferdig gravd.	SV
Sf104501.tif	Lokalitet ferdig gravd.	VSV
Sf104502.tif	Lokalitet ferdig gravd.	V
Sf104503.tif	Lokalitet ferdig gravd.	SSØ
Sf104504.tif	Lokalitet ferdig gravd.	S
Sf104505.tif	Lokalitet ferdig gravd.	S
Sf104506.tif	Lokalitet ferdig gravd.	N
Sf104507.tif	Lokalitet ferdig gravd.	SØ

2.0 Anleggslister

2.1 Anleggsliste for id.99912.

Anleggsnr.	Tolkning	Beskrivelse	Funn/prøver
AS8978	Stolpehull	Plan: 16x22 cm. Oval. Profil: 38 cm bredt og 33 cm dypt med skrå sider og spiss bunn. Grå, sterkt sand og grusblandet organisk masse. Sideskoning.	MF-55
AS8985	Stolpehull	Plan:29x45 cm. Oval. Profil: 45 cm bredt og 17 cm dypt med skrå sider og spiss bunn. Mørk grå,sandblandet organisk masse, svakt kullblandet. Bunnskoning og mulig sideskoning.	MF-43+54
AS8959	Stolpehull	Plan: 27x27 cm. Rund. Profil: 27 cm bredt og 15 cm dypt med buete sider og rund bunn. Mørk grå, sandblandet organisk masse, svakt kullspettet. Sideskoning.	MF-53
AS8949	Stolpehull	Plan.30x40 cm. Oval. Profil: 40 cm bredt og 16 cm dypt med buete sider og rund bunn. Mørk grå,sandblandet organisk masse med innslag av skjørbrent stein. Sideskoning i nordøst.	MF-52
AS6958	Stolpehull	Plan:29x35 cm. Oval. Profil: 35 cm bred og 17 cm dyp. Skrå sider og spiss/rund bunn. Mørk grå, sandblandet organisk masse. Kullblandet og noen små skjørbrente stein. Sideskoning i øst og mulig lett bunnskoning.	MF-51
AS7021	Stolpehull?	Plan:33x39 cm. Rund. Profil: 39 m bredt og 13 cm dypt. Venstre side buet og høyre side skrå med buet bunn. Mørk grå,sandblandet organisk masse. Mulig sideskoning i øst.	MF-50
AR4894	Rydningrøys	2,8 x 5,4 m i plan. 40 cm høy i profil. Sandblandet	MF-6

		organisk masse med flint, kullbiter og en god del små skjørbrente steiner.	
AR4868	Rydningrøys	4 x 5 m i plan. 40 cm høy i profil. Sandblandet organisk masse med flint, kullbiter og en god del små skjørbrente steiner.	MF-4+5
AR10650	Rydningrøys	2,6 x 4,2 m i plan.	
AI5893	Ildsted		MF-2
AI4741	Ildsted	Plan: 30x40 cm. Rund. Profil: 40 cm bred og 10 cm dyp med skrå sider og ujevn bunn. Anlagt på en stein.	MF-1.Fnr.596
AI4917	Ildsted	Plan:123x125 cm. Oval. Profil:16 cm bred og 40 cm dyp med buete sider og rund bunn.	MF-35. Fnr.1321
AI4698	Ildsted	Plan:34x55 cm. Oval. Profil: 45 cm bred og 8 cm dyp. Skrå sider og ujevn,flat bunn.	MF-36. Fnr.1393 (flint)
AK1355/4641	Kokegrop	Plan:129x195 cm. Oval. Profil: 176 cm bred og 45 cm dyp med skrå sider og rund bunn. Inneholder 2 brukfaser.	MF-48+49. Fnr:1392 + Fnr.1943

2.2 Anleggsliste for id.158219.

Anleggsnr.	Tolkning	Beskrivelse	Funn/prøver
AA11473	Tuftrest	5x 6 meter i plan. Ujevn i form. Tettpakket med stein og dekket med kultulagsrester.	Fnr.1
AJ13369	Steinpakning	Plan: 60-1,7 x 5 m. Tverrprofil: 60 cm bred, 20 cm dyp med buete sider og rund bunn.	MF-68
AS13313	Stolpehull	Plan: 26x26 cm. Rund. Profil: 26 cm bred og 10 cm dyp med buete sider og rund bunn. Kantskoning. Lys gra, leire/siltblandet, kullspettet masse.	MF-67

AS13322	Stolpehull	Plan: 30x30 cm. Rund. Profil: 26 cm bred og 10 cm dyp med buete sider og rund bunn. Kantskoning. Brungrå, svakt leire/siltblandet, kullspettet, organisk masse.	MF-66
AS13331	Stolpehull	Plan:33x33 cm. Rund. Profil: 30 cm bred og 7 cm dyp med buete sider og flat bunn. Bunnskoning. Brungrå, svakt leire/siltblandet, kullspettet, organisk masse.	MF-65
AS13357	Stolpehull	Plan: 40x40 cm. Rund. Profil: 44 cm bred og 18 cm dyp med skrå sider og skrå bunn. Brungrå, svakt leire/siltblandet, kullspettet, organisk masse.	MF-64
AS 12487	Stolpehull	Profil: 50 cm bred og 46 cm dyp med buete sider. Antydning til stolpeavtrykk. Skoning.	
AK11187	Kokegrop	Plan: 110x120 cm. Oval. Profil: 92 cm bred og 22 cm dyp. Høyre side loddrett og venstre side skrå med svakt buet bunn.	MF-58
AK11217	Kokegrop	120x120cm. Ujevn rund. Noe ødelagt i plan.	
AK11370	Kokegrop	90x12 cm. Oval.	
AK11414	Kokegrop	Plan:120x170 cm. Oval. Profil. 169 cm bred og 34 cm dyp. Skrå sider og ujevn buet bunn.	MF-57
AK11829	Kokegrop	107x140 cm. Ujevn.	
AK11808	Kokegrop	65x65 cm. Rund	
AK11818	Kokegrop	75x80cm. Rund.	
AK11843	Kokegrop	70x80 cm. Rund.	
AK11851	Kokegrop	55x55 cm. Rund	
AK11868	Kokegrop	Plan:65x80 cm. Rund. Profil: 78 cm bred og 9 cm dyp. Skrå sider og flat bunn. Anlagt inntil en stein.	Fnr. 9 + 14.
AK11859	Kokegrop	Plan:135x139 cm. Rund. Profil: 135 cm bred, 26 cm dyp. Skrå sider og flat bunn.	MF-62

AK11891	Kokegroprest	Plan:59x72 cm. Oval. Profil: 72 cm bred og 2-3 cm dyp. Anlagt inntil stein. Bunnrest eller utkastet masse fra kokegrop.	
AK11902	Kokegrop	Plan:50x59 cm. Rund. Profil: 59 cm bred og 6 cm dyp. Skrå sider og flat bunn.	
AK12497	Kokegrop	95x145 cm. Rektangulær. Anlagt inntil stein.	
AK11435	Kokegrop	80x110 cm. Oval	
AK11989	Kokegrop	110x120 cm. Ujevn rund.	
AK12006	Kokegrop	100x120 cm. Rund.	
AK11976	Kokegrop	Plan:90x102 cm. Rund. Profil: 103 cm bred og 21 cm dyp. Venstre side buet og høyre side rett med ujevn/flat bunn. Lagt inntil og oppå stein.	
AK12469	Kokegrop	30x40 cm. Oval. Kun bunnrest bevart.	
AK12459	Kokegrop	50x50 cm. Rund. Kun bunnrest bevart.	MF-59
AK13448	Kokegrop	90x100 cm. Rund.	
AK13257	Kokegrop	70x70 cm. Rund.	
AL11942	Dyrkingslag	40 cm dyp i profil.	Fnr. 6 +7. MF-61
G13431	Graveenhet		Fnr.13
G13443	Graveenhet		Fnr.11
G13435	Graveenhet		Fnr.12
G13443	Graveenhet		

2.3 Anleggsliste for to-skipet hus på id.112268.

Id.	Type	Undertype	Mål i plan	Form i plan	Bredd e/ dybde i profil	Sider/bunn i profil	Skoning	Stolp e avtryk k	MF	Fnr.
AG15551	Grop		90x115 cm	Ujevn sirkulær	115/8 cm	Skrå/flat			79	5,19
AG15850	Grop		90x120 cm	Ujevn sirkulær	90/9 cm	Skrå/flat			78	11
AG15918	Grop		55x70 cm	Ujevn oval	80/14 cm	Skrå/rund				28
AS15599	Stolpehull	del av 15606								
AS15606	Stolpehull	Tak	30x50cm	oval	50/20 cm	Skrå/rund			141	22
AS15464	Stolpehull	Tak	15x15 cm	sirkulær	26/26 cm	Loddrett/rund		ja	96	36
AS15784	Stolpehull	Tak	12x20 cm	ujevn	26/26 cm	Buet/rund		ja		
AS15288	Stolpehull	Tak	15x15 cm	sirkulær	26/31 cm	Buet/spiss		ja	99	
AS15303	Stolpehull	Tak	15x15 cm	sirkulær	30/23 cm	Skrå/spiss		Ja	105	
AS15310	Stolpehull	Tak	24x28 cm	sirkulær	24/22 cm	Buet/rund			104	33
AS15319	Stolpehull	Tak	20x20 cm	sirkulær	27/35 cm	Loddrett/buet		ja	102	
AS15295	Stolpehull	Tak	20x20 cm	sirkulær	26/21 cm	Skrå/spiss		Ja	106	
AS15798	Stolpehull	Tak	30x30 cm	sirkulær	38/33 cm	Skrå/spiss		ja	148	
AS15807	Stolpehull	Tak	20x20 cm	sirkulær	30/25 cm	Buet/rund		ja		
AS15581	Stolpehull	Tak	60x70 cm	ujevn	70/36 cm	Skrå/flat	ja	ja	140	13,14,15

AS15647	Stolpehull	Tak	18x18 cm	sirkul ær	18/13 cm	Buet/rund	ja		135	
AS15443	Stolpehull	Tak	28x30 cm	sirkul ær	30/46 cm	Loddrett/ rund		ja	126+1 27	
AS15566	Stolpehull	Tak	43x44 cm	sirkul ær	52/43 cm	Loddrett/ rund	ja	ja	139+1 63	12
AS15436	Stolpehull	Tak	15x15 cm	sirkul ær	19/17 cm	Loddrett/ buet		ja	130	
AS15429	Stolpehull	Tak	20x20 cm	sirkul ær	30/30 cm	Loddrett/ buet		ja	121	
AS15236	Stolpehull	Tak	25x30 cm	oval	28/30 cm	Loddrett/ru nd	ja	ja	113	
AS15836	Stolpehull	N.vegg	20x20 cm	sirkul ær	27/19 cm	Buet/rund	ja	ja	138	35
AS17307	Stolpehull	N.vegg	16x18 cm	sirkul ær	12/10 cm	Buet/rund			153	
AS15830	Stolpehull	N.vegg	17x17 cm	sirkul ær	16/15 cm	Buet/rund			90	
AS16400	Stolpehull	S.vegg	22x23 cm	sirkul ær	26/18 cm	Loddrett/ flat	ja		111	
AS15244	Stolpehull	S.vegg	20x20 cm	sirkul ær	20/17 cm	Skrå/flat			112	
AS16393	Stolpehull	S.vegg	17x17 cm	sirkul ær	22/17 cm	Skrå/spiss		ja	114	9
AS15897	Stolpehull	NV hjørne	22x25 cm	sirkul ær	17/13 cm	Buet/rund			151	
AS15703	Stolpehull	Nø-hjørne	15x15 cm	sirkul ær	17/7 cm	Buet/ujevn				
AS16416	Stolpehull	SØ-hjørne	Dokumentasjon mangler							
AS16475	Stolpehull	V.vegg	Dokumentasjon mangler							
AS15874	Stolpehull	V.vegg/del av 15874								

AS17169	Stolpehull	V.vegg	14x14 cm	sirkul ær	23/24 cm	Loddrett/ru nd	ja	ja	100	
AS15341	Stolpehull	V.vegg	20x20 cm	sirkul ær	31/19 cm	Skrå/flat		ja	115	
AS15408	Stolpehull	V.vegg	16x16 cm	sirkul ær	16/8 cm	Loddrett/ru nd			92	
AS16125	Stolpehull	V.vegg/ind re	17x25 cm	oval	14/19 cm	Loddrett/skr å	ja			
AS15394	Stolpehull	V.vegg	12x13 cm	sirkul ær	13/7 cm	Skrå/rund			116	
AS15364	Stolpehull	V.vegg	15x16 cm	sirkul ær	17/12 cm	Buet/rund	ja	ja	91	
AS15371	Stolpehull	V.vegg	20x20c m	sirkul ær	21/11 cm	Buet/rund	ja		117	
AS16468	Stolpehull	V.vegg	17x17 cm	sirkul ær	15/13 cm	Buet/rund			101	
AS16653	Stolpehull	V.vegg /indre	21x21 cm	sirkul ær	27/16 cm	Buet/rund	ja	ja	144	
AS15867	Stolpehull	V.vegg	28x28 cm	sirkul ær	22/17 cm	Buet/rund			149	
AS15883	Stolpehull	V.vegg	19x21 cm	sirkul ær	22/11 cm	Buet/rund			150	
AS15890	Stolpehull	V.vegg	20x22 cm	sirkul ær	21/15 cm	Buet/rund		ja	152	
AS16133	Stolpehull x2	V.vegg	17x37 cm	oval	40/20 cm	Buet/rund		Ja x2	145	
AS15626	Stolpehull	V.vegg	14x14 cm	sirkul ær	14/11 cm	Buet/rund			88	
AS15911	Stolpehull	V.vegg	22x22 cm	sirkul ær	30/36 cm	Loddrett/ru nd	ja		146	
AS15379	Stolpehull	V.vegg	18x20 cm	sirkul ær	21/17 cm	Buet/skrå		ja	129	
AS15619	Stolpehull	V.vegg	24x24 cm	sirkul ær	21/25 cm	Loddrett/ru nd	ja		143	
AS15387	Stolpehull	V.vegg	18x20 cm	sirkul ær	27/19 cm	Skrå/rund		ja	128	

AS15416	Stolpehull	V.vegg	18x18 cm	sirkul ær	26/8 cm	Buet/rund			120	
AS16662	Stolpehull	V.vegg/indre	9x9 cm	sirkul ær	12/22 cm	Loddrett/rund			98	23
AS15471	Stolpehull	Ø.vegg	17x17 cm	sirkul ær	24/17 cm	Buet/rund			119	34
AS15717	Stolpehull x2	Ø.vegg	23x43 cm	ujevn	46/16 cm	Buet/ujevn	ja		157	
AS16580	Stolpehull	Ø.vegg	14x14 cm	sirkul ær	11/10 cm	Buet/rund			83	
AS15725	Stolpehull	Ø.vegg	15x15 cm	sirkul ær	15/11 cm	Buet/rund			158	
AS16604	Stolpehull	Ø.vegg	17x17 cm	sirkul ær	17/9 cm	Buet/rund				
AS15823	Stolpehull	Ø.vegg	15x15 cm	sirkul ær	23/13 cm	Buet/rund		ja	155	
AS15765	Stolpehull	Ø.vegg	20x30 cm	oval	27/8 cm	Skrå/ujevn		ja		
AS15731	Stolpehull	Ø.vegg	15x15 cm	sirkul ær	15/15 cm	Buet/rund			156	
AS16408	Stolpehull	Ø.vegg	19x19 cm	sirkul ær	18/13 cm	Skrå/skrå			110	
AS15520	Stolpehull	Ø.vegg	16x30 cm	ujevn	15/21 cm	Loddrett/rund			95	
AS16587	Stolpehull	Ø.vegg	20x20 cm	sirkul ær	20/12 cm	Buet/rund	ja		159	
AS15478	Stolpehull	Ø.vegg	Dokumentasjon mangler							
AS15681	Stolpehull	Ø.vegg	16x17 cm	sirkul ær	17/10 cm	Buet/rund	ja		84	
AS15754	Stolpehull	Ø.vegg	25x25 cm	sirkul ær	26/10 cm	Buet/rund				
AS15745	Stolpehull	Ø.vegg	22x23 cm	sirkul ær	22/14 cm	Loddrett/rund		ja	161	
AS15668	Stolpehull	Ø.vegg	12x15 cm	sirkul ær	12/8 cm	Buet/rund			87	

AS15674	Stolpehull	Ø.vegg	26x29 cm	sirkul ær	25/19 cm	Skrå/rund			133	30
AS15251	Stolpehull	Ø.vegg/ S.vegg	15x15 cm	sirkul ær	15/8 cm	Skrå/ujevn			93	
AS16498	Stolpehull	Ø.vegg	17x17 cm	sirkul ær	17/12 cm	Buet/rund			85	
AS15543	Stolpehull	Ø.vegg	20x20 cm	sirkul ær	17/30 cm	Loddrett/bu et			125	32
AS15661	Stolpehull	Ø.vegg	23x30 cm	oval	23/26 cm	Loddrett/bu et		ja	132	
AS17300	Stolpehull	Ø.vegg	20x20 cm	sirkul ær	20/8 cm	Buet/rund			89	
AS15259	Stolpehull	Ø.vegg	22x24 cm	sirkul ær	20/25 cm	Skrå/spiss	ja		109	
AS16101	Stolpehull	Ø.vegg	20x28 cm	oval	16/10 cm	Skrå/flat				
AS15536	Stolpehull	Ø.vegg/ind re	20x20 cm	sirkul ær	14/30 cm	Loddrett/spi ss	ja		124	
AS16561	Stolpehull	Ø.vegg	12x12 cm	sirkul ær	12/6 cm	Buet/rund			94	
AS15486	Stolpehull	Ø.vegg	16x16 cm	ujevn	18/6 cm	Buet/rund				
AS15492	Stolpehull	Ø.vegg	21x27 cm	ujevn	27/19 cm	Buet/rund	ja		131	
AS15281	Stolpehull	Ø.vegg/ind re	12x12 cm	sirkul ær	12/10 cm	Skrå/spiss	ja		108	
AS15267	Stolpehull	Ø.vegg	24 cm diam		24/23 cm	Buet/rund			118	
AS16513	Stolpehull	Ø.vegg	25x30 cm	ujevn	27/12 cm	Buet/rund			123	
AS15513	Stolpehull	Ø.vegg	25x25 cm	sirkul ær	25/20 cm	Buet/rund	ja		122	
AS100041 13	Stolpehull	Ø.vegg	20x30 cm	oval	21/18 cm	Loddrett/bu et		ja		
AS100041 14	Stolpehull	Ø.vegg	21x25 cm	sirkul ær	20/12 cm	Loddrett/uje vn				

AS15843	Stolpehull	Indre	21 cm diam	sirkul ær	21/8 cm	Buet/rund				
AS15815	Stolpehull	Indre	17x17 cm	sirkul ær	17/10 cm	Buet/rund			154	
AS15328	Stolpehull	Indre	18x18 cm	sirkul ær	39/50 cm	Skrå/spiss		ja	103	
AS15506	Stolpehull	Indre	20x20cm	sirkul ær	20/18 cm	Skrå/rund				
AS15690	Stolpehull	Indre	14x14 cm	sirkul ær	14/6 cm	Buet/rund			86	6+20
AS15357	Stolpehull	Indre	15x15 cm	sirkul ær	16/6 cm	Skrå/flat				
AS16108	Stolpehull	Indre	24x25 cm	sirkul ær	12/10 cm	Buet/rund				
AS15654	Stolpehull	Indre	15x15 cm	sirkul ær	15/13 cm	Buet/rund			162	
AS16150	Stolpehull	Indre	13x15 cm	sirkul ær	13/11 cm	Skrå/skrå			147	29
AS16143	Stolpehull	Indre	13x15 cm	sirkul ær	13/11 cm	Loddrett/flat			160	
AS16450	Stolpehull	Indre	22x24 cm	sirkul ær	20/23 cm	Loddrett/skrå	ja		107	
AS15633	Stolpehull	Indre	27x30 cm	sirkul ær	30/20 cm	Skrå/flat	ja			
AS15641	Stolpehull	Indre	15x17 cm	sirkul ær	15/5 cm	Buet/rund				
AS17323	Stolpehull	Indre	20x20 cm	sirkul ær	20/15 cm	Buet/rund			142	
AS17315	Stolpehull	Indre	15x15 cm	sirkul ær	15/7 cm	Buet/rund				
AS15773	Stolpehull	Indre	20x30 cm	oval	30/12 cm	Buet/rund				
16625, 16159, 16166, 16194, 16179, 16186, 16567,	Staur		4-10 cm	sirkul ær						

16538, 16544, 16550, 16555										
-------------------------------------	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

2.4 Anleggsliste for øvrige anlegg på id.112268.

Id.	Tolkning	Mål i plan	Form i plan	Bredde/dybde i profil	Sider/bunn i profil	Masse	MF	Fnr
AS16978	Stolpehull	38x38 cm	sirkulær	35/14 cm	Buet/rund	Gråbrun, sandblandet. Brent undergrunn . Skoningstein.		10
AS16897	Stolpehull	15x15 cm	sirkulær	15/10 cm	Skrå/rund	Mørk gråbrun, svakt sandblandet.		
AS16865	Stolpehull	15x15 cm	sirkulær	15/19 cm	Loddrett/rund	Lys gråbrun.		
AS17097	Stolpehull	22x22 cm	sirkulær	22/12 cm	Skrå/rund	Lys gråbrun.		
AS17010	Stolpehull	30x56 cm	oval	56/27 cm	Skrå/spiss	Lys gråbrun. Kullblandet, med kullinse på 10 cm dybde. Iblandet biter med brent leire.	77	31
AS17002	Stolpehull?	20x25 cm	sirkulær	25/5 cm	Buet/flat	Lys gråbrun. Kull i plan.		
AS16903	stolpehull	23x25 cm	sirkulær	25/30 cm	Loddrett/buet	15 cm bredt, 29 cm dypt stolpeavtrykk (mørk grå, kullblandet). Nedgreving i rødlig sand.		
AS16987	Stolpehull/kulturlag	55x90 cm	ujevn	85/25 cm	Skrå/ujevn	Stolpe (B) med overliggende kulturlag(A). A-50 cm bredt, 11 cm dyp nedgraving i vest i gråbrun masse. 2 cm rest av dette laget også over B. B- 26 cm bred og 20 cm		

						dyp med skrå dier og bunn. Grå masse. Mulig skoning.		
AS16889	Stolpehull	18x18 cm	sirkulær	16/10 cm	Buet/rund	Gråbrun, kullspett et.		
AS16918	Stolpehull	17x17 cm	sirkulær	17/8 cm	Skrå/ujevn	Gråbrun, sandblandet med bunnskning.		
AS16871	Stolpehull	15x15 cm	sirkulær	15/10 cm	Buet/rund	Gråbrun.		
AS17134	Stolpehull	20x25 cm	oval	25/14 cm	Buet/rund	Lys gråbrun.		
AS17054	Stolpehull	25x25 cm	sirkulær	25/8 cm	Buet/rund	Lys gråbrun, sandblandet med noe trekull.		
AS17269	Stolpehull	20x20 cm	sirkulær	20/26 cm	Loddrett/rund	Lys grå, kullspettet med sideskning.	134	
AS17217	Stolpehull	24 cm diam		24/16 cm	Loddrett/buet	Gråbrun, kullspettet.		
AS17019	Stolpehull	18x40 cm	avlang	16/12 cm	Loddrett/flat	Stolpehull med tynn kulturlagrest i nord.		
AS16812	Stolpehull?					Utfyllende dokumentasjon mangler		
AS16819	Stolpehull ?					Utfyllende dokumentasjon mangler		
AS16939	Stolpehull?					Utfyllende dokumentasjon mangler		
AS17026	Stolpehull?					Utfyllende dokumentasjon mangler		
AV 17036	Vegggrøft?					Utfyllende dokumentasjon mangler		
AK17153	Kokegrop	133x218 cm	oval	233/24 cm	Skrå/flat	20 cm i topp med mørk gråbrun, kullblandet masse iblandet	75+76	

						skjørbrønt stein. 4 cm kullag i bunn.		
AK17142	Kokegrop/ildsted	72x74 cm	sirkulær	73/8 cm	Skrå/ujevn	Kull.		
AU16668	Kulturlag /dyrkingslag	11x30 m		5 – 13 cm dypt		Lyst brungrått, sterkt sandblandet. Svakt kullspettet og svakt grusblandet.	74	25,26
AU16200	Kulturlag/ dyrkingslag	16x27 m	ujevnt	2-30 cm		Mørk brungrå, svakt sandblandet, kullspettet.	82	8,21
AU16050	Kulturlag/ dyrkingslag	4x14 m	ujevnt	1-2 cm dypt		Lys grå, grusblandet sand. Svært utvasket.		
AU15968	Kulturlag	5 x 6 m	Ujevnt	4-22 cm dypt		Brungrå, svakt sandblandet. Iblandet kull, små skjørbrønte stein, og nevestore stein.	80+81	7,16-18,24,27
AY17284	Ardspor	2 x 6,5 m						

2.5 Anleggsliste for id.112269.

Id.	Tolkning	Mål i plan	Form i plan	Bredde/dybde i profil	Sider/bunn i profil	Masse	MF	Fnr
AS14791+14798	Grop	20x 80 cm	oval	80/11 cm	Skrå/flat	Lys grå		
AV14781	Grøft	20 cm bred		7 cm dyp	Buet/rund	Brungrå, svakt sandblandet		1
AD14702	Grøft /stakketuft	20-35 cm bred	sirkulær	35/8 cm	Buet/flat	Brungrå, svakt sandblandet. Noe spettet med undergrunn. Noe småstein.	73	
AS15168	Stolpehull	23 cm diam		23/15 cm	Skrå/rund	Mørk gråbrun,svakt		

						sandblandet		
AS15062	Stolpehull	32x32 cm	sirkulær	32/13 cm	Buet/rund	Mørk brun sandblandet. Svakt kullspettet.		
AS15122	Stolpehull ?	60x60 cm	Sirkulær	55/17 cm	Skrå/spiss	Brungrå sandblandet		
AS14888	Stolpehull	30x 30 cm	sirkulær	40/15 cm	Buet/rund	Lys gråbrun.		
AS14764	Stolpehull	25x34 cm	Oval	32/17 cm	Skrå/rund	Gråbrun, sandblandet. Svakt kullspettet. Sideskoning av små stein.	164	
AK14957	Kokegrop	97x115 cm	sirkulær	115/20 cm	Loddrett/skrå	Brungrå, svakt sandblandet med en del kull i topp. Kullrand i bunn. Lite skjørbrent stein.	71	
AK14895	Kokegrop	94x123 cm	Oval	130/23 cm	Skrå/flat	Lys brungrå sandblandet. Svakt kullblandet . Store skjørbrente stein(70%)	72	4
AK14939	Ildsted/kokegrop	80x82 cm	sirkulær	75/12 cm	Skrå/ujevn	Kull		

3.0 Lister over graveenheter, id.99912 og id.144505

3.1 Id.99912. Graveenheter og korresponderende funn-nummer, felt A-E.

FELT A			
Grave-enhet	Funnr. mekanisk lag 1	Funnr. mekanisk lag 2	Funnr. mekanisk lag 3
200908	366		
200910	380		
200915	332		

200918	379		
200919	331		
200922	402	613	
200924	793	797	
200925	794		
200926	795		
200928		511	790
200929	336	512	
200930	337	514	
200931	338	515	
200932	339		
200933	377	541	
200934	346	509	
200935	347	510	
200936	350	513	
200937	351	543	
200939	376	542	
200940		674	
200941	344	544	
200942	345	546	
200943	349		
200944	348	562	
200945		583	
200946	375	582	
200947		547	
200948		545	
200949	397	563	
200950	398	564	
200951		689	
200952	417	611	

200953	378		
200954	396		
200955	395	610	
200956	399	609	
200957	401		
200965	400		
200966	374	581	
200977	367		
200984	371		
200985	370		
200986	365		
200987	363		
200989	360		
200991	364		
200992	362		
200993	361		
200994	335		
200996	334		
200998	333	733	
200999		774	
201000	303	775	
201001	327		
201002	321	734	731
201003	306	735	
201004	322		
201005	311		
201006	309		
201007	310		
201008			730
201014	126		

201017	127		
201018	128		
201020	123		
201022	121		
201024	124		
201026	122		
201030	129		
201032	125	719	
201033		722	
201034	139		
201035	140		
201036	141		
201037	142		
201038	137	716	
201046	277		
201047			732
201048	278		
201049	275		
201050	276		
201051	256		
201054	249		
201056	209		
201058			799
201060		798	791
201061	168		
201062	169	715	
201064		717	
201065		718	
201066	152	688	
201067	170	675	

201068	154		
201069	146	720	
201070	148	721	
201071	147	690	
201072	149	691	
201073	153	687	
201074	164	692	
201075	215		
201078	215		772
201079	223	647	
201080	245	648	771
201081	285	650	
201082	792	796	
201083	286		
201084	304	612	
201085	247		
201086	248		
201087	246		
201088		673	
201089	224	646	773
201090	284	651	
201091	283		
201092	305		
201093	267		
201094	266		
201095	265		
201096	264		
201097	330		

Felt B				
Grave-enhet	Funnr. mekanisk lag 1	Funnr. mekanisk lag 2	Funnr. mekanisk lag 3	Funnr. mekanisk lag 4
200757	1628		1788	
200758	1630		1789	
200759	1581	1634	1728	
200760	1582	1635	1729	
200762	1585	1680	1781	1873
200764	1588	1676	1833	
200765	1589	1677	1834	
200766	1627			
200767	1628	1638	1787	
200768		1636		1726
200769	1583	1637	1727	
200771	1586	1681	1779	
200772	1587	1682	1780	
200773	1590	1678	1835	
200774	1591	1679	1836	
200775	1632	1703	1791	
200776	1633	1704	1792	
200777	1578	1699	1732	
200778	1577	1700	1733	
200780	1613	1672		1869
200781	1614	1673		1870
200782	1610	1777	1875	
200783	1611	1778	1876	
200784	1630	1701		
200785	1631	1702	1790	
200786	1580	1697	1730	1815
200787	1579		1731	
200789	1615	1674		1871

200790	1616	1675	1832	
200792	1612			

Felt C				
Grave-enhet	Funnr. mekanisk lag 1	Funnr. mekanisk lag 2	Funnr. mekanisk lag 3	Funnr. mekanisk lag 4
200003	852			
200005	853			
200008	804		1864	
200009	805	1846	1865	
200010	812		1712	
200011	813	1144	1714	
200012	808		1708	
200013	809		1710	
200014	626		1720	1759
200015	624			1761
200016	854			1763
200018	800			
200019	801			
200020	802		1866	
200021	803	1847	1867	
200022	810		1713	1765
200023	811	1145	1715	1766
200024	806	1146	1709	
200025	807	1143	1711	1764
200026	628		1721	1760
200027	631		1722	1762
200028	857			
200029	856			
200030	463			

200031	383		1863	
200032	202	1119	1858	
200033	201	1844	1859	1855
200034	204		1617	
200035	162		1618	1768
200036	188		1643	
200037	368		1644	1771
200038	629		1649	
200039	630		1651	
200040	863			
200041	864			
200042	464			
200043	384	1121	1862	
200044	219	1120	1860	1857
200045	184	1845	1861	1856
200046	186		1619	1769
200047	161		1620	1770
200048	189		1645	
200049	369		1646	1772
200050			1650	
200051			1652	
200052	985	1078		
200053	986	1081		
200054	465	1076		
200055	385	1094	1491	
200056	220	1093	1492	
200057	185	1112	1482	1767
200058	187	1805	1841	1868
200059	160	1104	1480	
200060	190		1596	

200061	381		1597	
200062	667		1608	
200063	668		1606	
200064	987	1079		
200065	988	1080		
200066	466	1077		
200067	386	1095	1493	
200068	221	1092	1494	
200069	197	1806	1819	
200070	181	1106	1477	
200071	159	1105	1475	
200072	191	1147	1573	
200073	382		1598	
200074	666		1609	
200075	665		1607	
200076	981	1053	1752	
200077	982	1055	1693	
200078	467	1057	1694	
200079	407	1067	1443	1782
200080	222	1075	1441	1784
200081	198	1807	1817	1842
200082	180	1111	1479	
200083	158	1114	1481	
200084	192	1108	1569	
200085	401	1107	1571	
200086	701		1592	
200087	702		1594	
200088	983	1056	1754	
200089	984	1054	1695	
200090	468	1068	1696	

200091	408	1066	1442	1783
200092	232	1065	1440	1785
200093	234	1808	1818	1843
200094	205	1110	1478	
200095	200	1113	1476	
200096	193	1109	1570	
200097	402		1572	
200098	703		1593	
200099	700		1595	
200100	979	1903		
200101	980	1902	1908	
200102	494	1901	1906	
200103	409	1904	1907	1909
200104	231	1905	1911	1910
200105	233	1930	1931	1932
200106	203	1898	1896	
200107	156	1899	1897	1900
200108	196	1926	1928	1948
200109	403	1927	1929	
200110	706	1950	1955	
200111	707	1951	1956	
200112	888	1034	1756	
200113	872	1032	1659	
200114	495	1031	1660	
200115	410	1012	1465	1716
200116	238	1013	1466	1717
200117	237	1622	1624	1718
200118	242	996	1436	1719
200119	241	997	1437	1826
200120	268	1001	1747	1827

200121	404		1748	1828
200122	705		1773	1829
200123	704		1774	1850
200124	889	1033	1758	
200125	871		1661	
200126	496	1030	1662	
200127	443	1015	1503	
200128	240	1014	1504	
200129	239	1623	1625	
200130	244	998	1438	
200131	243	999	1439	
200132	269	1000	1799	
200133	406		1750	
200134	751		1775	
200135	750		1776	
200137	870			
200138	492	1052		
200139	444	1010	1505	
200140	271	1011	1506	
200141	270	1668	1914	
200142	297	1016	1461	
200143	298	1017	1462	
200144	301	1020	1793	
200145	405	1021	1794	
200146	753	1575	1797	
200147	752		1798	
200150	867			
200151	868			
200152	493			
200153	445	1009	1507	

200154	273	1008	1508	
200155	272	1669	1949	
200156	299	1018	1463	
200157	300	1022	1464	
200158	306		1795	
200159	419	1023	1796	
200160	743	1576	1799	
200161	742	1574	1800	
200163	866			
200164	477			
200165	446			
200166	323	1035		
200167	324	1670	1913	
200168	325	1036	1655	
200169	326	1037	1656	
200170	421	1058	1853	
200171	420	1059	1894	
200172	745	1567	1878	
200173	744	1563	1879	
200175	865			
200176	476			
200177	452		1915	
200178	453			
200179	454	1671	1914	
200180	455	1038	1657	
200181	456	1039	1658	
200182	457		1854	
200183	458	1060	1895	
200184	747	1568	1667	
200185	746	1564	1648	

200187	505			
200188	506			
200192	869			
200193	507			
200194	508			
200195	524		1922	
200196	525		1923	
200197	537	1071	1918	
200198	538	1072	1919	
200199	637	1530	1916	
200200	748	1529	1640	
200201	529			
200202	530			
200203	531			
200204	532			
200205	526		1924	
200206	527		1925	
200207	539	1073	1920	
200208	540	1074	1921	
200209	363	1532	1665	
200210	749	1510	1639	
200212	569			
200213	570			
200214	571			
200215	574			
200216	575	1944		
200217	584	1945		
200218	587	1935		
200219	619	1936	1946	
200220	618	1933	1947	

200223	573			
200224	572			
200225	576			
200226	578		1734	
200227	585		1736	
200228	586	1603	1742	
200229	621	1604		
200230	620	1599		
200236	906			
200237	899		1735	
200238	900		1738	
200239	881		1743	
200240	882		1746	
200241	879		1739	
200242	880		1745	
200243	910		1737	
200244	911		1740	
200245	912			
200246	913			
200247	928			
200248	929			
200253	896	1565	1647	
200254	895		1939	
200255	930	1556	1813	
200256	931	1558		
200257	950			
200258	951			
200259	969			
200260	970			
200261	977			

200264	897	1530	1641	
200265	898		1937	
200266	932	1554		
200267	933	1555		
200268	952	1557		
200269	953			
200270	971			
200271	972			
200272	978			
200515	1126	1509	1642	
200516	1127	1893	1938	
200517	1138	1511		
200518	1139	1512		
200520	1152	1559		
200521	1153	1560		
200522	1177			
200523	1179			
200524	1181			
200525	1128	1934	1941	
200526	1129	1892	1942	
200527	1140	1882	1881	
200528	1141	1883	1884	
200529	1154		1891	
200530	1155			
200531	1176			
200532	1178			
200533	1180			
200534	1263	1600	1663	
200535	1264	1890	1889	
200536	1271	1499	1809	

200537	1272	1500		
200538	1267	1495		
200539	1268	1496		
200540	1304			
200541	1305			
200542	1308			
200543	1266	1601	1664	
200544	1265	1888	1885	
200545	1273	1501	1810	
200546	1274	1502		
200547	1269	1497		
200548	1270	1498		
200549	1306			
200550	1307			
200551	1309			
200552	1096	1602		
200553	1097	1887	1886	
200554	1122	1546	1811	
200555	1123	1547		
200556	1162	1550		
200557	1163	1551		
200558	1172			
200559	1173			
200560	1201			
200561	1098		1744	
200562	1099			
200563	1124	1548	1812	
200564	1125	1549		
200565	1164	1552		
200566	1165	1553		

200567	1174			
200568	1175			
200569	1202			
200636	1161	1171		
200637	1160	1170	1757	
200638	1156	1169	1755	
200639	1157	1168		
200640	1158	1166	1753	
200641	1159	1167	1751	
200647	1142	1566	1880	
200648	1185		1940	
200649	1186		1848	
200650	1182		1849	
200651	1239			
200652	1183		1820	
200653	1187		1821	
200654	1188		1837	
200655	1184		1838	
200656	1240			
200657	1237		1822	
200658	1236		1823	
200659	1233		1839	
200660	1232		1840	
200661	1254			
200662	1238		1803	
200663	1235		1804	
200664	1234		1824	
200665	1231			
200666	1253			
200667	1207			

200668	1208		1741	
200669	1209			
200670	1210			
200671	1249			
200672	1286			
200673	1287			
200674	1290			
200675	1291			
200676	1301			
200677	1302			
200678	1302			
200679	1250			
200680	1251			
200681	1288			
200682	1289			
200683	1292			
200692	1252			
200717	1329		1801	1851
200718	1330		1802	1852
200719	1412		1825	
200720	1413			
200721	1331	1952	1957	
200722	1332	1953	1958	
200723	1414	1954		
200724	1415			
200725	1351		1684	
200726	1352		1686	
200727	1416		1705	
200728	1417			
200729	1353		1683	

200730	1354		1685	
200731	1419			
200732	1418			
200733	1375		1690	
200734	1376		1692	
200735	1411			
200736	1410			
200737	1377		1689	
200738	1378		1691	
200739	1391			
200740	1404			
200741	1364		1654	
200742	1365		1688	
200743	1390		1706	
200744	1408			
200745	1367		1653	
200746	1366		1687	
200747	1389		1707	
200748	1407			
200749	1370		1724	
200750	1368		1725	
200751	1388			
200752	1406			
200753	1369		1723	
200754	1371			
200755	1387			
200756	1405			

Felt D			
Grave-enhet	Funnr. mekanisk lag 1	Funnr. mekanisk lag 2	Funnr. mekanisk lag 3
200288	639		
200289	679		
200290	680		
200296	638		
200297	677		
200298	678		
200300	699		
200301	697		
200302	698		
200304	623		
200305	634		
200306	635		
200307	681		
200309	684		
200310	683		
200312	622		
200313	632		
200314	633		
200323	671	989	
200324	672		
200325	669	992	
200326	670	993	
200327	2001	1995	
200328	593	945	
200329	595		
200330	608	342	
200330	608		
200331	644	990	

200332	642	991	
200333	641	994	
200334	640	995	
200335	2002	1996	
200336	592	946	
200337	594	343	
200338	607	344	
200338	607		
200339	604	960	
200340	606	961	
200341	557	973	
200342	558	974	
200343	2000	1994	
200344	566	940	
200345	590		
200346	591	947	
200347	603	962	
200348	605	963	
200349	555	975	
200350	556	976	
200351	1999	1993	
200352	565	941	
200353	567	948	
200354	589	949	
200355	1981	1987	
200356	1982	1988	
200357	1983	1985	
200358	1984	1986	
200359	1998	1991	
200360	1966	1963	

200361	1962	1964	
200362	1968	1965	
200363	602	1084	
200364	598	1085	
200365	599	1115	
200366	600	1116	
200367	1997	1992	
200368	615	1002	
200369	645	1004	
200370	643	1005	
200371	601	1086	
200372	580	1087	
200373	560	1117	
200374	559	1118	
200375	1970	2029	
200376	616	1003	
200377	617	1006	
200378	614	1007	
200379	561	1088	
200380	533	1089	
200381	535	1130	
200382	536	1131	
200383	1971	2028	
200384	548	1024	
200385	554	1026	
200386	579	1027	
200387	534	1090	
200388	502	1091	
200389	501	1132	
200390	504	1133	

200391	1972	2027	
200392	528	1025	
200393	553	1028	
200394	568	1029	
200395	1989	1990	
200396	1959	1975	
200397	1960	1976	
200398	1961+503	1977	
200399	1962	1978	
200400	1973	1979	
200401	1974	1980	
200402	2023	2024	
200403	489	1044	
200404	474	1045	
200405	469	1040	
200406	470	1041	
200407	1423		
200408	484	1061	
200409	551	1063	
200410	552	1069	
200411	488	1046	
200412	473	1047	
200413	472	1042	
200414	471	1043	
200416	549	1064	
200417	550	1070	
200418	487	965	
200419	475	966	
200420	451	1048	
200421	434	1049	

200422	1420	1453	
200423	491	1082	
200424	518	1100	
200425	519	1101	
200426	486	967	
200427	450	968	
200428	433	1050	
200429	432	1051	
200430	1421	1454	
200431	490	1083	
200432	516	1102	
200433	517	1103	
200434	1245	1255	
200435	1246	1256	
200436	1247	1257	
200437	1248	1258	
200438	1446	1455	
200439	1280	1283	
200440	1281	1284	
200441	1282	1285	
200442	522	916	
200443	523	918	
200444	499	922	
200445	500	921	
200446	1445	1456	
200447	479	956	
200448	481	957	
200449	482	954	
200450	520	915	
200451	521	917	

200452	497	919	
200453	498	920	1363
200454	1447	1485	1537
200455	478	958	1335
200456	480	959	
200457	483	955	
200458	461	892	
200459	462	894	
200460	437	908	1361
200461	438	914	1362
200462	1396	1486	1536
200463	412	937	1324
200464	441	936	1323
200465	442	934	1333
200466	459	891	
200467	460	893	
200468	435	909	1343
200469	436	907	1344
200470	1394	1489	1533
200471	411	939	1315
200472	439	938	1322
200473	440	935	1334
200474	1194	1197	
200475	1196	1198	1342
200476	1193	1199	1345
200477	1194	1200	1346
200478	1395	1490	1534
200479	1216	1213	1319
200480	1215	1212	1317
200481	1214	1211	1313

200482	415		
200483	416	841	
200484	389	844	1347
200485	390	842	1348
200486	1399	1487	1535
200487	373	877	1318
200488	393	876	1316
200489	394	873	1314
200490	413		
200491	414		
200492	387	845	1350
200493	388	843	1351
200494	1400	1480	1536
200495	372	874	1537
200496	391	878	
200497	392	875	
200498	353		
200499	355	828	
200500	357	832	
200501	359	833	
200502	1397	1483	1542
200503	349	851	1544
200504	342	849	1540
200505	343	846	
200506	352		
200507	354	829	
200508	356	830	
200509	358	831	
200510	1398	1484	1543
200511	328	848	1545

200512	340	850	1541
200513	341	847	
200514	1422	1444	
200570	2013	2016	
200571	1134	1383	
200572	1384		
200572	1135		
200573	1221	1428	
200574	1222	1429	
200575	1259	1471	
200576	1260	1472	
200577	1325	1526	
200578	1326		
200579	1355		
200580	2010	2015	
200581	1385	1385	1523
200581	1136		
200582	1386		
200582	1137		
200583	1223	1430	
200584	1224	1431	
200585	1261	1473	
200586	1262	1474	
200587	1327	1527	
200588	1328		
200589	1356		
200591	2011	2017	
200592	1217	1424	1521
200593	1218	1425	
200594	1225	1457	

200595	1226	1458	
200596	1297	1467	
200597	1298	1468	
200598	1357	1524	
200599	1358		
200600	1381		
200601	1219	1427	
200602	1227	1459	
200603	1228	1460	
200604	1299	1469	
200605	1300	1470	
200606	1359	1525	
200607	1360		
200608	1382		
200609	2012	2007	
200610	2020	2018	
200611	2021	2019	
200612	2022	2026	
200615	2005	2006	
200616	1150	1275	
200617	1151	1276	
200618	1203	1296	
200619	1204	1310	
200620	2004	2009	
200621	1148	1277	
200622	1149	1278	
200623	1205	1311	
200624	1206	1312	
200625	2003	2008	
200626	1189	1279	

200627	1190	1293	
200628	1241	1336	
200629	1242	1337	
200631	1191	1294	
200632	1192	1295	
200633	1243	1338	
200634	1244	1339	
200642	1229	1340	
200644	1220	1426	1522
200645	1230	1341	
200646	2014	2016	
200688	1513	1517	
200689	1514	1518	
200690	1515	1519	
200691	1516	1520	
200696	1379	1448	
200697	1401		
200698	1402		
200699	1380	1449	
200700	1403		
200701	1404		
200702	1372	1450	
200703	1432		
200704	1433		
200705	1373	1451	
200706	1374	1452	
200707	1434		
200708	1435		

Felt E				
Graveenhet	Funnr. mekanisk lag 1	Funnr. mekanisk lag 2	Funnr. mekanisk lag 3	Funnr. mekanisk lag 4
200798				
200799	131		767	
200800		685		
200801	135		784	890
200802				
200803	130			
200804	132	724		
200805		686	785	
200806				
200807	136			
200808				
200809		725		
200810		693		
200811		694		
200812				
200813	166			
200814	167			
200815				
200816	138			
200817	155			
200818				
200819				
200820	144			
200821	150			
200822				
200823				
200824	175	741		

200825				
200826	151			885
200827				
200828	176			
200829	177			
200830				
200831				
200832	171			
200833				
200834	179			
200836				
200837				
200838	251	426	448	
200839	250	428	447	
200840		429		
200841	228	430		
200842				
200843	194			
200844	253	427		
200845				
200846				
200847		431		
200848				
200849				
200850	257		761	
200851				
200852				
200853				905
200854				
200855	212			

200856	259	660		
200857	258			
200858	236			
200859	235	657		
200860				
200861	214			
200862				
200863			781	
200864	225			
200865				
200866				
200867				
200868				903
200869				
200870	227	653		
200871				
200872				
200873	208			
200874		711		
200875	263		818	
200876	217	709		
200877				927
200878				
200879				
200880				
200881				
200882	279			
200883	280	424	755	
200884	307			
200885	308			

200886				
200887	282			
200888	318			
200889				
200890	287			
200891	288			
200892				
200893				
200894	289			
200895				
200896	315			
200897				
200898	291		814	
200899	292	712		
200900				
200901				
200902	293		816	
200903	313			
200904				
200905		714	819	
200906			820	
200907	294	713		902

3.2 Id.144505.Graveenheter og korresponderende funn-nummer.

Grave-enhet	Lag 1	Lag 2	Lag 3	Lag 4	Lag 5	Lag 6	Lag 7
205698	16	77	265	516	546	580	
205699	12	76	267	514	545	577	
205700	6	87	247	370	386		567
205701	4	86	246	368	366	421	566

205702	484	488	503	506	524	563	565
205703	22	94	280	344	396	542	
205704	11	96	279	346	394	533	
205705	10	98	297	348			
205706	3		296	337			
205707	2		305	336			
205708	15	78	264	512	544	586	
205709	13	75	266	515	555	578	
205710	7	88	248	380	387	422	592
205711	5	85	245	369	367	423	589
205712	485	494	504	507	525	564	
205713	23	95	277	360	395	543	
205714	17	97	278	345	397	534	
205715	14	99	295	347			
205716	9	120	294	334			
205717	8	122	316	335			
205718	27	80	270	519	548	581	
205719	29	79	272	523	547	584	
205720	21	89	251	381	388	427	593
205721	20	90	250	384	389	425	591
205722	486	493	505	508	526	557	
205723	24	108	276	357	410	559	
205724	36	110	275	361	412		
205725	38	111	303	358	413	532	
205726	43	121	301	343			
205727	56	127	320	338			
205728		131	271	522	550	583	
205729	28	130	273	521	549	588	
205730	18				393	428	590
205731	19	91	249	382	391	426	594

205732	487	492	495	509	527	558	
205733	25	109	290	363	416	560	
205734	39	143	292	364	417	531	
205735	40	145	302	359	411	530	
205736	57	128	300	341		538	
205737	58	129	319				
205738	30	93	269	517	553	579	
205739	31	92	274	518	554	587	
205740	26	133	332	385	390	429	
205741		132	333	383	392	424	595
205742	489	491	497	510	528	556	
205743	32	144	291	362	409	561	
205744	41	159	293	365	415	539	
205745	42	160	298		414	541	
205746	59	135	299	342		536	
205747	60	134	322			537	
205748	456	449	457	513	551	582	
205749	455	450	458	520	552	585	
205750	454	452	459	461	463	465	
205751	453	451	460	462	464	466	
205752	490	490	496	511	529		
205753	440			480	501	562	
205754	442	470	472	481	500	540	
205755	441	471	475	482	478		
205756	438	469	474	479	502	535	
205757	439	467	473	483			
205758	51	118	263	420	443		
205759	48	119	262	419	445		
205760	33	139	285	404	448		
205761	34	138	283	405	447		

205762	571	575	573	569			
205763	69	206	268	379	499		
205764	150		308	371	476		
205765		252	378	477			
205766	157						
205767	158	239					
205768	49	117	261	408	444		
205769	50	116	257	418	446		
205770	37	136	281	406			
205771	35	137	288	407			
205772	572	576	574	570			
205773	70	204	307	374			
205774	151	205	313	403			
205775	183	207	398				
205776	156						
205777	184						
205778	55	124	258				
205779	53	125	260				
205780	44	141	311				
205781	45	142	312				
205782							
205783	71	222	309	399			
205784	73	223	315	402			
205785	180	226					
205786	178	227					
205787							
205788	52	126	259				
205789	54	123					
205790	47		314				
205791	46	140	310				

205792							
205793	72	224	317	400			
205794	74	225	318	401			
205795	177	228					
205796	199	236					
205797	182						
205798	64	148	289	431			
205800	63	149	287	430			
205801	65	165	351	435			
205802	66	166	349	436			
205803							
205804	81	240	330				
205805	82	242	329				
205806	181	244					
205807	200	254					
205808	203	256					
205809	61	147	282	432			
205810	62	146	284	433			
205811	68	163	354	434			
205812	67	164	356				
205813							
205814	83	241	331				
205815	84	243	328				
205816	179	253					
285817	202	255					
205818	201						
205819	101	155	282				
205820	102	154	327	568			
205821	104	170	353				
205822	105	168	377				

205823	103	153	339				
205824	100	152	340				
205825	107	169	372				
205826	106	167	373				
205827	112	162	352				
205828	113	161	350				
205829	114	172	376				
205830	115	171	375				
205831							
205832							
205833							
205834							
205835	437	468					
205836	211	221					
205837	210						
205838	208						
205839	209						
205840	194						
205841	193	220	324				
205842	198						
205843	197						
205844	189						
205845	191	215	323				
205846	196						
205847	195	218	326				
205848	190	216	325				
205849	192	217	321				
205850	188						
205851	186	219					
205852	174	213					

205853	175	214	304				
205854	185						
205855	187						
205856	173	212					
205857	176		306				
205858							
205859							
205860	237						
205861	238						
205862							
205863							
205864							
205865							
205866							
205867	234						
205868	232						
205869	229						
205870	235						
205871	233						
205872	231						
205873	230						

4.0 Funnlister for id.158219, 112268 og 112269

4.1 Id.158219 - S12665.

Fnr.	Anleggsnummer	Gjenstand	Antall	S12665 – unr.
1	AA11473	Avslag, flint	3	6
		Leirkarskår	6	3
		Jern, ukjent	1	2
		Leirkarskår	3	12

		Leirkarskår, spannformet	2	4
2	Utgår			
3	Utgår			
4	Løsfunn	Leirkarskår	1	12
5	Løsfunn	Leirkarskår	3	12
6	Løsfunn i AL11942	Spissnakket trinnøks	1	1
7	AL11942	Leirkar, spannformet	1	4
		Skraiper på avslag, flint	1	5
8	Utgår			
9	AK11868	Leirkarskår	1	3
10	Går ut			
11	G13443	Avslag, flint	7	6
		Kjernefragment, flint	1	11
		Flekk, fragment	1	10
12	G13435	Avslag, flint + kvarts	33	6
		Kjernefragment, flint	1	11
		Flekk, fragment	1	10
		Mikroflekk, bergkrystall	2	8
		Smalflekk, fragment	1	9
		Splint	14	7
13	G13431	Avslag, flint+kvarts	3	6
		Splint	1	7
14	AK11868	Leirkarskår	1	12

4.2 Id. 112268 og 112269 - S12755.

Fnr.	Anleggsnummer	Gjenstandstype	Antall	S12755-unr.
1	AV14781(bnr.27)	Leirkarskår	1	3
2	Løsfunn(bnr.27)	Skraiper på avslag	1	10
3	Løsfunn	Trinnøks	1	1
4	AK14895(bnr.27)	Avslag, flint	1	4

5	AI15551	Leirkarskár	4	3
		Avslag, flint	3	4
		Makroavslag, flint	1	5
6	AS15690	Avslag, flint	1	4
7	AU15968	Leirkarskár	14	3
		Avslag, flint	1	4
		Avslag, kvarts	1	4
8	AU16200	Leirkarskár	2	3
9	AS16393	Leirkarskár	1	3
10	AS16978	Pimpstein	1	12
11	AI15850	Leirkarskár	1	3
		Makroavslag m/retusj, kvartsitt	1	6
12	Utgár			
13	AS15573	Leirkarskár	5	3
14	Går ut			
15	AS15581	Leirkarskár	10	3
16	AU15968	Leirkarskár	1	3
17	AU15968	Vestlandsøks	1	2
18	AU15968	Leirkarskár	18	3
		Avslag, flint	2	4
		Avslag, bergkrystall	1	4
19	AI15551	Leirkarskár	2	3
		Avslag, flint	1	4
		Slipestein, fragm.	1	11
20	AS15690	Leirkarskár	1	3
21	AU16200	Leirkarskár	4	3
22	AS15606	Leirkarskár	3	3
		Avslag, flint	1	4
23	AS16662	Leirkarskár	7	3
24	AU15968	Leirkarskár	65	3

		Avslag, flint	7	4
		Avslag, kvarts	2	4
		Avslag, kvartsitt	2	4
		Avslag m/kantretusj	1	7
		Kjernefragment , flint	1	8
		Brente bein	22	13
25	AU16668	Skraper på avslag	1	10
26	AU16668	Smalflekk, flint	1	9
27	AU15968	Leirkarskår	4	3
		Avslag, flint	1	4
28	AG15918	Leirkarskår	1	3
29	AS16150	Leirkarskår	1	3
30	AS15674	Avslag, kvartsitt/kvarts	1	4
31	AS17010	Avslag, flint	1	4
32	AS15543	Leirkarskår	1	3
33	Utgår			
34	AS15471	Leirkarskår	1	3
		Avslag, flint	1	4
35	AS15836	Leirkarskår	1	3
36	AS15464	Leirkarskår	1	3

5.0 Katalogtekster

5.1 Id.99912

S12664/ 1-51

Boplass fra sen-mesolitikum/tidlig neolitikum på JÅSUND (1 /6), SOLA K., ROGALAND.

1) 1306 **Avslag**.11014 av flint hvorav 7 med bruksspor og 568 er varmpåvirket. 67 av kvartsitt. 29 av kvarts. 54 av bergart, hvorav 11 er fra slipt gjenstand og 5 er grønnstein. 9 av bergkrystall. 25 av rhyolitt. 8 av mylonitt.

- 2) 158 **Makroavslag**. 118 **Makroavslag** av flint, hvorav ett har bruksspor. 26 av kvartsitt, hvorav ett har bruksspor. 3 av kvarts. 1 av rhyolitt. 15 av bergart.
- 3) 9493 **Splint**. 9483 av flint, hvorav 191 er varmepåvirket. 4 av kvartsitt. 4 av bergkrystall. 1 av kvarts. 1 av rhyolitt.
- 4) 55 **Kjernefragment**. 1 av rhyolitt. 54 av flint, hvorav 3 er varmepåvirket. En er mulig fra en konisk kjerne.
- 5) 36 **Kjerner med en plattform**. 28 av flint, hvorav en er varmepåvirket. 5 av kvartsitt. 2 av kvarts. 1 av bergkrystall.
- 6) 6 **Kjerner med to plattformer**. 5 av flint, hvorav en er varmepåvirket 1 av mylonitt
- 7) 64 **Uregelmessige kjerner**. 53 av flint. 3 av bergkrystall. 4 av kvartsitt. 3 av bergart. 1 av kvarts.
- 8) 98 **Bipolare kjerner**. 95 av flint, hvorav 12 er varmepåvirket. 1 av rhyolitt. 1 av kvarts. 1 av kvartsitt.
- 9) 19 **Sylindriske kjerner** av flint, hvorav en er varmepåvirket.
- 10) 15 **Konisk kjerner** av flint, hvorav en er varmepåvirket.
- 11) 689 **Mikroflekker**. 681 av flint, hvorav 2 med bruksspor og 6 varmepåvirket. 2 av rhyolitt. 4 av kvartsitt. 2 av bergkrystall.
- 12) 338 **Smalflekker**. 10 av rhyolitt. 326 av flint, hvorav 18 med bruksspor og 5 varmepåvirket. 2 av kvartsitt.
- 13) 144 **Flekker**. 137 av flint, hvorav 13 med bruksspor og 4 varmepåvirket. 1 av mylonitt, med bruksspor. 1 av kvartsitt. 2 av bergart. 3 av rhyolitt.
- 14) 57 **Ryggflekker** av flint, hvorav 3 har bruksspor og 3 er varmepåvirket.
- 15) 46 **Kjernesideavslag** . 45 av flint, hvorav en med bruksspor. 1 av rhyolitt.
- 16) 5 **Plattformavslag** av flint
- 17) 54 **Pilspisser**, tangespiss type **A1**. 50 av flint, hvorav 4 er varmepåvirket. 3 av rhyolitt. 1 av mylonitt
- 18) 16 **Pilspisser**, tangespiss type **A2**, av flint hvorav 2 er varmepåvirket,
- 19) 5 **Pilspisser**, tangespiss type **A3**. 4 av flint, hvorav en er varmepåvirket. 1 av rhyolitt.

- 20) 9 **Sideskrapere** av flint.
- 21) 23 **Endeskrapere** på avslag. 21 av flint. 1 av kvarts. 1 av bergkrystall.
- 22) 7 **Dobbeltskrapere** av flint.
- 23) 2 **Flekker** m. enderetusj . 1 av flint og 1 av rhyolitt.
- 24) 7 **Flekker** m. kantretusj ; av flint
- 25) 5 **Smalflekker** m. enderetusj; av flint
- 26) 1 **Smalflekk** m. kantretusj: av flint
- 27) 2 **Avslag** m. enderetusj. 1 av flint og 1 av mylonitt.
- 28) 5 **Avslag** m. kantretusj. 4 av flint og ett av rhyolitt.
- 29) 4 **Økseemner**. 1 av grønnstein . *Mål: L: 16 cm. Stm: 7 cm.* 1 av flint. *Mål: L: 10 cm. Stm: 4,5 cm.* 2 av bergart. *Mål: L: 11 cm. Stm: 4,3 cm.*
- 30) 2 **Meisler**, type Vespestadmeisel, av grønnstein. Den ene er 3x 6,5 cm, den andre 3,3 x 6,5 cm stor.
- 31) 29 **Slagstein**. 28 av bergart og 1 av kvarts.
- 32) 5 **Slipesteiner** av bergart
- 33) 1 **Bein, brent**. Ett fragment brent bein.
- 34) 21 **Endeskrapere** på flekke, av flint .
- 35) 4 **Slipeplatefragmenter** av bergart
- 36) 14 **Sideskrapere** på avslag, av flint.
- 37) 1 **Håndtakskjerne** av flint
- 38) 4 **Kombinasjonstyper**, av flint .
- 39) 7 **Bor**, av flint
- 40) 4 **Eggfragmenter** fra **skraper**, av flint.
- 41) 3 **Tverrpiler**, av flint
- 42) 1 **Skraper**, endeskraper på mikroflekk av rhyolitt. Har retusjert tange . Trolig omformet pilspiss.

43) 2 **Flekker** med kantretusj. 1 av flint og 1 av kvartsitt.

44) 1 **Pilspissfragment** med kantretusj, av flint.

45) 4 **Leirkar**. *Antall gjenstander: 4. Antall fragmenter: 54. 27 skår av asbestmagret keramikk og 27 skår av kvartsmagret keramikk. Dat. eldre bronsealder*

46) 1 **Øks**. Ett midtfragment av slipt øks i grønnstein . *Dat. yngre steinalder.*

47) 1 **Øks**, firsidig. Vespestadøks av grønnstein. *Mål: L: 11,5 cm. Stm: 4 cm. Dat. yngre steinalder.*

48) 1 **Øks**, kjerneøks av flint. *Mål: Stm: 4 cm. Dat. Eldre steinalder.*

49) **Øks** trinnøks, buttnakket av bergart. *Mål: L: 8-8 cm. Stm: 3,5-3,5 cm. Dat. Eldre steinalder.*

50) **Pollenprøver**

51) **Makrofossilprøver**

Funnomstendighet: Funnene ble gjort ved arkeologiske undersøkelser på Jåsund gnr.1 bnr. 6 i 2010. Funnene stammer fra kulturlag datert til yngre bronsealder og fra underliggende aktivitetsområder/boplasser fra sen-mesolitikum og tidlig neolitikum. En del av funnene stammer muligens fra en, eller flere, transgrederte boplasser fra første del av mellom-mesolitikum.

Orienteringsoppgave: Området ligger på gården Jåsund helt nord på Tananger-halvøya, et par hundre meter SV for Hafrsfjordbrua, like ved innseilingen til Hafrsfjord. Funnområdet består av en nord- og nord-øst vendt strandvoll 7-10 m.o.h. med fri utsikt mot nordvest, nord og nordøst. Området var i 2010 dyrket mark avgrenset av steingjerder i øst og vest og av gårdsveier og bebyggelse i nord og sør.

Kartreferanse/-KOORDINATER: ØK, *Projeksjon:* ED50-UTM; Sone 32, N: 6573072, Ø: 39412.

LokalitetsID: 99912/112325.

Funnet av: Hilde Fyllingen.

Funnår: 2010.

Katalogisert av: Hilde Fyllingen.

5.2 Id. 158219

S12665/1-14

boplass fra bronsealder/eldre jernalder fra JÅSUND (1), SOLA K., ROGALAND.

1) **Øks** trinnøks av grønnstein, var. spissnakket. *Gjenstandsdel:* nakke.

Proksimal del av spissnakket, slipt trinnøks i grønnstein. Knusespor i spissen og negative avspaltninger på alle sidene. Framstår som avrundet, trekantet i snitt. *Fnr:* 6.

Mål: L: 8,0 cm. B: 3,3 cm. T: 3,3 cm.

Datering: 8000-4000 f.Kr.

Løsfunn (1F11842) fra dyrkningslag datert til eldre jernalder. Funnet på strandvoll dannet etter siste transgresjon, noe som antyder at øksen kan dateres post 6000 f.Kr.

2) **Jernfragment** av jern. *Antall fragmenter: 1*

0,8 cm bred, 4 cm lang bit av jern med en liten knapp i ene enden. Bruksområde ukjent. *Fnr: 1.* Funnet i rester etter tuft datert til romertid, men der er usikkert om gjenstanden kan knyttes direkte til tuften.

3) **Leirkar** av keramikk. *Antall: 2. Antall fragmenter: 7*

Gods med oransje utside og svart til brun innside. Glattet overflate. Forholdsvis finmagret. Skårstørrelse fra 1 - 2,5 cm. Tykkelse 0,7 cm. 6 skår, deriblandt 2 randskår, fra AA11473. 1 skår fra AK11868. *Fnr: 1,9.*

Datering: 500 f.Kr.- 500 e.Kr.

4) **Leirkar** spannformet av keramikk. *Antall: 2. Antall fragmenter: 3*

F-1: 1 1x2 cm stort bukskår. Dekor av små inntrykte punkter mellom parallelle linjer. 1 1,5 x 2 cm stort bunnskår. Skårene virker ikke klebermagret (fra AA11473). F-7: 1,5 x 3 cm stort bukskår av lyst klebermagret gods (fra AL11942). *Fnr: 1,7.*

Datering: 300-500 e.Kr.

5) **Skraper** av flint. *Antall:1*

2,5 x3,7 cm stor skraper på flekkelignende avslag. Retusjert i både kant og ende slik at den framstår firkantet. Flint med urenheter, trolig strandflint. *Fnr: 7.*

Løsfunn gjort i AL11942 like ved AK11808.

6) **Avslag** av flint/kvarts. *Antall: 43. Fnr: 1,11,12,13.*

F-1: 3 avslag i flint. Fra AA11473. F-11: 7 avslag i flint hvorav ett er brent. Fra G13443. F-12: 2 avslag i kvarts. 31 avslag i flint hvorav ett er brent. Fra G13435. F-13: 2 avslag i flint. 1 avslag i kvarts. Fra G13431.

7) **Splint** av flint. *Antall: 15. Fnr: 12,13.*

F-12: 14 splint. Fra G13435. F-13: 1 splint. Fra G13431.

8) **Mikroflekke** av bergkrystall. *Antall: 2.*

2 fragmenter av mikroflekker. *Fnr: 12.* Fra G13435.

9) **Smalflekke** av flint. *Antall:1.*

1 medialfragment. *Fnr: 12.* Fra G13435.

10) **Flekke** av flint. *Antall: 2.*

1 medialfragment og 1 medial+distal fragment. *Fnr: 11,12.* Fra G13443 og G13435.

11) **Kjerne** fragment . *Antall: 2. Antall fragmenter: 2*

F-11: 1 kjernefragment. F-12: 1 kjernefragment, trolig fra mikroflekkkjeerne men er også slått på plattformen. *Fnr: 11,12.* F-11 fra G13443. F-12 fra G13435.

12) **Leirkar** av keramikk. *Antall: 3. Antall fragmenter: 7*

Gjennomgående mørk brunt til svart gods. Glattet og fint magret blandt annet med glimmerskifer. Skårstørrelse fra 1,5 til 3 cm. Tykkelse 0,5 cm. F-1: 3 bukskår. F-5: 2 bukskår

og 1 randskår. F-14: 1 bukskår. *Fnr:* 1,5,14. F-1 fra AA11473. F-5 : løsfunn. F-14 fra AK 11868.

Datering: 0- 500 e.Kr.

13) **Leirkar** av keramikk. *Antall:* 1. *Antall fragmenter:* 1

1 bukskår. Gjennomgående lyst brunoransje, finmagret, gods.2,5 cm stort, 0,7 cm tykt. *Fnr:* 4. Løsfunn.

Datering: 500 f.Kr. - 500 e.Kr.

14) **Makrofossilprøver** .

Nat.vit:2010/02-56-68.

2010/02- 56 (AK1120).2010/02-57 (AK11414)(1255-1120 f.Kr.).2010/02-

59(AK12459).2010/02-62(AK11859). Følgende prøver datert og ingen restmateriale:

2010/02-60 (AK12516.1405-1315 f.Kr.). 2010/02-61 (AL11942. 105-35 f.Kr.). 2010/02-64

(AS13357. 215-250 e.Kr.). 2010/02-66 (AS13322. 300-375 e.Kr.).

Funnomstendighet: Arkeologisk utgraving. Undersøkelsene ble foretatt i forbindelse med et planlagt kollektivfelt. Området ble ikke registrert i forbindelse med byggeplanene, men Helliesen registrerte i 1901 (de fortsatt bevarte) gravhaugene samt 3 hustuffer fra eldre og yngre jernalder, hvor den ene trolig var en grav. Ved undersøkelsene i 2010 ble det funnet mulige rester etter en tuft fra romertid, kokegroper fra bronsealder, dyrkningslag fra FRJA og rester etter en sen-mesolitisk/tidlig-neolitisk boplass.

Orienteringsoppgave: Funnstedet ligger på gården Jåsund gnr.1 bnr.19,20 på nordtuppen av Tangangerhalvøya. Funnstedet ligger på den nord/nordvestlige enden av strandvollen hvor det ble funnet spor etter steinalderbosetning samme år (S12664) og like øst for 2 gravhauger med Id.34948 og 44511.

Kartreferanse/-koordinater: *Projeksjon:* EU89-UTM; *Sone* 32, *N:* 6573136, *Ø:* 39526.

LokalitetsID: 158219.

Funnet av: Hilde Fyllingen.

Funnår: 2010.

Katalogisert av: Hilde Fyllingen.

5.3 Id.112268 og 112269

S12755/1-14

boplass fra senneolitikum/bronsealder fra JÅSUND (1), SOLA K., ROGALAND.

1) **Øks** .

Tverregget (buttnakket), slipt trinnøks i lys grå bergart.9,8 cm lang og 3,5 cm bred på midten. Nakken er 2 cm bred med tydelige knusespor. Tydelig slitasje etter feste rundt buken, noe til side for midten. Eggen er skarp og viser tydelige tegn på å være oppslipt idet den er noe skjev og har en fasett som strekker seg til festet.Løsfunn. NØ for AU16668 i undergrunn. *Fnr:* 3.

Datering: mesolitikum

2) **Øks** .

Vestlandsøks i grønnstein. 6,2 cm lang, 2,4 cm bred i skjeftet, 4 cm bred i eggen. Svært ødelagt på ene langsiden samt i eggen. Bruksspor på eggen. Skadene i siden ser ut til å være

intensjonelt påført idet det er slått avslag fra begge sider slik at der er klare negative avspaltninger. Funnet i kulturlag 15968 NØ for Hus 1. *Fnr:* 17.

Datering: mellomneolitikum

3) **Leirkar** .

147 skår fra flere kar, deriblandt 15 randskår og 4 bukskår. Lys brun til oransje cortex. Noen av skårene er gjennomgående lys brun, andre svartbrent på innsiden. Magring varierer fra nesten ikke magret til magret med grus. Godset er opp til 1,3 cm tykt. Til dels svært slitte skår.

Bnr. 10. Fnr. 7 - AU15968.Fnr.8 - AU16200. Fnr. 9 - AS16393. Fnr.11 - AI15850.Fnr. 13 - AS15573.Fnr. 15 - AS15581. Fnr.16 - AU15968 NV.Fnr. 18 - AU15968 SV. Fnr. 19 - AI15551. Fnr.20 - AS15690.Fnr.21 - AU16200.Fnr. 22 - AS15606.Fnr. 23 - AS16662.Fnr. 24 - AU15968 SØ.Fnr. 27 - AU15968 NØ.Fnr.28 - AG15918. Fnr. 29 - AS16150Fnr.32 - AS15543 Fnr. 34 - AS15471.Fnr. 35 - AS15836. Fnr.36 - AS15464.

Bnr. 27 Fnr.1 - AV14781.

Datering: senneolitikum/eldre bronsealder

4) **Avslag** av flint/kvarts/kvartsitt/bergkrystall .

19 avslag i flint, hvorav 7 er brent. 4 avslag i kvarts, 2 i kvartsitt og 1 i bergkrystall.

Bnr. 10: Fnr. 5 - AI15551. Fnr. 6 - AS15690.Fnr. 7 - AU15968. Fnr.18 - AU15968.Fnr. 19 - AI15551.Fnr. 22 - AS15606. Fnr. 24 - AU15968. Fnr. 27 - AU15968.Fnr. 30 - AS15674. Fnr. 31 - AS17010. Fnr.34 - AS15471.

Bnr. 27: Fnr.4 - AK14895.

.

5) **Makroavslag** av flint .

Fnr: 5.

Strukturnr: AI15551 .

6) **Makroavslag** av kvartsitt ..

7x9 cm stort avslag i lys kvartsitt. Tydelig retusjering langs ene kanten. *Fnr:* 11.

Strukturnr: AI15850 .

7) **Avslag** av flint .

Avslag med kantretusj. *Fnr:* 24.

Strukturnr: AU15968

8) **Kjerne fragment** av flint . *Fnr.* 24

Strukturnr: AU15968

9) **Smalflekk** av flint .

Smalflekk med bruksspor. *Fnr:* 26.

Strukturnr: AU16668

10) **Skraper** av flint .

Fnr. 2 - side- og endeskraper på avslag. Fnr. 25 - sideskraper på avslag. Fnr. 25 - AU 16668

(G17189). Fnr.2 - løsfunn like sør for steingard mellom bnr. 10 og 27. .

11) Slipeplate .

1,5 x 2x 3 cm stort stykke av en slipeplate. *Fnr:* 19.

Strukturnr: AI15551

12) Pimpstein .

5 x 6 cm stykke av pimpstein som framstår formet. *Fnr:* 10.

Strukturnr: AS16978

13) Bein .

22 små fragmenter brente dyrebein. *Fnr:* 24.

Strukturnr: AU15968

14) Makrofossilprøve . .

Nat.vit. 2010/02- 71-164.

14C dateringer: MF78:BC1900-1740. MF79:BC1870-1840, 1820-1790 og 1780-1620.

MF92:BC1750-1600 og 1570-1540. MF99:BC1870-1850 og 1780-1620.MF110:BC2010-2000 og 1980-1880. MF140:BC1750-1620. MF148:BC1880-1690. MF152:BC1880-1730 og 1720-1690. MF156:BC1870-1850 og 1780-1670.

Funnomstendighet: Arkeologisk utgravning. Området ble undersøkt ved hjelp av flateavdekking. På bnr. 27 ble det funnet 3 kokegroper, 1 stakketuft, 2 grøfter og 7 stolpehull. På bnr.10 ble det funnet 3 kulturlag, 2 kokegroper, ardsplor, staur, 3 groper og 117 stolpehull. Det ble påvist ett 2-skipet langhus med 101 stolpehull. Samtlige strukturer ble undersøkt.

Orienteringsoppgave: Jåsund gnr.1 bnr.10 + 27 ligger på nordspissen (18-25 m.o.h.) av Tanangerhalvøya i Sola kommune. Utgravningsfeltene består av et mindre areal på bnr.27 (22x62 m), et par hundre meter nordøst for "Sothaug", samt et hovedareal på bnr.10 (60x148 m) på en flate inntil Jåsundvegen. Begge områdene var i 2011 dyrket mark.

Kartreferanse/-koordinater: ØK,

LokalitetsID: 112268/112269.

Funnet av: Hilde Fyllingen.

Funnår: 2011.

Katalogisert av: Hilde Fyllingen.

5.4 Id.144505

S12761/1-49

Boplass fra tidlig/mellomneolitikum fra JÅSUND GNR.1,BNR.10, SOLA K., ROGALAND.

1) 7053 Avslag . 11 bergart, 4 kvarts, 32 kvartsitt, 15 bergkrystall, 6950 flint hvorav 40 med bruksspor. 555 varmepåvirket

2) 44 Makroavslag . 1 bergart, 3 kvartsitt, 40 flint hvorav ett med bruksspor.

3) 5255 Splint .

4) 301 Mikroflekker. 1 kvartsitt, 5 bergkrystall, 295 flint hvorav 3 med bruksspor. 6 varmepåvirket.

5) 146 Smalflekker. 1 bergart, 2 bergkrystall,143 flint hvorav en med bruksspor. 2 varmepåvirket.

- 6) **53 Flekker.** 1 bergart, 3 kvartsitt, 49 flint hvorav to med bruksspor. 1 varmepåvirket.
- 7) **Mikroflekke m. enderetusj.**
- 8) **38 Ryggflekker.** 3 varmepåvirket.
- 8) **2 Ryggflekke m. bruksspor**
- 9) **2 Kjernesideavslag .**
- 10) **9 Plattformavslag .**
- 11) **35 Kjernefragmenter.** 1 varmepåvirket.
- 12) **8 Uregelmessige kjerner.**
- 13) **27 Kjerner m. en plattform.** 4 varmepåvirket.
- 14) **2 Kjerner m. to motstående plattformer .**
- 14) **2 Kjerner m. to plattformer .**
- 15) **13 Sylindriske kjerner.**
- 16) **16 A1 pilspisser .** 1 varmepåvirket.
- 17) **15 A2 pilspisser .** 1 kvartsitt.
- 18) **7 A3 pilspisser.** 1 kvartsitt.
- 19) **10 Sideskrapere på avslag.**
- 20) **13 Endeskrapere på avslag.**
- 21) **Dobbeltskraper på avslag.**
- 22) **Harpiksklump**
- 23) **10 Endeskrapere av flekker.**
- 24) **Dobbeltskraper av flekke.**
- 25) **3 Skrapere/ eggfragment.** 1 varmepåvirket.
- 26) **4 Bor.** 2 avslagsbor , 1 flekkebor og 1 bor på mikroflekke.
- 27) **3 Kombinasjonstyper.**
- 28) **2 Flekkekniv.** 1 på ryggflekke og 1 på flekke.
- 29) **2 Øks .** 1 slipt trinnøks i grønnstein og 1 slipt trinnøks i bergart.
- 30) **Meisel.** Slipt meisel i bergart.
- 31) **6 Slagstein.**
- 32) **3 Slipesteiner/slipesteinfragmenter.**
- 33) **Pilskaftglatter i pimpstein.**
- 34) **Skiferpil m. tange og krumme sidekanter .**
- 35) **17 Leirkarfragmenter** av snorkeramikk .
- 36) **38 Brente bein .** Av fauna.
- 37) **3 Tann.** Fauna. 1 molar fra villsvin og 2 tenner av gresspisende arter.
- 38) **3 Flekke m. kantretusj / skraperhakk .**
- 39) **3 Flekker m. enderetusj.**
- 40) **8 Bipolare kjerner .** 2 varmepåvirket.
- 41) **4 Smalflekke m. kantretusj .**
- 42) **Skiveskraper.**
- 43) **10 Bergkrystall .** Hele og biter av krystaller.
- 44) **12 Avslag m. kantretusj.**
- 45) **3 Smalflekke m. enderetusj.**
- 46) **2 Makroavslag m. kantretusj.**
- 47) **2 Mikroflekker m. kantretusj .**
- 48) **Flateretusjert pilspiss.** Bladformet m. konkav basis .

49) Makrofossilprøver

Funnomstendighet: Arkeologisk utgraving. Det ble åpnet et areal på 17 x 21 m. Store deler av området var dekket av et kulturlag med flintfunn. Det ble undersøkt et mindre areal på ca. 130 kvadrat. Det ble gravd 50 cm ruter mekanisk i 10 cm lag opp til 7 lag. Lokaliteten viste seg å være dekket av et 30 cm tykt kulturlag, deretter et 30 cm tykt lag med stein og sand (utvaskningslag) som lå over selve lokaliteten og dermed sørget for at denne var uberørt. Selve boplassen var anlagt direkte på et tynt strandlag på berg og ble estimert til å være omtrent 30-40 kvadrat hvorav minst halvparten lå innenfor undersøkelsesområdet.

Orienteringsoppgave: Området ligger på nordtuppen av Tananger-halvøya, ved innseilingen til Hafrsfjord, 9-11 m.o.h. I 2011 var det dyrket mark og en del av bnr.10. Da det er undersøkt andre arealer ved bnr.10, blir denne lokaliteten omtalt i innberetningen som bnr. 10,nord.

LokalitetsID: 144505.

Funnet av: Hilde Fyllingen.

Funnår: 2011.

Katalogisert av: Hilde Fyllingen.

6.0 ¹⁴C prøvelister

6.1 Id.99912.

Prøvenr.	Anlegg/lag	Tolkning	Prøvemateriale	Datering (2 sigma)	Datering BP	Laboratorienr.
2010/02-02	AI5893	Ildsted	Kull (kortlivet trevirke)	760-680 og 670-400 f.Kr.	2430 +/- 40	Beta-284204
04	AR4868	Rydningrøys	Kull (or)	1390-1210* f.Kr.	3030 +/- 30	TRa-2354
18	Sørøstre profil, lag D	Kulturlag/dyrkningslag	Hasselnøttskall	1640-1440* f.Kr.	3270 +/- 35	TRa-4032
19	Sørøstre profil, lag C	Kulturlag/dyrkningslag	Kull (uspes.)	3540-3360* f.Kr.	4680 +/- 45	TRa-4033
35	AI4917	Ildsted	Kull (hassel)	800-510* f.Kr.	2525 +/- 35	TRa-2355
37	Profil, lag 1. Felt D. G200470	Kulturlag/Dyrkningslag	Kull (kortlivet trevirke)	1080-900 f.Kr.,	2820 +/- 40	Beta-284205
40	Lag 2 felt D. G200470	Kulturlag	Kull (uspes. løvtre)	1530-1400* f.Kr.	3200 +/- 35	TRa-2356

43	AS8985	Stolpehull	Kull (or)	1890-1680* f.Kr.	3460 +/- 35	TRa-2357
44	Profil, lag 2. Felt C.G200141	Kulturlag/Dyrkingslag	Kull (hassel)	910-790 f.Kr.	2680 +/- 40	Beta-284206
52	AS8949	Stolpehull	Kull (hassel)	1310-1040 f.Kr.	2960 +/- 40	Beta-284207
53	AS8959	Stolpehull	Kull (selje/osp)	1690-1500 f.Kr.	3320 +/- 40	Beta-284208

*Regnet ut i OxCal 3.1

6.2 Id.158219.

Prøvenr. 2010/02-	Anlegg/lag	Tolkning	Prøvemateriale	Datering (2 sigma)	Datering BP	Laboratorienr.
58	AK11187	Kokegrop	Kull (trolig hassel)	1300-1040* f.Kr.	2965 +/- 30	TRa-2358
60	AK12516	Kokegrop	Hasselnøttskall.	1440-1290* f.Kr.	3100 +/- 30	TRa-2359
61	AL11942	Dyrkingslag	Kull (røsslyng)	180 f.Kr.-10* e.Kr.	2070 +/- 30	TRa-2360
64	AS13357	Stolpehull	Kull (or)	130-260* e.Kr.	1810 +/- 25	TRa-2361
66	AS13322	Stolpehull	Korn (havre)	240-400 * e.Kr.	1725 +/- 30	TRa-2362

*Regnet ut i OxCal 3.1

6.3 Id.112268.

Dateringer fra anlegg i to-skipet hus, id.112268						
Prøvenr. 2010/02-	Anlegg/lag	Tolkning	Prøvemateriale	Datering (2 sigma)	Datering BP	Laboratorienr.
78	AI 15850	Grop		1900-1740 f.Kr.	3500 +/- 30	Beta-306544
79	AI 15551	Grop	Korn (emmer)	1870-1840, 1820-1790	3420 +/- 40	Beta-306545

				og 1780-1620 f.Kr.		
92	AS 15408	Stolpehull	Korn (nakenbygg)	1750-1600 og 1570-1540 f.Kr.	3380 +/- 40	Beta-306546
99	AS 15288	Stolpehull	Korn (uspes.)	1870-1850 og 1780-1620 f.Kr.	3410 +/- 40	Beta-306547
107	AS 16450	Stolpehull	Korn (bygg)	2290-1880* f.Kr.	3690 +/- 65	TRa-4035
110	AS 16408	Stolpehull	Korn (nakenbygg)	2010-2000 og 1980-1880 f.Kr.	3570 +/- 30	Beta-306548
			Kull (hassel)	2290-2020* f.Kr.	3730 +/- 40	TRa-4036
148	AS 15798	Stolpehull	Korn (nakenbygg)	1880-1690 f.Kr.	3460 +/- 30	Beta-306550
140	AS 15581	Stolpehull	Korn (fragmenter)	1750-1620 f.Kr.	3390 +/- 30	Beta-306549
146	AS 15911	Stolpehull	Korn (bygg)	2040-1870* f.Kr.	3600 +/- 40	TRa-4037
152	AS 15890	Stolpehull	Korn (emmer)	1880-1730 og 1720-1690 f.Kr.	3470 +/- 30	Beta-306551
156	AS 15731	Stolpehull	Korn (nakenbygg)	1870-1850 og 1780-1670 f.Kr.	3430 +/- 30	Beta-306552
			Kull (bjørk)	2150-1930* f.Kr.	3675 +/- 40	TRa-4038
Dateringer fra øvrige anlegg, id.112268						
82	AU 16200	Kulturlag (dyrkingslag)	Kull (or)	1120-920 f.Kr.	2850 +/- 30	Beta-312918
74	AU 16668	Kulturlag (dyrkingslag)	Kull (or/hassel)	1930-1750 f.Kr.	3520 +/- 30	Beta- 312916
75	AK 17153	Kokegrop	Kull (or/hassel)	1110-1100, 1080-1060 og 1060-920 f.Kr.	2840 +/- 30	Beta- 312917
81	AU15968	Kulturlag (mødding)	Hasselnøttskall	1930-1750 f.Kr.	3520 +/- 30	Beta- 315575

80	AU15968	Kulturlag (mødding)	Organiske fragmenter	400-200* f.Kr.	2275 +/- 30	TRa-4034
77	AS17010	Stolpehull	Kull (or/hassel/bjørk)	1190-1180, 1150 og 1130-980 f.Kr.	2880 +/- 30	Beta- 315574

*Regnet ut i OxCal 3.1

6.4 Id.112269.

Prøvenr. 2010/02-	Anlegg/lag	Tolkning	Prøvemateriale	Datering (2 sigma)	Datering BP	Laboratorienr.
71	AK 14957	Kokegrop	Kull (bjørk/or/hassel)	430-580 e.Kr.	1550 +/- 30	Beta- 312914
73	AG 14702	Stakketuft	Kull (trolig bjørk)	2010-2000, 1980-1880 og 1840-1830 f.Kr.	3570 +/- 30	Beta-312915
164	AS14764	Stolpehull	Kull (or/hassel/bjørk)	970-960 og 940-830 f.Kr.	2750 +/- 30	Beta- 315576

6.5 Id.144505.

Prøvenr. 2010/02-	Anlegg/lag	Tolkning	Prøvemateriale	Datering (2 sigma)	Datering BP	Laboratorienr.
165	Rute 205712.2	Kulturlag	Kull (bjørk/or/hassel)	5890-5720 f.kr.	6910 +/- 40	Beta- 312919
166	Rute 205732.3	Kulturlag	Kull (løvtre i rosefamilien)	1870-1840, 1810-1800 og 1780-1680 f.Kr.	3430 +/- 30	Beta- 312920
169	Rute 205722.6	Kulturlag	Hasselnøttskall	3510-3410 og 3390-3340 f.Kr.	4620 +/- 40	Beta- 306553
			Kull (løvtre i rosefamilien)	3500-3430 og 3380-3350 f.Kr.	4620 +/- 30	Beta-312921
171	Profil under steingjerde, 55-60 cm	Kulturlag/Dyrkingslag	Kull (løvtre, ikke eik)	250-410 e.Kr.	1710 +/- 30	Beta-312922

7.0 Dateringsrapporter fra NTNU og BETA

BETA	BETA ANALYTIC INC.	4985 S.W. 74 COURT
	DR. M.A. TAMERS and MR. D.G. HOOD	MIAMI, FLORIDA, USA 33155
		PH: 305-667-5167 FAX: 305-663-0964
		beta@radiocarbon.com

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Ms. Hilde Fyllingen

Report Date: 2/9/2012

University of Stavanger

Material Received: 1/30/2012

Sample Data	Measured Radiocarbon Age	$^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$ Ratio	Conventional Radiocarbon Age(*)
Beta - 315574 SAMPLE : 2010/02-77 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1190 to 1180 (Cal BP 3140 to 3130) AND Cal BC 1150 to 1150 (Cal BP 3100 to 3100) Cal BC 1130 to 980 (Cal BP 3080 to 2920)	2880 +/- 30 BP	-24.7 ‰	2880 +/- 30 BP
Beta - 315575 SAMPLE : 2010/02-81 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (nutshell): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1930 to 1750 (Cal BP 3880 to 3700)	3510 +/- 30 BP	-24.1 ‰	3520 +/- 30 BP
Beta - 315576 SAMPLE : 2010/02-164 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 970 to 960 (Cal BP 2910) AND Cal BC 940 to 830 (Cal BP 2890 to 2780)	2780 +/- 30 BP	-26.7 ‰	2750 +/- 30 BP

Dates are reported as RCYBP (radiocarbon years before present, "present" = AD 1950). By international convention, the modern reference standard was 95% the ^{14}C activity of the National Institute of Standards and Technology (NIST) Oxalic Acid (SRM 4990C) and calculated using the Libby ^{14}C half-life (5568 years). Quoted errors represent 1 relative standard deviation statistics (68% probability) counting errors based on the combined measurements of the sample, background, and modern reference standards. Measured $^{13}\text{C}/^{12}\text{C}$ ratios (delta ^{13}C) were calculated relative to the PDB-1 standard.

The Conventional Radiocarbon Age represents the Measured Radiocarbon Age corrected for isotopic fractionation, calculated using the delta ^{13}C . On rare occasion where the Conventional Radiocarbon Age was calculated using an assumed delta ^{13}C , the ratio and the Conventional Radiocarbon Age will be followed by ***. The Conventional Radiocarbon Age is not calendar calibrated. When available, the Calendar Calibrated result is calculated from the Conventional Radiocarbon Age and is listed as the "Two Sigma Calibrated Result" for each sample.

BETA ANALYTIC INC.

DR. M. A. TAMERS and MR. D.G. HOOD

4985 S.W. 74 COURT
MIAMI, FLORIDA, USA 33155
PH: 305-667-5167 FAX: 305-663-0964
beta@radiocarbon.com**REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES**

Ms. Hilde Fyllingen

Report Date: 9/20/2010

University of Stavanger

Material Received: 9/9/2010

Sample Data	Measured Radiocarbon Age	13C/12C Ratio	Conventional Radiocarbon Age(*)
Beta - 284204 SAMPLE : JAASUND2010-2 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 760 to 680 (Cal BP 2710 to 2630) AND Cal BC 670 to 400 (Cal BP 2620 to 2350)	2460 +/- 40 BP	-26.7 o/oo	2430 +/- 40 BP
Beta - 284205 SAMPLE : JAASUND2010-37 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1080 to 900 (Cal BP 3030 to 2850)	2840 +/- 40 BP	-26.3 o/oo	2820 +/- 40 BP
Beta - 284206 SAMPLE : JAASUND2010-44 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 910 to 790 (Cal BP 2860 to 2740)	2670 +/- 40 BP	-24.6 o/oo	2680 +/- 40 BP
Beta - 284207 SAMPLE : JAASUND2010-52 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1310 to 1040 (Cal BP 3260 to 2990)	2980 +/- 40 BP	-26.2 o/oo	2960 +/- 40 BP

Dates are reported as RCYBP (radiocarbon years before present, "present" = AD 1950). By international convention, the modern reference standard was 95% the 14C activity of the National Institute of Standards and Technology (NIST) Oxalic Acid (SRM 4990C) and calculated using the Libby 14C half-life (5568 years). Quoted errors represent 1 relative standard deviation statistics (68% probability) counting errors based on the combined measurements of the sample, background, and modern reference standards. Measured 13C/12C ratios (delta 13C) were calculated relative to the PDB-1 standard.

The Conventional Radiocarbon Age represents the Measured Radiocarbon Age corrected for isotopic fractionation, calculated using the delta 13C. On rare occasion where the Conventional Radiocarbon Age was calculated using an assumed delta 13C, the ratio and the Conventional Radiocarbon Age will be followed by "m". The Conventional Radiocarbon Age is not calendar calibrated. When available, the Calendar Calibrated result is calculated from the Conventional Radiocarbon Age and is listed as the "Two Sigma Calibrated Result" for each sample.

BETA ANALYTIC INC.

DR. M.A. TAMERS and MR. D.G. HOOD

4985 S.W. 74 COURT
MIAMI, FLORIDA, USA 33155
PH: 305-667-5167 FAX:305-663-0964
beta@radiocarbon.com**REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES**

Ms. Hilde Fyllingen

Report Date: 9/20/2010

Sample Data	Measured Radiocarbon Age	¹³ C/ ¹² C Ratio	Conventional Radiocarbon Age(*)
Beta - 284208 SAMPLE : JAASUND2010-53 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1690 to 1500 (Cal BP 3640 to 3450)	3340 +/- 40 BP	-26.1 o/oo	3320 +/- 40 BP

Dates are reported as RCYBP (radiocarbon years before present, "present" = AD 1950). By international convention, the modern reference standard was 95% the ¹⁴C activity of the National Institute of Standards and Technology (NIST) Oxalic Acid (SRM 4990C) and calculated using the Libby ¹⁴C half-life (5568 years). Quoted errors represent 1 relative standard deviation statistics (68% probability) counting errors based on the combined measurements of the sample, background, and modern reference standards. Measured ¹³C/¹²C ratios (delta ¹³C) were calculated relative to the PDB-1 standard.

The Conventional Radiocarbon Age represents the Measured Radiocarbon Age corrected for isotopic fractionation, calculated using the delta ¹³C. On rare occasion where the Conventional Radiocarbon Age was calculated using an assumed delta ¹³C, the ratio and the Conventional Radiocarbon Age will be followed by ***. The Conventional Radiocarbon Age is not calendar calibrated. When available, the Calendar Calibrated result is calculated from the Conventional Radiocarbon Age and is listed as the "Two Sigma Calibrated Result" for each sample.

BETA ANALYTIC INC.

DR. M.A. TAMERS and MR. D.G. HOOD

4985 S.W. 74 COURT
MIAMI, FLORIDA, USA 33155
PH: 305-667-5167 FAX:305-663-0964
beta@radiocarbon.com

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Ms. Hilde Fyllingen

Report Date: 10/4/2011

Sample Data	Measured Radiocarbon Age	¹³ C/ ¹² C Ratio	Conventional Radiocarbon Age(*)
Beta - 306552 SAMPLE : 2010/02-156 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1870 to 1850 (Cal BP 3820 to 3800) AND Cal BC 1780 to 1670 (Cal BP 3730 to 3620)	3410 +/- 30 BP	-23.9 o/oo	3430 +/- 30 BP
Beta - 306553 SAMPLE : 2010/02-169 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (nutshell): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 3510 to 3410 (Cal BP 5460 to 5360) AND Cal BC 3390 to 3340 (Cal BP 5340 to 5290)	4640 +/- 40 BP	-26.3 o/oo	4620 +/- 40 BP

Dates are reported as RCYBP (radiocarbon years before present, "present" = AD 1950). By international convention, the modern reference standard was 95% the ¹⁴C activity of the National Institute of Standards and Technology (NIST) Oxalic Acid (SRM 4990C) and calculated using the Libby ¹⁴C half-life (5568 years). Quoted errors represent 1 relative standard deviation statistics (68% probability) counting errors based on the combined measurements of the sample, background, and modern reference standards. Measured ¹³C/¹²C ratios (delta ¹³C) were calculated relative to the PDB-1 standard.

The Conventional Radiocarbon Age represents the Measured Radiocarbon Age corrected for isotopic fractionation, calculated using the delta ¹³C. On rare occasion where the Conventional Radiocarbon Age was calculated using an assumed delta ¹³C, the ratio and the Conventional Radiocarbon Age will be followed by "**". The Conventional Radiocarbon Age is not calendar calibrated. When available, the Calendar Calibrated result is calculated from the Conventional Radiocarbon Age and is listed as the "Two Sigma Calibrated Result" for each sample.

BETA ANALYTIC INC.

DR. M.A. TAMERS and MR. D.G. HOOD

4985 S.W. 74 COURT
MIAMI, FLORIDA, USA 33155
PH: 305-667-5167 FAX:305-663-0964
beta@radiocarbon.com**REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES**

Ms. Hilde Fyllingen

Report Date: 10/4/2011

University of Stavanger

Material Received: 9/26/2011

Sample Data	Measured Radiocarbon Age	¹³ C/ ¹² C Ratio	Conventional Radiocarbon Age(*)
Beta - 306544 SAMPLE : 2010/02-78 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1900 to 1740 (Cal BP 3850 to 3690)	3460 +/- 30 BP	-22.3 o/oo	3500 +/- 30 BP
Beta - 306545 SAMPLE : 2010/02-79 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1870 to 1840 (Cal BP 3820 to 3790) AND Cal BC 1820 to 1790 (Cal BP 3770 to 3740) Cal BC 1780 to 1620 (Cal BP 3730 to 3570)	3400 +/- 40 BP	-23.9 o/oo	3420 +/- 40 BP
Beta - 306546 SAMPLE : 2010/02-92 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1750 to 1600 (Cal BP 3700 to 3550) AND Cal BC 1570 to 1540 (Cal BP 3520 to 3490)	3370 +/- 40 BP	-24.5 o/oo	3380 +/- 40 BP
Beta - 306547 SAMPLE : 2010/02-99 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1870 to 1850 (Cal BP 3820 to 3800) AND Cal BC 1780 to 1620 (Cal BP 3730 to 3570)	3430 +/- 40 BP	-26.1 o/oo	3410 +/- 40 BP

Dates are reported as RCYBP (radiocarbon years before present, "present" = AD 1950). By international convention, the modern reference standard was 95% the ¹⁴C activity of the National Institute of Standards and Technology (NIST) Oxalic Acid (SRM 4990C) and calculated using the Libby ¹⁴C half-life (5568 years). Quoted errors represent 1 relative standard deviation statistics (68% probability) counting errors based on the combined measurements of the sample, background, and modern reference standards. Measured ¹³C/¹²C ratios (delta ¹³C) were calculated relative to the PDB-1 standard.

The Conventional Radiocarbon Age represents the Measured Radiocarbon Age corrected for isotopic fractionation, calculated using the delta ¹³C. On rare occasion where the Conventional Radiocarbon Age was calculated using an assumed delta ¹³C, the ratio and the Conventional Radiocarbon Age will be followed by ***. The Conventional Radiocarbon Age is not calendar calibrated. When available, the Calendar Calibrated result is calculated from the Conventional Radiocarbon Age and is listed as the "Two Sigma Calibrated Result" for each sample.

BETA ANALYTIC INC.

DR. M.A. TAMERS and MR. D.G. HOOD

4985 S.W. 74 COURT
MIAMI, FLORIDA, USA 33155
PH: 305-667-5167 FAX:305-663-0964
beta@radiocarbon.com

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Ms. Hilde Fyllingen

Report Date: 10/4/2011

Sample Data	Measured Radiocarbon Age	¹³ C/ ¹² C Ratio	Conventional Radiocarbon Age(*)
Beta - 306548 SAMPLE : 2010/02-110 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 2010 to 2000 (Cal BP 3960 to 3950) AND Cal BC 1980 to 1880 (Cal BP 3930 to 3830)	3550 +/- 30 BP	-23.8 o/oo	3570 +/- 30 BP
Beta - 306549 SAMPLE : 2010/02-140 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1750 to 1620 (Cal BP 3700 to 3570)	3400 +/- 30 BP	-25.5 o/oo	3390 +/- 30 BP
Beta - 306550 SAMPLE : 2010/02-148 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1880 to 1690 (Cal BP 3830 to 3640)	3460 +/- 30 BP	-25.0 o/oo	3460 +/- 30 BP
Beta - 306551 SAMPLE : 2010/02-152 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1880 to 1730 (Cal BP 3830 to 3680) AND Cal BC 1720 to 1690 (Cal BP 3660 to 3640)	3460 +/- 30 BP	-24.5 o/oo	3470 +/- 30 BP

Dates are reported as RCYBP (radiocarbon years before present, "present" = AD 1950). By international convention, the modern reference standard was 95% the ¹⁴C activity of the National Institute of Standards and Technology (NIST) Oxalic Acid (SRM 4990C) and calculated using the Libby ¹⁴C half-life (5568 years). Quoted errors represent 1 relative standard deviation statistics (68% probability) counting errors based on the combined measurements of the sample, background, and modern reference standards. Measured ¹³C/¹²C ratios (delta ¹³C) were calculated relative to the PDB-1 standard.

The Conventional Radiocarbon Age represents the Measured Radiocarbon Age corrected for isotopic fractionation, calculated using the delta ¹³C. On rare occasion where the Conventional Radiocarbon Age was calculated using an assumed delta ¹³C, the ratio and the Conventional Radiocarbon Age will be followed by "assumed". The Conventional Radiocarbon Age is not calendar calibrated. When available, the Calendar Calibrated result is calculated from the Conventional Radiocarbon Age and is listed as the "Two Sigma Calibrated Result" for each sample.

BETA ANALYTIC INC.

DR. M.A. TAMERS and MR. D.G. HOOD

4985 S.W. 74 COURT
MIAMI, FLORIDA, USA 33155
PH: 305-667-5167 FAX:305-663-0964
beta@radiocarbon.com

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Ms. Hilde Fyllingen

Report Date: 1/7/2012

University of Stavanger

Material Received: 12/27/2011

Sample Data	Measured Radiocarbon Age	¹³ C/ ¹² C Ratio	Conventional Radiocarbon Age(*)
Beta - 312914 SAMPLE : 2010/02-71 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal AD 430 to 580 (Cal BP 1520 to 1370)	1590 +/- 30 BP	-27.5 o/oo	1550 +/- 30 BP
Beta - 312915 SAMPLE : 2010/02-73 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 2010 to 2000 (Cal BP 3960 to 3950) AND Cal BC 1980 to 1880 (Cal BP 3930 to 3830) Cal BC 1840 to 1830 (Cal BP 3790 to 3780)	3580 +/- 30 BP	-25.6 o/oo	3570 +/- 30 BP
Beta - 312916 SAMPLE : 2010/02-74 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1930 to 1750 (Cal BP 3880 to 3700)	3540 +/- 30 BP	-26.2 o/oo	3520 +/- 30 BP
Beta - 312917 SAMPLE : 2010/02-75 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1110 to 1100 (Cal BP 3060 to 3050) AND Cal BC 1080 to 1060 (Cal BP 3030 to 3010) Cal BC 1060 to 920 (Cal BP 3000 to 2870)	2860 +/- 30 BP	-26.2 o/oo	2840 +/- 30 BP

Dates are reported as RCYBP (radiocarbon years before present, "present" = AD 1950). By international convention, the modern reference standard was 95% the ¹⁴C activity of the National Institute of Standards and Technology (NIST) Oxalic Acid (SRM 4990C) and calculated using the Libby ¹⁴C half-life (5568 years). Quoted errors represent 1 relative standard deviation statistics (68% probability) counting errors based on the combined measurements of the sample, background, and modern reference standards. Measured ¹³C/¹²C ratios (delta ¹³C) were calculated relative to the PDB-1 standard.

The Conventional Radiocarbon Age represents the Measured Radiocarbon Age corrected for isotopic fractionation, calculated using the delta ¹³C. On rare occasion where the Conventional Radiocarbon Age was calculated using an assumed delta ¹³C, the ratio and the Conventional Radiocarbon Age will be followed by ***. The Conventional Radiocarbon Age is not calendar calibrated. When available, the Calendar Calibrated result is calculated from the Conventional Radiocarbon Age and is listed as the "Two Sigma Calibrated Result" for each sample.

BETA ANALYTIC INC.

DR. M.A. TAMERS and MR. D.G. HOOD

4985 S.W. 74 COURT
MIAMI, FLORIDA, USA 33155
PH: 305-667-5167 FAX: 305-663-0964
beta@radiocarbon.com

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Ms. Hilde Fyllingen

Report Date: 1/7/2012

Sample Data	Measured Radiocarbon Age	¹³ C/ ¹² C Ratio	Conventional Radiocarbon Age(*)
Beta - 312918 SAMPLE : 2010/02-82 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1120 to 920 (Cal BP 3070 to 2870)	2880 +/- 30 BP	-26.9 o/oo	2850 +/- 30 BP
Beta - 312919 SAMPLE : 2010/02-165 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 5890 to 5720 (Cal BP 7840 to 7670)	6890 +/- 40 BP	-23.6 o/oo	6910 +/- 40 BP
Beta - 312920 SAMPLE : 2010/02-166 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 1870 to 1840 (Cal BP 3820 to 3790) AND Cal BC 1810 to 1800 (Cal BP 3760 to 3750) Cal BC 1780 to 1680 (Cal BP 3720 to 3630)	3440 +/- 30 BP	-25.9 o/oo	3430 +/- 30 BP
Beta - 312921 SAMPLE : 2010/02-169 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal BC 3500 to 3430 (Cal BP 5450 to 5380) AND Cal BC 3380 to 3350 (Cal BP 5330 to 5300)	4620 +/- 30 BP	-25.3 o/oo	4620 +/- 30 BP

Dates are reported as RCYBP (radiocarbon years before present, "present" = AD 1950). By international convention, the modern reference standard was 95% the ¹⁴C activity of the National Institute of Standards and Technology (NIST) Oxalic Acid (SRM 4990C) and calculated using the Libby ¹⁴C half-life (5568 years). Quoted errors represent 1 relative standard deviation statistics (68% probability) counting errors based on the combined measurements of the sample, background, and modern reference standards. Measured ¹³C/¹²C ratios (delta ¹³C) were calculated relative to the PDB-1 standard.

The Conventional Radiocarbon Age represents the Measured Radiocarbon Age corrected for isotopic fractionation, calculated using the delta ¹³C. On rare occasion where the Conventional Radiocarbon Age was calculated using an assumed delta ¹³C, the ratio and the Conventional Radiocarbon Age will be followed by "assumed". The Conventional Radiocarbon Age is not calendar calibrated. When available, the Calendar Calibrated result is calculated from the Conventional Radiocarbon Age and is listed as the "Two Sigma Calibrated Result" for each sample.

BETA ANALYTIC INC.

DR. M.A. TAMERS and MR. D.G. HOOD

4985 S.W. 74 COURT
MIAMI, FLORIDA, USA 33155
PH: 305-667-5167 FAX:305-663-0964
beta@radiocarbon.com

REPORT OF RADIOCARBON DATING ANALYSES

Ms. Hilde Fyllingen

Report Date: 1/7/2012

Sample Data	Measured Radiocarbon Age	¹³ C/ ¹² C Ratio	Conventional Radiocarbon Age(*)
Beta - 312922 SAMPLE : 2010/02-171 ANALYSIS : AMS-Standard delivery MATERIAL/PRETREATMENT : (charred material): acid/alkali/acid 2 SIGMA CALIBRATION : Cal AD 250 to 410 (Cal BP 1700 to 1540)	1720 +/- 30 BP	-25.4 ‰	1710 +/- 30 BP

Dates are reported as RCYBP (radiocarbon years before present, "present" = AD 1950). By international convention, the modern reference standard was 95% the ¹⁴C activity of the National Institute of Standards and Technology (NIST) Oxalic Acid (SRM 4990C) and calculated using the Libby ¹⁴C half-life (5568 years). Quoted errors represent 1 relative standard deviation statistics (68% probability) counting errors based on the combined measurements of the sample, background, and modern reference standards. Measured ¹³C/¹²C ratios (delta ¹³C) were calculated relative to the PDB-1 standard.

The Conventional Radiocarbon Age represents the Measured Radiocarbon Age corrected for isotopic fractionation, calculated using the delta ¹³C. On rare occasion where the Conventional Radiocarbon Age was calculated using an assumed delta ¹³C, the ratio and the Conventional Radiocarbon Age will be followed by "". The Conventional Radiocarbon Age is not calendar calibrated. When available, the Calendar Calibrated result is calculated from the Conventional Radiocarbon Age and is listed as the "Two Sigma Calibrated Result" for each sample.

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: NTNU – Gløshaugen, Sem Sælandsv. 5, 7491 Trondheim
Telefon 73593310 Telefax 73593383

DATERINGSRAPPORT

Oppdragsgiver: Fyllingen, Hilde
Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger
4036 Stavanger

DF-4453

Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	^{14}C alder før nåtid	Kalibrert alder	$\delta^{13}\text{C}$ ‰
TRa-2354	2010/02-4 Jåsund Sola, Rogaland	Trekull Løvtre, or		3030 \pm 30	BC1370-1215	-26.4
TRa-2355	2010/02-35 Jåsund Sola, Rogaland	Trekull Hassel		2525 \pm 35	BC785-545	-28.4
TRa-2356	2010/02-40 Jåsund Sola, Rogaland	Trekull Løvtre		3200 \pm 35	BC1515-1420	-25.0
TRa-2357	2010/02-43 Jåsund Sola, Rogaland	Trekull Løvtre, or?		3460 \pm 35	BC1865-1690	-26.1
TRa-2358	2010/02-58 Jåsund Sola, Rogaland	Trekull Løvtre Hassel?		2965 \pm 30	BC1255-1120	-27.1
TRa-2359	2010/02-60 Jåsund Sola, Rogaland	Nøtteskall Hassel		3100 \pm 30	BC1405-1315	-27.4
TRa-2360	2010/02-61 Jåsund Sola, Rogaland	Trekull Røsslyng		2070 \pm 30	BC105-35	-26.2
TRa-2361	2010/02-64 Jåsund Sola, Rogaland	Trekull Løvtre, or?		1810 \pm 25	AD215-250	-26.1
TRa-2362	2010/02-66 Jåsund Sola, Rogaland	Korn Havre		1725 \pm 30	AD300-375	-25.6

Dato: 22 JUN 2011

Laboratoriet for Radiologisk Datering

Sølvi Stene

Einar Værnes

LABORATORIET FOR RADIOLOGISK DATERING

Adr.: NTNU – Gløshaugen, Sem Sælandsv. 5, 7491 Trondheim
Telefon 73593310 Telefax 73593383

DATERINGSRAPPORT

Oppdragsgiver: Fyllingen, Hilde
Arkeologisk museum, Universitetet i Stavanger
4036 Stavanger

DF-4580

Lab. ref.	Oppdragsgivers ref.	Materiale	Datert del	¹⁴ C alder for nåtid	Kalibrert alder	δ ¹³ C ‰
TRa-4032	2010/02-18 Jåsund, Sola, Rogaland	Nøtteskall Hassel		3270 ± 35	BC1595-1510	-25.9
TRa-4033	2010/02-19 Jåsund, Sola, Rogaland	Trekull		4680 ± 45	BC3510-3370	-27.8
TRa-4034	2010/02-80 Jåsund, Sola, Rogaland	Organiske- fragmenter		2275 ± 30	BC390-350	-29.7
TRa-4035	2010/02-107 Jåsund, Sola, Rogaland	Korn Bygg		3690 ± 65	BC2160-1965	-24.5
TRa-4036	2010/02-110 Jåsund, Sola, Rogaland	Trekull Hassel		3730 ± 40	BC2190-2040	-26.4
TRa-4037	2010/02-146 Jåsund, Sola, Rogaland	Korn Bygg		3600 ± 40	BC1980-1900	-24.6
TRa-4038	2010/02-156 Jåsund, Sola, Rogaland	Trekull Bjørk		3675 ± 40	BC2130-1975	-27.7

Dato: 03 AUG 2012

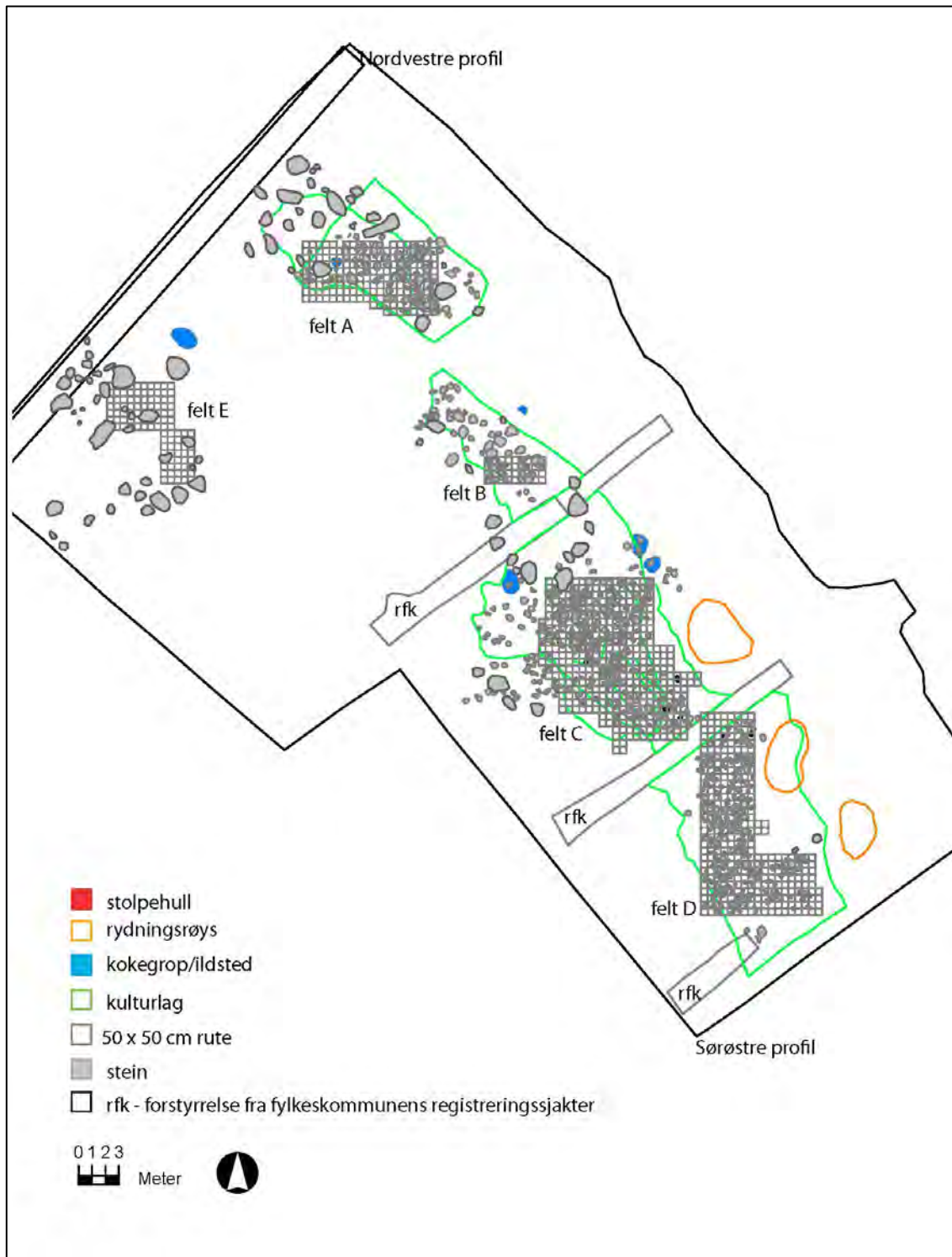
Laboratoriet for Radiologisk Datering

Sølvi Stene

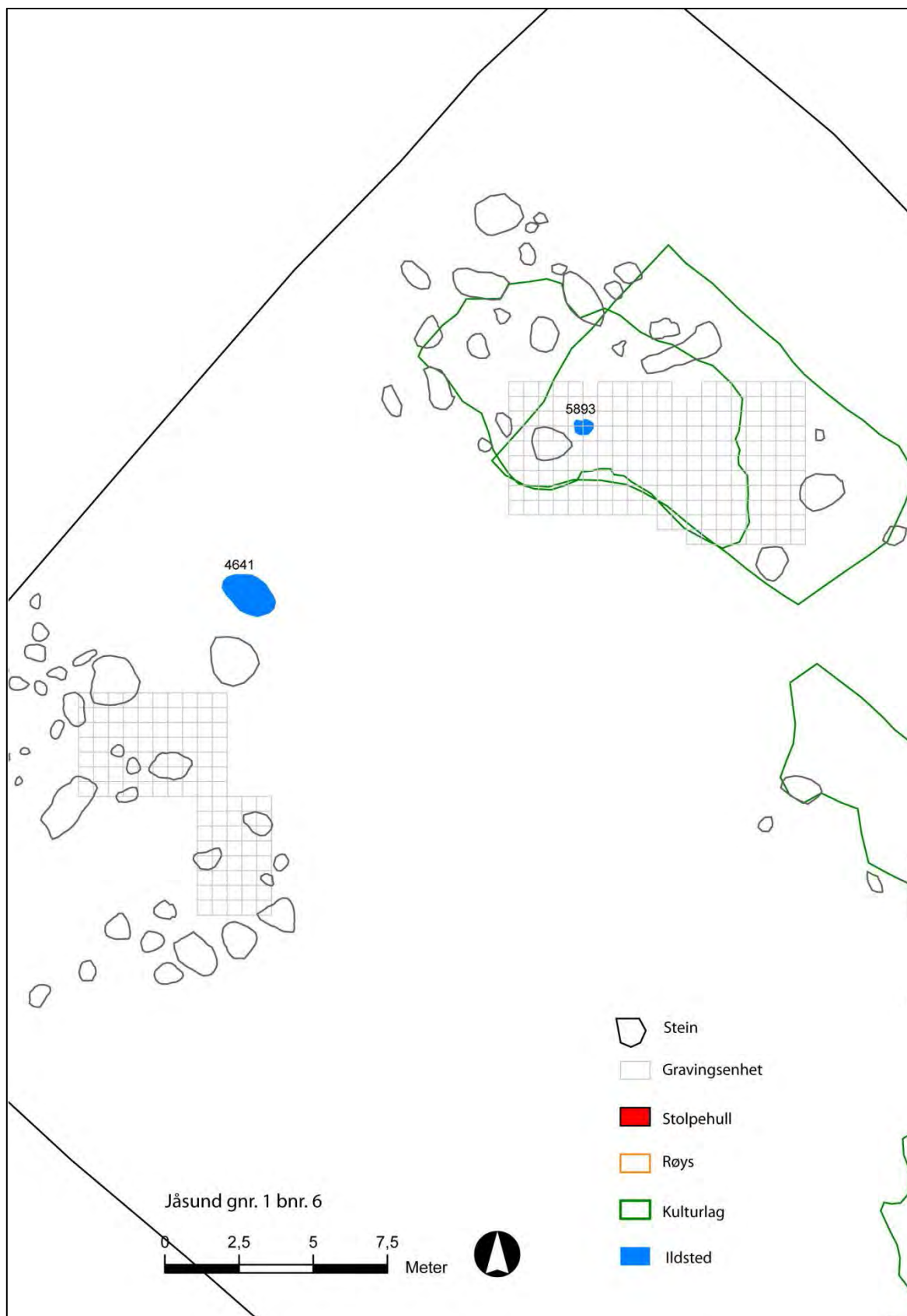
Helene Svarva

8.0 Innmålingskart/plankart over lokalitetene

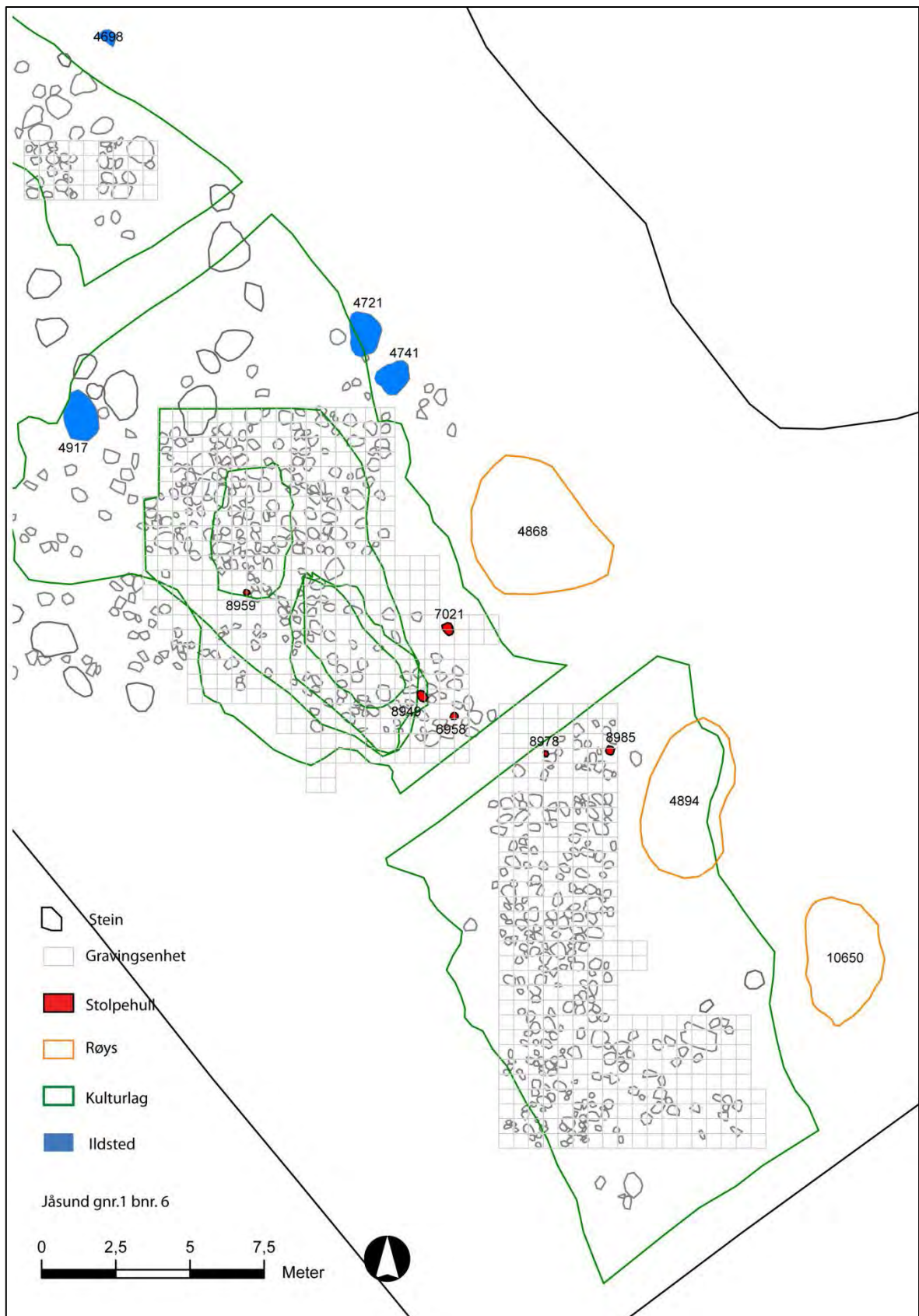
8.1.1 Id.99912. Jåsund bnr. 6.

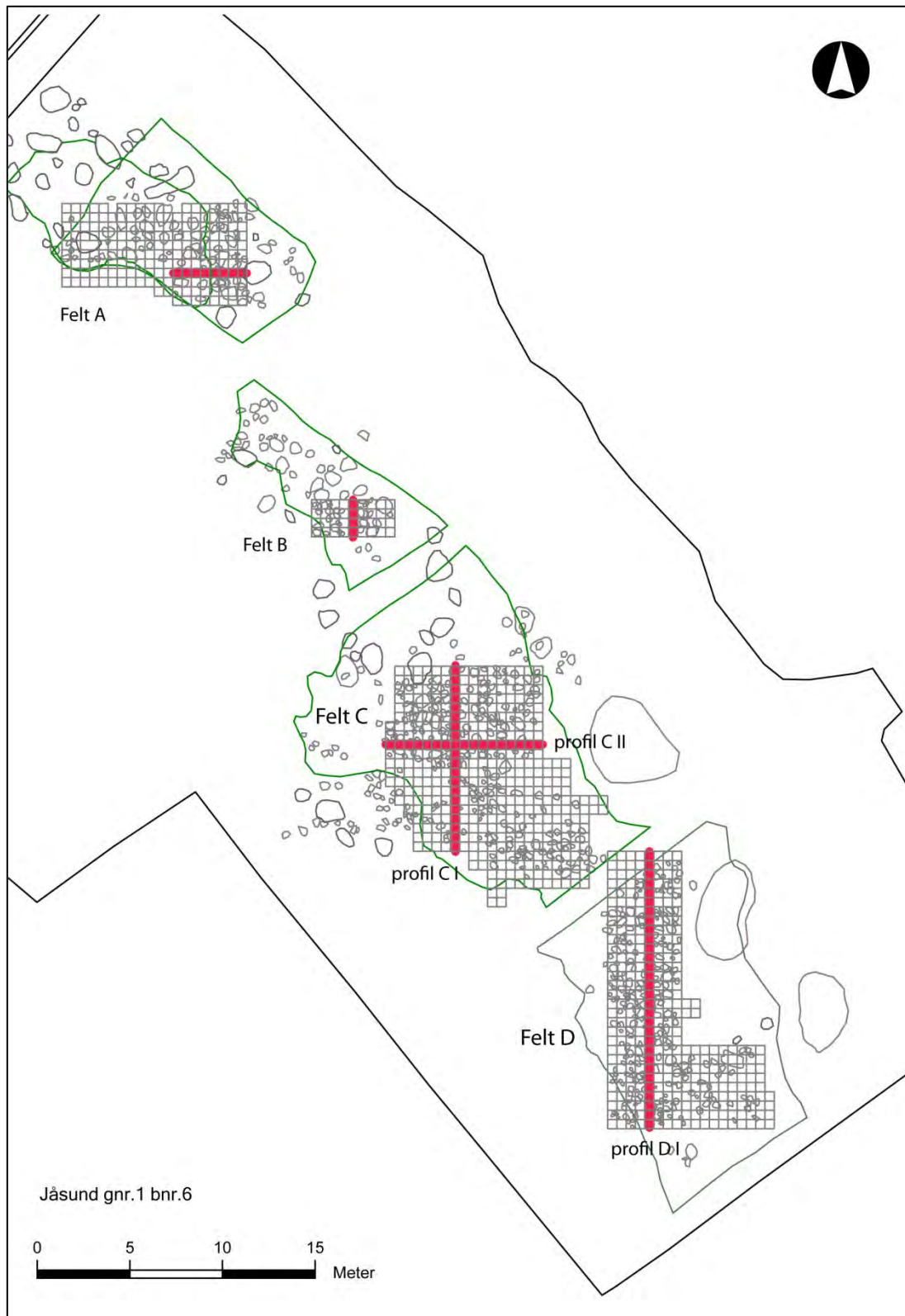
Figur 1: Id.99912. Oversikt over alle innmålte strukturer, lag, ruter, stein og profiler.

Figur 2: Id.99912. Digitalt plankart med strukturnummer. Del 1 av 2.

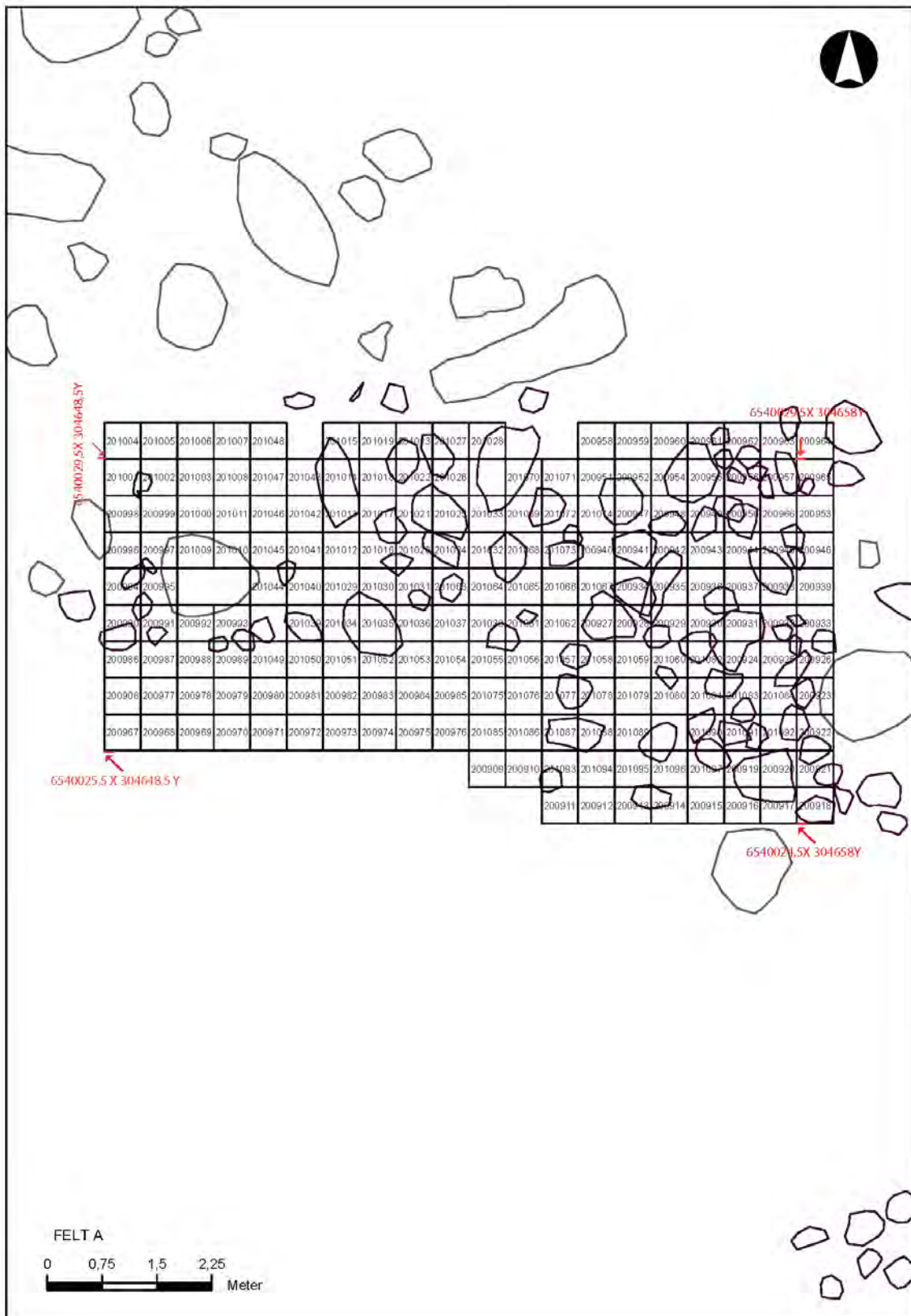

Figur 3: Id.99912.Digital plankart med strukturnummer. Del 2 av 2.

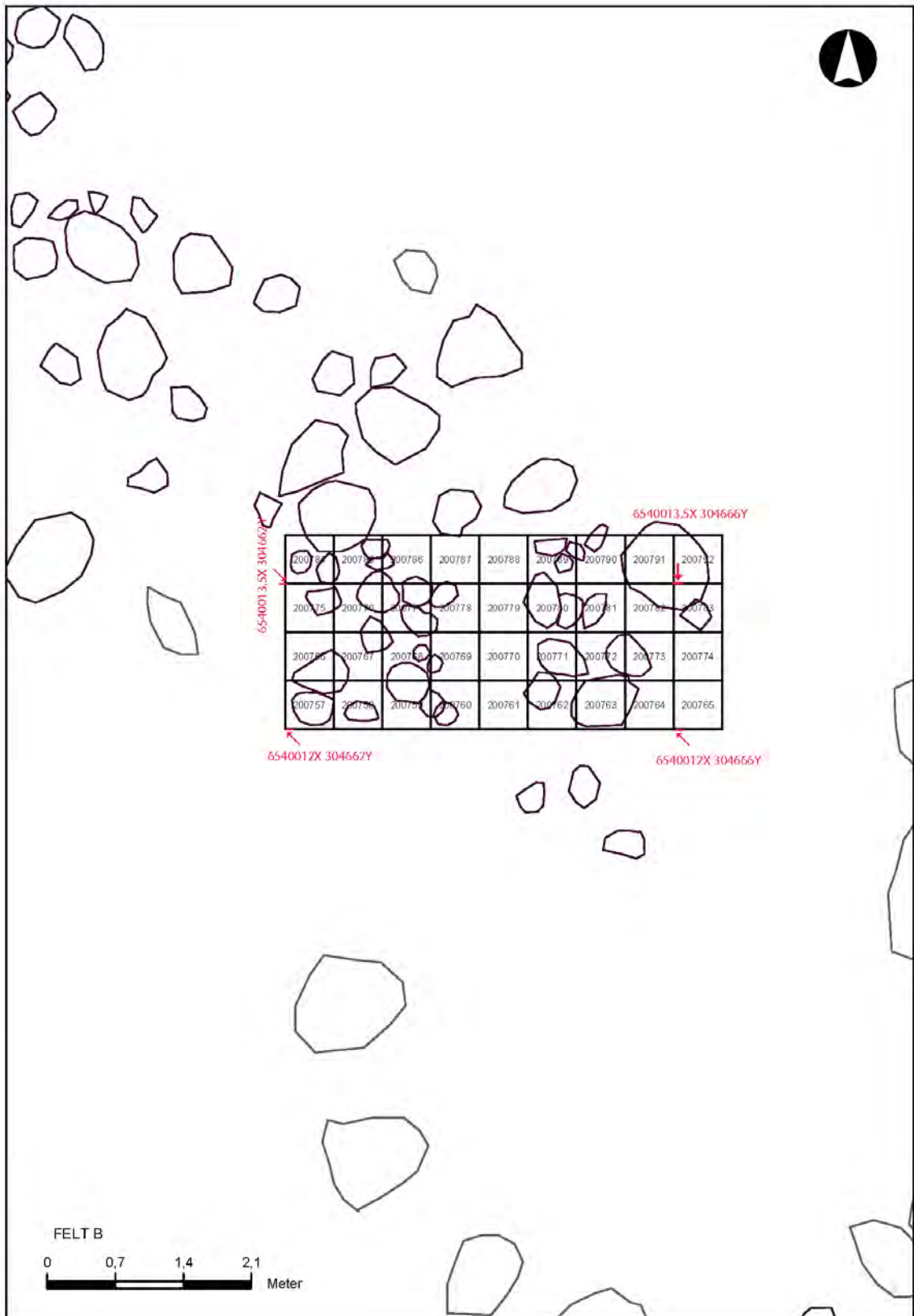

Figur 4: Id.99912. Plankart som viser felt A-D med profilbenkene for prøveuttak markert.

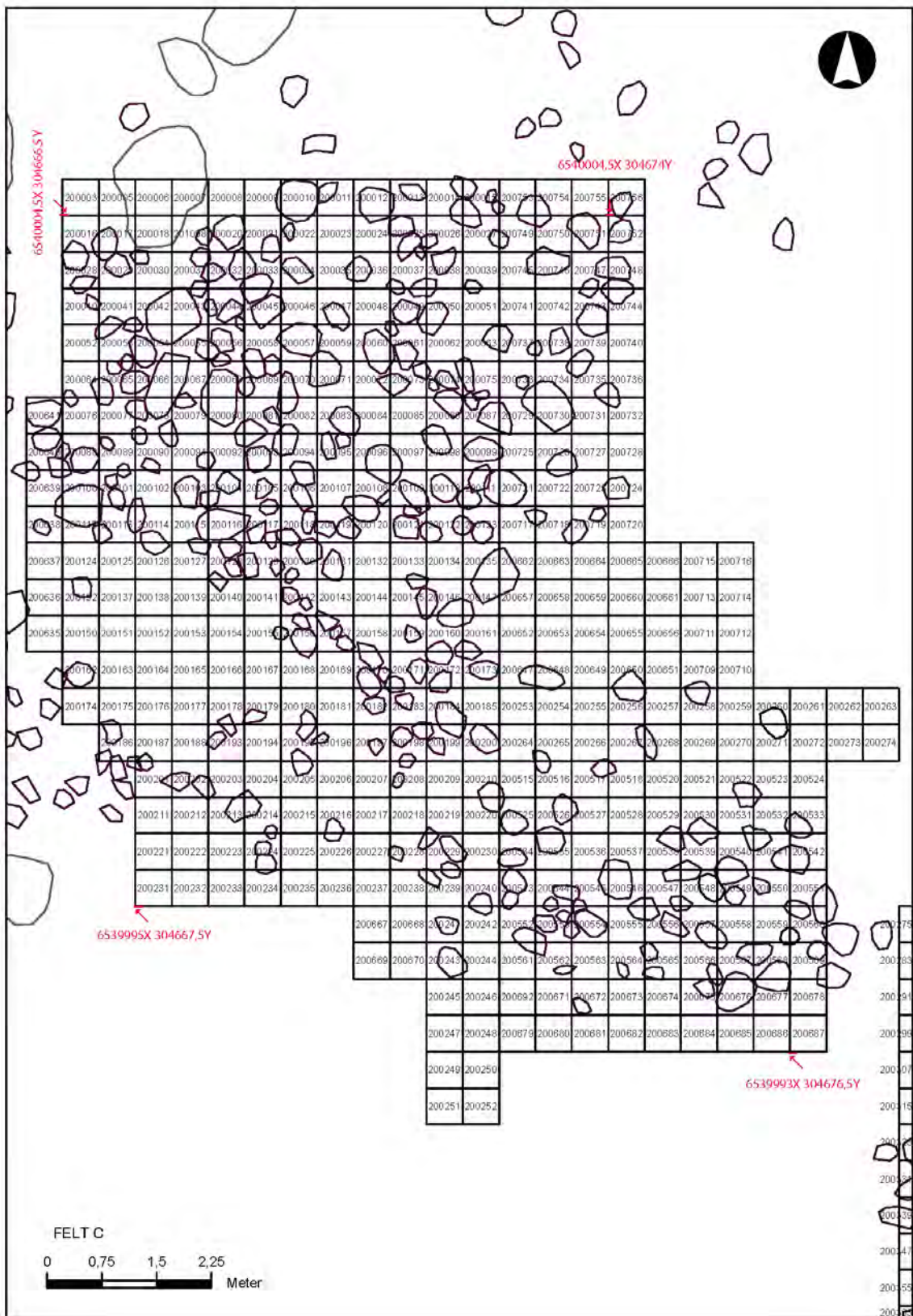
8.1.2 Id.99912. Graveenheter, felt A-E.

Figur 5: Id.99912.Graveenheter og XY-kordinater på felt A.

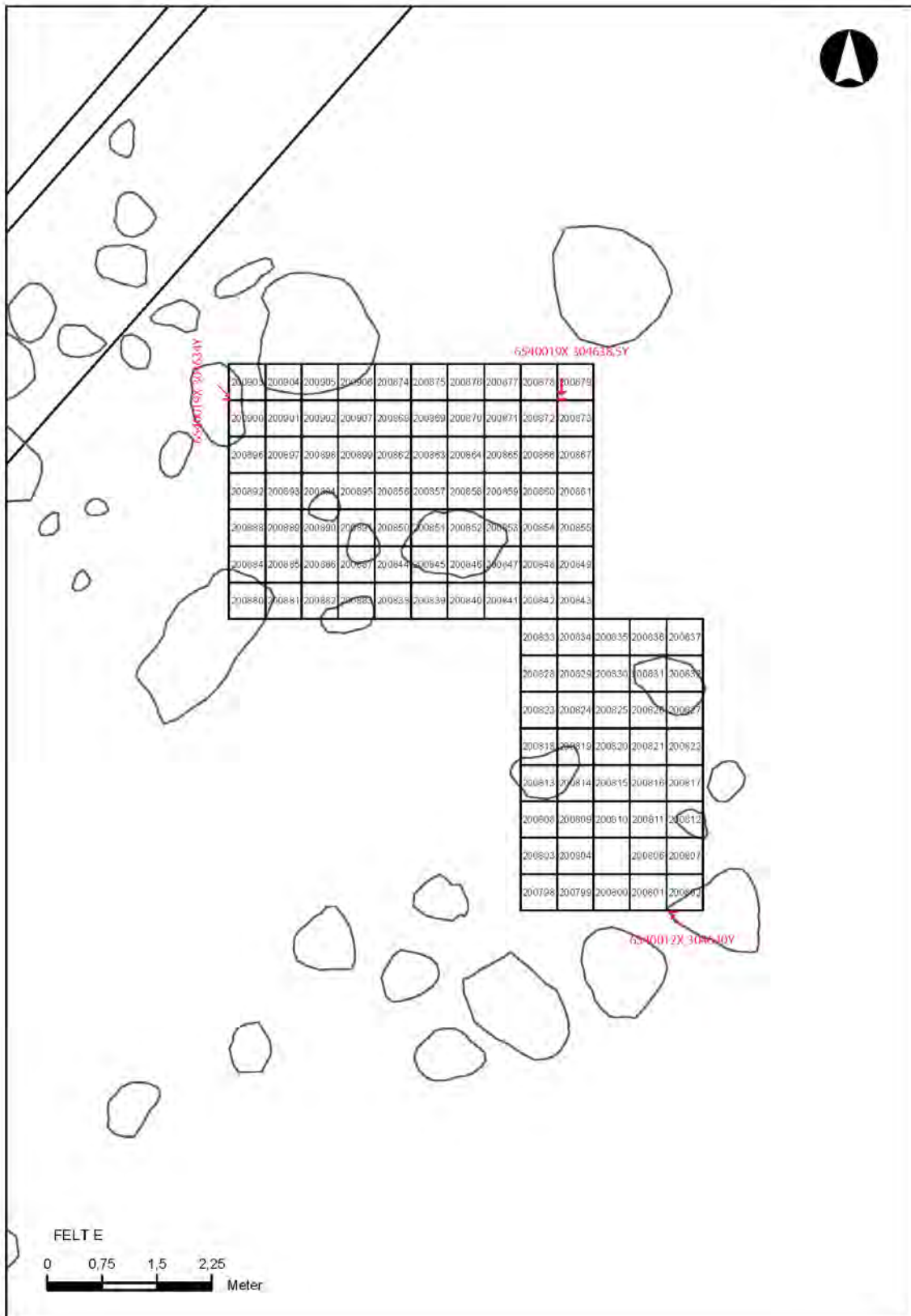
Figur 6: Id.99912.Graveenheter og XY-Koordinater på felt B.

Figur 7: Id.99912.Graveheter og XY-kordinater på felt C.

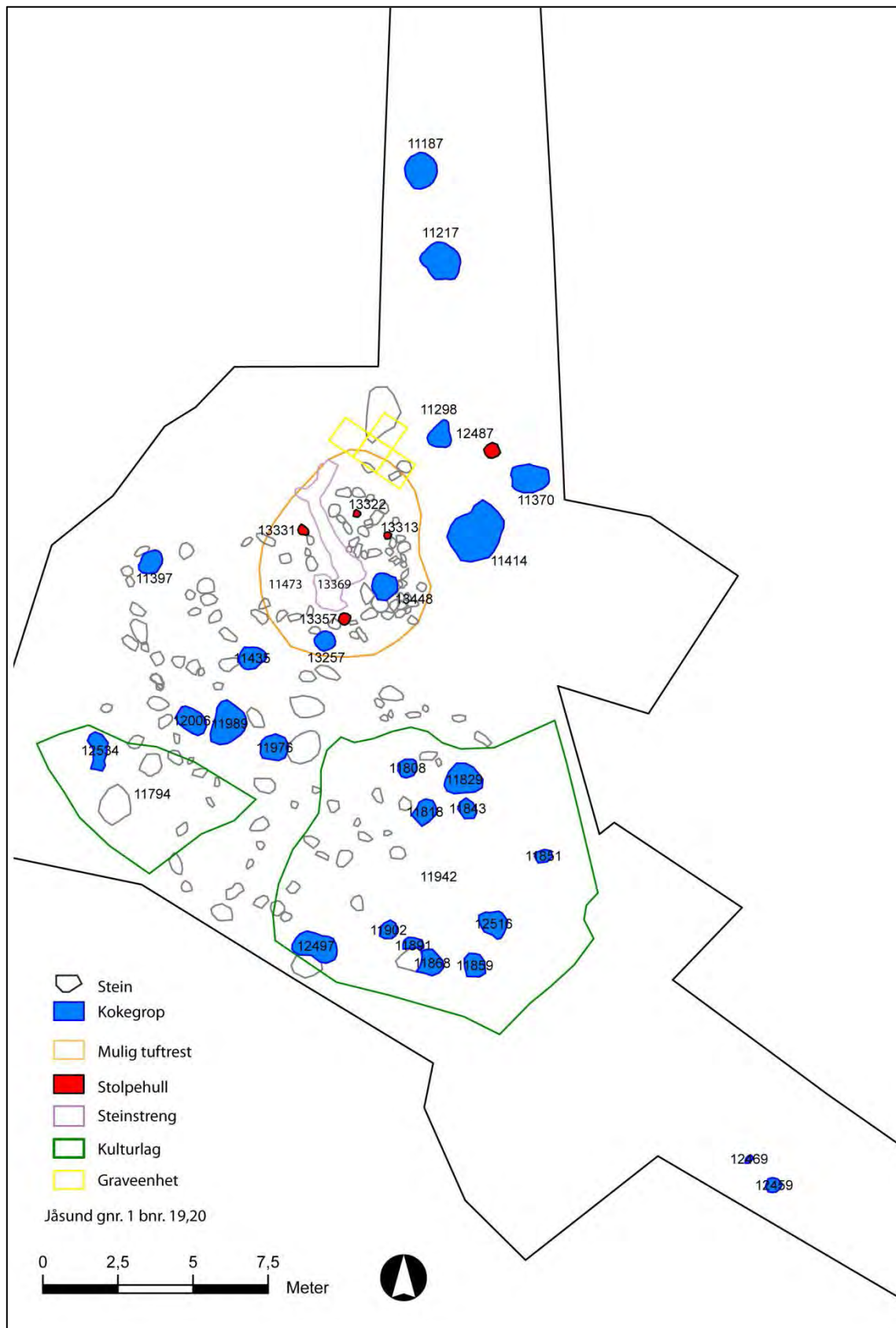

Figur 8: Id.9912. Graveenheter og XY-kordinater på felt D.

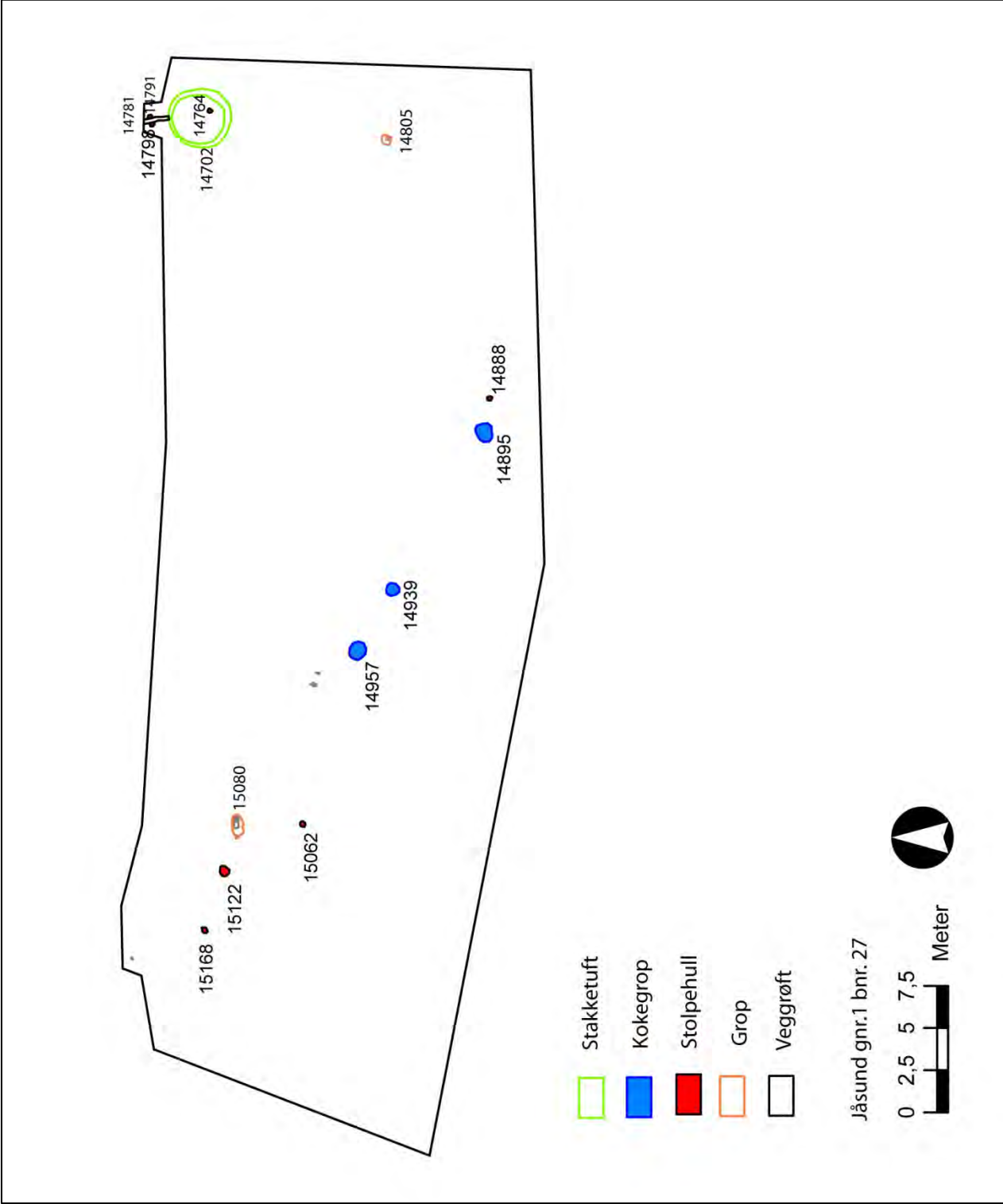
Figur 9: Id.99912. Graveenheter og XY-koordinater på felt E.

8.2 Id.158219. Jåsund bnr.19/20.

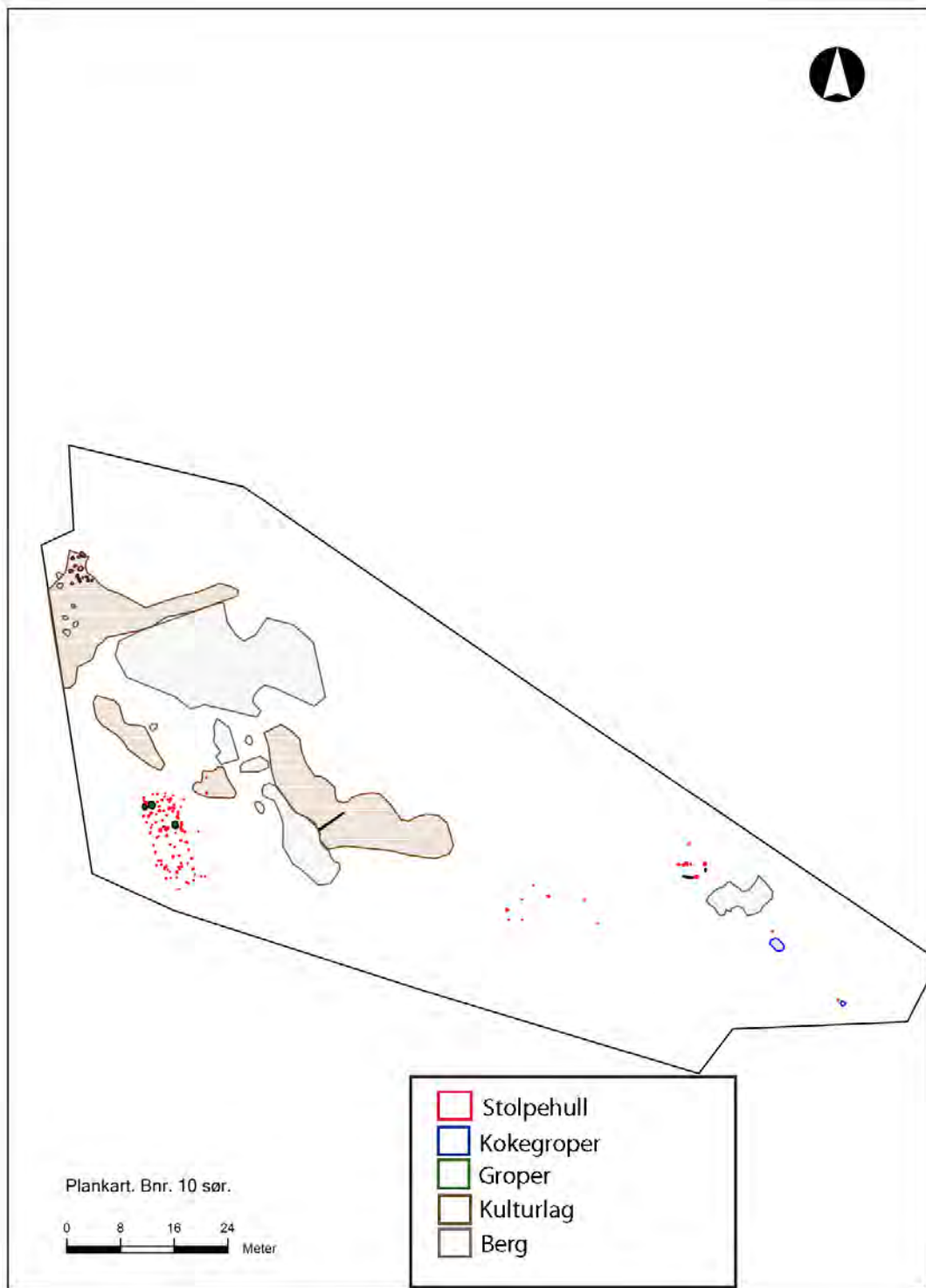
Figur 10: Id.158219. Digitalt plankart med strukturnummer. Jåsund bnr.19,20.

8.3 Id.112269. Jåsund, bnr. 27.

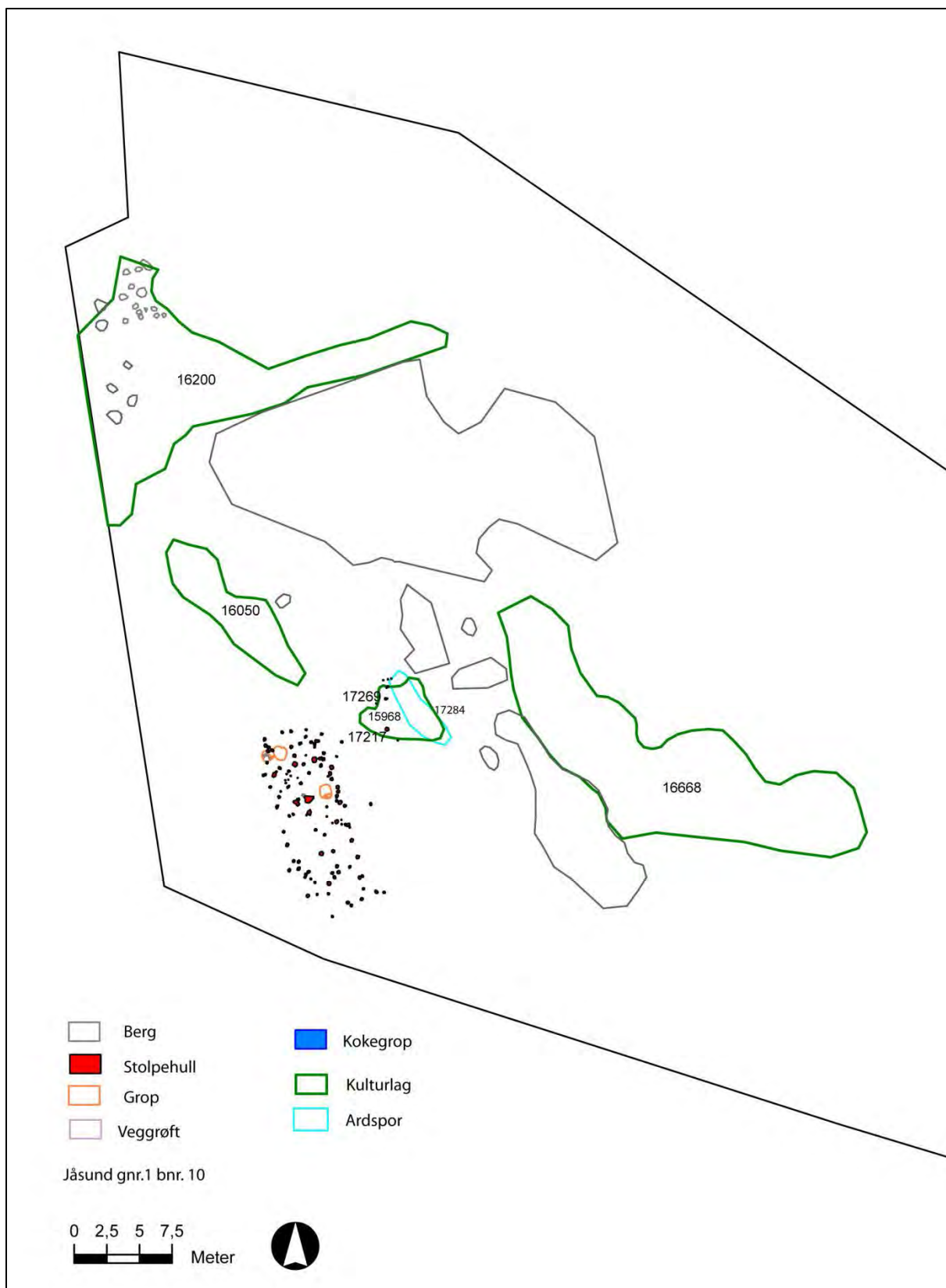

Figur 11: Id.112269. Digitalt plankart med strukturnummer. Jåsund bnr.27.

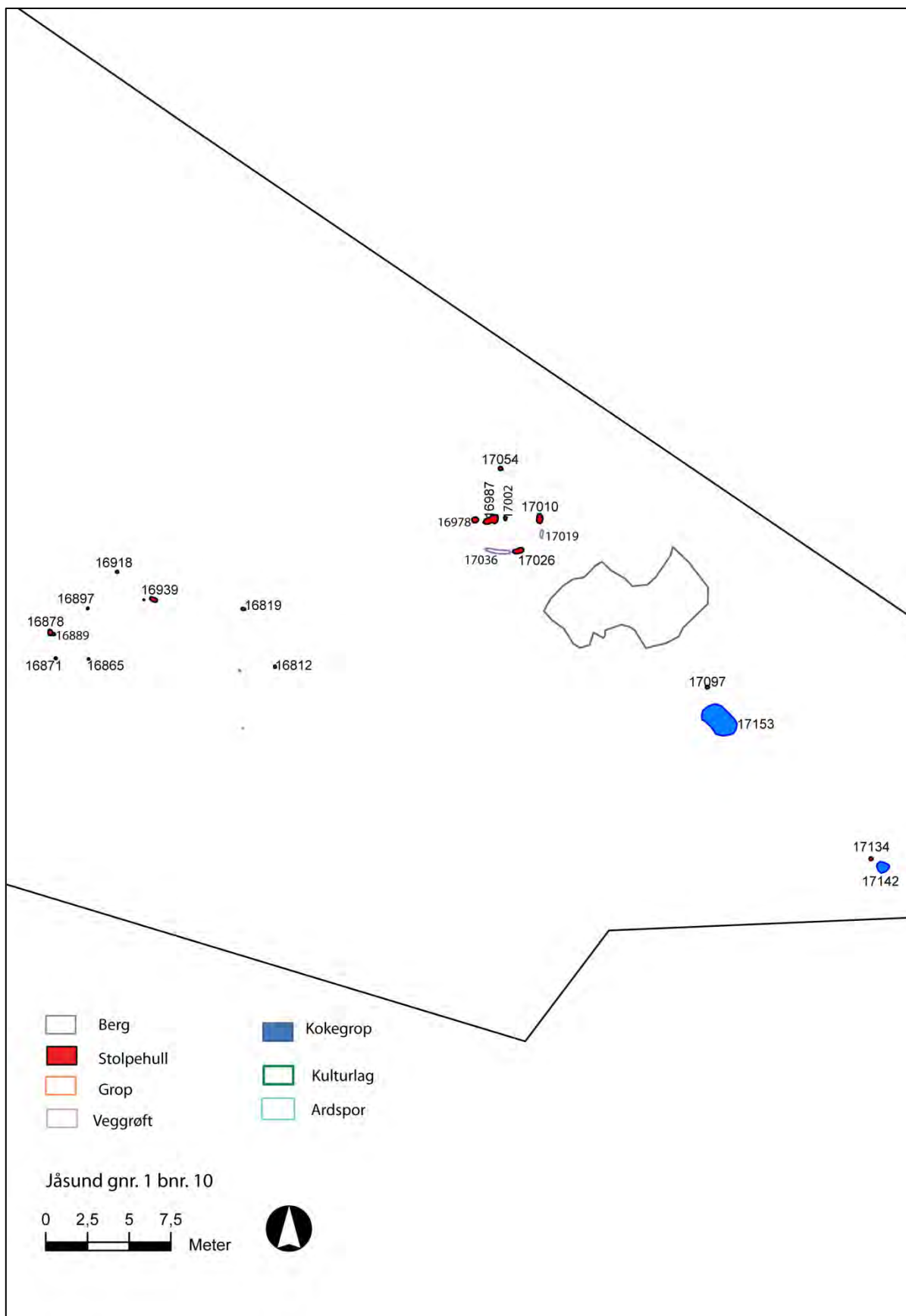
8.4 Id.112268. Jåsund, bnr.10 sør.

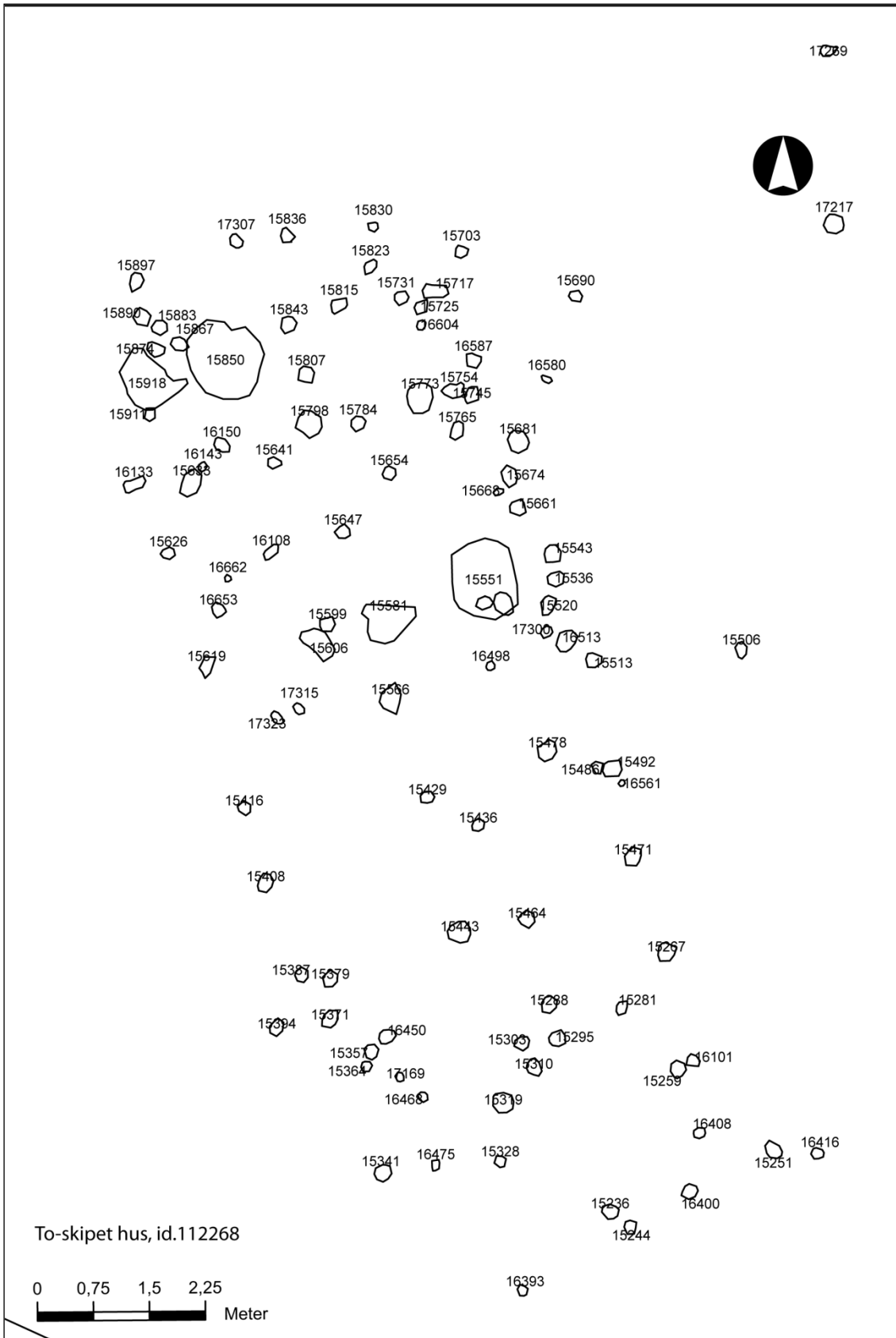
Figur 12: Id.112268. Plankart over Jåsund bnr. 10 sør med anleggstyper markert.

Figur 13: Id.112268. Digitalt plankart med strukturnummer, Jåsund bnr. 10 sør, vestlige halvdel.

Figur 14: Id.112268. Digitalt plankart med strukturnummer, Jåsund bnr. 10 sør, østlige halvdel.

Figur 15: Id.112268. Detaljkart av to-skipet hus med strukturnummer.

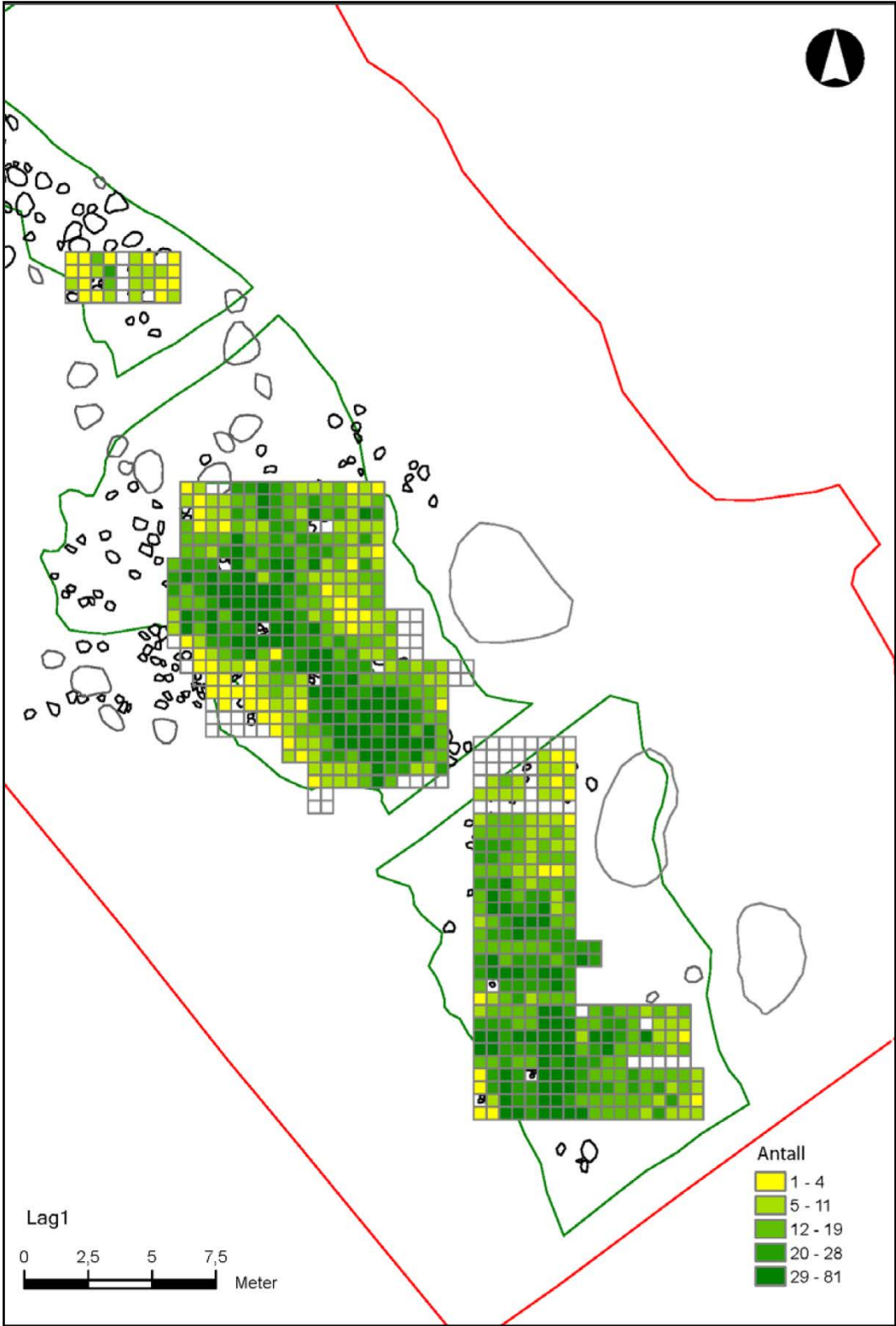
8.5.1 Id.144505. Jåsund, bnr. 10 nord.

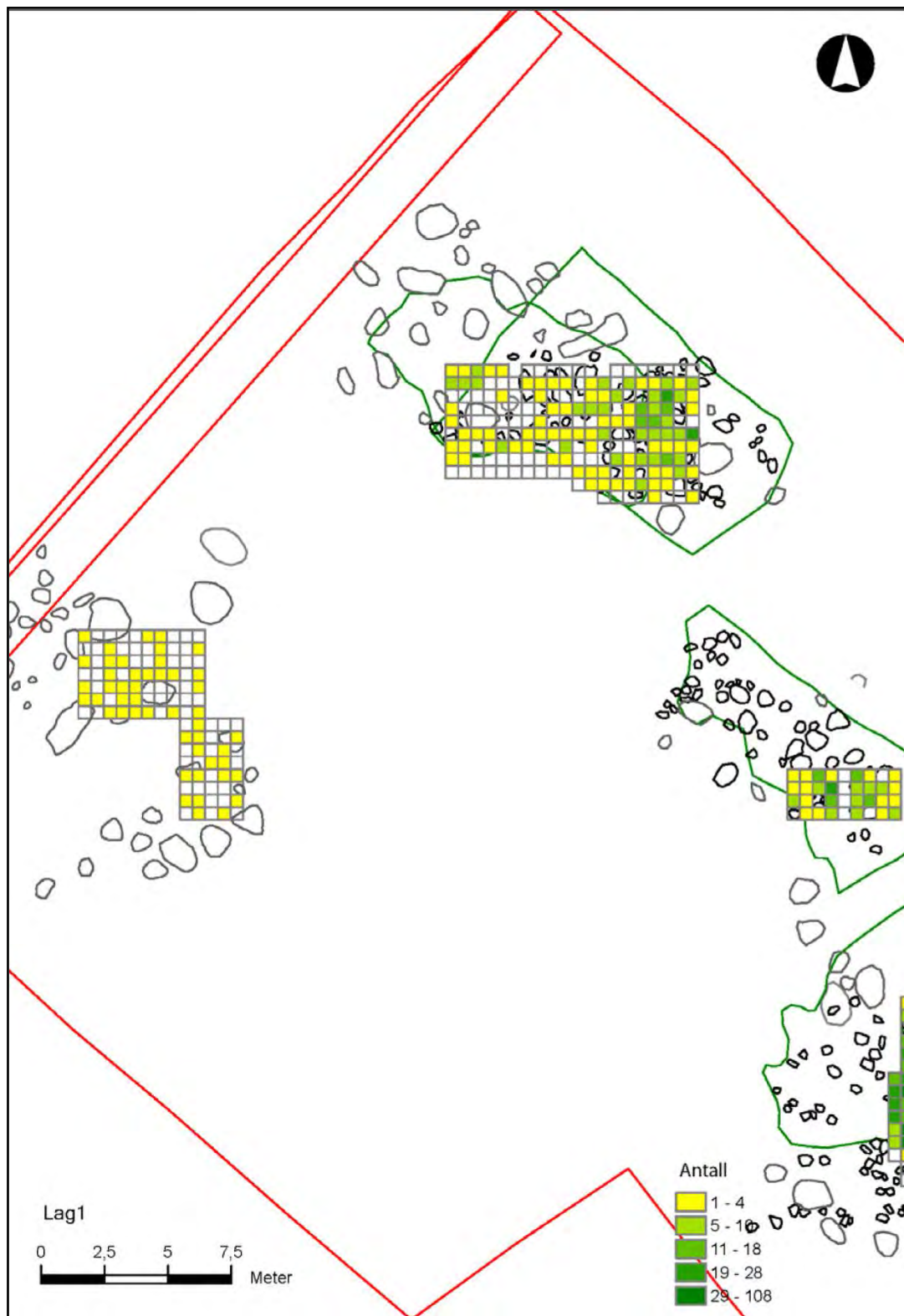
Figur 16: Id.144505. Digitalt plankart over Jåsund bnr.10 nord.

9.0 Funndistribusjonskart

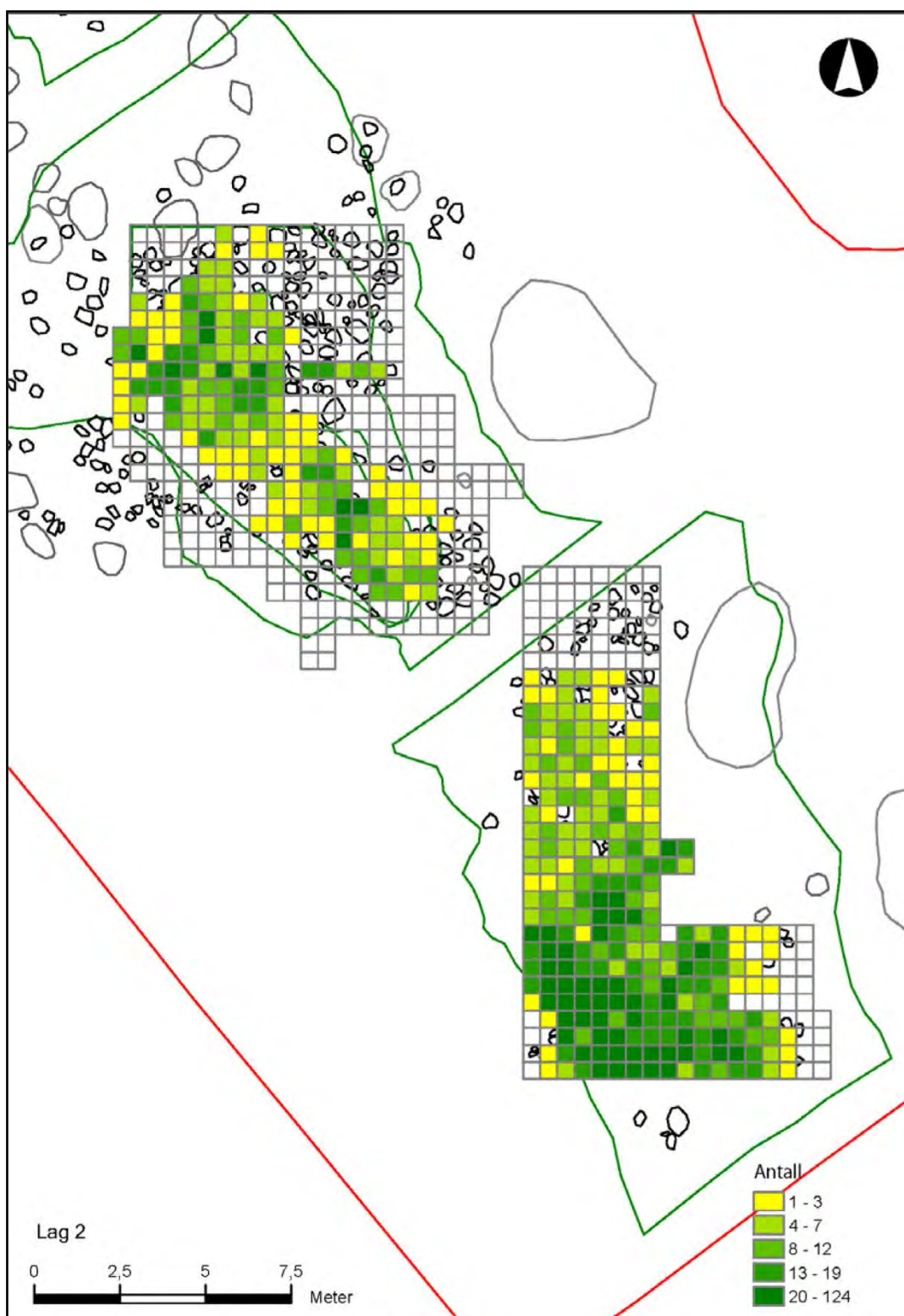
9.1.1 Id.99912. Funndistribusjon felt A-E, lag 1-4.

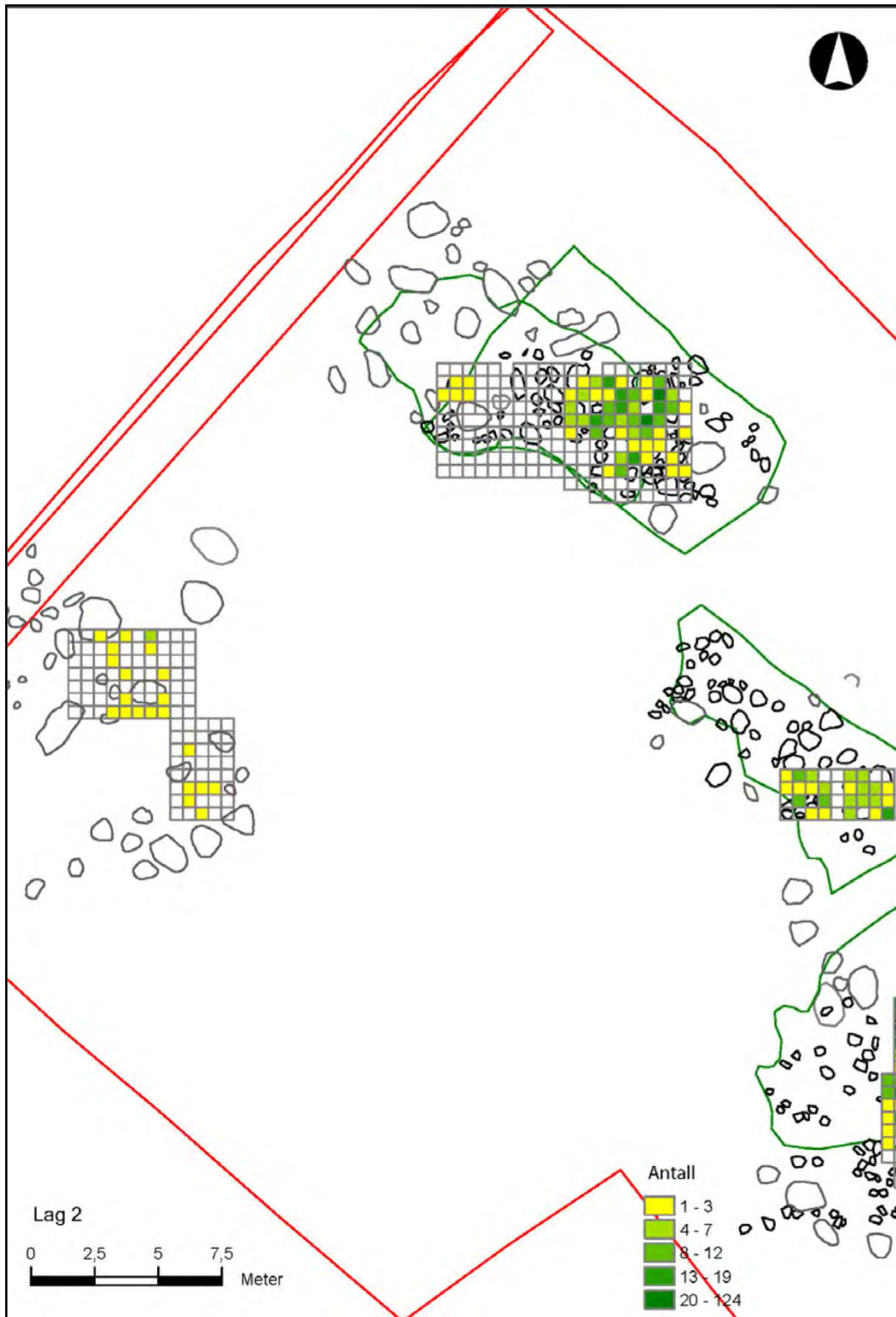
Figur 18: Id.99912. Funndistribusjon i mekanisk lag 1 , felt B, C og D.

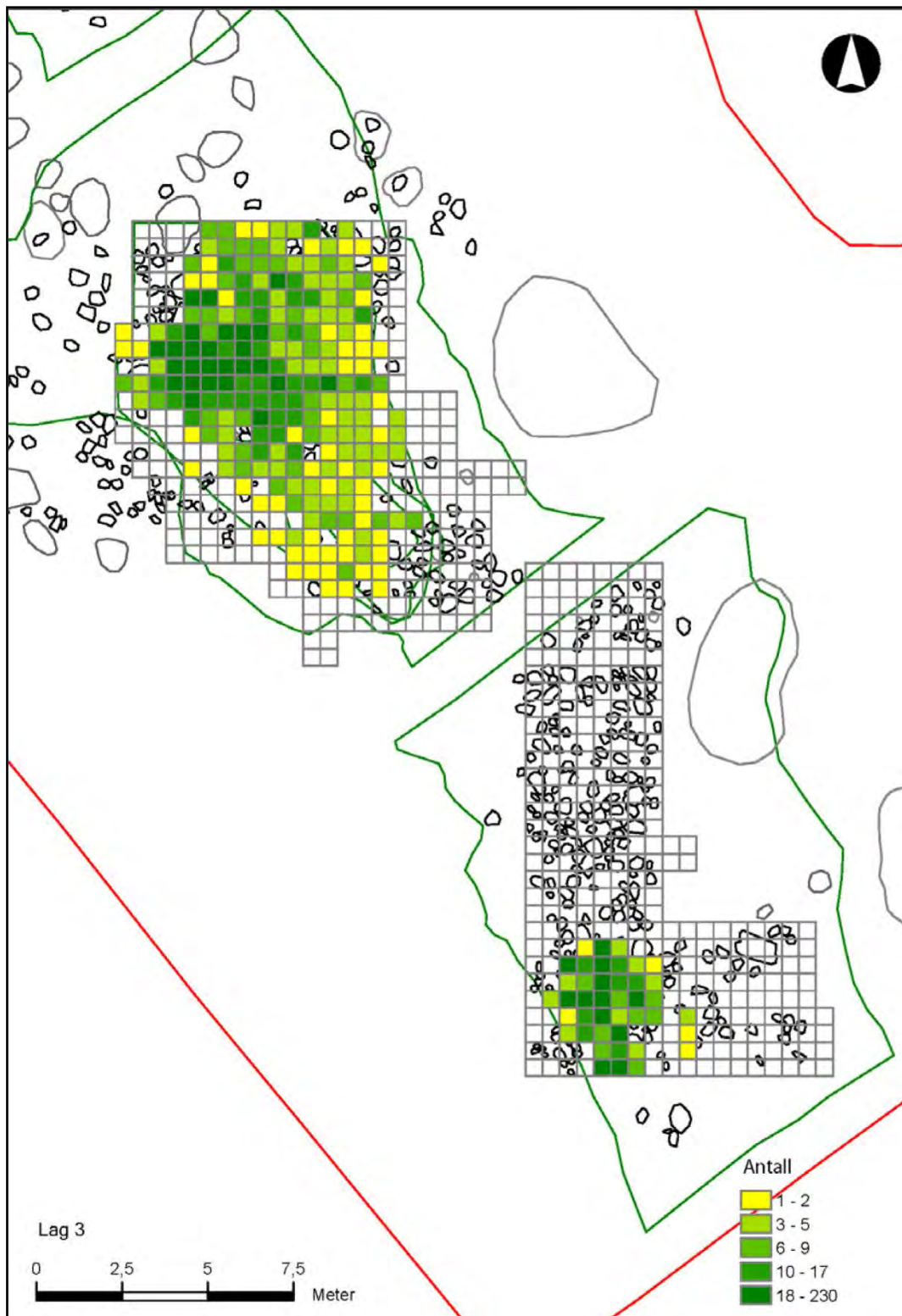
Figur 19: Id.99912. Funndistribusjon i mekanisk lag 1, felt E, A og B.

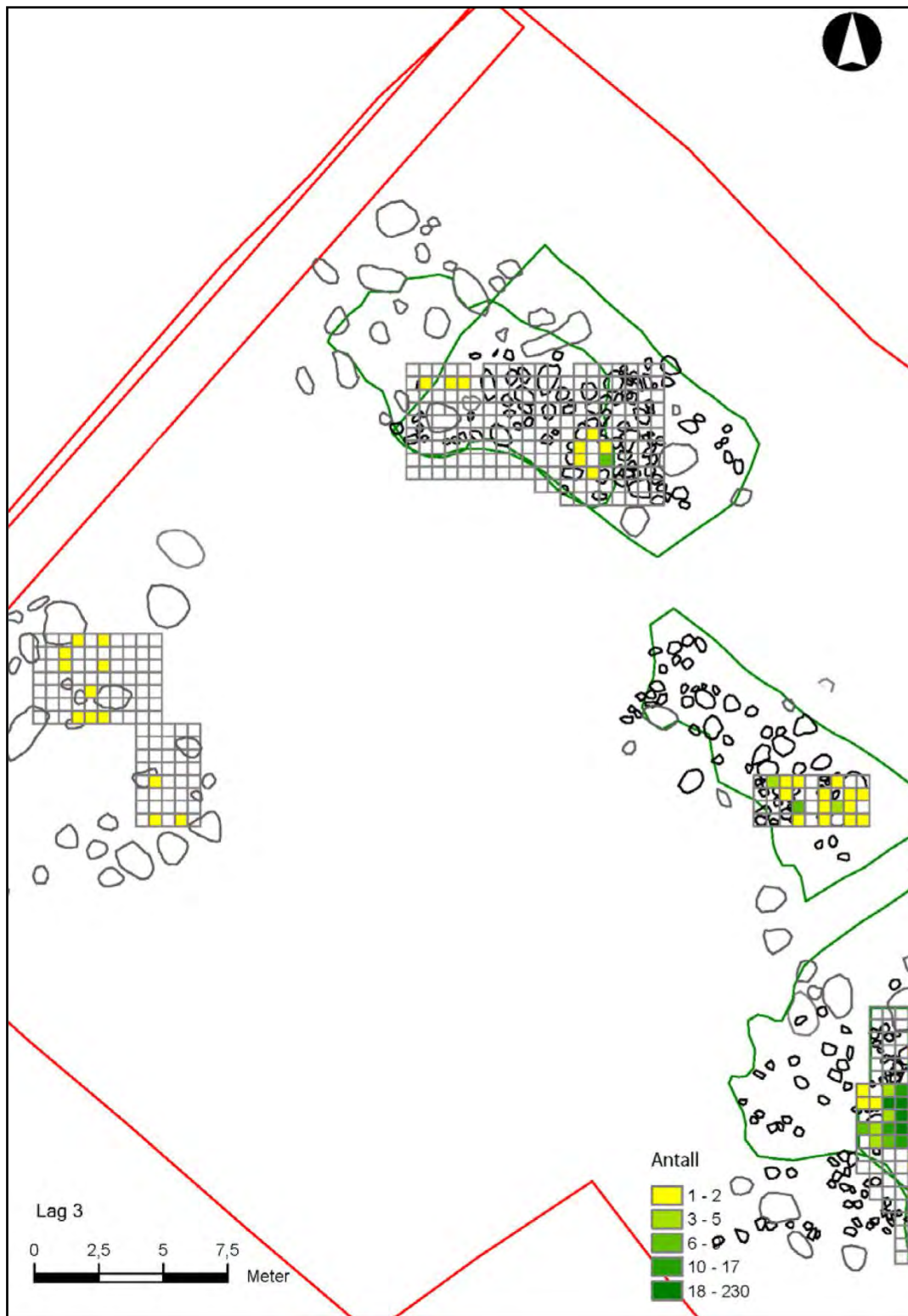
Figur 20: Id.99912. Funndistribusjon i mekanisk lag 2, felt C og D.

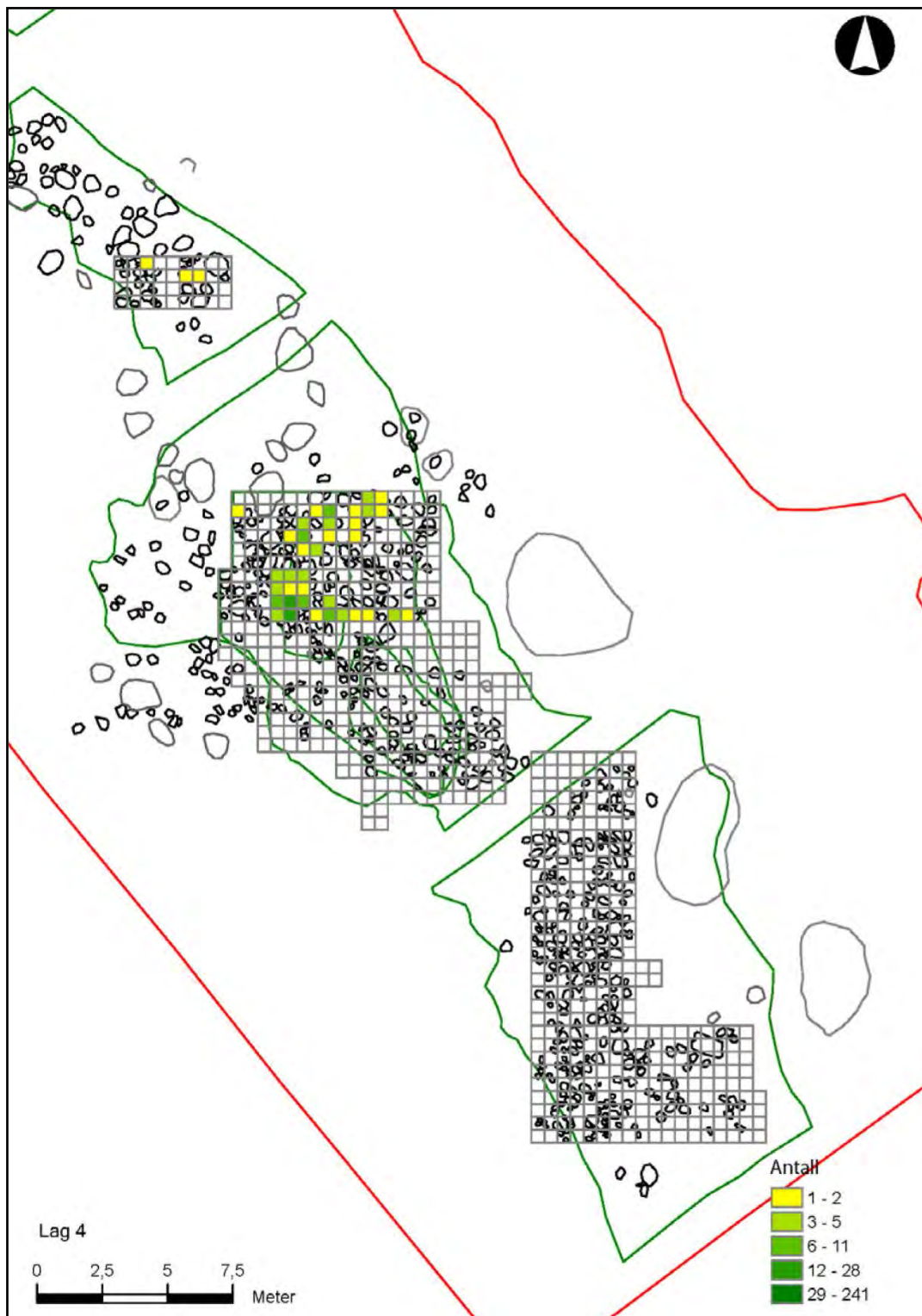
Figur 21: Id.99912. Funndistribusjon i mekanisk lag 2, felt E, A og B.

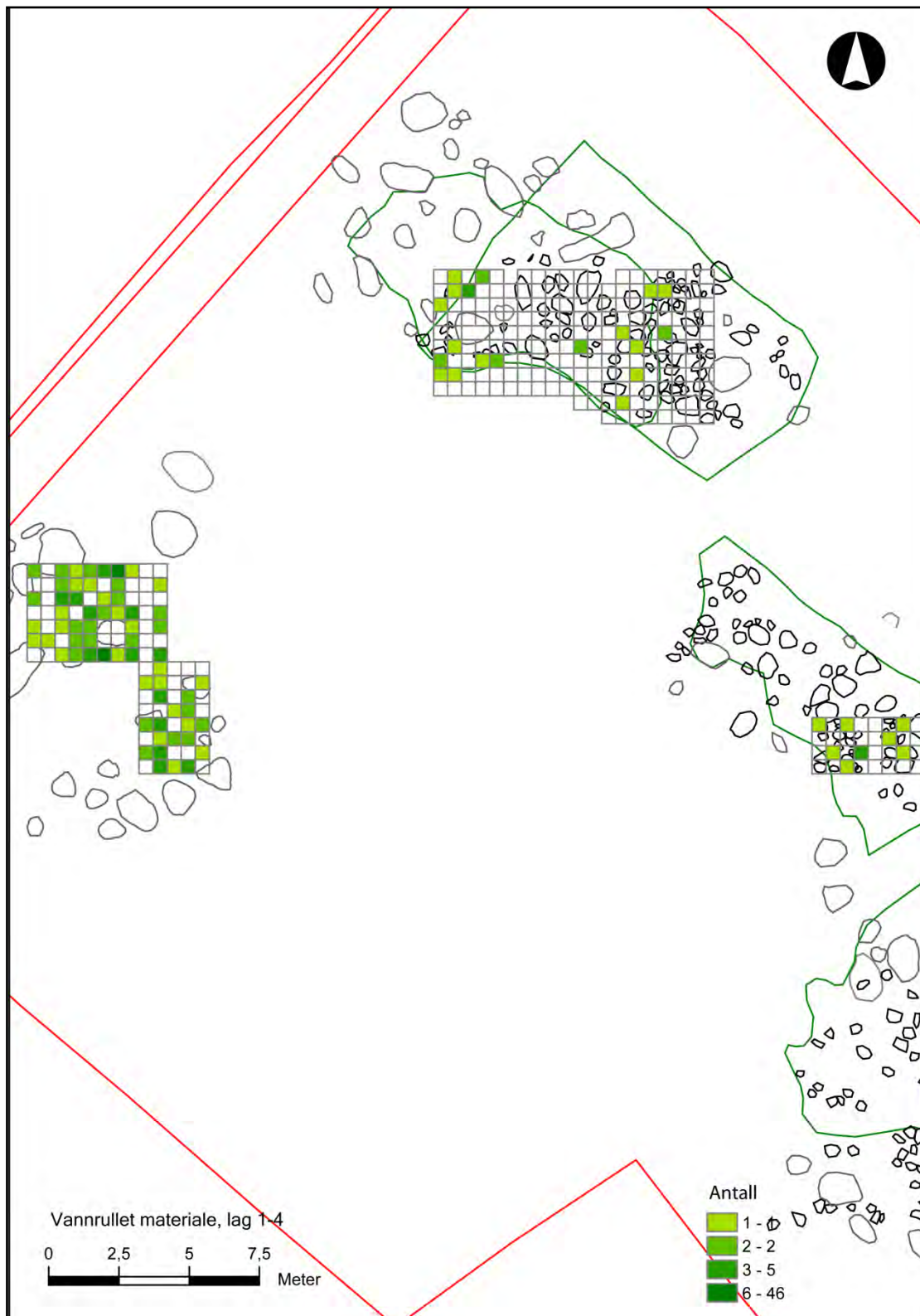
Figur 22: Id.99912. Funndistribusjon i mekanisk lag 3, felt C og D.

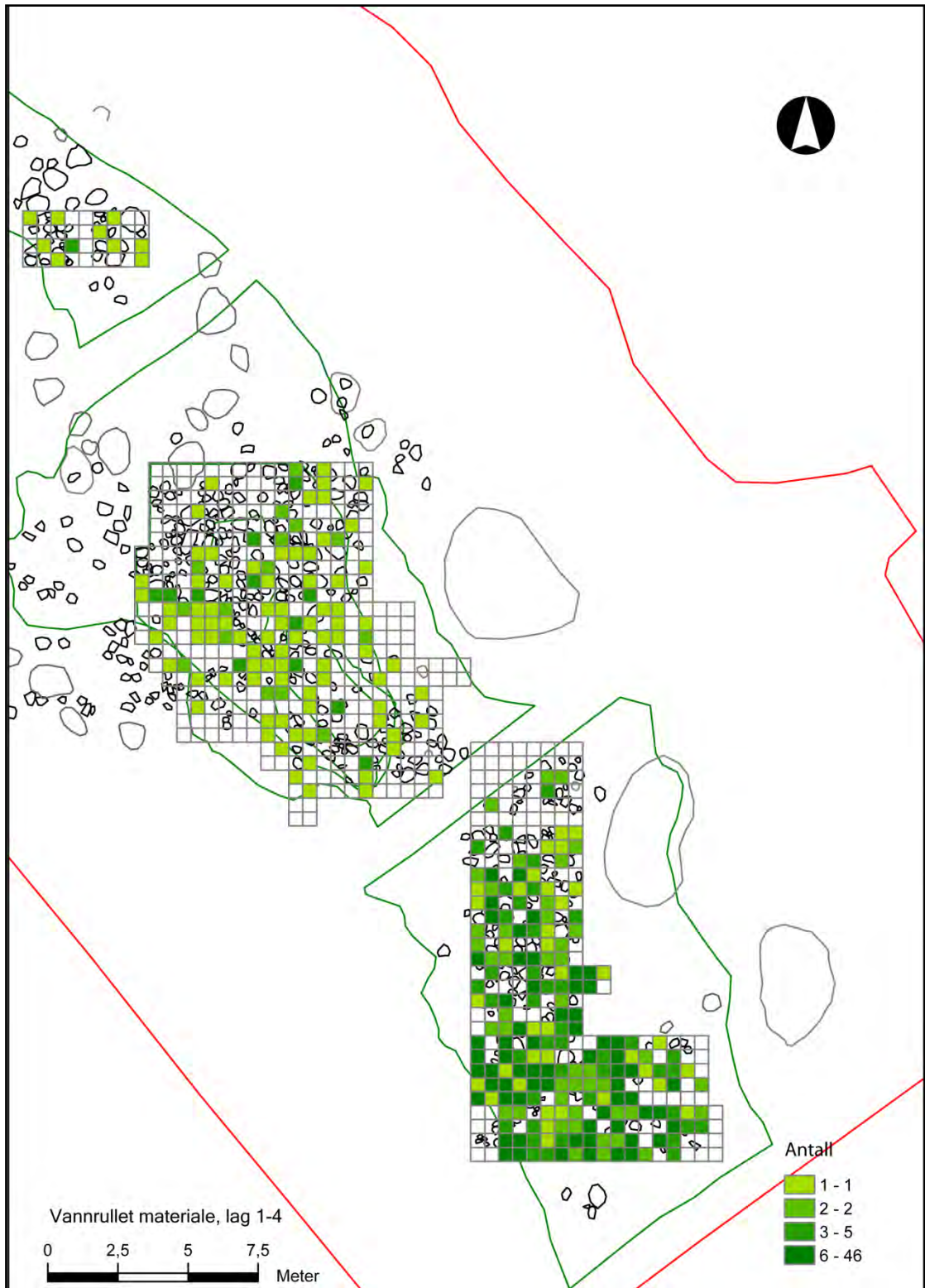
Figur 23: Id.99912. Funndistribusjon i mekanisk lag 3, felt E, A og B .

Figur 24: Id.99912. Funddistribusjon i mekanisk lag 4, felt B,C og D.

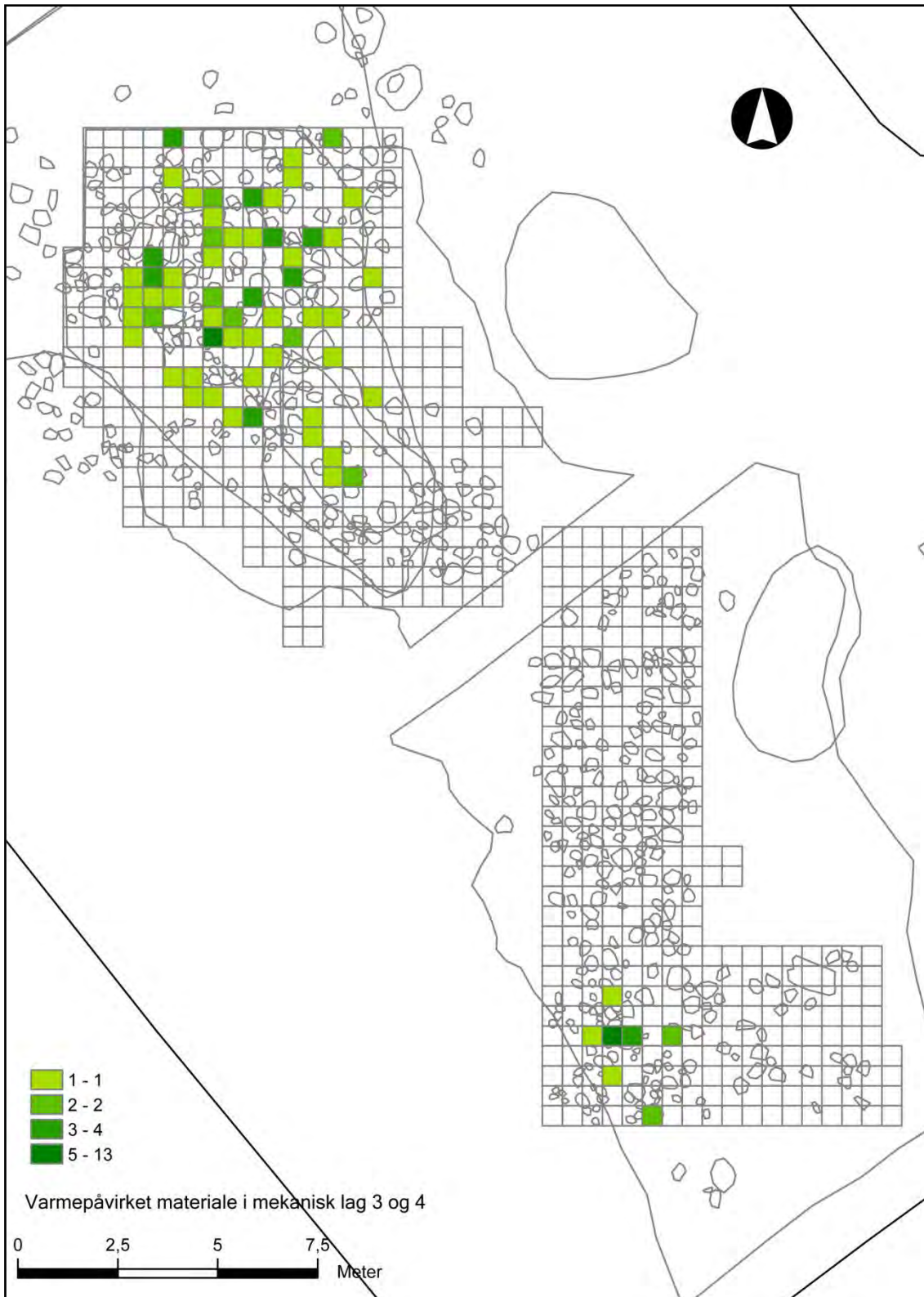
Figur 25: Id.99912. Samlet distribusjon av vannrullet flint på felt E, A og B.

Figur 26: Id.99912. Samlet distribusjon av vannrullet flint på felt B, C og D.

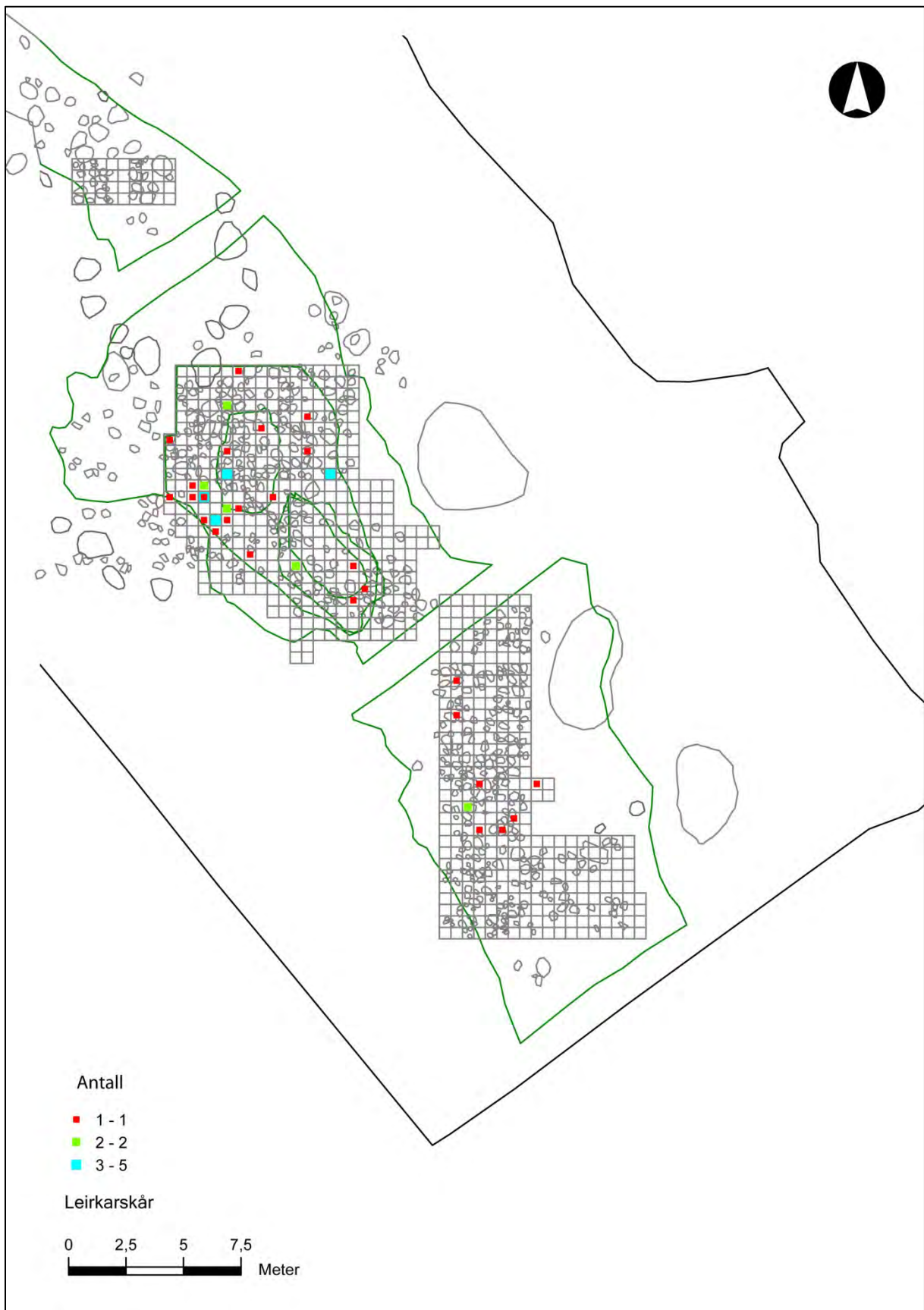

Figur 27: Id.99912. Distribusjon av varmpåvirket flint i mekanisk lag 1 og 2 på felt C og D.

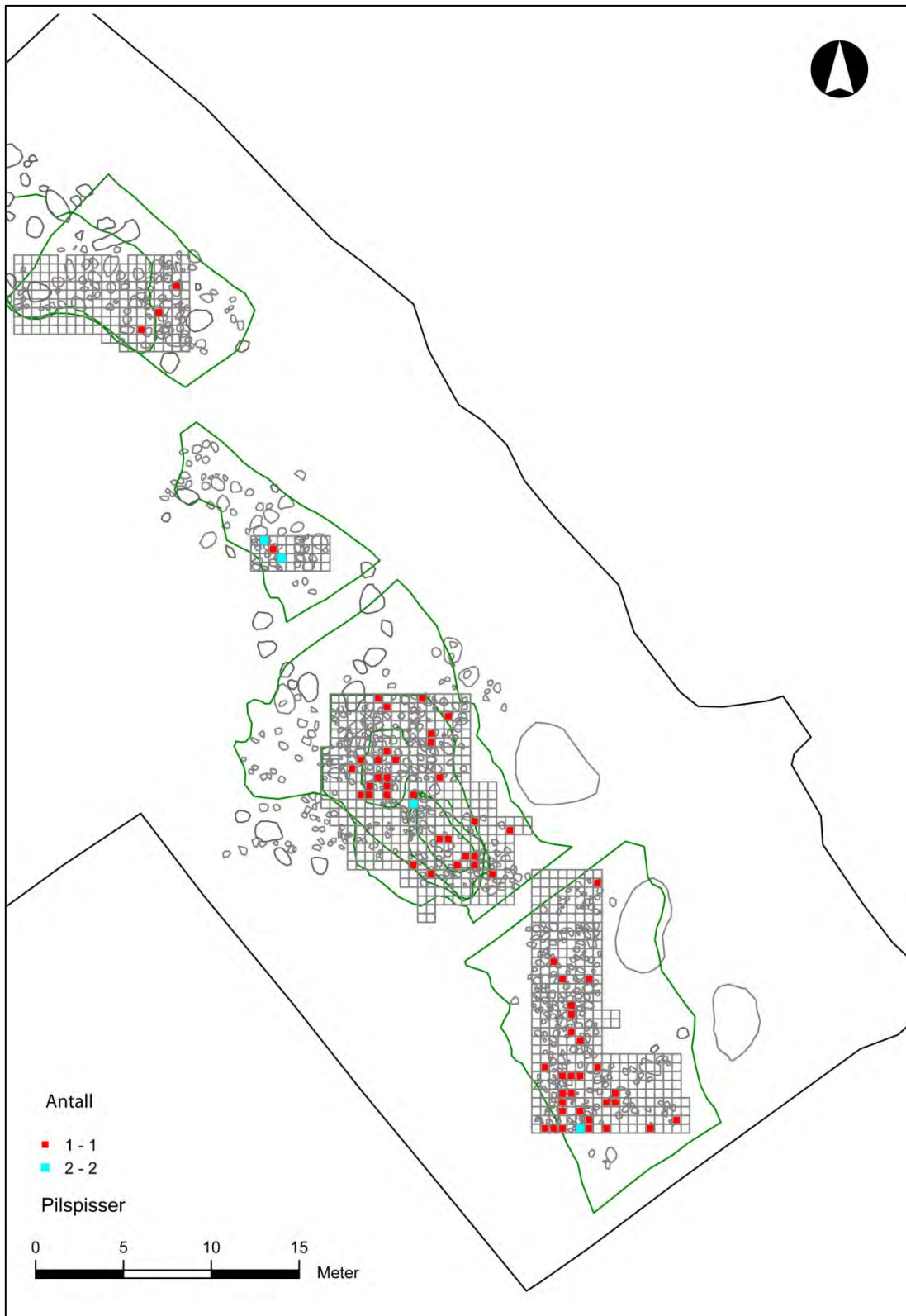

Figur 28: Id.99912. Distribusjon av varmpåvirket flint i mekanisk lag 3 og 4 på felt C og D.

9.1.2 Id.99912. Gjenstandsdistribusjon felt A-D.

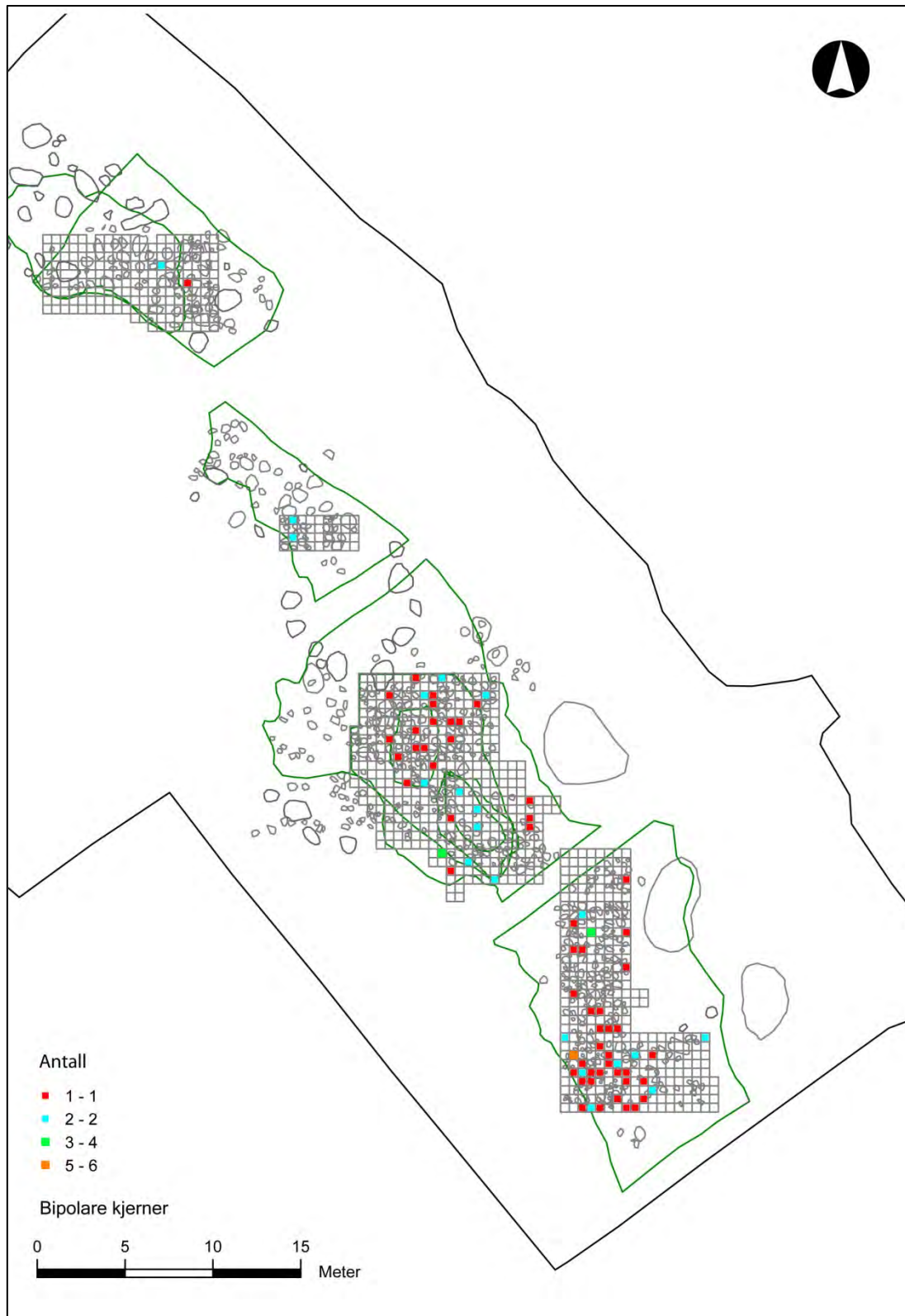
Figur 29 : Id.99912. Samlet distribusjon av leirkarskår.

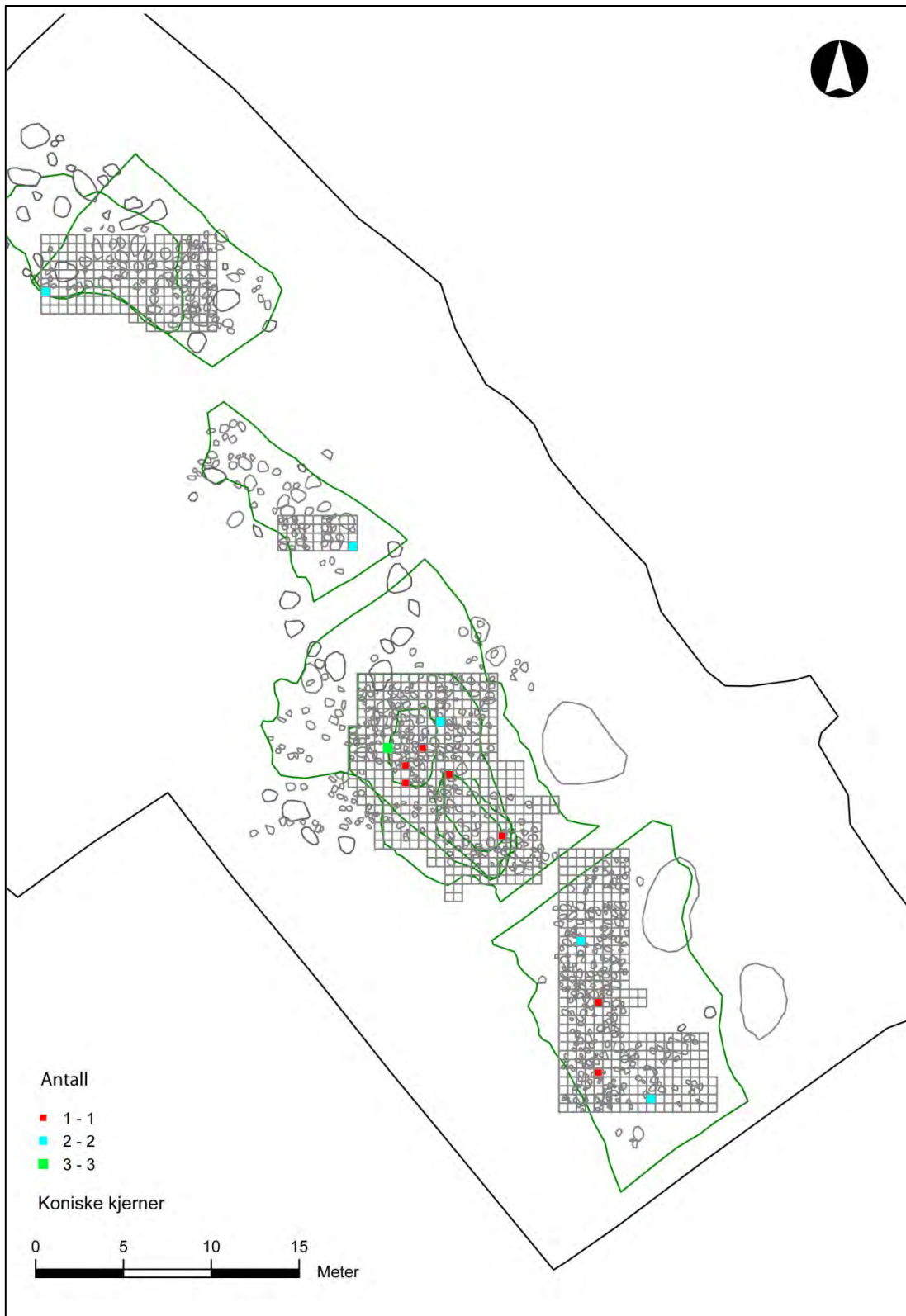
Figur 30: Id.99912. Samlet distribusjon av pilspisser.

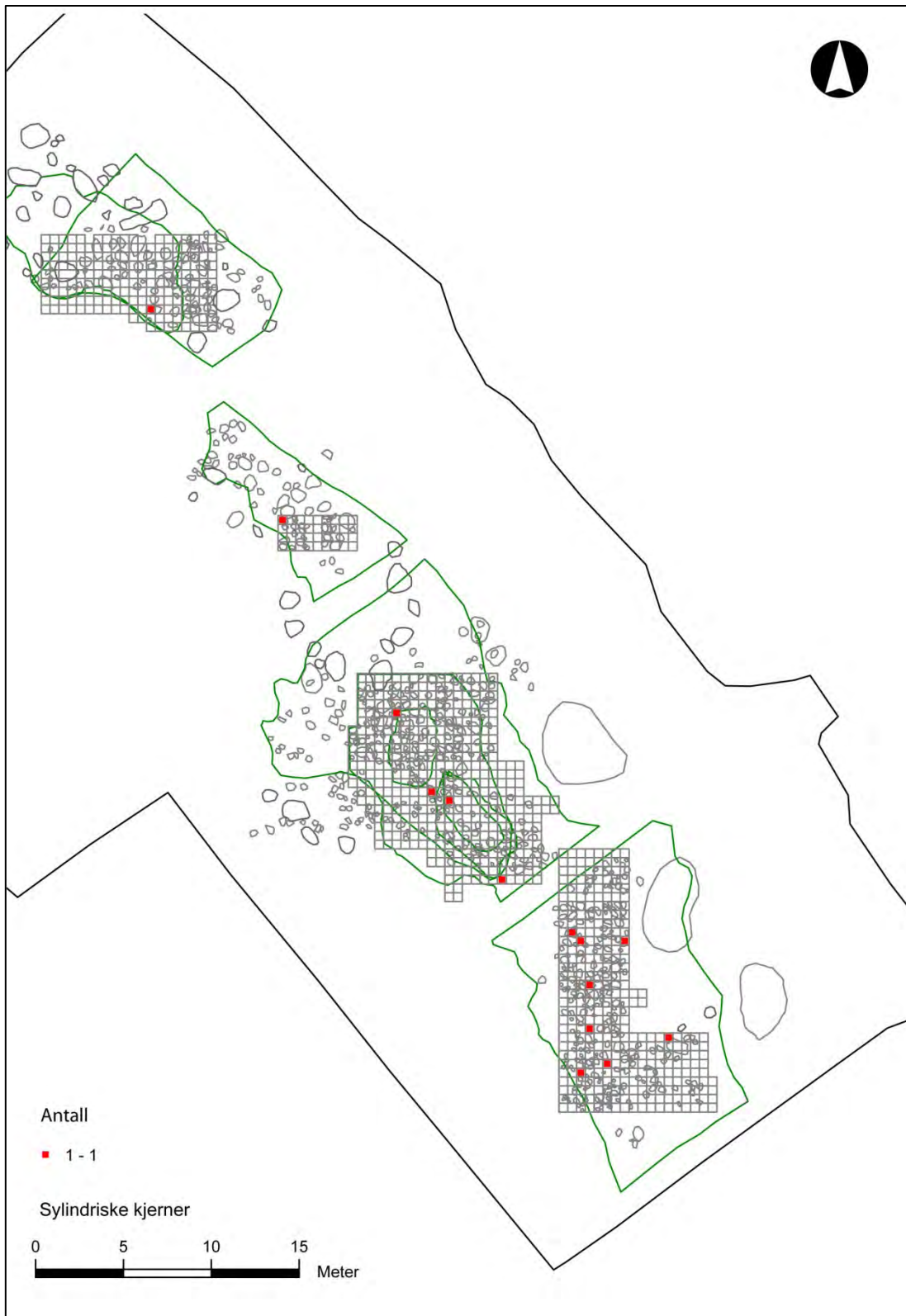
Figur 32: Id.99912. Samlet distribusjon av skrapere på.

Figur 33: Id.99912. Samlet distribusjon av bipolare kjerner.

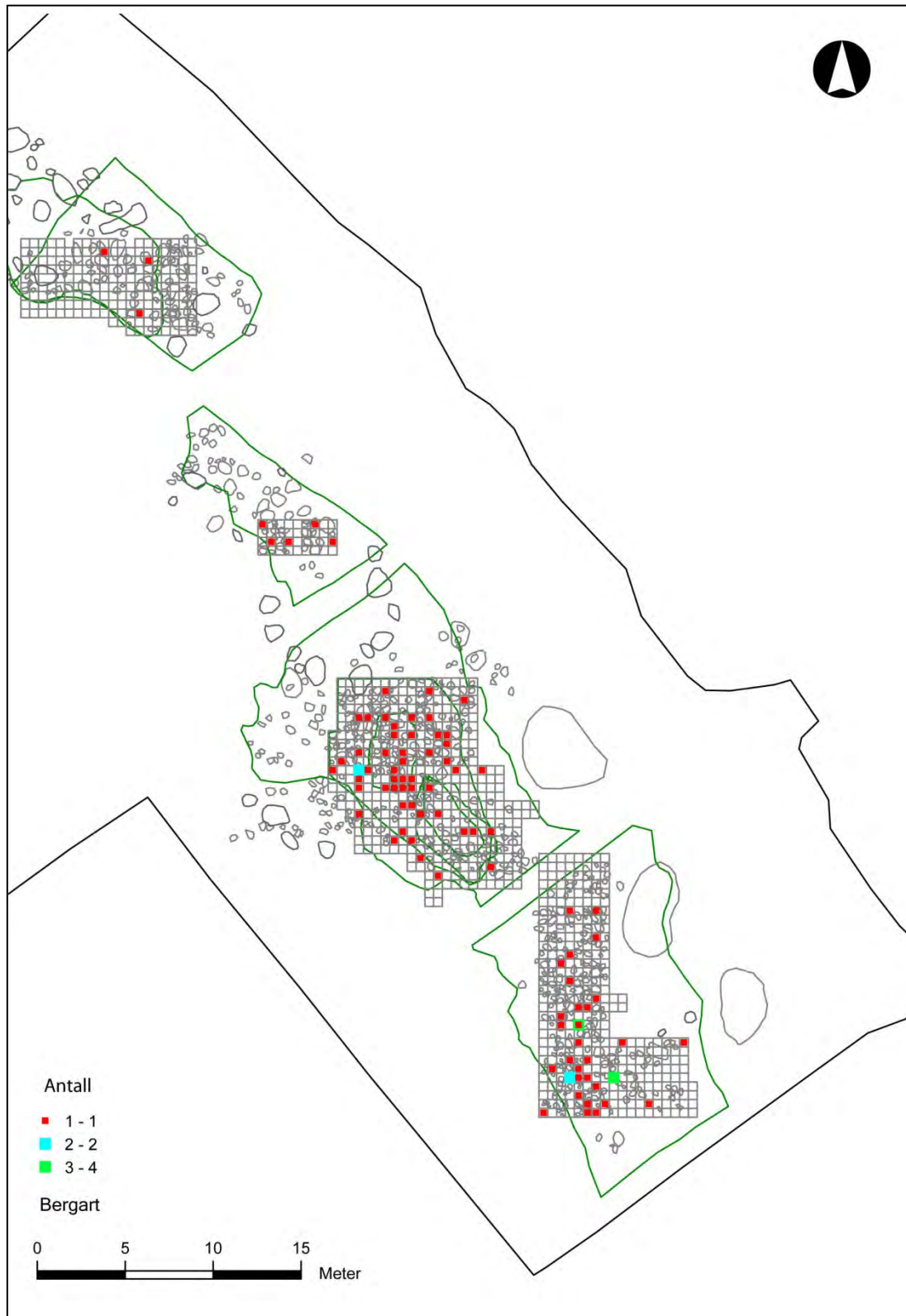

Figur 34: Id.99912. Samlet distribusjon av koniske kjerner.

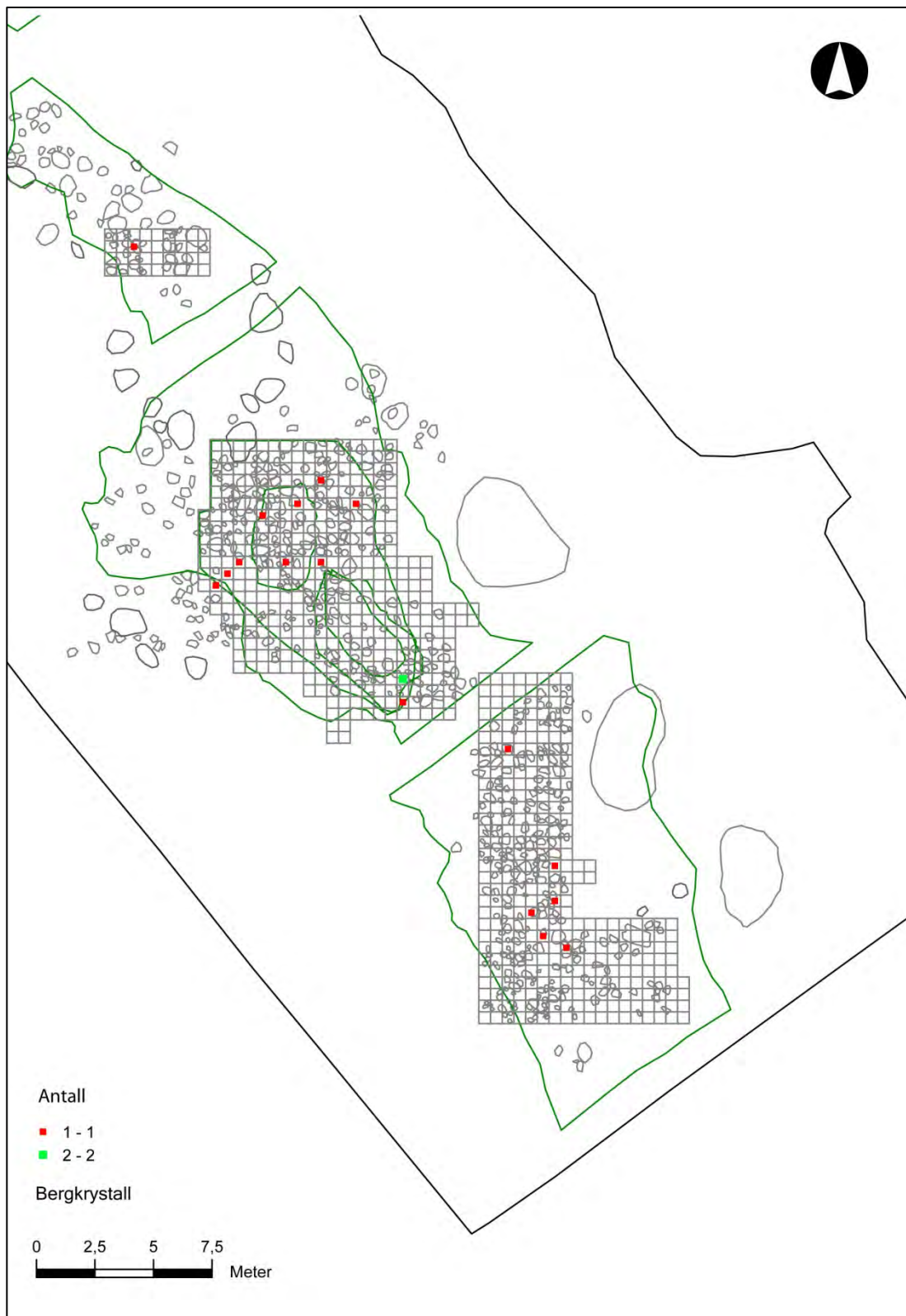

Figur 35: Id.99912. Samlet distribusjon av sylindriske kjerner.

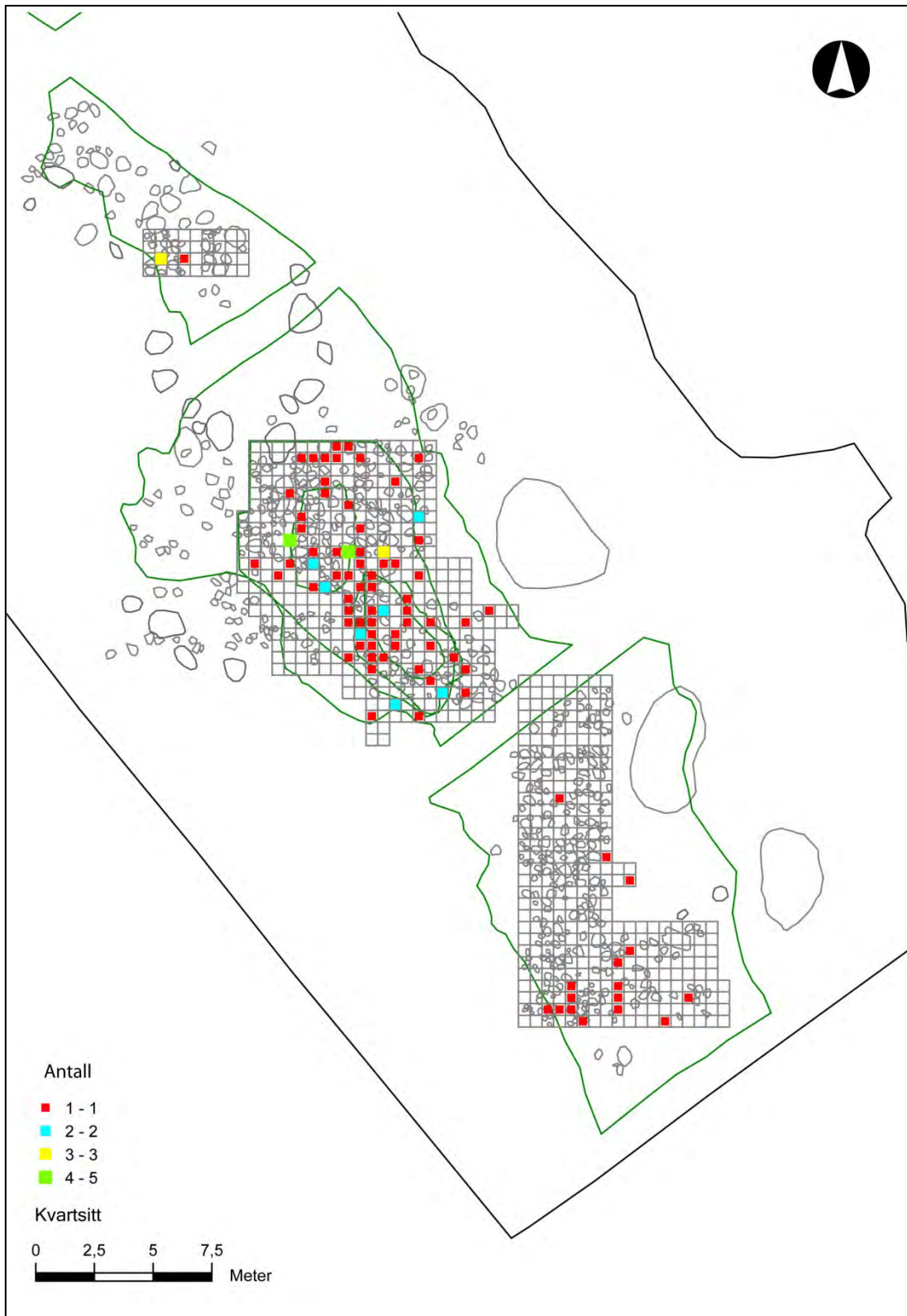
9.1.3 Id.99912. Råstoffdistribusjon felt A-D.

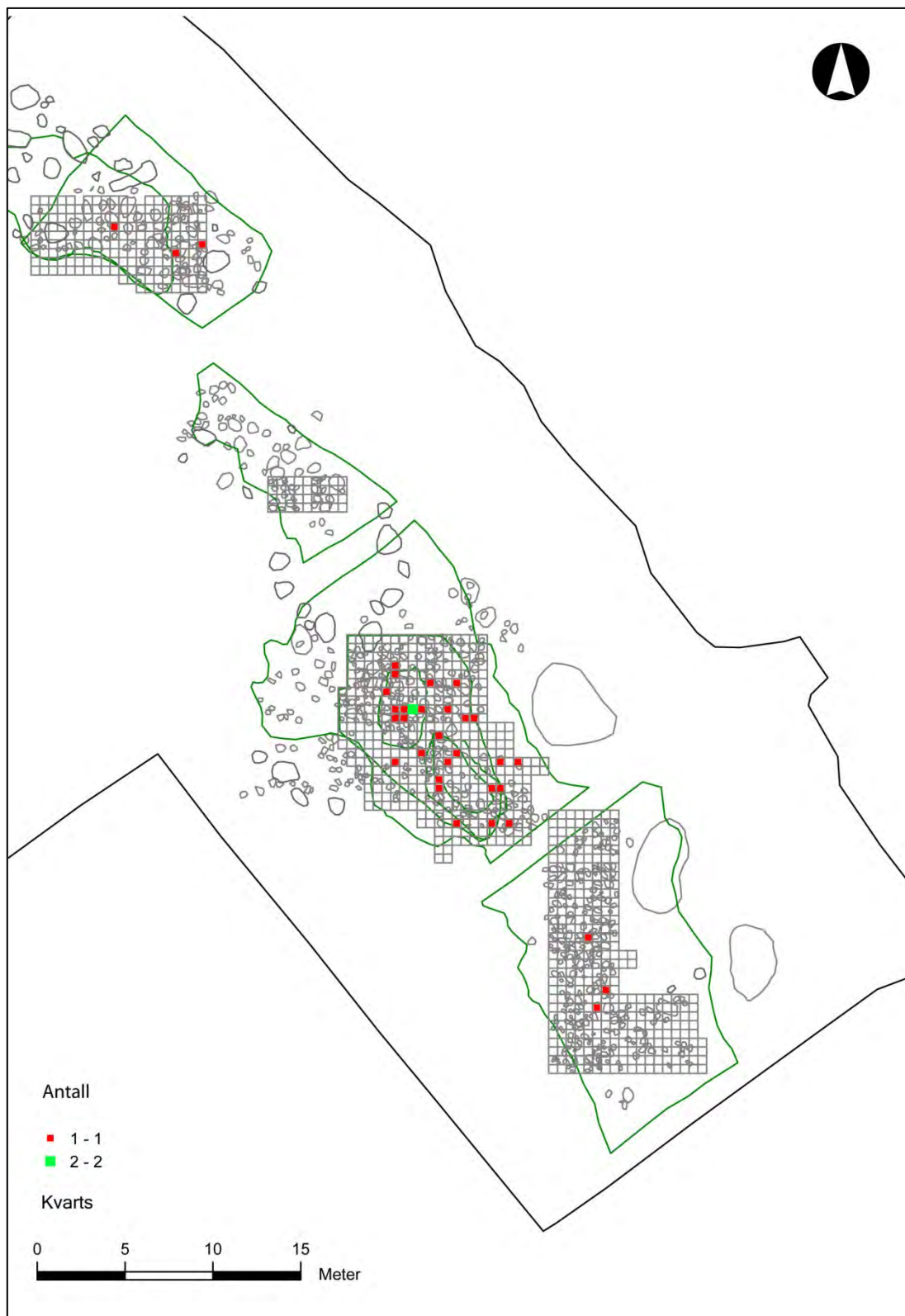
Figur 36: Id.99912. Distribusjon av bergart.

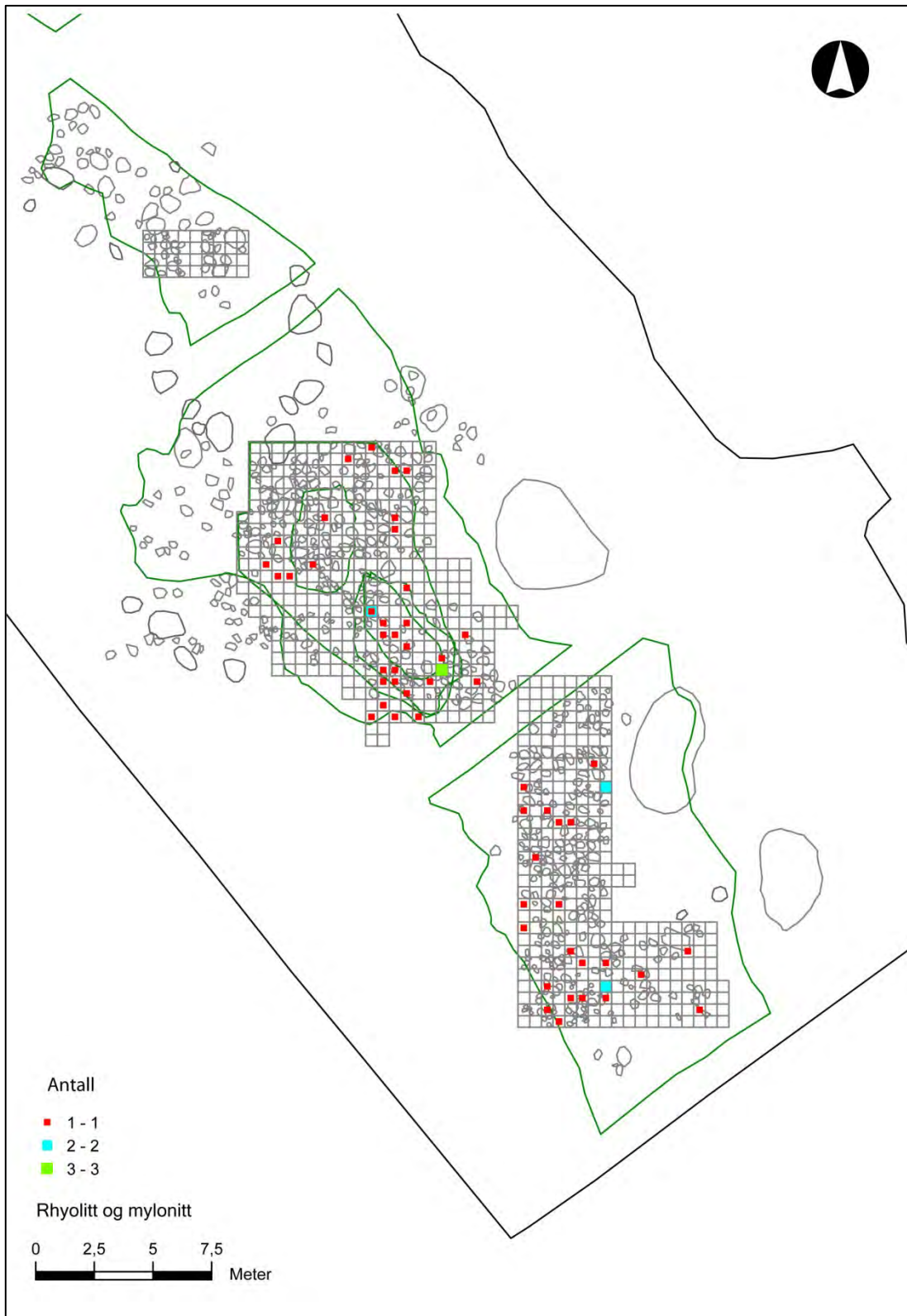
Figur 37: Id.99912. Distribusjon av bergkrystall.

Figur 38: Id.99912. Distribusjon av kvartsitt .

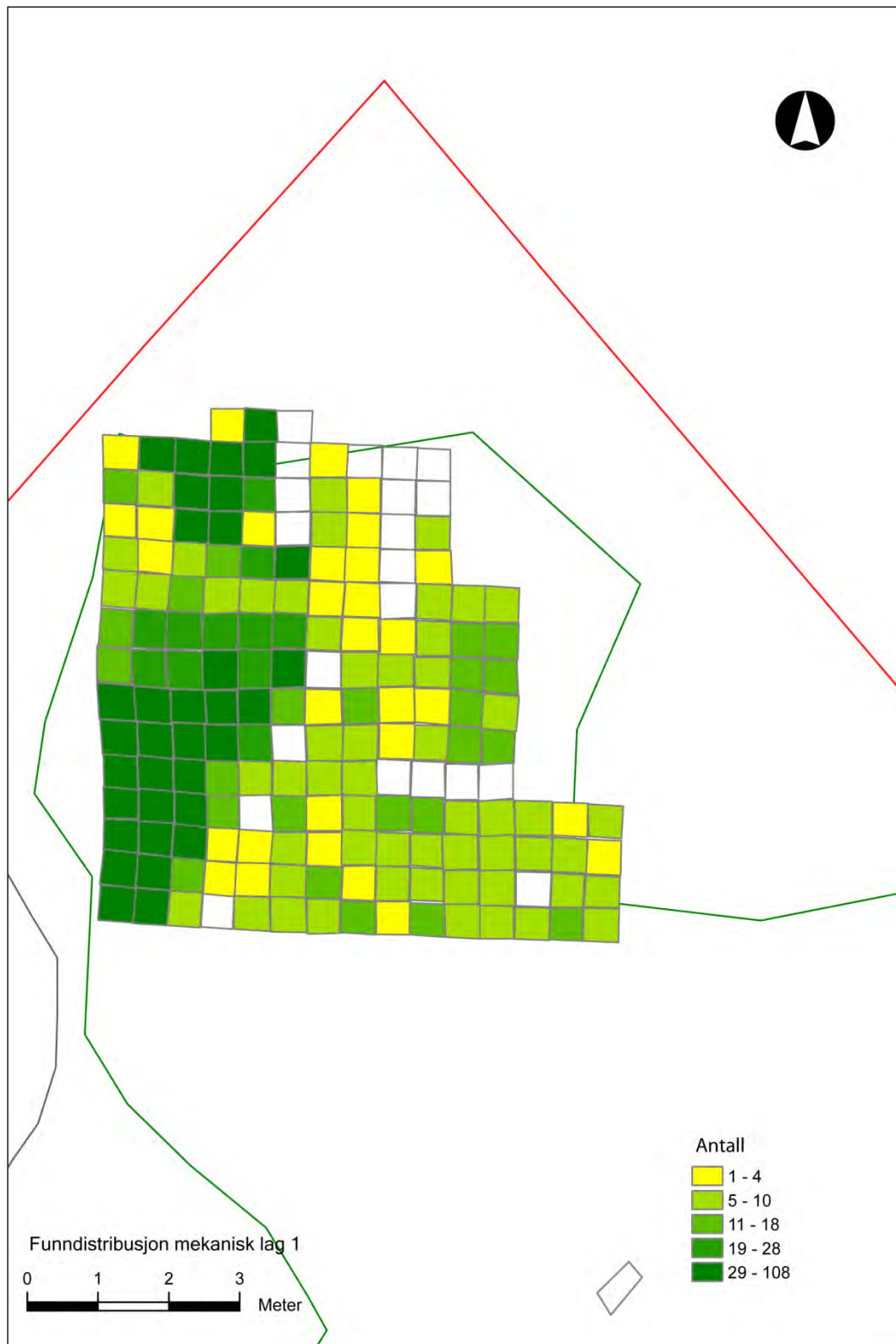

Figur 39: Id.99912. Distribusjon av kvarts.

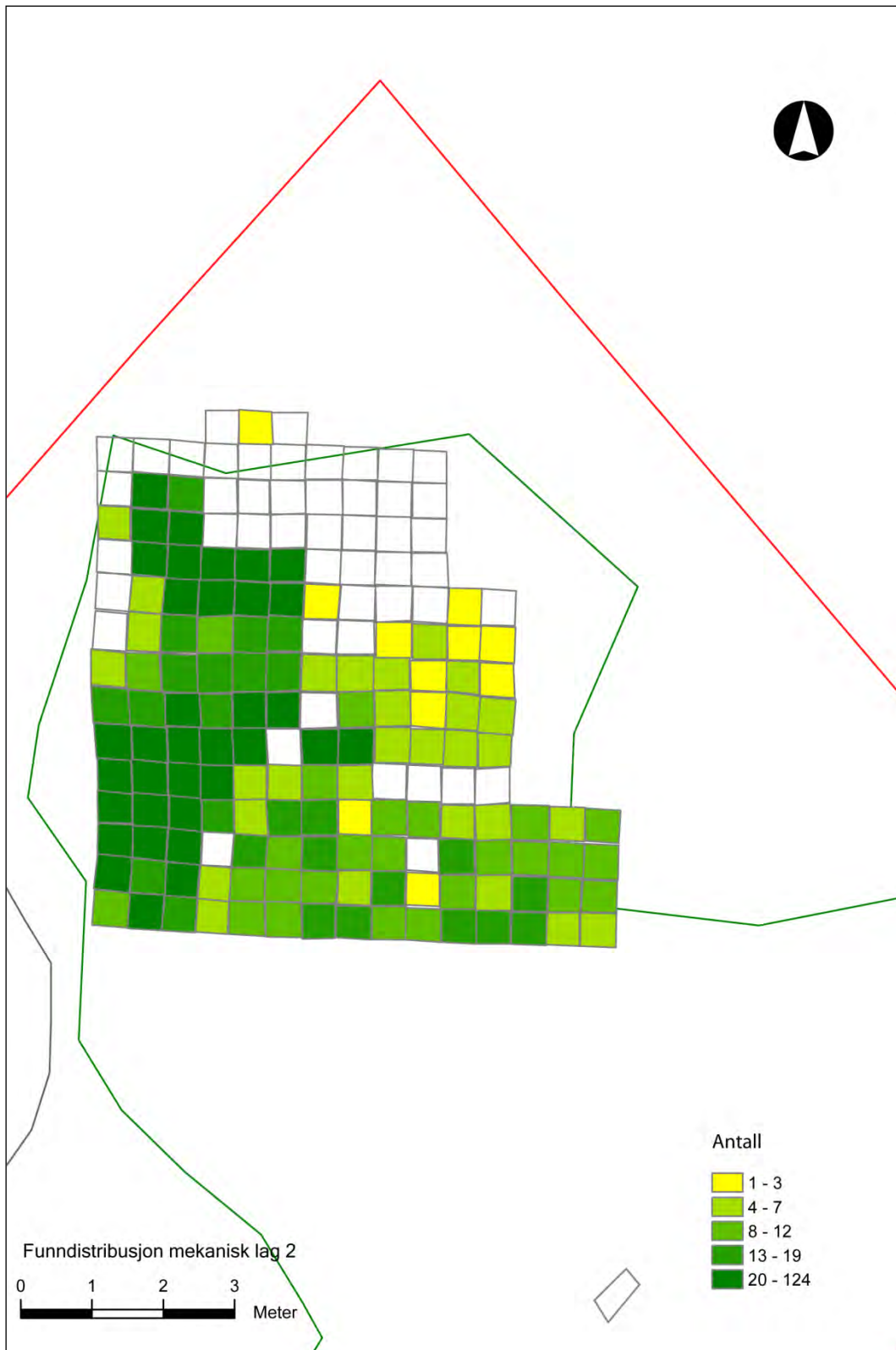

Figur 40: Id.99912. Distribusjon av rhyolitt og mylonitt.

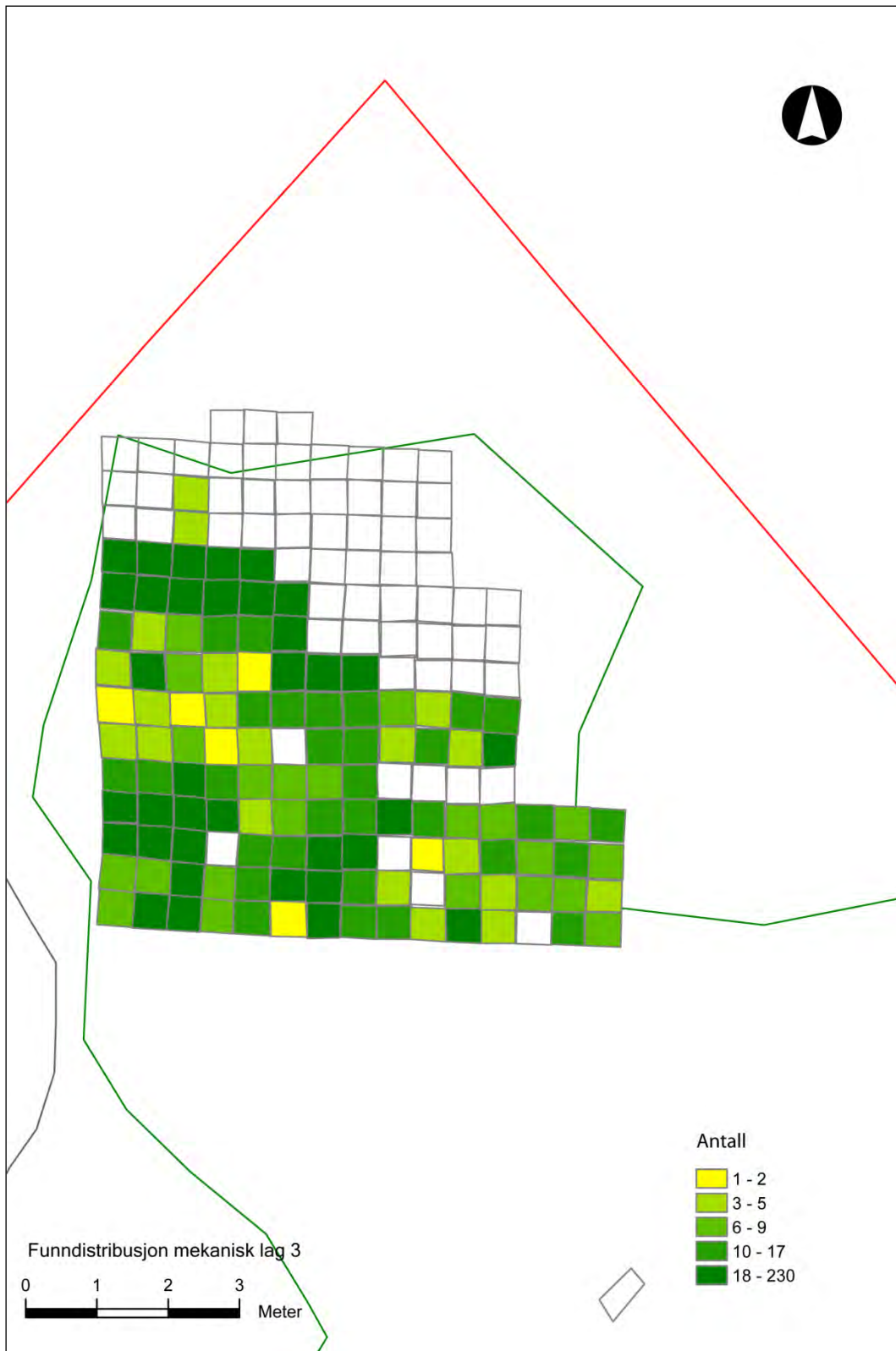
9.2.1 Id.144505. Funndistribusjon lag 1-7.

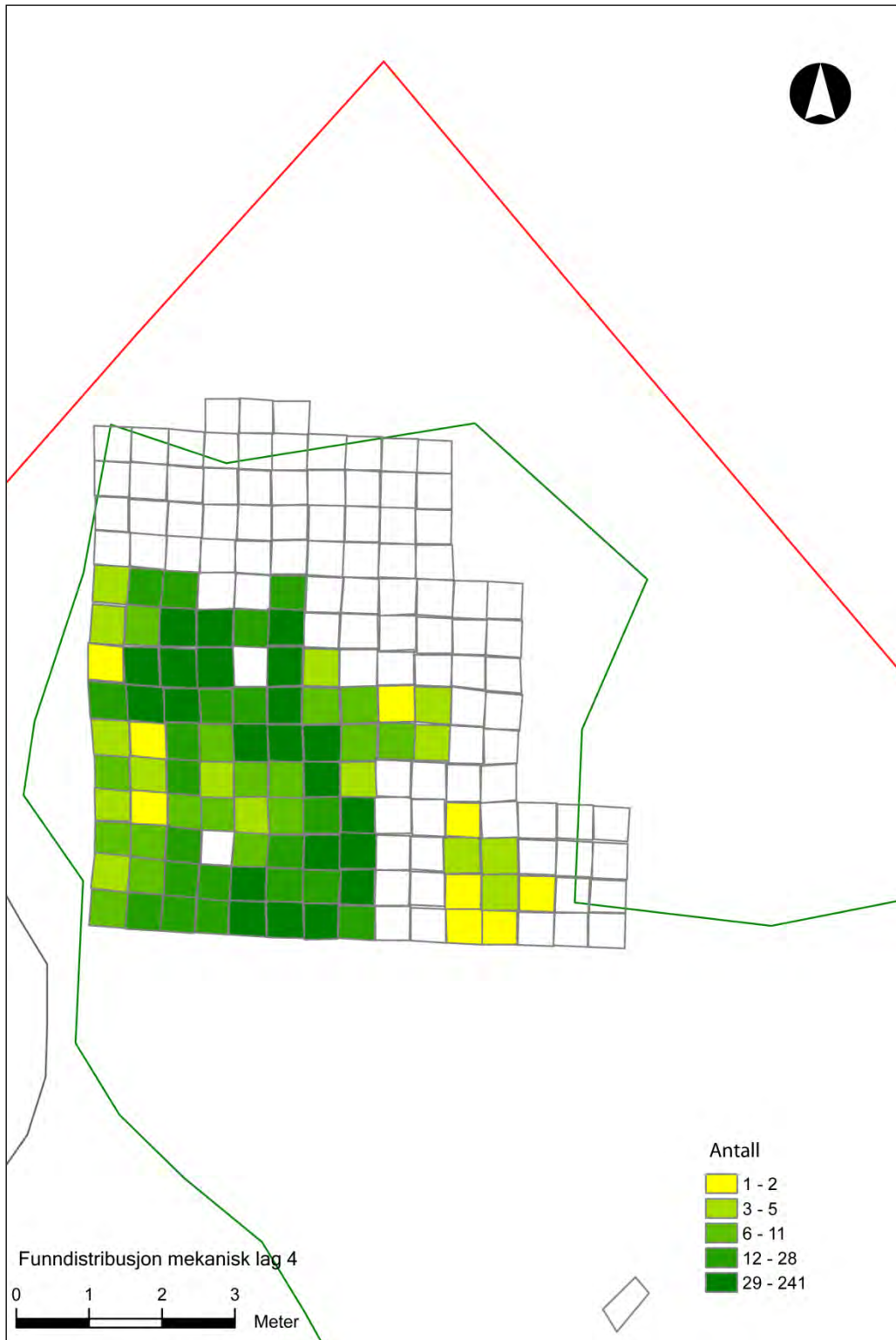
Figur 41: Id.144505. Funndistribusjon i mekanisk lag 1.

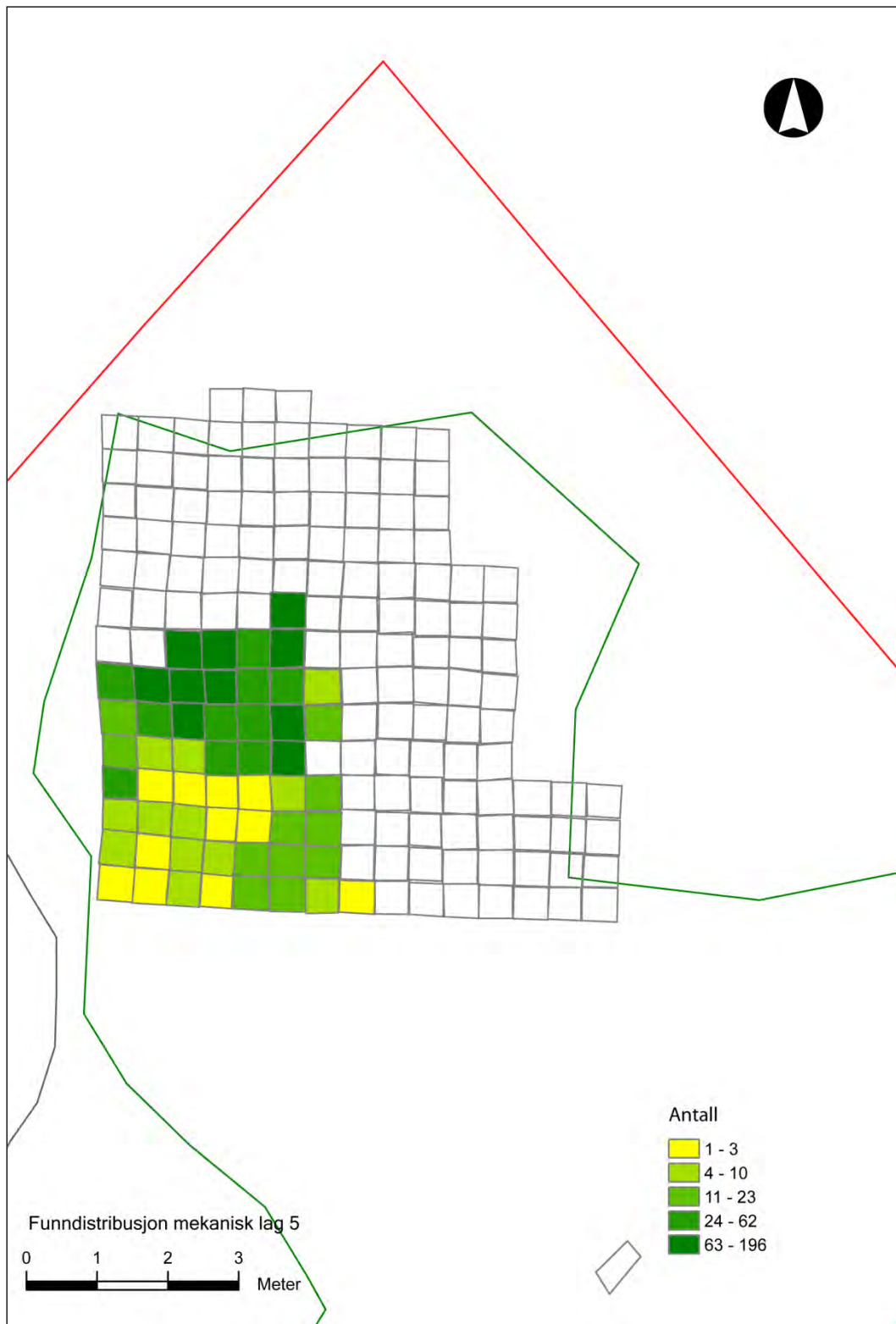
Figur 42: Id.144505. Funndistribusjon i mekanisk lag 2.

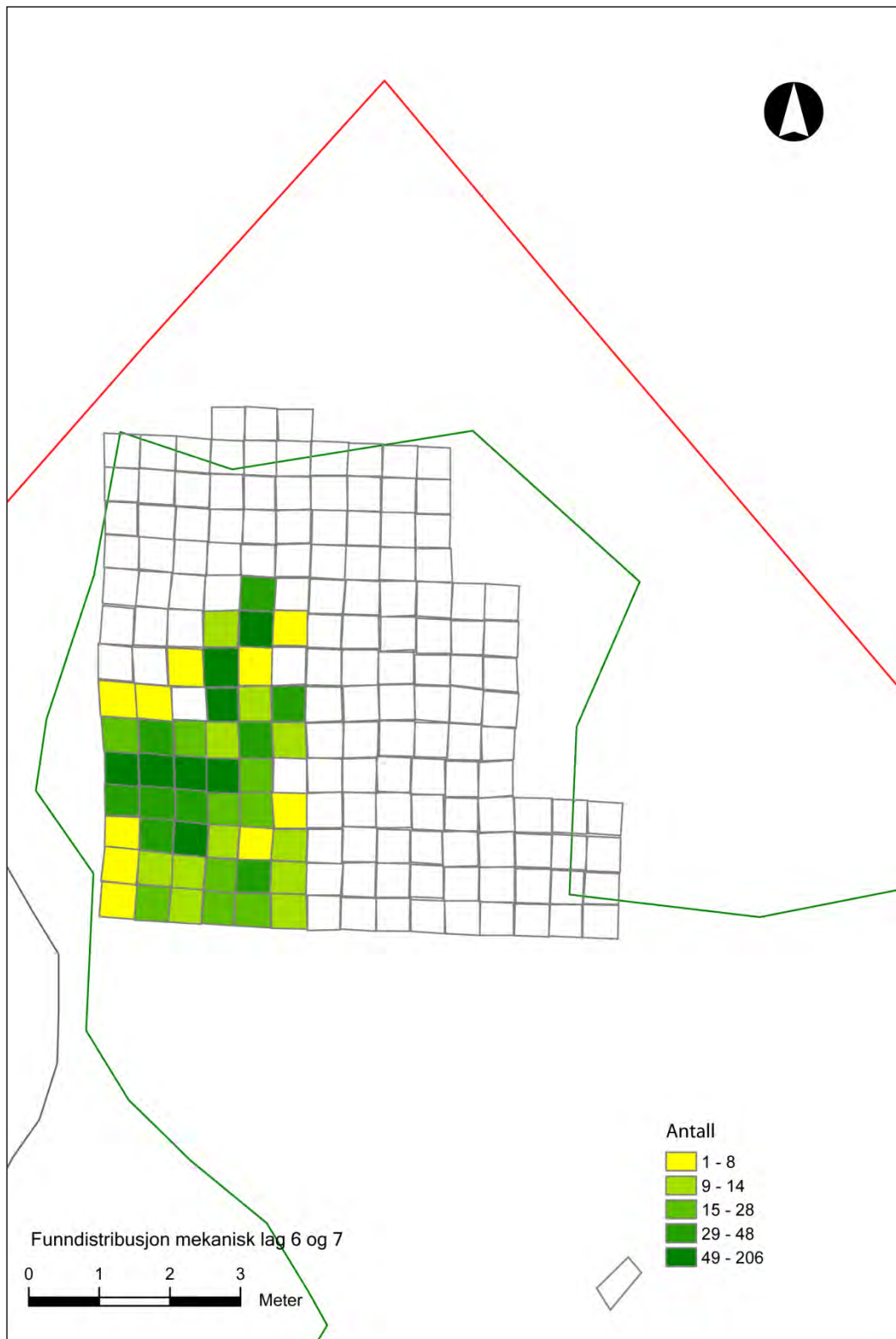
Figur 43: Id.144505. Funndistribusjon i mekanisk lag 3.

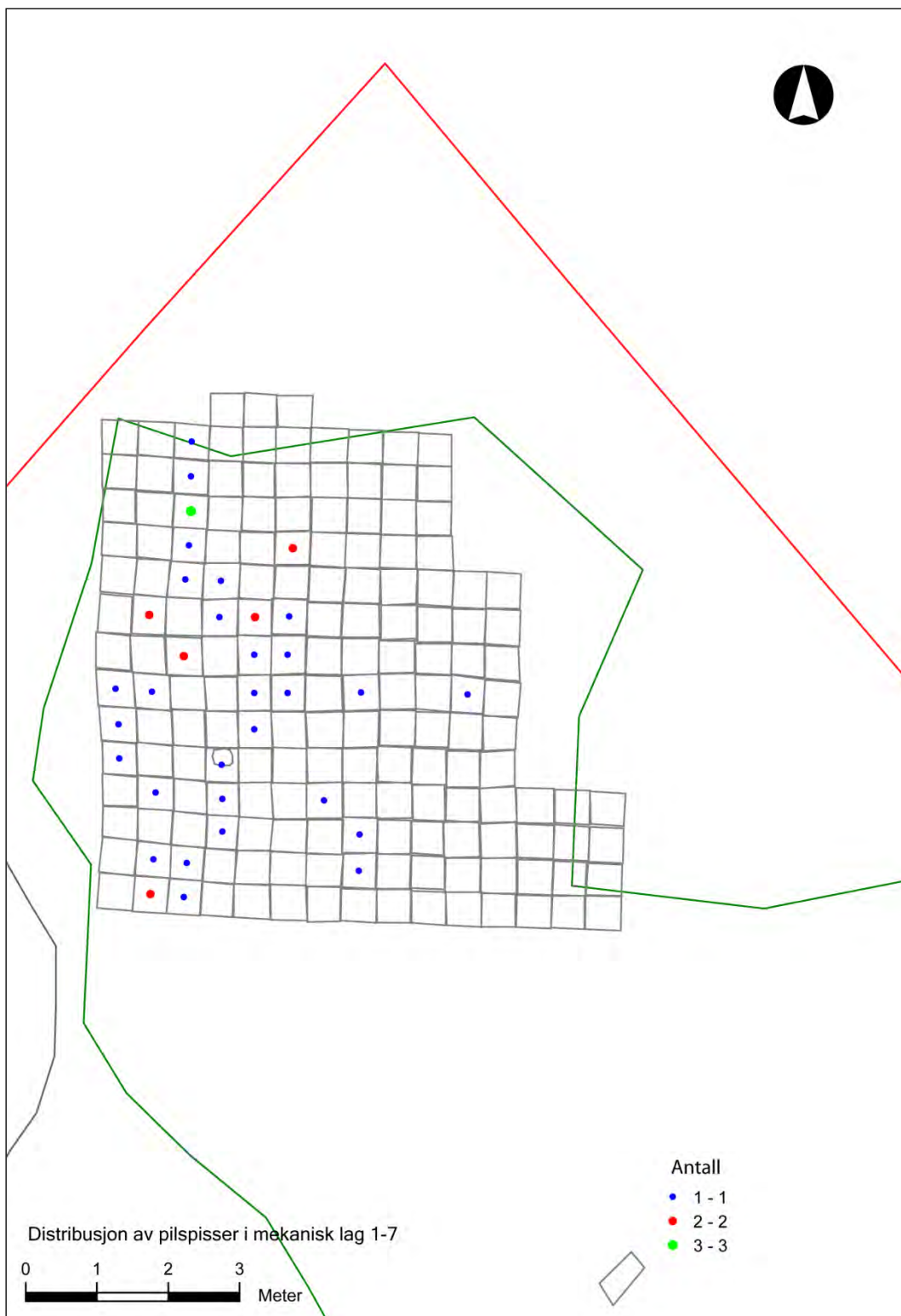
Figur 44: Id.144505. Funndistribusjon i mekanisk lag 4.

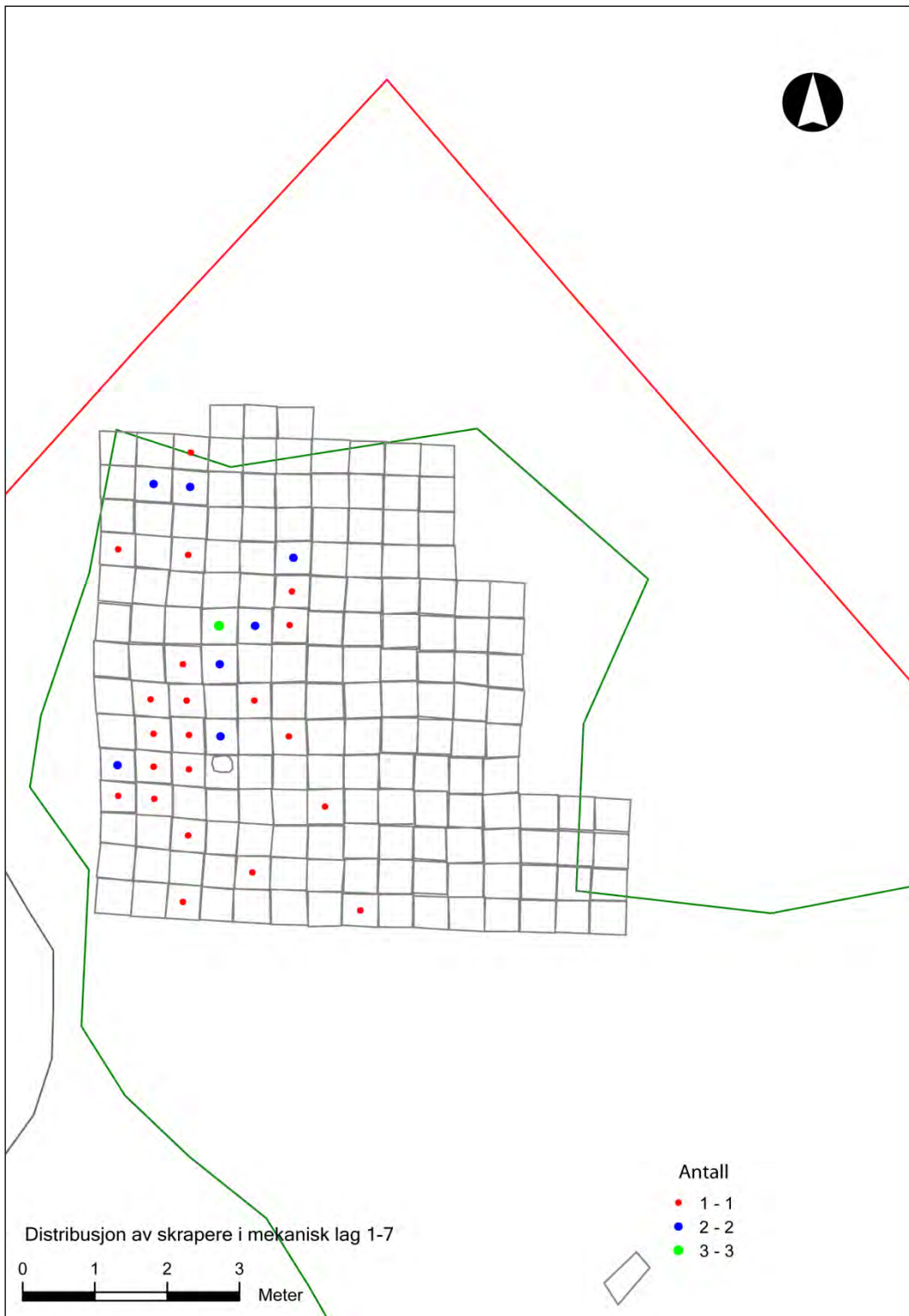
Figur 45: Id.144505. Funndistribusjon i mekanisk lag 5.

Figur 46: Id.144505. Funndistribusjon i mekanisk lag 6 og 7.

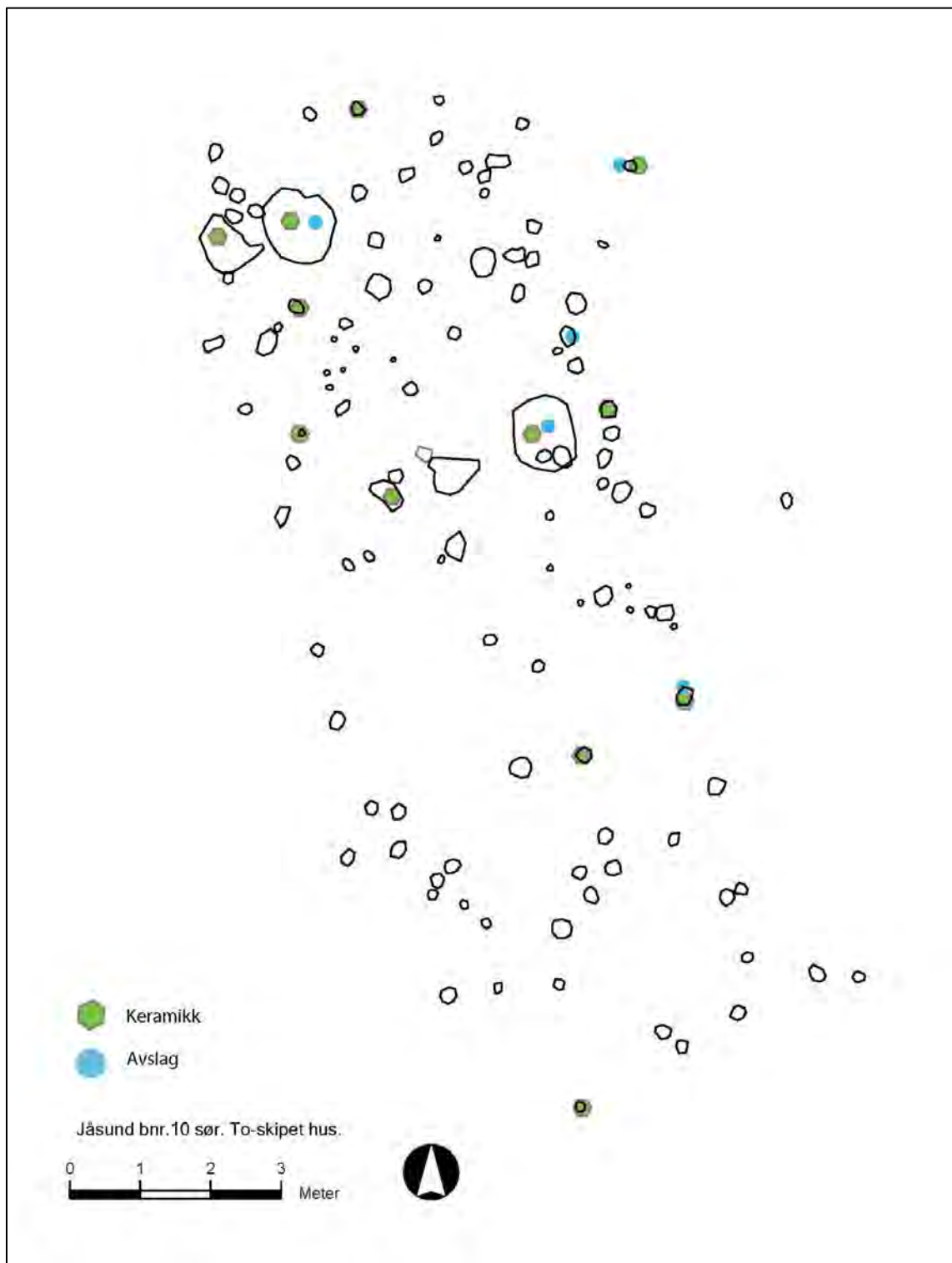

Figur 48: Id.144505. Distribusjon av pilspisser i mekanisk lag 1-7.

Figur 49: Id.1445050. Distribusjon av skrapere i mekanisk lag 1-7.

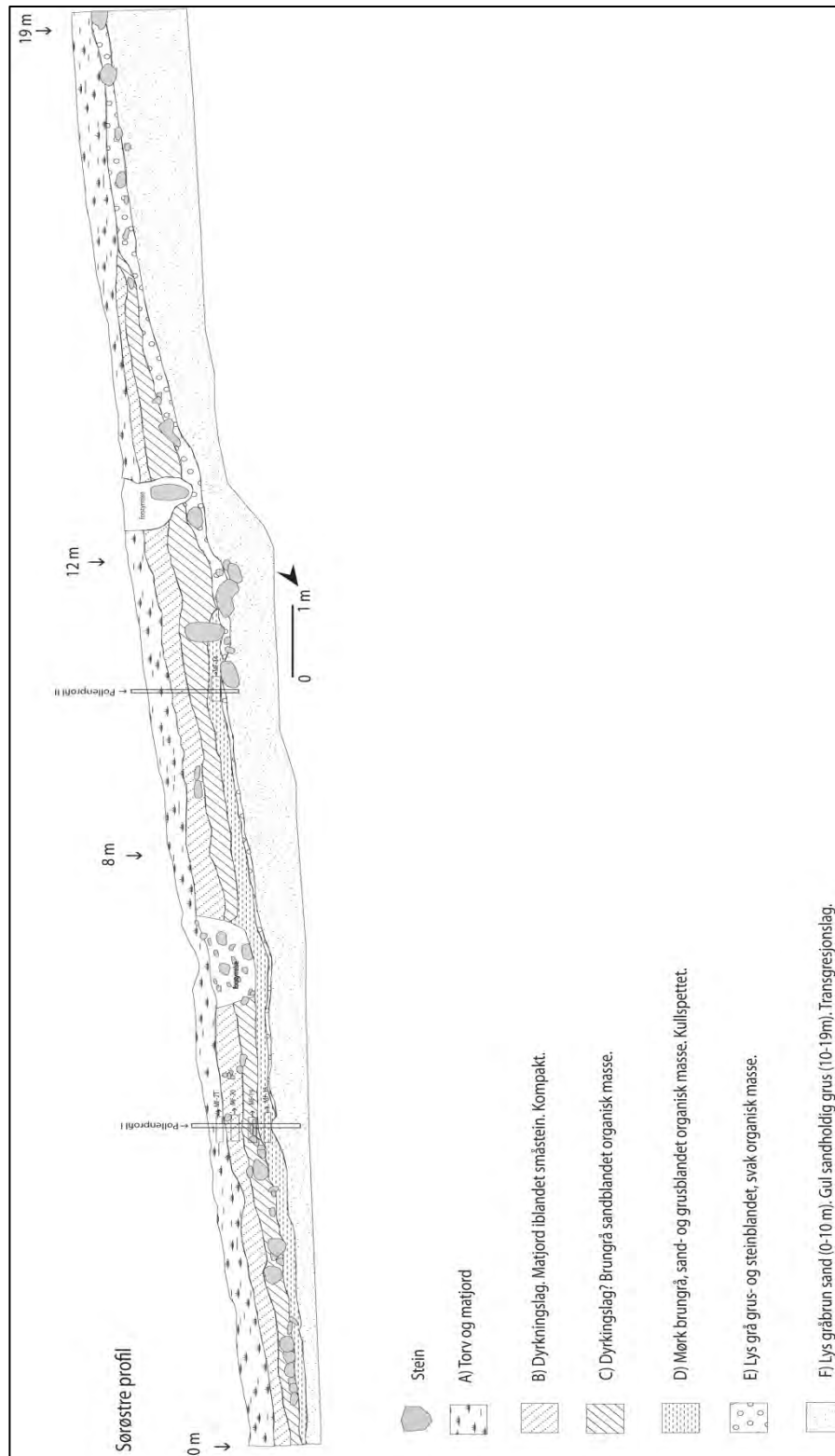
9.3 Id.112268. Funndistribusjon i to-skipet hus.

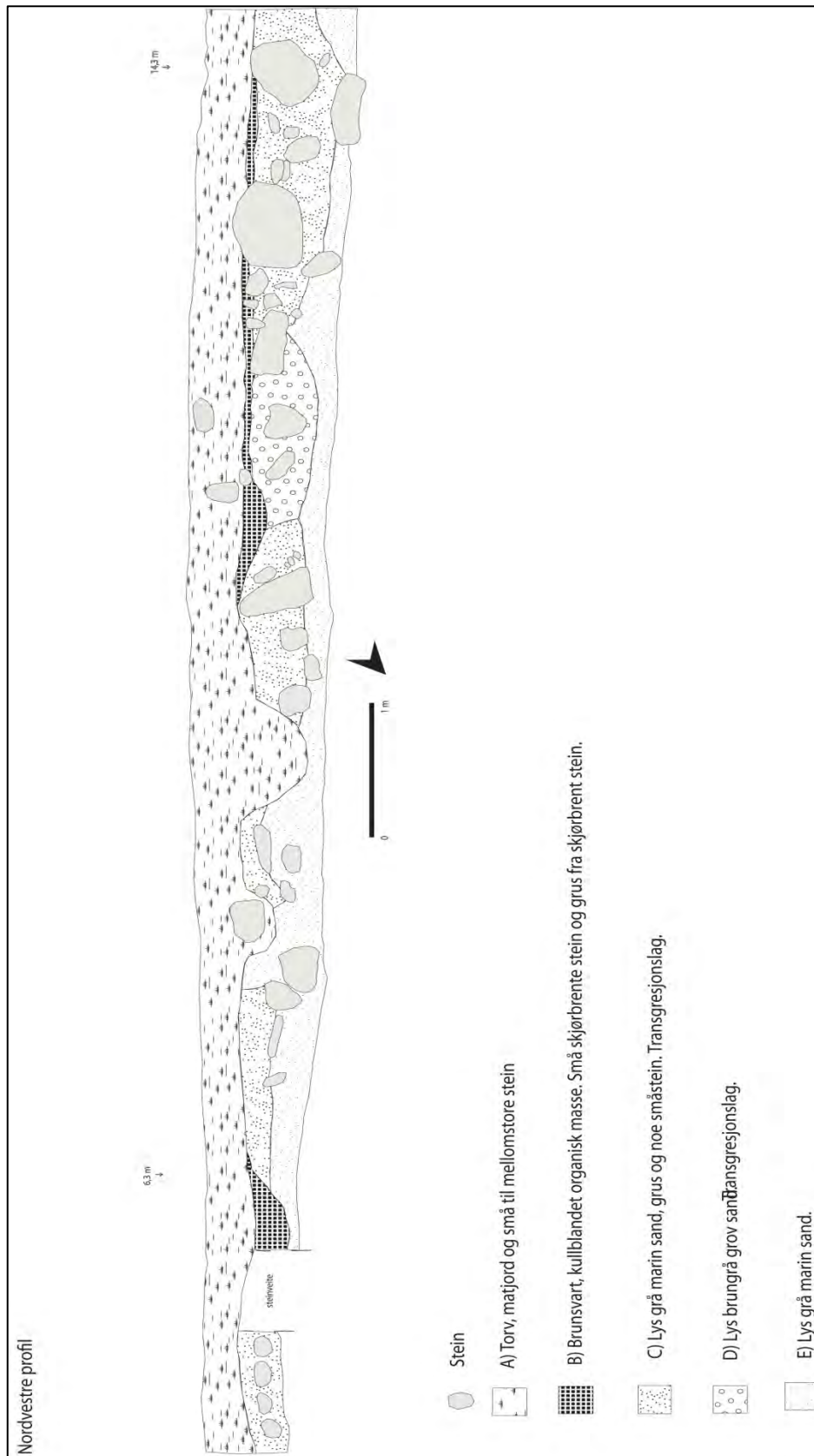
Figur 50: Id.112268. Plankart av to-skipet hus med funnfordelingen markert.

10.0 Tegninger

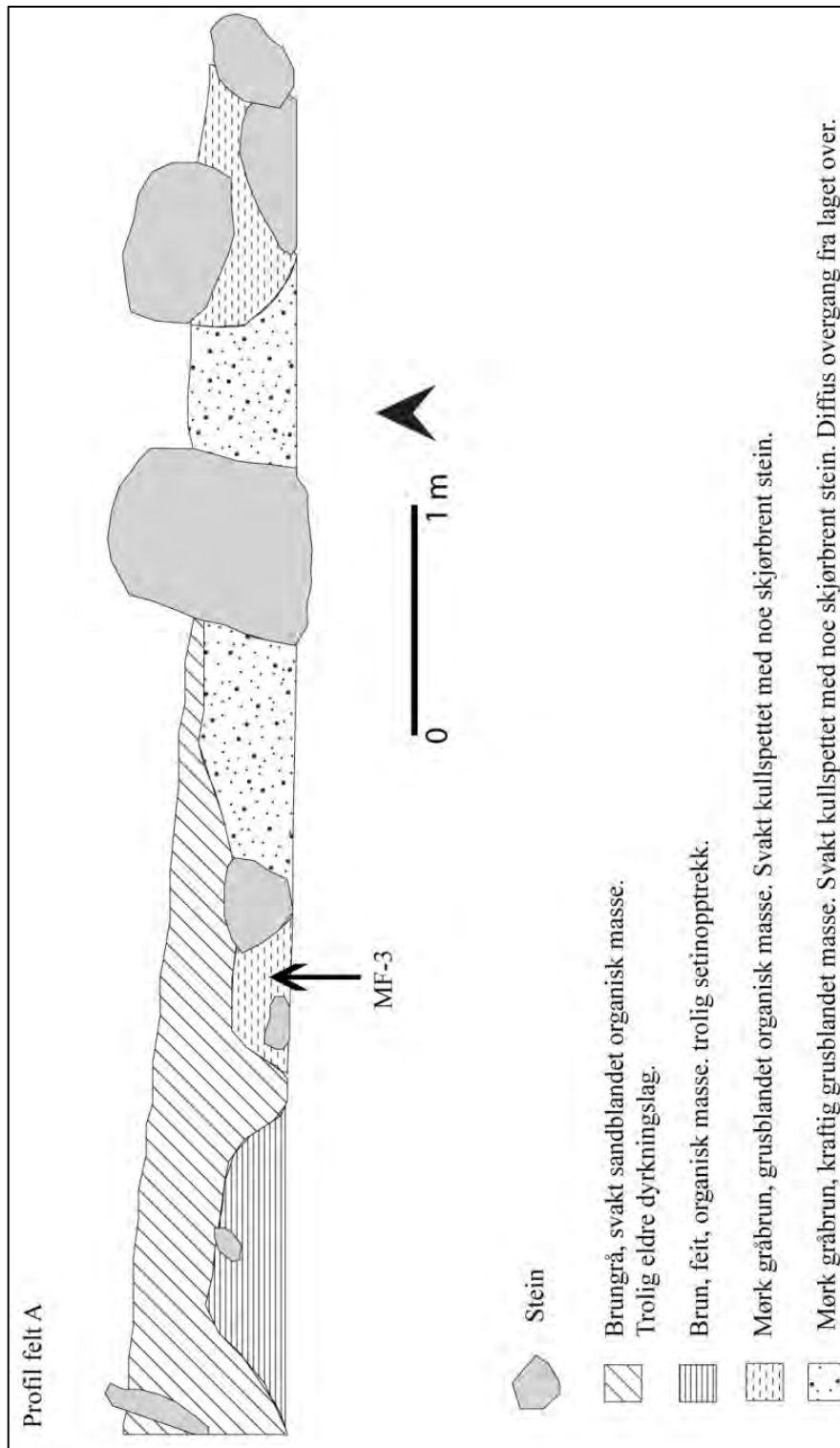
10.1 Id.99912.

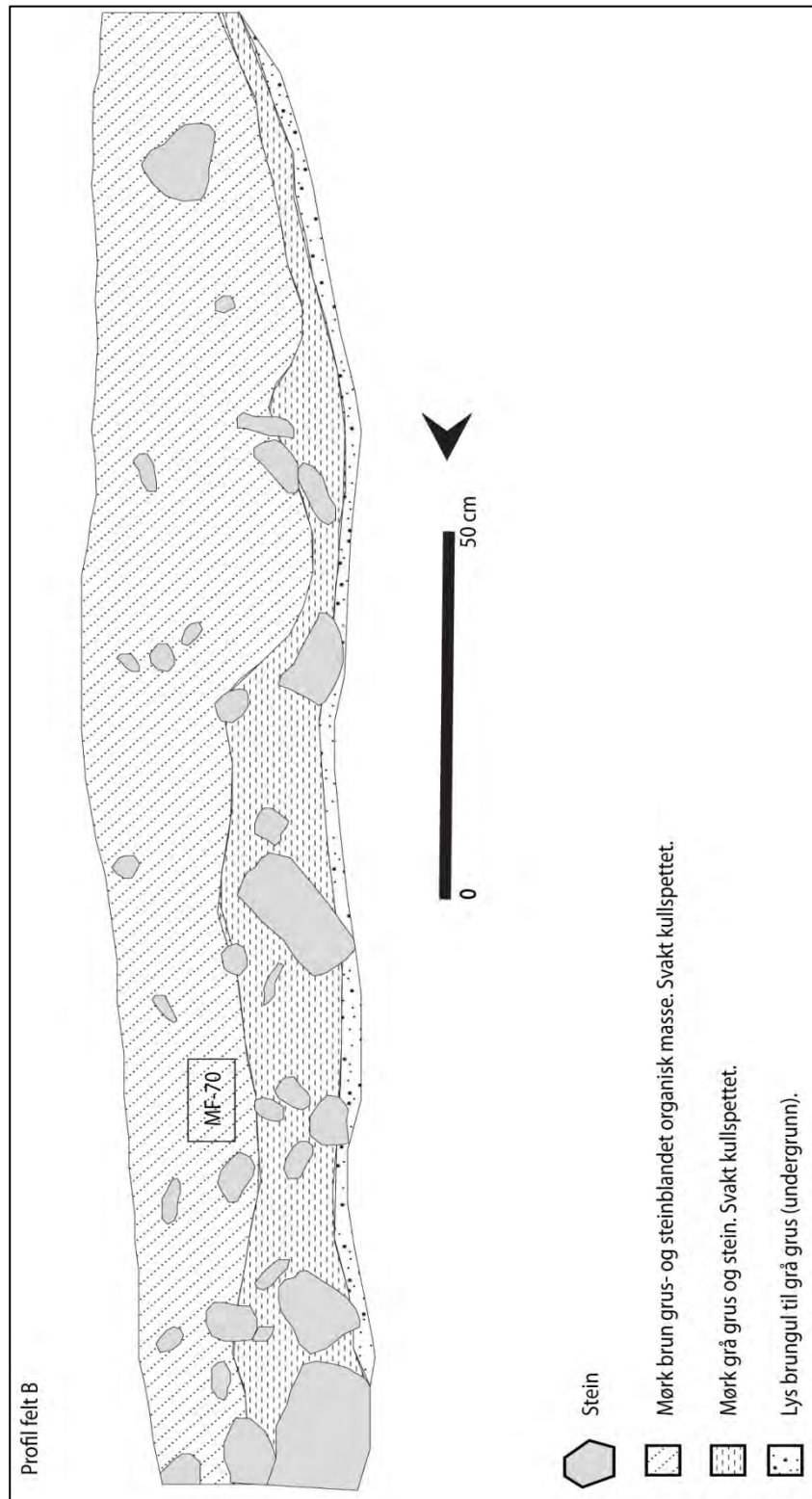
**Figur 51: Id.99912. Tegning av sørøstre profil med prøveuttakene markert. Sett mot SØ.
Tegning: H.Fyllingen.**

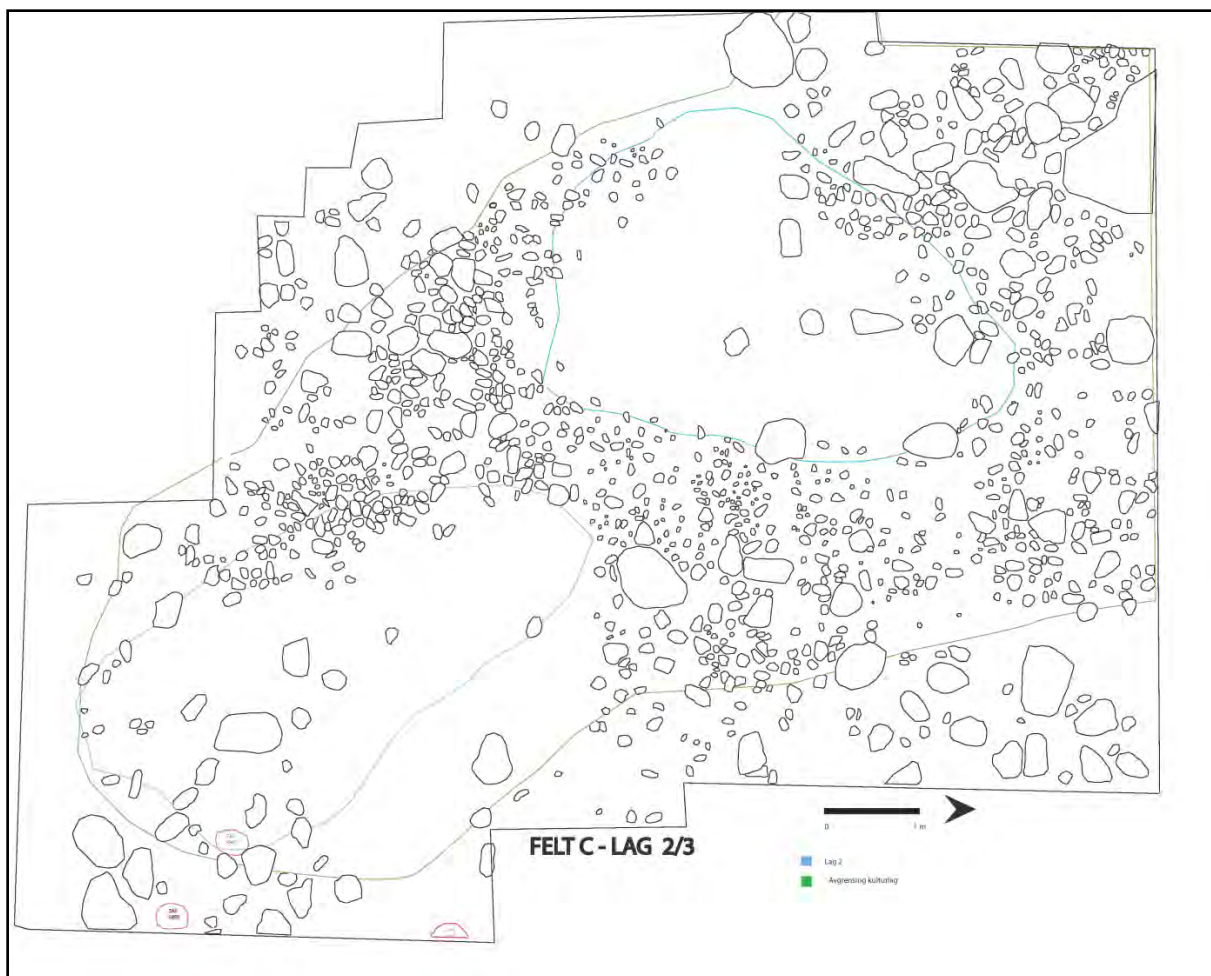
Figur 52: Id.99912. Tegning av nordvestre profil. Sett mot SØ. Tegning: H. Fyllingen

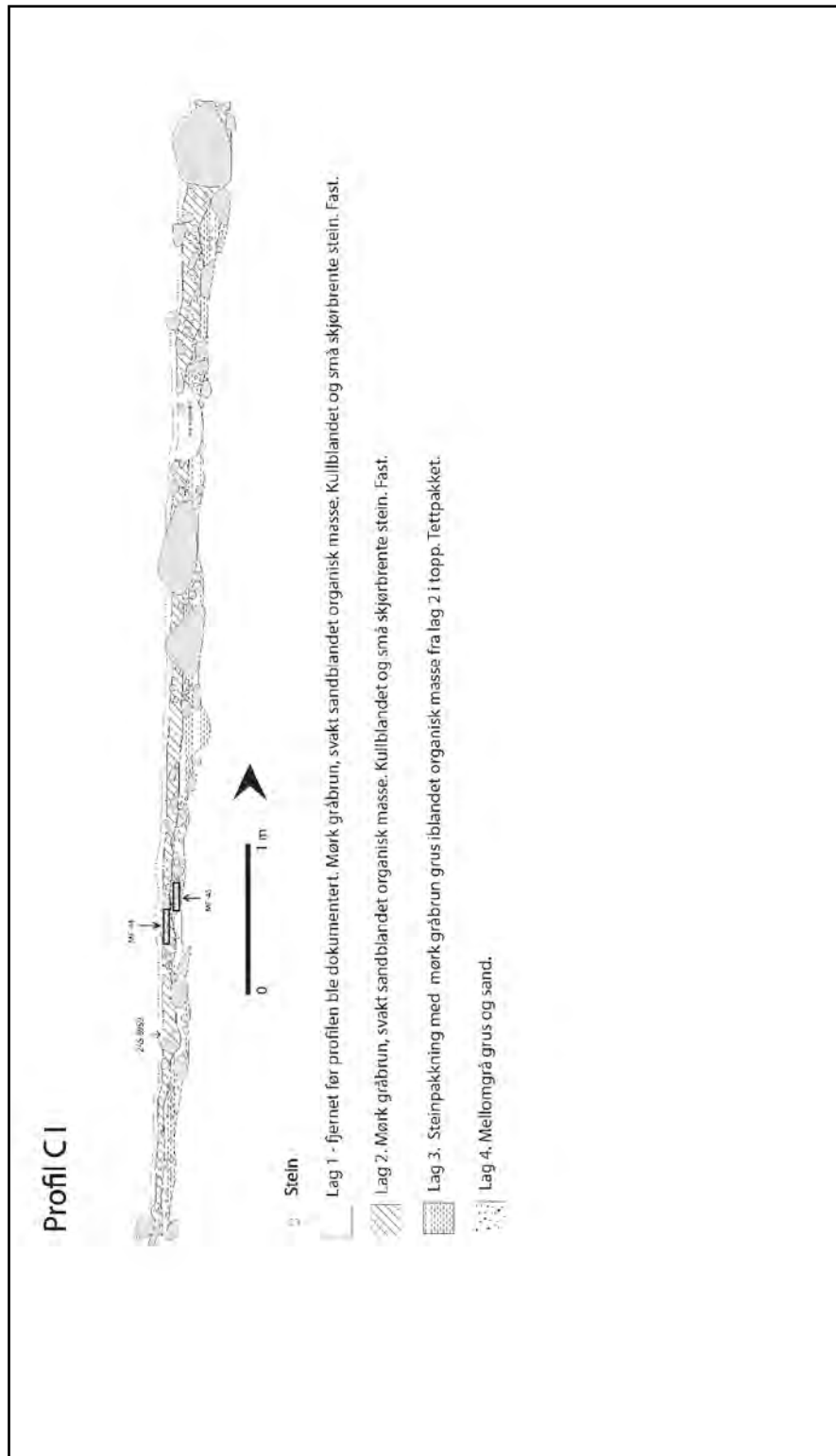
Figur 53: Id.99912. Tegning av profil gjennom felt A Med prøveuttak markert. Sett mot N. Tegning: H. Fyllingen.

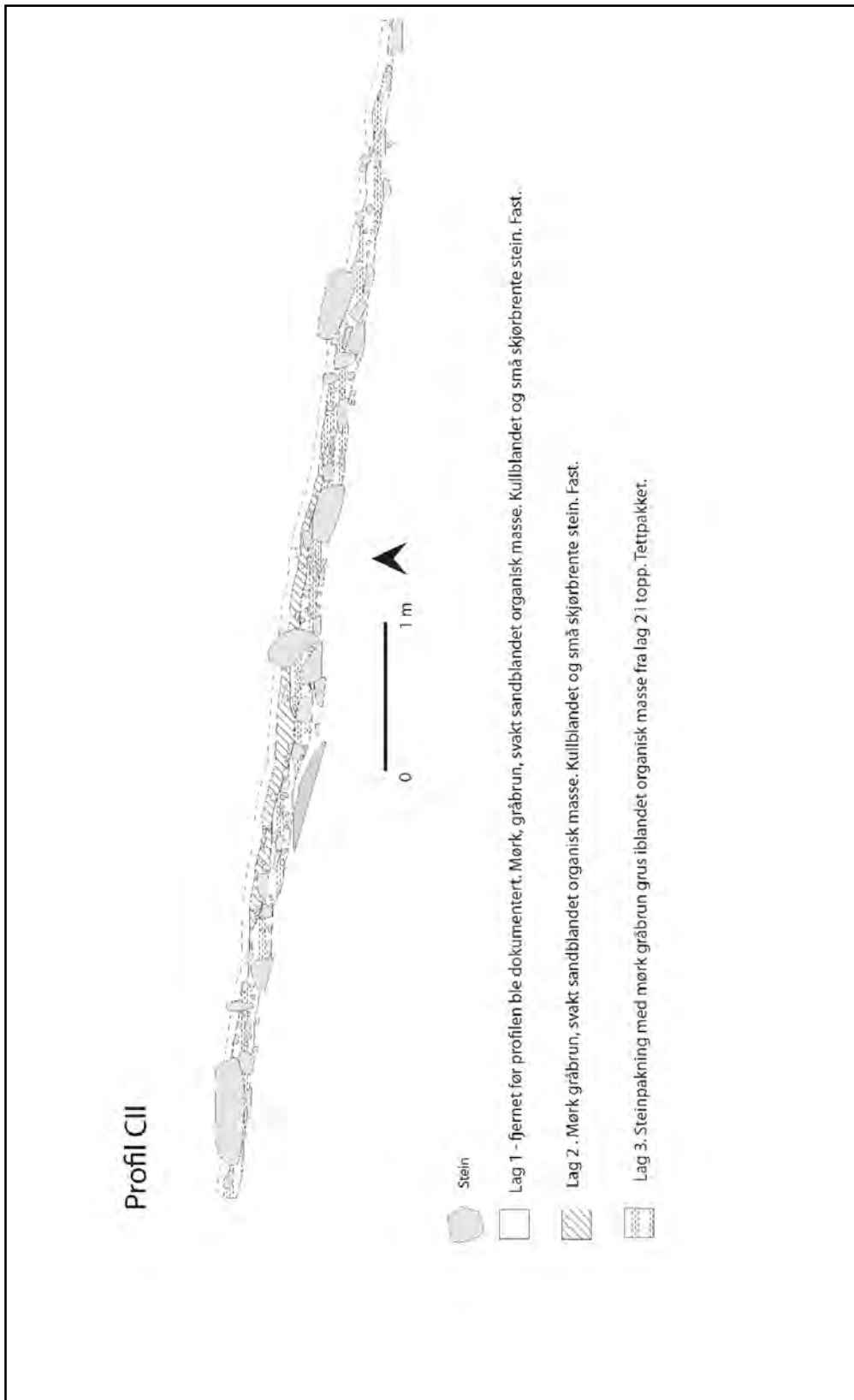
Figur 54: Id.99912. Tegning av profil gjennom felt B med prøveuttak markert. Sett mot øst.
Originaltegning: K. Eilertsen.

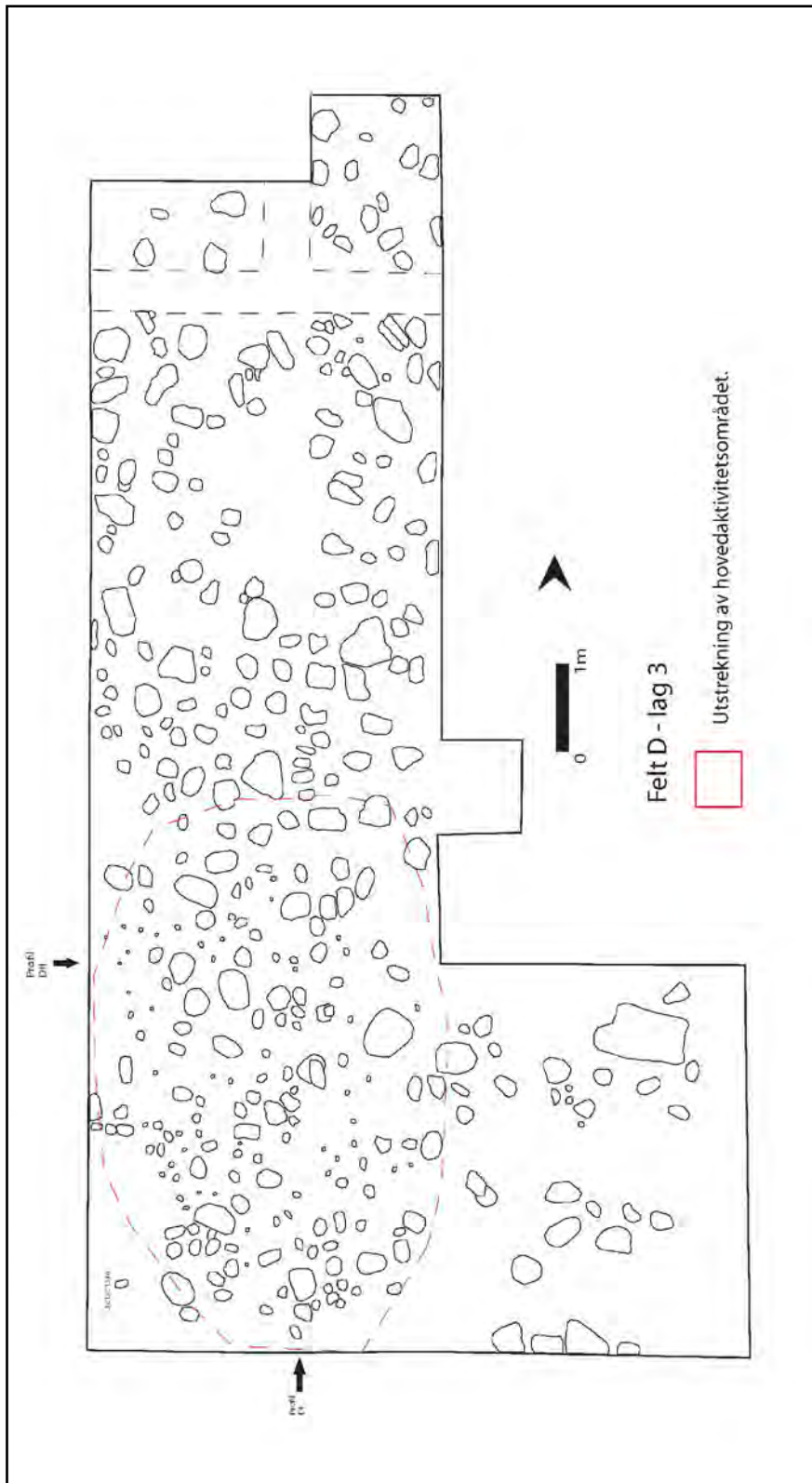
Figur 55: Id.99912. Plantegning av steinlegging (lag 2/3) på felt C. Sett mot V. Tegning: H.Fyllingen

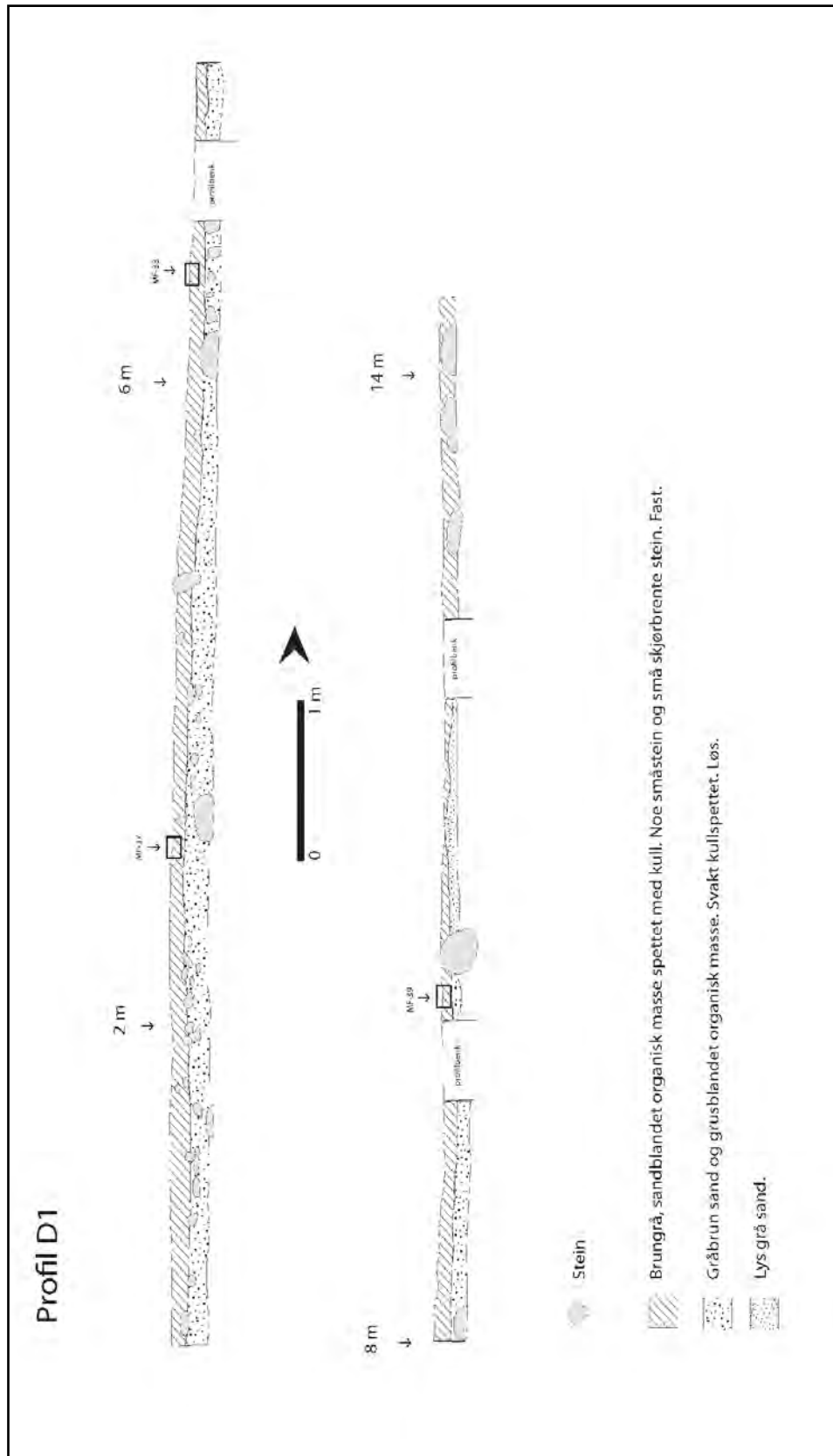
Figur 56: Id.99912. Lengdeprofil gjennom felt C (profil C I) med prøveuttakene markert. Sett mot V. Tegning: H.Fyllingen

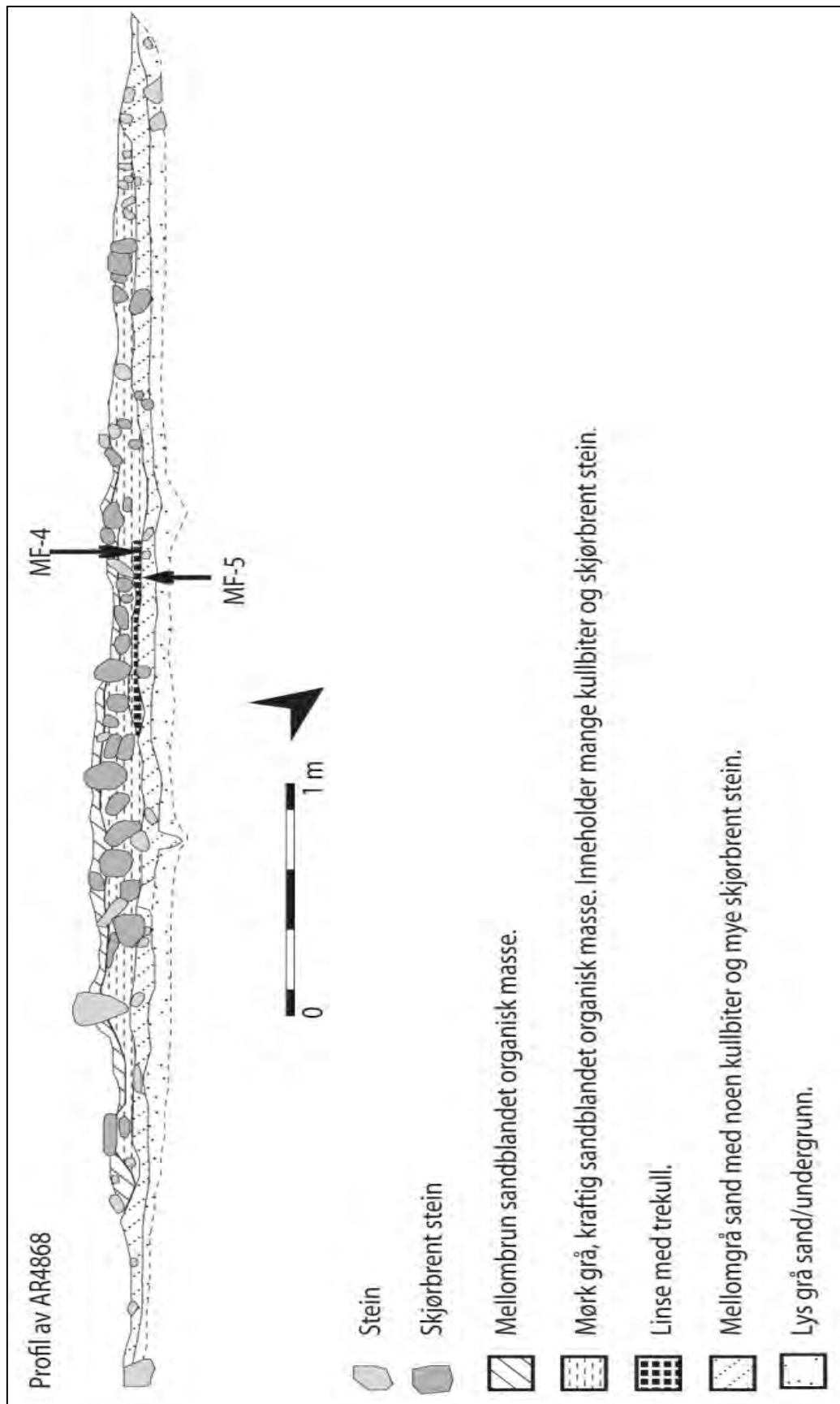
Figur 57: Id.99912. Tverrprofil gjennom felt C (profil C II). Sett mot N. Tegning: H. Fyllingen

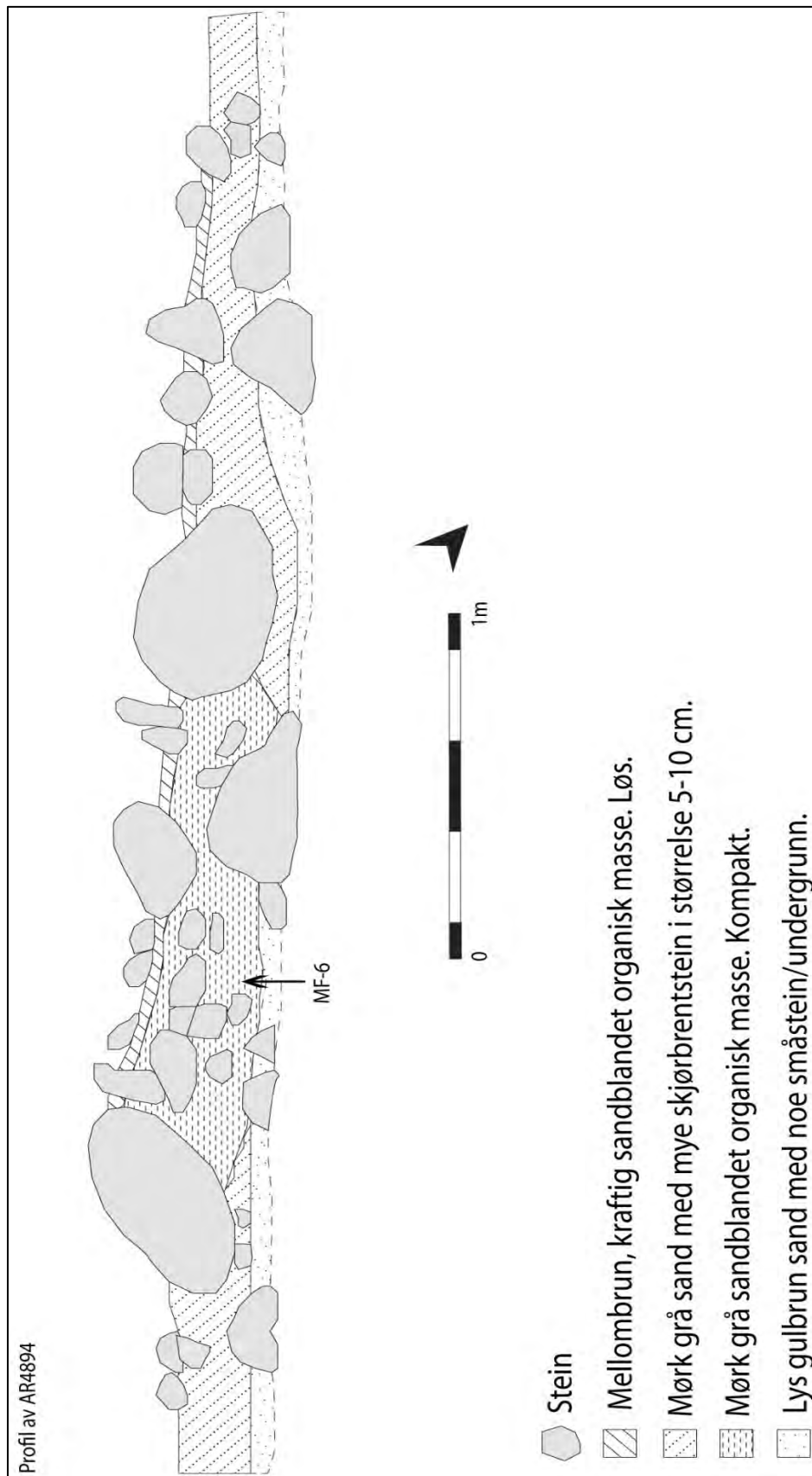
Figur 58: id.99912. Felt D, plantegning lag 3 med hovedaktivitetsområdet markert. Sett mot V. Tegning: H. Fyllingen

Figur 59: Id.99912. Lengdeprofil gjennom felt D med prøveuttakene markert. Sett mot V.
Tegning: H. Fyllingen

Figur 60: Id.99912. Profiltegning av AR4868 med prøveuttak markert. Sett mot SV.
Originaltegning: N. Pape.

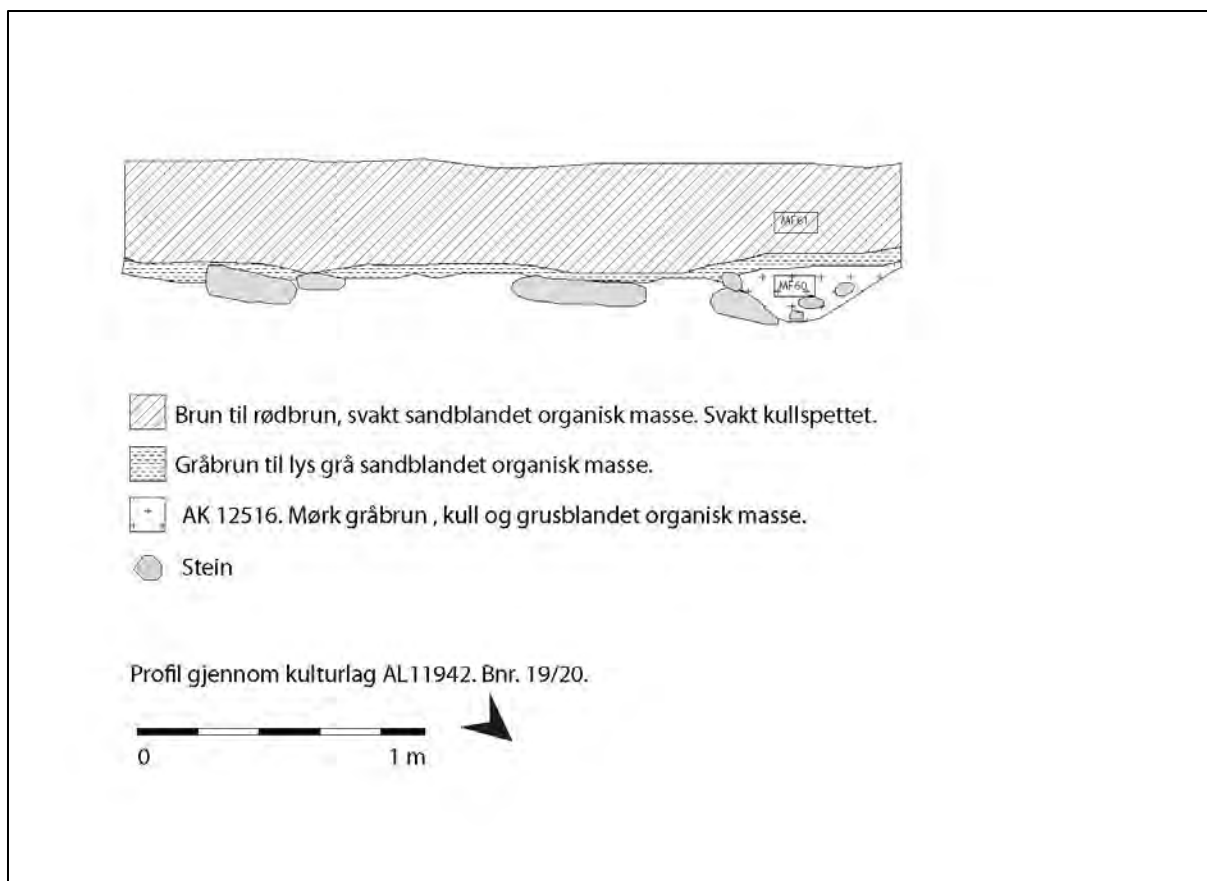

Figur 61: Id.99912. Profiltegning av AR4894 med prøveuttak markert. Sett mot SSV.
Originaltegning: A. Bjørlo.

10.2 Id.158219.

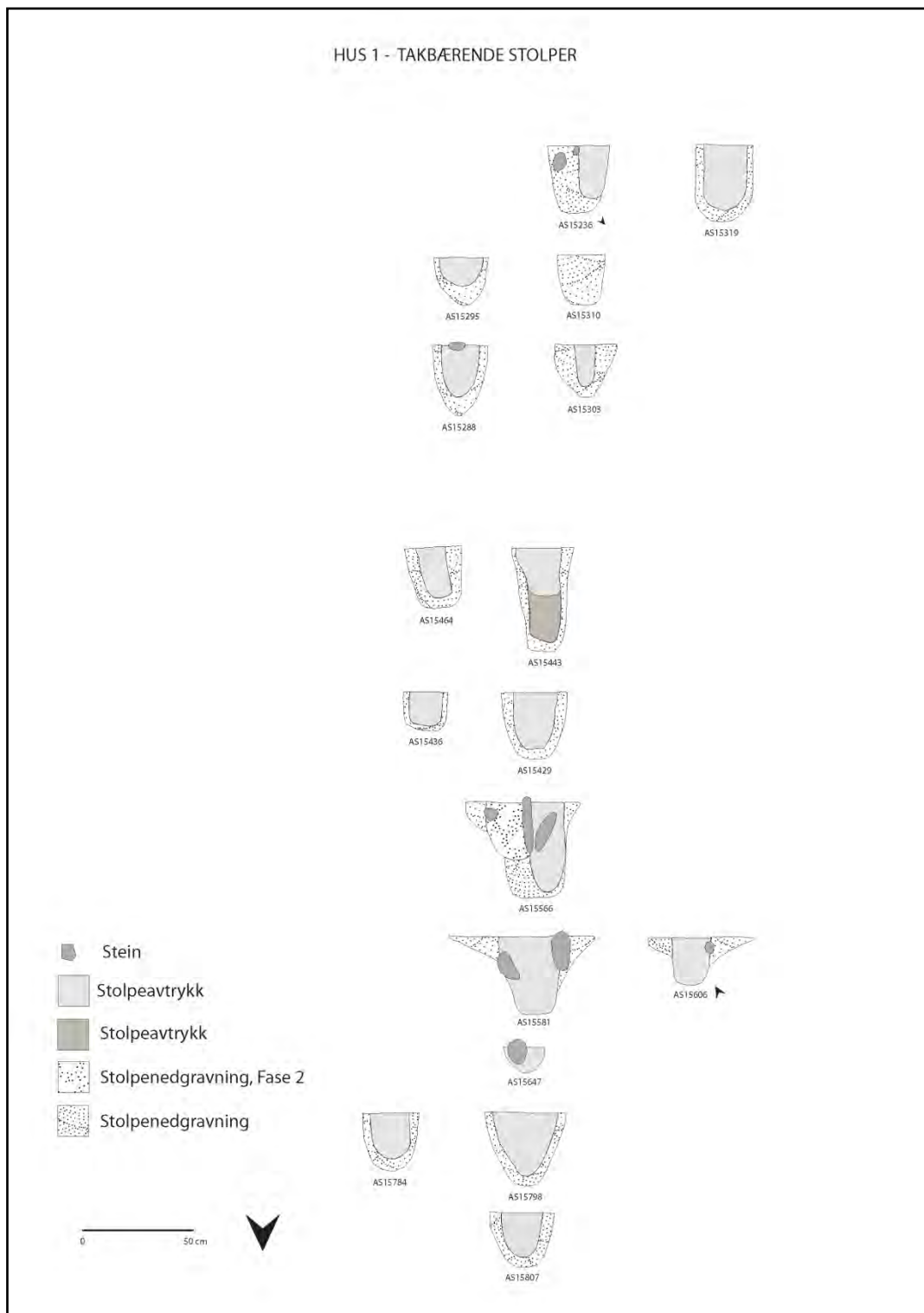

Figur 62: Id.158219. Plantegning av tuftrest AA11473. Sett mot SV. Tegning: H. Fyllingen

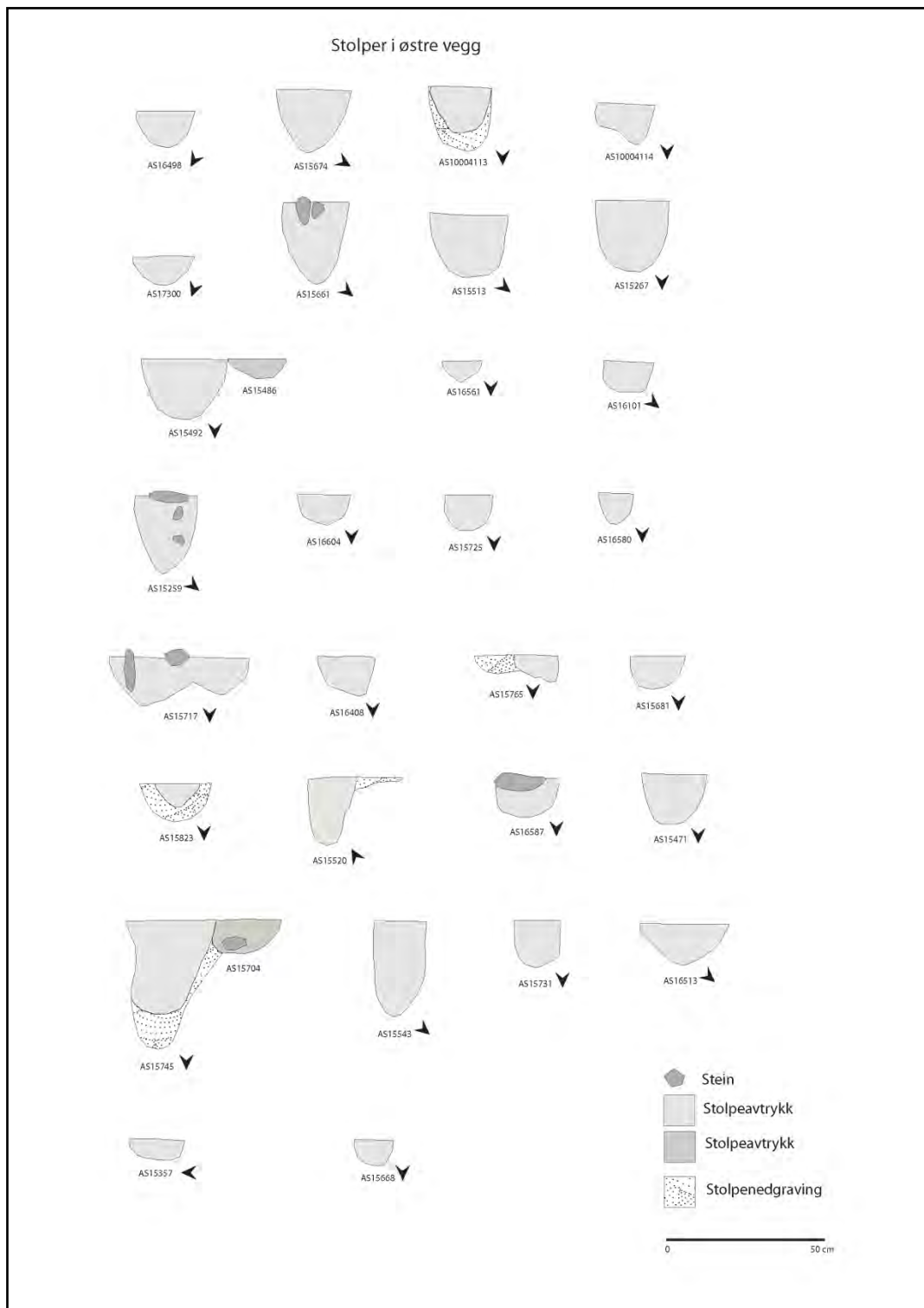

Figur 63: Id.158219. Profil gjennom AL 11942 med prøveuttak markert. Sett mot SV. Tegning: H. Fyllingen.

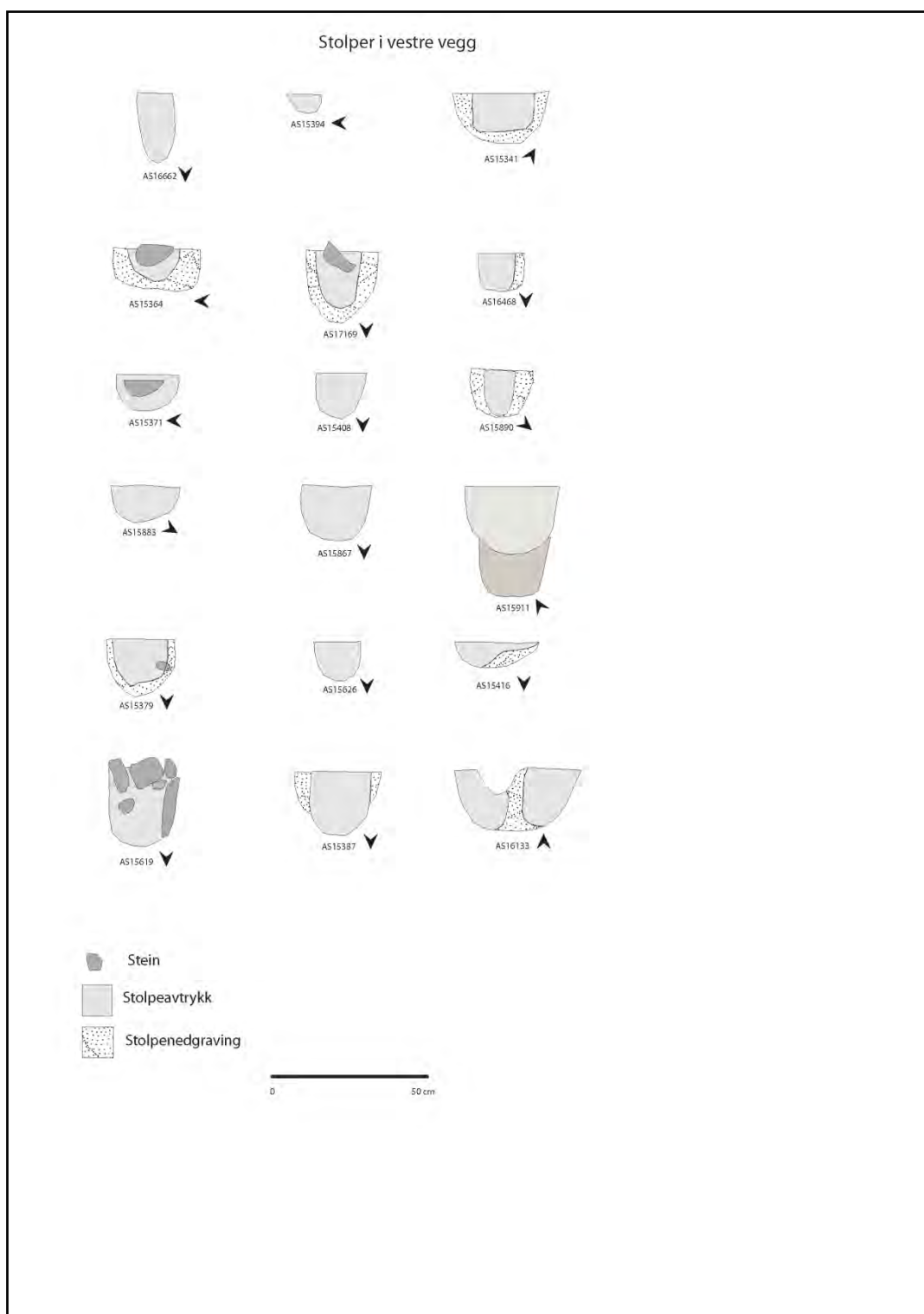
10.3 Id.112268.

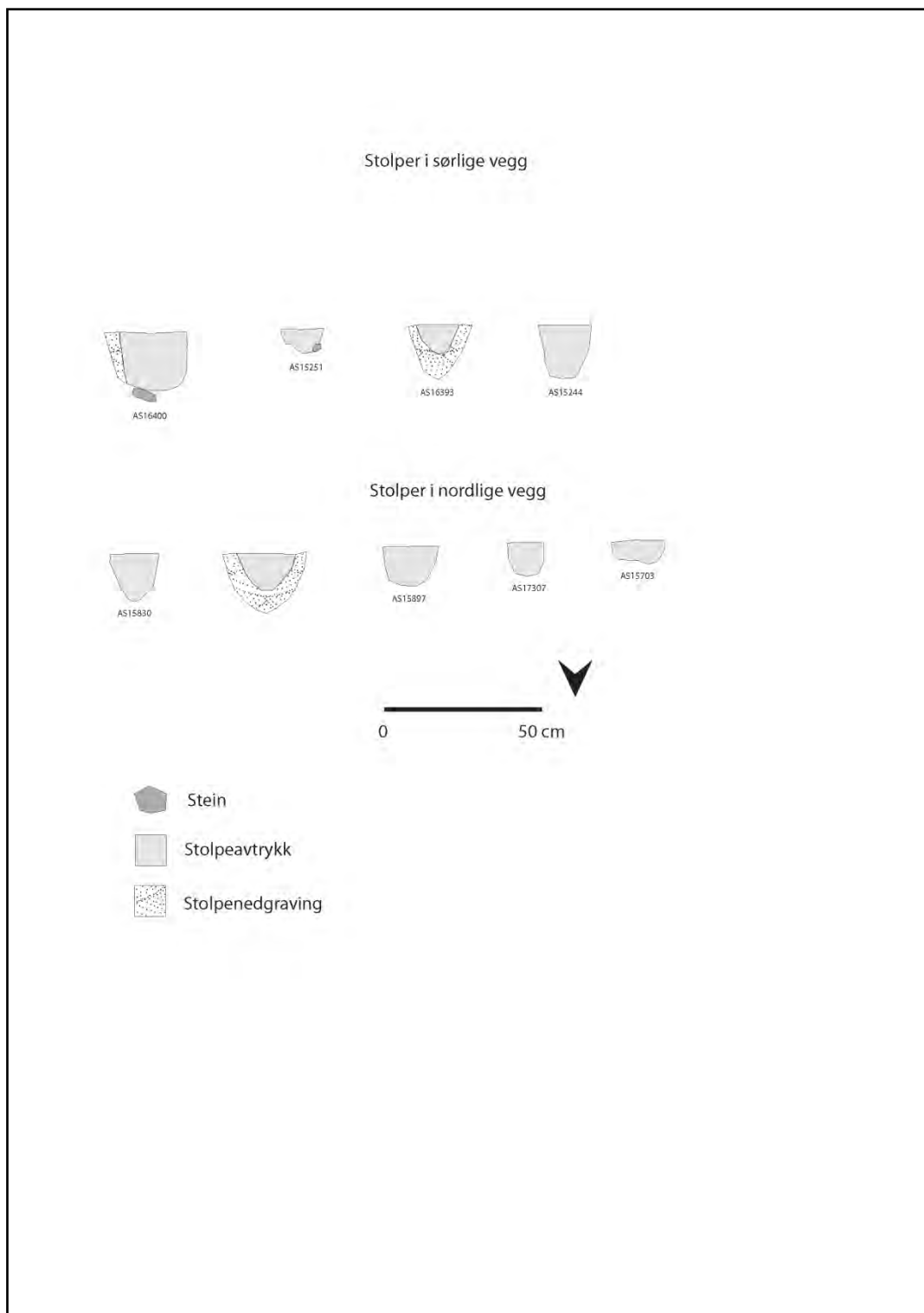
Figur 64: Id.112268. Profiltegninger av takbærende stolper fra to-skipet hus. Tegning: H. Fyllingen

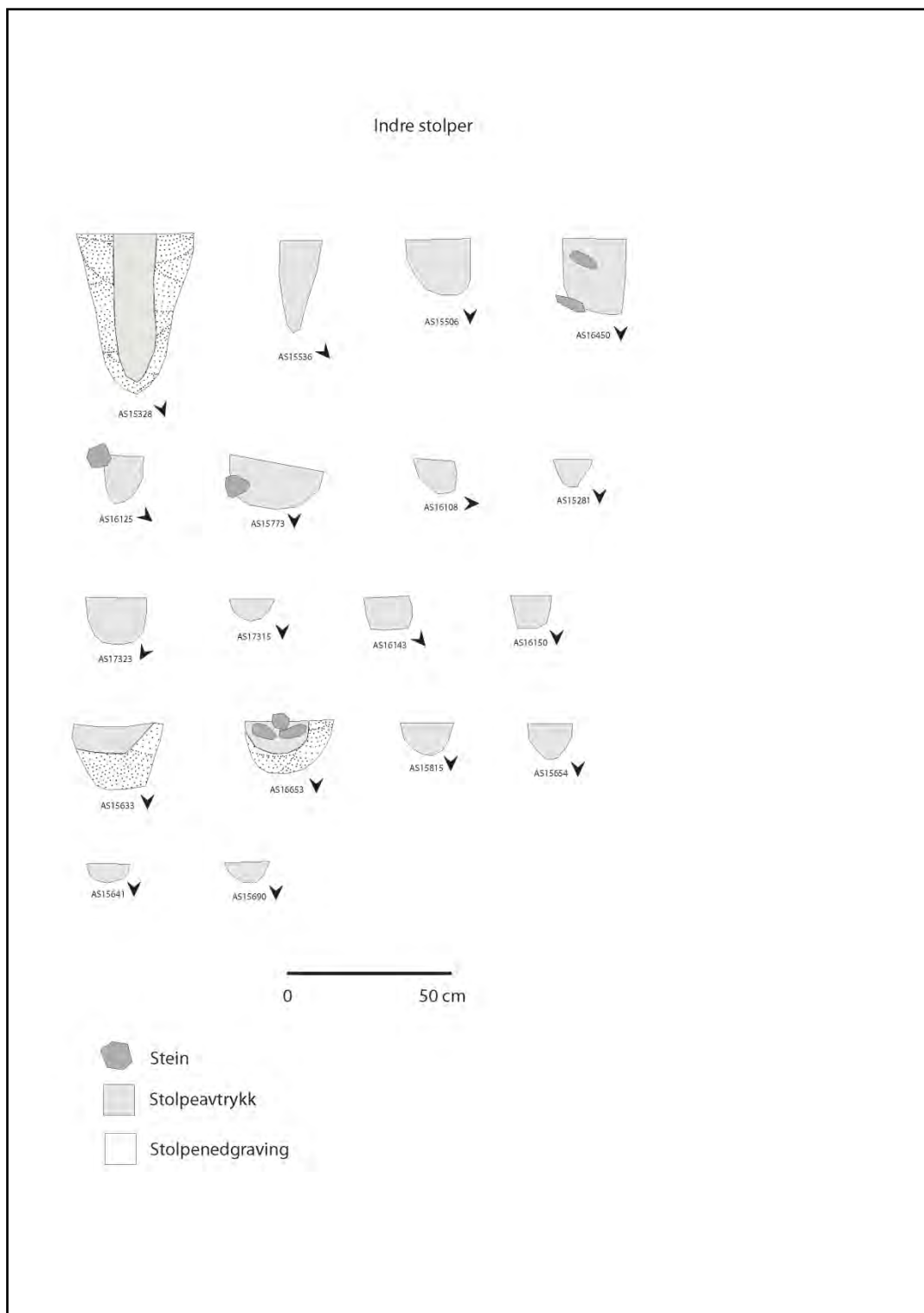
Figur 65: Id.112268.Profiltegninger av stolper i østre vegg fra to-skipet hus. Tegning: H.Fyllingen

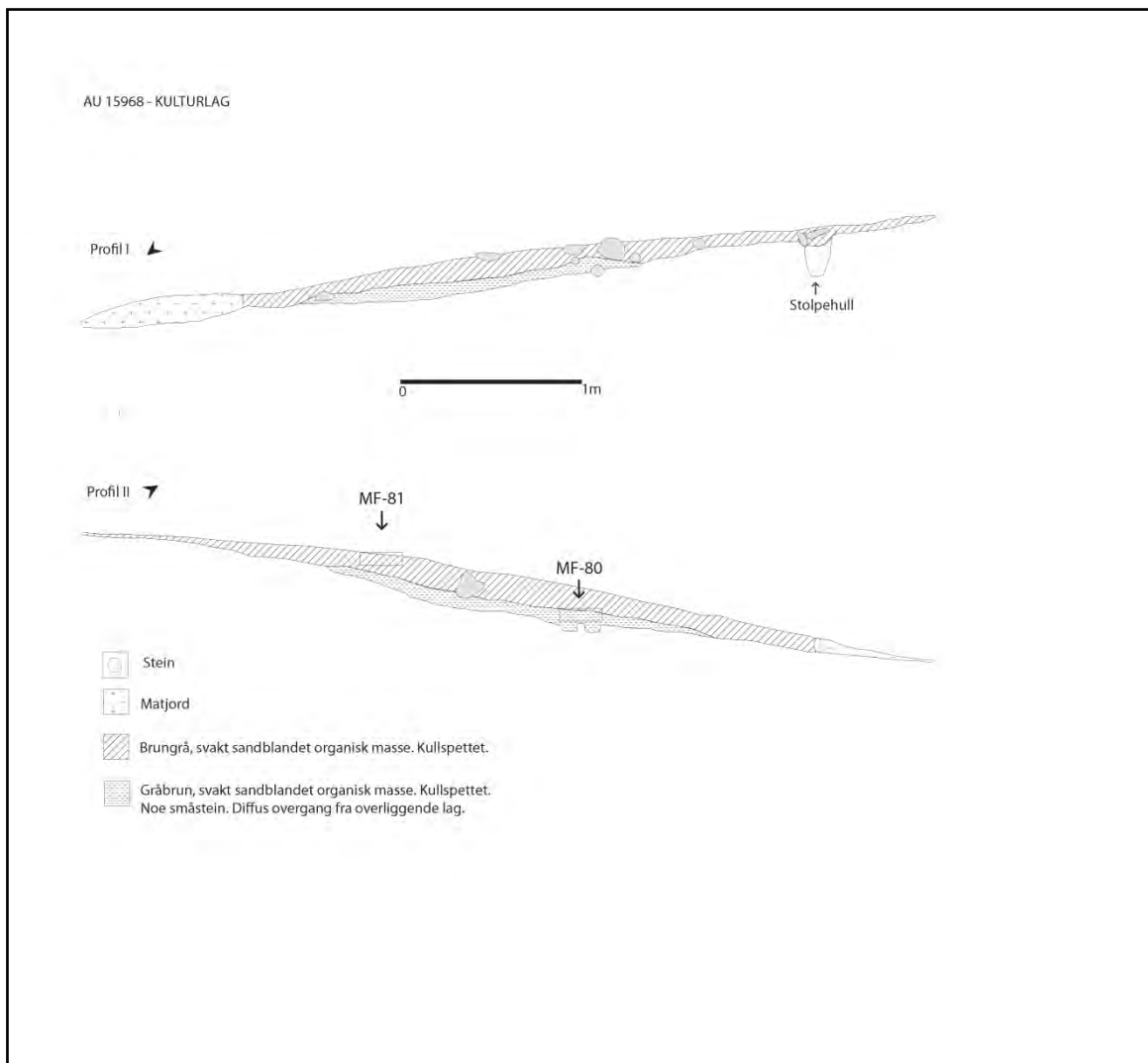
Figur 66:Id.112268. Profiltegninger av stolper i vestre vegg fra to-skipet hus . Tegning: H. Fyllingen

Figur 67: Id.112268. Profiltegninger av stolper i sørlige og nordlige kortvegg fra to-skipet hus.
Tegning: H. Fyllingen

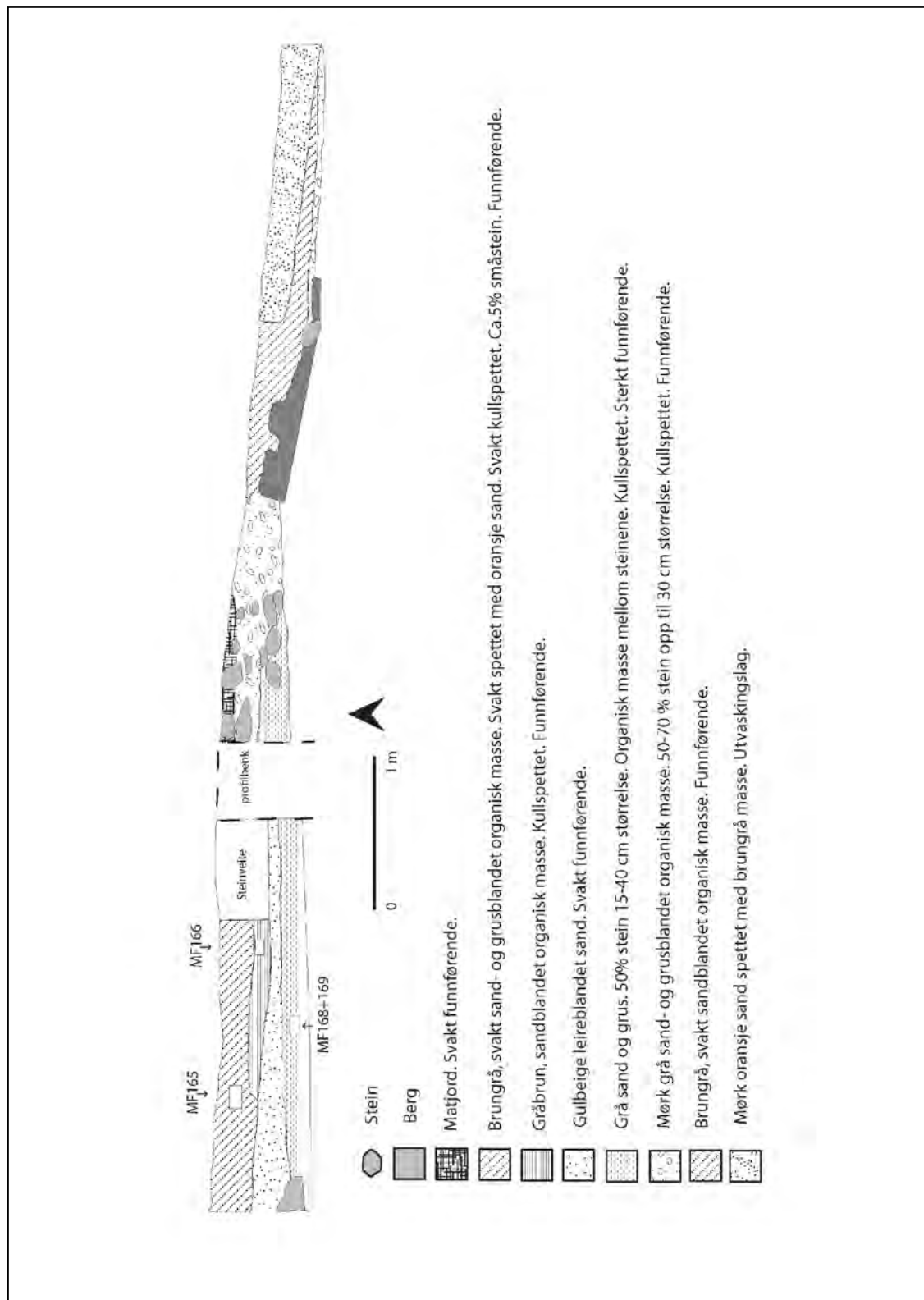

Figur 68: Id.112268. Profiltegninger av indre stolper fra to-skipet hus. Tegning: H. Fyllingen

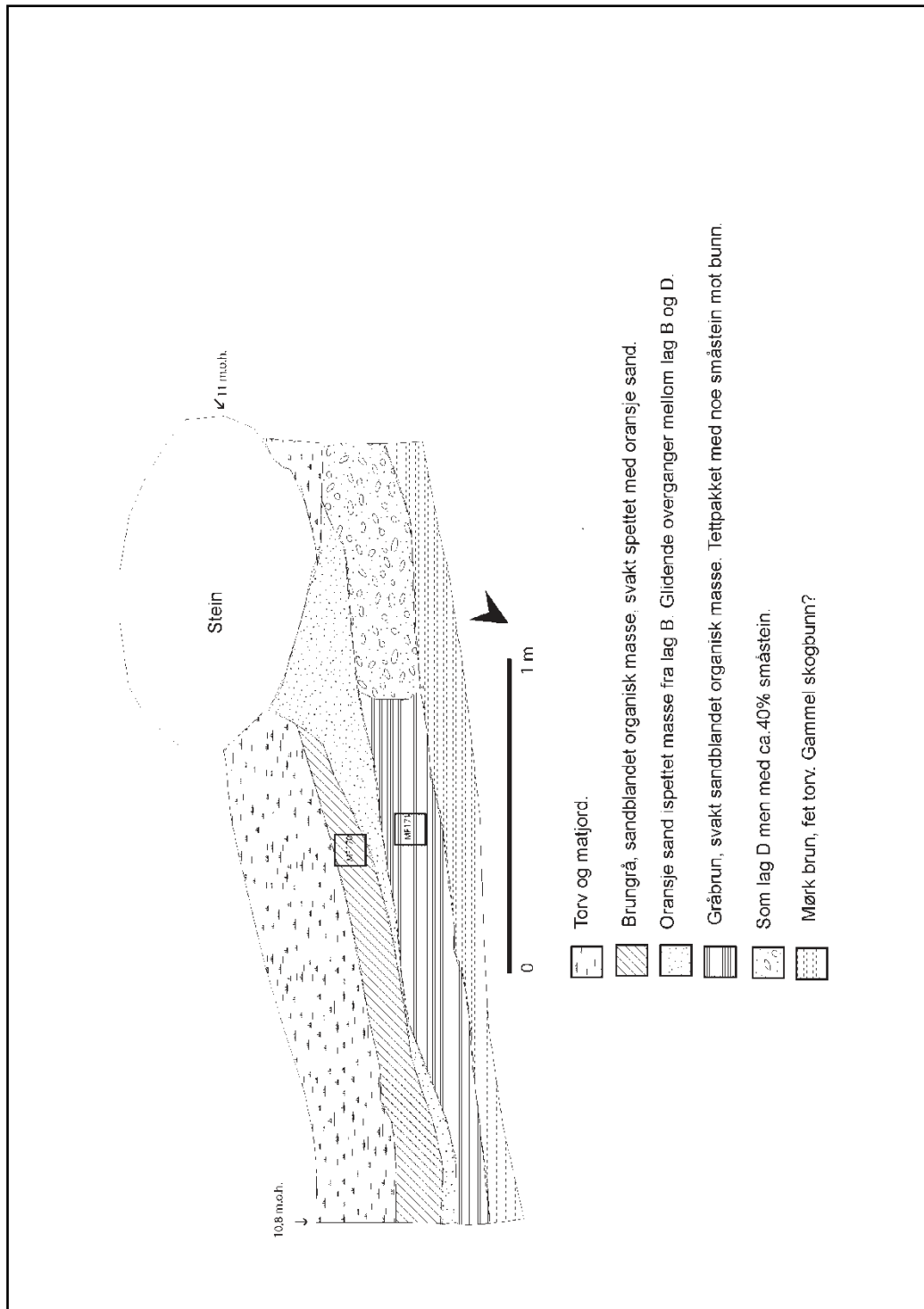

Figur 69: Id.112268. Profiler gjennom kulturlag AU 15968 med prøveuttakene markert. Tegning: H.Fyllingen

10.4 Id.144505.

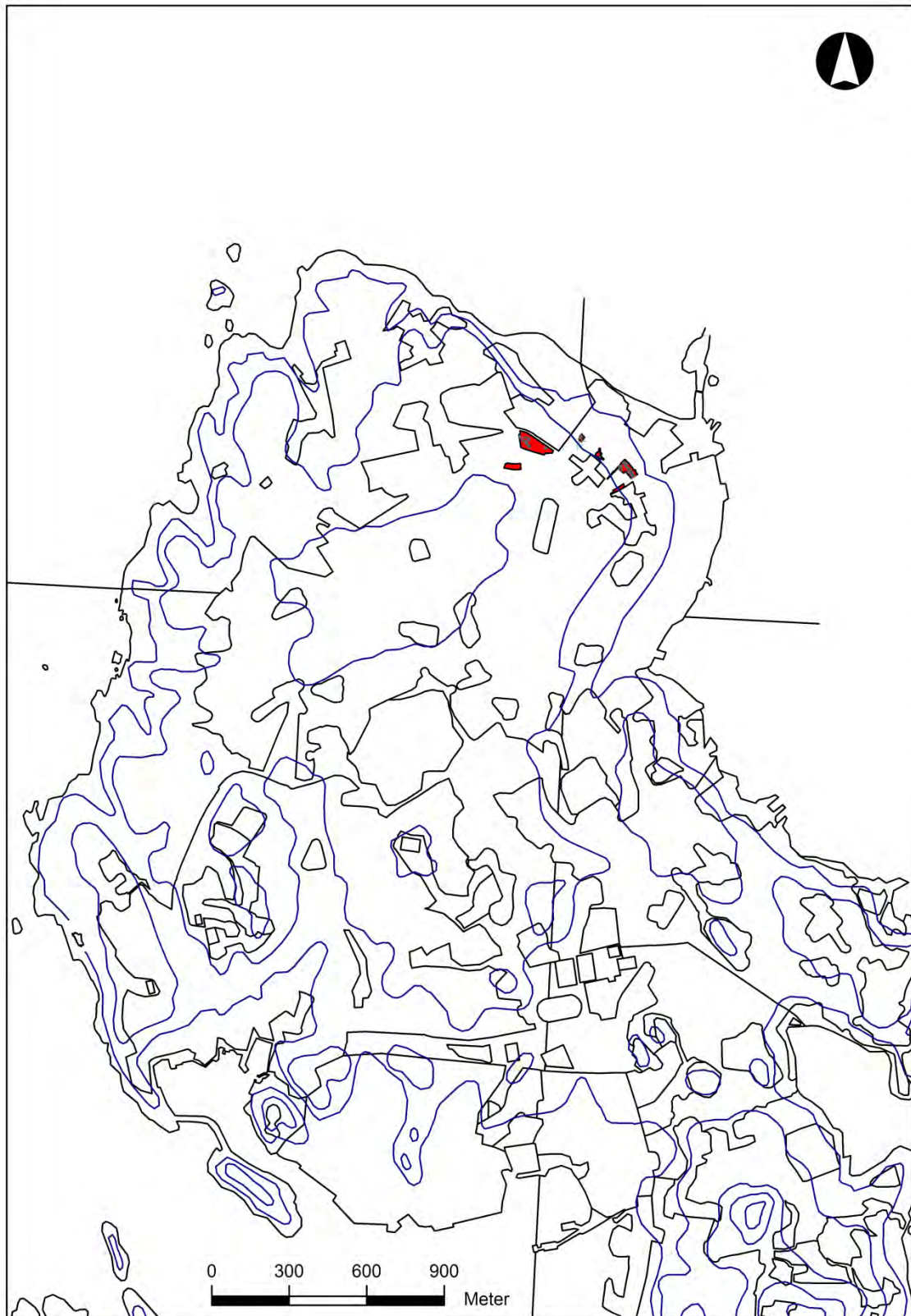

Figur 70: Id.144505. Tverrprofil A gjennom steinalderlokalitet med prøveuttakene markert. Sett mot N.
Tegning: H. Fyllingen

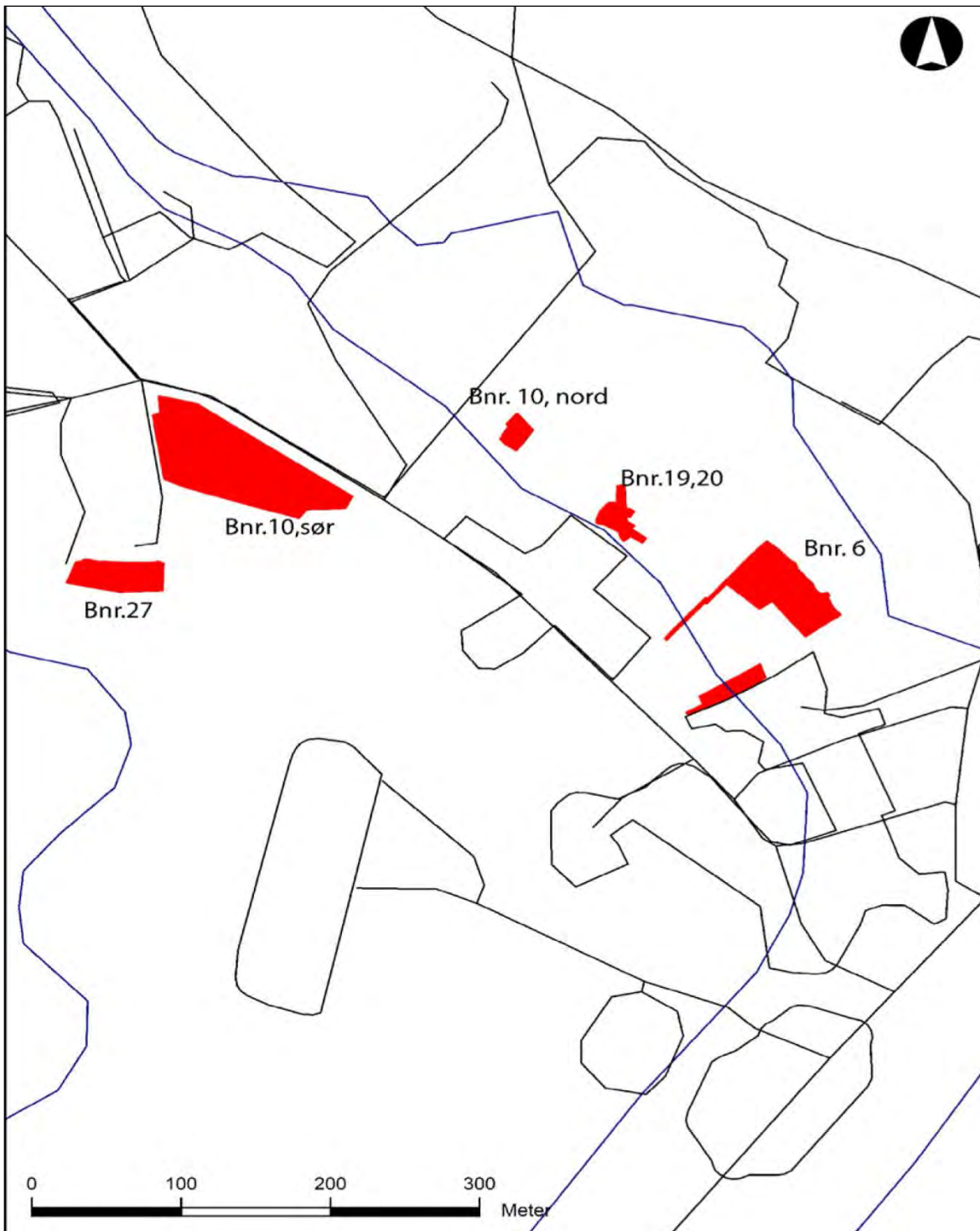

Figur 71: Id.144505. Profil B under steingjerdet mellom bnr. 10 og bnr. 19,20 med prøveuttakene markert. Sett mot SØ. Tegning: H. Fyllingen.

11.0 KART

Figur 72: Kart over nordre del av Tanangerhalvøyen med utgravningsområdene markert.

Figur 73: Kart over Jåsund gnr. 1 med utgravningsområdene på de ulike brukene markert.

12.0 AVISOPPSLAG

12 Nyheter

Tirsdag 6. juli 2010

Rogalands Avis

10.000 funn

” Sannsynligvis er det spor av den eldste jordbruksbosettingen vi har i området.

Prosjektansvarlig Hilde Fyllingen

Tekst: Karoline Reilstad
Foto: Caroline Bækkelund Ellingsen

Her har det bodd mennesker i 6000 år. Til høsten starter utbyggingen av nytt stort boligfelt.

Før utbyggerne kan gjøre Jåsund om til boligfelt for framtiden, må arkeologer sikre det som finnes av spor fra fortiden.

I slutten april startet arkeologer fra Universitetet i Stavanger Arkeologisk museum utgravninger på Jåsund og på Myklebust i Sola kommune.

10.000 funn så langt
Prosjektansvarlig på Jåsund-feltet, Hilde Fyllingen, forteller at det allerede er gjort mange funn.

– Her er det et kjempestort kulturlag som er rester av menneskelig aktivitet, sier hun.

Blant funnene er kniver, skrapere og pilspisser i flint og økser og meisler av grønnstein. Det er også funnet fragmenter av keramikk.

– Det er spesielt at vi finner keramikk. Sannsynligvis er det spor av den eldste jordbruksbosettingen vi har i området, sier Fyllingen til Rogalands Avis.

Det er for tidlig å si hva keramikkbittene har vært en del av. Men noen av bitene har ennå rester av et matlag på den ene siden.

– Det er en veldig grov type leire som det er blandet inn asbest i. Det har nok vært brukkar, og når vi undersøker bitene nærmer og ser på buen, klarer vi kanskje å si noe om hvor store de har vært, sier Fyllingen.

Lager utstilling

Funnene som gjøres nå dateres tilbake til overgangen mellom eldre og yngre steinalder.

Da det bodde mennesker her for 6000 år siden, sto vannet seks til åtte meter høyere. Det betyr at de levde like ved vannkanten til innseilingen til Hafrsfjord. Ettersom jorden ikke ble ryddet før på 1900-tallet det som arkeologene er interessert i godt bevart.

Etter hvert som funnene gjøres blir de først registrert for alt tas med til Arkeologisk museum.

Da starter det moysommelige arbeidet med å undersøke tingene nærmere.

– Ikke minst må hvert eneste funn vaskes. Det er et helt arbeid, sier Fyllingen.

Etter hvert er planen å lage en utstilling med alt som er funnet i årets feltseong.

Ferdig neste år

Om fire til seks uker gjør arkeologene seg ferdig på området. Neste år fortsetter de litt lengre opp.

Jorden de går fra blir da frigitt til utbyggerne. Etter planene starter de allerede i høst. Da kommer det en veitrasé for kollektivtrafikk rett gjennom der det nå gjøres arkeologiske undersøkelser.

kre@rogalandsavis.no

DAGENS FANGST: Feltassistent Nora Pape viser fram noe av det som er funnet i bakken på utgravningen på Jåsund ved innseilingen til Hafrsfjord. Her finnes rester etter mennesker som bodde på stedet for 6000 år siden. Så langt har hun og kollegaene gjort 10.000 funn.

FUNN: Prosjektansvarlig Hilde Fylling med en pilspiss av flint.

GJENGEN: Når arkeologene er ferdige, blir det bygget vei her. Bak feltleder Krister Scheis Eilertsen, feltassistentene Oliver Sørskog og André Nilsen og prosjektansvarlig Hilde Fyllingen. Framme feltassistentene Astrid Hoelseth Bjerlo og Nora Pape.

LETET: Området som graves ut er 80 ganger 30 meter stort. Hver uke gjøres det rundt 1000 funn. Arkeologer og feltassistentene Oliver Sørskog og André Nilsen.

35 000 funn på Jåsund

To år med arkeologiske utgravinger på Jåsund har ikke vært fányttes.

HILDE GARLID
hilde@soiariadet.no

– Vi er ikke overrasket over mengden funn, og hadde faktisk forventet å finne mer, sier Hilde Fyllingen. Hun har i to år, 2010 og 2011-sesongene, vært prosjektleder for de arkeologiske utgravingene på Jåsund som gjøres i forbindelse med boligbyggingen. Nå sluttfører hun rapporten sin, og tirsdag 7. februar holdt hun publikumsforedrag med tittelen «Fra jeger til lande».

Hårsfjord

Arkeologene har brukt tiden på å grave ut to steinalderboliger, og spør etter et bolighus fra overgangen mellom steinalderen og bronsealderen. Arkeologene har lenge visst at Jåsund er rikt på forminner. Med Nord-Jærns største bronsealdergrav midt i feltet, Sothaug, var sjansen for å finne spor etter menneskelig aktivitet fra denne tidsperioden, relativt stor.

– Skal man forstå funnene på Jåsund, må man se på hele området rundt Hårsfjord under ett, sier Fyllingen, og klikker fram et kart hvor allerede kjente forminner er merket av. De ligger tett som hagel på hegge side av fjorden.

Jegene i steinalderen

– Området er ekstremt rikt på forminner helt fra steinalderen. Vi vet nå at det har vært kontinuerlig bosetting i steinalderen fra ca 5000 f.Kr. til 3500 f.Kr, sier Fyllingen.

Helt bofaste har nok ikke steinaldermenneskene vært. Som jegene har de flyttet seg rundt etter mattilgang og årstid, men funnene på Jåsund kan tilsa at boliger har vært ganske så permanente tilholdssteder for deler av familien, eller at familiene har hatt et visst eierskap til sine boliger og vendt tilbake til samme sted flere ganger.

– Det kan tenkes at de eldre i familien, og kanskje den med små barn, har blitt værende igjen mens andre har jaktet og bodd andre steder, sier Fyllingen i foredraget. Jåsund var den gang skogkledd, og gjennomsnittstemperaturen var tre grader høyere enn i dag.

– Den ene boplassen vi

gravde ut ligger ved det som den gang var strandlinjen, og Jåsund var skogkledd med hassel og osp. Det varmere klima gjorde at florent og fannem var innmælede enn i dag, sier Fyllingen.

Arkeologene har funnet menneskeskapte steinsettinger rundt boplassen. Dette indikerer for dem at boplassen har hatt en permanent struktur og bruk.

– Folk har oppholdt seg her over lengre tid, eller returnert tilbake til denne plassen. Vi finner som regel mest stein, men her har vi også funnet en keramikkbit

med det vi kaller snor-sømpeldes-ker. Keramikk er vanligvis forbundet med jernalderen, men de eldste keramikkfunnene dukker opp på jeger og fangstboliger. Denne keramikkliten er datert til 3500 f.Kr. Vi har også funnet vilkvinjekjel og tenner av hjort. Slike funn er svært sjeldne siden slike organiske materiale forvinner fort i den sure rognlandkjøda. Disse, sammen med hasselbærter gir oss svært presis datering, sier Fyllingen.

I tillegg har de funnet pilspisser av flint, aksler og meisel.

– Dette beviser for arkeologene at Jåsund har vært et betydningsfullt maksentrum. Sammen med rike bronsealderfunn på andre siden av Hårsfjord, har innseilingen her vært et politisk, økonomisk og religiøst senter.

– Samfunnet utviklet seg videre inn i jernalderen. På Myklebust, nabobgden til Jåsund, graver vi nå ut rike, store gårdsanlegg fra jernalderen. Det viser at det har vært kontinuerlig bosetting på halvøya i 8000 år, sier Fyllingen.

Ingen kongsgård

Bolighuset som arkeologene har gravd fram nå er interessant på mange vis, men er på ingen måte den kongsgården hvor Sothaughovdingen har bodd.

– Det er et relativt ordnært zoskiphus med dyrking-områder rundt, og har vært i bruk rundt 300 år. Datering av kom viser at huset er fra 2000 f.Kr. til 1700 f.Kr, sier Fyllingen.

Det unike med funnet er at

området rundt Hårsfjord, seg opp til å bli et økonomisk og politisk maksentrum og et folkerikt samfunn.

– Samfunnet blomstrer opp som et jordbruksamfunn. Jordbruken endrer mye levesteiet for menneskene. Det befester et samfunn med eierskap til land, bolighus, permanent bosetting og et hierarkisk samfunn, sier Fyllingen.

Hovlingsverdet i Sothaug

Bolighuset som arkeologene har gravd ut i 2011-sesongen, er i nærheten av

Sothaug. Sothaug er datert til et sted mellom 1300 f.Kr. og 1100 f.Kr. Den ble bygget for å begrave en høvding.

Hvem, vet vi ikke, sier Fyllingen. I 1842 ble det funnet et full-grepesverd i denne haugen. Det er et importert sverd, og er et hovlingsverdi.

– Det er vanskelig i dag å forstå den økonomiske betydningen av å legge et slikt sverd i en grav. Etter dagens status- og pengeverdi tilsvaret det å ta en enebolig med all møbel, bil og kanskje en hytte å legge en stor steinrøys over. Det er en økonomisk investering av dimensjoner, sier Fyllingen.

Dette beviser for arkeologene at Jåsund har vært et betydningsfullt maksentrum. Sammen med rike bronsealderfunn på andre siden av Hårsfjord, har innseilingen her vært et politisk, økonomisk og religiøst senter.

– Samfunnet utviklet seg videre inn i jernalderen. På Myklebust, nabobgden til Jåsund, graver vi nå ut rike, store gårdsanlegg fra jernalderen. Det viser at det har vært kontinuerlig bosetting på halvøya i 8000 år, sier Fyllingen.

– Dette beviser for arkeologene at Jåsund har vært et betydningsfullt maksentrum. Sammen med rike bronsealderfunn på andre siden av Hårsfjord, har innseilingen her vært et politisk, økonomisk og religiøst senter.

– Samfunnet utviklet seg videre inn i jernalderen. På Myklebust, nabobgden til Jåsund, graver vi nå ut rike, store gårdsanlegg fra jernalderen. Det viser at det har vært kontinuerlig bosetting på halvøya i 8000 år, sier Fyllingen.

– Dette beviser for arkeologene at Jåsund har vært et betydningsfullt maksentrum. Sammen med rike bronsealderfunn på andre siden av Hårsfjord, har innseilingen her vært et politisk, økonomisk og religiøst senter.

– Samfunnet utviklet seg videre inn i jernalderen. På Myklebust, nabobgden til Jåsund, graver vi nå ut rike, store gårdsanlegg fra jernalderen. Det viser at det har vært kontinuerlig bosetting på halvøya i 8000 år, sier Fyllingen.

– Dette beviser for arkeologene at Jåsund har vært et betydningsfullt maksentrum. Sammen med rike bronsealderfunn på andre siden av Hårsfjord, har innseilingen her vært et politisk, økonomisk og religiøst senter.

– Samfunnet utviklet seg videre inn i jernalderen. På Myklebust, nabobgden til Jåsund, graver vi nå ut rike, store gårdsanlegg fra jernalderen. Det viser at det har vært kontinuerlig bosetting på halvøya i 8000 år, sier Fyllingen.

– Dette beviser for arkeologene at Jåsund har vært et betydningsfullt maksentrum. Sammen med rike bronsealderfunn på andre siden av Hårsfjord, har innseilingen her vært et politisk, økonomisk og religiøst senter.

– Samfunnet utviklet seg videre inn i jernalderen. På Myklebust, nabobgden til Jåsund, graver vi nå ut rike, store gårdsanlegg fra jernalderen. Det viser at det har vært kontinuerlig bosetting på halvøya i 8000 år, sier Fyllingen.

– Dette beviser for arkeologene at Jåsund har vært et betydningsfullt maksentrum. Sammen med rike bronsealderfunn på andre siden av Hårsfjord, har innseilingen her vært et politisk, økonomisk og religiøst senter.

– Samfunnet utviklet seg videre inn i jernalderen. På Myklebust, nabobgden til Jåsund, graver vi nå ut rike, store gårdsanlegg fra jernalderen. Det viser at det har vært kontinuerlig bosetting på halvøya i 8000 år, sier Fyllingen.

– Dette beviser for arkeologene at Jåsund har vært et betydningsfullt maksentrum. Sammen med rike bronsealderfunn på andre siden av Hårsfjord, har innseilingen her vært et politisk, økonomisk og religiøst senter.

Arkeologene har totalt funnet 35.000 gjenstander under sine utgravinger på begynnelsen av yngre steinalder, ca. 4000 - 3500 f.Kr. Funnet på Jåsund (inn. 6) i 2010. (Foto: Terje Tveit, AM)

To-skipet hus fra overgangen mellom yngre steinalder og eldre bronsealder. Huset var i bruk fra 2000-1700 f.Kr. Funnet på Jåsund (inn.10) i 2011. (Foto: Hilde Fyllingen, AM)

lever vi arkeologer at folk er interessert i både den nære og fjerne historie. Boligene i Dronninggåsen på Gutsel ekstra verdt, skyldes blant annet de arkeologiske funnene fra boligbyggingen startet, sier Olie Hemdorff.

